

२

Pradosham presents

ॐ श्री गुरुभ्यो नमः

नित्यपूजा विधि: - शिव पञ्चायतन पूजा

**Shiva Panchayathana Pooja/
Pradosha Pooja Vidhi**

*Concise compilation of various Veda
Mantras and Pooja procedures
for Pradosha Pooja/daily pooja*

www.pradosham.com

Published by : Pradosham

नित्यपूजा विधि: - शिव पञ्चायतन पूजा

Shiva Panchayathana Pooja/Pradosha Pooja Vidhi

Dedicated to : All known and unknown Bakthas

FOR INTERNAL CIRCULATION ONLY

First Edition **21.8.2006** - 151st pradosham - Pocket size/A4 size version -

Corrected edition : 12.07.2007 - 100 copies each

© All Rights reserved by **www.pradosham.com**

For enquiries : **reachegopal@gmail.com**

Sanskrit Edition - compiled and presented by **Eshwar.Gopal, Pradosham**

ॐ श्री गुरुभ्यो नमः
नित्यपूजा विधिः - शिव पञ्चायतन पूजा

Pradosham is pleased to present "Nitya Pooja Vidhi - Shiva PanchAyathana Pooja". This book covers most of the sequence that we follow during Pradosha Pooja. We hope - this 'one-for-all' - 'easy-to-carry' pocket edition would be found useful.

This can be used for daily pooja as well with slight alteration. Please consult the learneds to choose the correct path. Corrections, if any, would be carried in our future editions. As far as possible, we have given a brief meaning prior to starting of each segment, this will make you understand the meaning before reciting the verse.

We thank everyone, including Shri Paranur Sundaresan, Shri. Kumar Iyer, for helping us to complete this project.

We dedicate this book to Bhagawan Shri. Ramana Maharshi's Paadham.

EVER IN THE SERVICE OF LORD,
PRADOSHAM

Letters we used in Sanskrit :

‡ => Gum - ‡ => Gus

द्भ => Pls. read as द्भ्य = dbhya

TABLE OF CONTENTS

<u>Sr.</u>	<u>Contents</u>	<u>Page No.</u>
<u>GANAPATHY POOJA</u>		
00.	ASANA VIDHI	04
01.	GANAPATHYATHARVA SHEERSHOPANISHAD	05
02.	GANAPATHY POOJA VIDHI	07

POORVANGA POOJA

03.	PRADHANA POOJA SANKALPAM	10
04.	GANTA POOJA	11
05.	KALASHA POOJA	11
06.	SHANKHA POOJA	12
07.	ATHMA POOJA	12
08.	PEETA POOJA	13
09.	DWARAPALA POOJA	13
10.	KUMBHA AVAHANAM	13

MAHANYASAM

11.	<u>MAHANYASAM</u>	15
11.	(1). <i>Keshanthi Paathanda Nyasam</i>	15
12.	(2). <i>Dashanga Nyasam</i>	19
13.	(3). <i>Panchanganyasha</i>	19
14.	(4). <i>Hamsagayathri</i>	20
15.	(5). <i>Diksampuda Nyasam</i>	21
16.	(6). <i>Shodashanga - Rowdreekaranam</i>	23
17.	(7). <i>Guhyadi - Masthakantham Shadanganyasam</i>	24
18.	(8). <i>Athma Raksha</i>	24
19.	(9). <i>Shivasangkalpaha</i>	25
20.	(10). <i>Hrudayaya Namaha -Purusha sooktha parayanam</i>	29
21.	(11). <i>Aprathiratham (Kavacham)</i>	30
22.	(12). <i>Prathipoorushamithyanuvaka (Nethram)</i>	31
23.	(13). <i>Tvamagne Rudranuvakha [sthatharudreeyam]</i>	32
24.	(14). <i>Panchanga Japam</i>	33

LAGUNYASAM, DHYANA, UPACHARA POOJA

25.	ASTHANGA NAMASKARAM	33
26.	LAGHUNYASAM	34
27.	DHYANA SHLOKAM	36
28.	DHYANA AVAHANA VIDHI	37
29.	SADHYO JATHAYA PANCHAKALASHESHU POOJA	39
30.	UPACHARA MANTHRAM	40
1.	<i>Sri Ganapathy Shodashopachara Pooja</i>	42
2.	<i>Sri Nandikesha Shodashopachara Pooja</i>	42
3.	<i>Sri Shiva Shodashopachara Pooja</i>	42

TABLE OF CONTENTS

<u>Sr.</u>	<u>Contents</u>	<u>Page No.</u>
4.	<i>Sri Ambika Shodashopachara Pooja</i>	42
5.	<i>Sri Sampaparameshwara Shodashopachara Pooja</i>	43
6.	<i>Sri Linga Ashtothram</i>	43
7.	<i>Sri Soorya Shodashopachara Pooja</i>	45
8.	<i>Sri Vishnu Shodashopachara Pooja</i>	45
9.	<i>Sri Durga Shodashopachara Pooja</i>	45
10.	<i>Sri Lakshmi Shodashopachara Pooja</i>	46
11.	<i>Sri Saraswathi Shodashopachara Pooja</i>	46
12.	<i>Sri Subrahmanya Shodashopachara Pooja</i>	46
13.	<i>Sri Hariharaputhra Shodashopachara Pooja</i>	46
14.	<i>Sri Anjaneya Shodashopachara Pooja</i>	47

SRI RUDRA, CHAMAKA PRASHNAM

31.	NIRMALYA MANTHRAM	49
32.	SHIVA MANASA POOJA	49
33.	NANDIKESHA ANUGYA POOJA (DHYANA VIDHI)	50
34.	SRI RUDRA PRASHANAM	50
35.	CHAMAKA PRASHANAM	55
36.	DEVATHA THARPANAM	58
37.	KUMBHABISHEKAM	59-A
37.	AGHAMARSHANA SOOKTAM	59-B

VEDA SOOKTA PARAYANAM

38.	NARAYANA SOOKTAM	59-B
39.	VISHNU SOOKTAM	60
40.	DURGA SOOKTAM	61
41.	SHREE SOOKTAM	61
42.	BHOO SOOKTAM	62
43.	NEELA SOOKTAM	63
44.	MEDHA SOOKTAM	63
45.	AYUSHYA SOOKTAM	64
46.	BHAGYA SOOKTAM	65
47.	PAVAMANA SOOKTAM	66
48.	NARAYANA UPANISHAD	67
49.	AYKAMATHYA SOOKTAM	68

POOJA STHOTHRAMS

50.	GANAPATHY POOJA	68
51.	SHIVA ASHTOTHRASHATHA NAMAVALI	68
52.	SHIVOPASANA MANTHRAM	70
53.	BILVASHTAKAM	71
54.	LINGASHTAKAM	72

TABLE OF CONTENTS

<u>Sr.</u>	<u>Contents</u>	<u>Page No.</u>
-------------------	------------------------	------------------------

DIVYA STHOTHRAMS

55.	SHIVAPANCHAKSHARA STHOTHRAM	73
56.	DARIDRIYADAHANA SHIVASTHOTHRAM	74
57.	ARDHA NAREESHWARA STHOTHRAM	75
58.	DHVADASHA JYOTHIR LINGASMAANAM	76
59.	MAHALAKSHMI ASHTAKAM	76
60.	ANNAPOORNA STHOTHRAM	77

DHOOPA, DEEPA NEYVEDHYA MANTHRAM

61.	DHOOPA MANTHRAM	77
62.	EKA DEEPAM	77
63.	NEIVEDHYA SAMARPANAM	77
64.	DEEPA AARADHANAI - ALANKARA DEEPAM	78
65.	KARPOORA NEERAJANAM	78
66.	MANTHRA PUSHPAM	79

GURU VANDANAM, VEDA PAARAYANAM

67.	ACHARYA SAMARPANAM [<i>SHRINGERI</i>]	81
68.	ACHARYA SAMARPANAM - GURU VANDANAM [<i>KANCHI</i>]	81
69.	PRADAKSHINA NAMASKARAM CHA PRARTHANA	82
70.	VEDA PAARAYANAM	83
71.	SWASTHI VACHANAM	84
72.	SANGEETHAM	84
73.	NANDIKESHWARA POOJA	85
74.	THEERTHAPRASADA NISHEVANAM	85
75.	RIGVEDA MANTHRAM - ASHEERVADA MANTHRAM	86
76.	YAJUR VEDA MANTHRAM - ASHEERVADA MANTHRAM	86
77.	SHANTI MANTHRAM	86
78.	THRUTHEEYA BHRUGUVALLI - "PANCHAKOSHANTI"	87
79.	GAYATHRI MANTHRAM	87

THRISHATHI, KRAMA PAATAM

80.	SHRI RUDRA THRISHATHI	88
81.	SHRI GANAPATHI KRAMA PAATAM	94
82.	SHRI RUDRA KRAMA PAATAM	94
83.	SHRI CHAMAKAPRASHNA KRAMA PAATAM	121

TABLE OF CONTENTS

<u>Sr.</u>	<u>Contents</u>	<u>Page No.</u>
-------------------	------------------------	------------------------

UPANISHAD, SUKTAM

84.	THAITHREEYA UPANISHAD - <i>SEEKSHAVALLI</i>	125
85.	DVIDEEYA BRAHMANANTHAVALLI	129
86.	TRUTEEYA BRAHUVALLI	131
87.	NAVAGRAHA SUKTAM	134
88.	GHANA PAATAM	136

NAMES, MONTHS, MEANINGS

89.	SEQUENCE LIST OF ABHISHEKA DRAVYAMS	137
90.	PROCEDURES TO MIX/PREPARE PANCHAGAVYAM	138
91.	MEANING OF SANSKRIT WORDS USED IN POOJA	139
92-93.	DAYS, MONTHS, SEASONS NAME	141
94.	STAR NAMES (TAMIL)	141
95.	NAME OF STARS (SANSKRIT)	142
96.	THITHI	142
97.	STARS AND RASI CHART DETAILS	143-144

----- SHUBAM - MANGALAM - OM NAMAH SHIVAYA -----

ॐ श्री गुरुभ्यो नमः

नित्य पूजा विधि: - शिव पञ्चायतन पूजा

शुभं करोति कल्याणं आरोग्यं धनसम्पदः । शत्रु बुद्धि विनाशाय दीपज्योतिः नमोऽस्तु ते ॥
दीपो ज्योतिः परं ब्रह्म दीपो ज्योतिः जनार्दनः । दीपो हरतु मे पापं सन्ध्या दीपो नमोऽस्तु ते ॥

ॐ ग॒णानां॑ त्वा ग॒णप॑तिः॑ हवामहे क॒विं क॑वी॒नामु॑पमश्रवस्तमम् ।
ज्येष्ठ॒राजं॑ ब्रह्म॒णां ब्रह्म॑णस्पत॒ आ नः॑ शृण्वन्नूतिभिःसीद॒ सादन॑म् ॥

प्र॒णो दे॒वी सर॑स्वती॒ वाजे॑भिर्वा॒जिनी॑वती । धी॒नाम॑ वि॒त्रय॑वतु । महा॒सर॒स्वत्यै॑ नमः ।

गुरुर्ब्रह्मा गुरुर्विष्णुः गुरुर्देवो महेश्वरः । गुरुःसाक्षात् परब्रह्म तस्मै श्री गुरवे नमः ।
गुरवे सर्वलोकानां भिषजे भवरोगिणाम् । निधये सर्वविद्यानां श्री दक्षिणा मूर्तये नमः ॥
अस्मिन् गुरुचरणारविन्दाभ्यां नमः ॥

ॐ नमो ब्रह्मादिभ्यो ब्रह्मविद्या सम्प्रदाय कर्तृभ्यो वंशत्रयैषिभ्यो नमो गुरुभ्यो नमो महद्भ्यो
नमो गुरुभ्यः । श्री गुरुभ्यो नमः । हरिः ॐ ॥

ये अ॒र्वाङ्मु॑त्वा पु॒राणे॑ वे॒दं वि॒द्वाः॑ स॒म॒भितो॑ वदन्त्यादि॒त्यमे॒व ते॒ परि॑वदन्ति॒ सर्वे॑ अ॒ग्निं
द्वि॒तीयं॑ तृ॒तीयं॑ च ह॒ः स॒मिति॑ याव॒तीर्वै॑ दे॒वता॑स्ताः सर्वा वेदविदि॑ ब्राह्मणे वसन्ति॒ तस्मात्
ब्राह्म॑णेभ्यो वेदविद्भ्यो दि॒वे दि॒वे नम॑स्कुर्यान्नाश्लीलं की॒र्तये॑दे॒ता ए॒व दे॒वताः॑ प्रीणाति ॥

आसन विधि :

नमो ब्रह्मण्यदेवाय गोब्राह्मणहिताय च । जगदिहताय कृष्णाय गोविन्दाय नमो नमः ।
आब्रह्मलोकादा शेषात् आलोकालोकपर्वतात् । ये वसन्ति द्विजा देवाः तेभ्यो नित्यं नमो नमः ।
अपसर्पन्तु ते भूता ये भूता भुविसंस्थिताः । ये भूता विघ्नकर्तारः ते नश्यन्तु शिवाज्ञया ॥
उग्रभूतापिशाचाद्याः ये च वै भूमिधारकाः । एतेषामविरोधेन ब्रह्मकर्म समारभे ॥
अपक्रामन्तु भूतानि पिशाचाः सर्वतोमुखम् । सर्वेषामविरोधेन पूजाकर्म समारभे ॥

अस्यश्री आसन महामन्त्रस्य, पृथिव्या मेरुपृष्ठ ऋषिः, अतलं छन्दः, कूर्मो देवता, आसने विनियोगः ।

पृथ्वि त्वया धृता लोकाः देवि त्वं विष्णुना धृता ।

त्वं च धारय मां देवि पवित्रं कुरु चासनम् ॥

आचम्य ।

शुक्लाम्बरधरं विष्णुं शशिवर्णं चतुर्भुजम् । प्रसन्नवदनं ध्यायेत् सर्वविघ्नोपशान्तये ॥

प्राणायामं ।

ॐ भूः - ॐ भुवः - ॐ सुवः - ॐ महः - ॐ जनः - ॐ तपः - ॐ सत्यम्

ॐ तत्सवितुर्वरेण्यं । भर्गो देवस्य धीमहि । धियो यो नः प्रचोदयात् ।

ॐ आपो ज्योतीरसोऽमृतं ब्रह्म भूर्भुवःसुवरोम् ।

ॐ ध्रुवन्ते राजावरुणो ध्रुवं देवो बृहस्पतिः । ध्रुवं त इन्द्रश्चाग्निश्च राष्ट्रं धारयतां ध्रुवं ॥

उत्तरोत्तराभिवृद्धिरस्तु ॥ दर्भेष्वासीनः, दर्भान् धारयमाणः ॥

॥ (१) गणपत्यथर्वशीर्षोपनिषत् ॥

ॐ भद्रं कर्णेभिः शृणुयाम देवाः । भद्रं पश्येमाक्षभिर्यजत्राः । स्थिरैरङ्गैस्तुष्टुवाग्ँ सस्तनूभिः । व्यशेम देवहितं यदायुः । स्वस्ति न इन्द्रो वृद्धश्रवाः । स्वस्ति नः पूषा विश्ववेदाः । स्वस्ति नस्तार्क्ष्यो अरिष्टनेमिः । स्वस्ति नो बृहस्पतिर्दधातु ॥

ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

ॐ नमस्ते गणपतये । त्वमेव प्रत्यक्षं तत्त्वमसि । त्वमेव केवलं कर्ताऽसि । त्वमेव केवलं धर्ताऽसि । त्वमेव केवलं हर्ताऽसि । त्वमेव सर्वं खल्विदं ब्रह्मासि । त्वं साक्षादात्माऽसि नित्यम् ॥ (१)

ऋतं वच्मि । सत्यं वच्मि ॥ २ ॥

अव त्वं माम् । अव वक्तारम् । अव श्रोतारम् । अव दातारम् । अव धातारम् । अवानूचानमव शिष्यम् । अव पश्चात्तात् । अव पुरस्तात् । अवोत्तरात्तात् । अव दक्षिणात्तात् । अव चोर्ध्वात्तात् । अवाधरात्तात् । सर्वतो मां पाहि पाहि समन्तात् ॥ ३ ॥

त्वं वाङ्मयस्त्वं चिन्मयः । त्वमानन्दमयस्त्वं ब्रह्ममयः । त्वं सच्चिदानन्दाऽद्वितीयोऽसि । त्वं प्रत्यक्षं ब्रह्मासि । वं ज्ञानमयो विज्ञानमयोऽसि ॥ ४ ॥

सर्वं जगदिदं त्वत्तो जायते । सर्वं जगदिदं त्वत्तस्तिष्ठति । सर्वं जगदिदं त्वयि लयमेष्यति । सर्वं जगदिदं त्वयि प्रत्येति । त्वं भूमिरापोऽनलोऽनिलो नभः । त्वं चत्वारि वाक्पदानि ॥ ५ ॥

त्वं गुणत्रयातीतः । त्वं अवस्थात्रयातीतः । त्वं देहत्रयातीतः । त्वं कालत्रयातीतः । त्वं मूलाधारस्थितोऽसि नित्यम् । त्वं शक्तित्रयात्मकः । त्वां योगिनो ध्यायन्ति नित्यम् । त्वं ब्रह्मा त्वं विष्णुस्त्वं रुद्रस्त्वमिन्द्रस्त्वमग्निस्त्वं वायुस्त्वं सूर्यस्त्वं चन्द्रमास्त्वं ब्रह्म भूर्भुवः स्वरोम् ॥ ६ ॥

गुणादिं पूर्वमुच्चार्य वर्णादीं स्तदनन्तरम् । अनुस्वारः परतरः । अर्धेन्दुलसितम् । तारेण ऋद्धम् । एतत्तव मनुस्वरूपम् । गकारः पूर्वरूपम् । अकारो मध्यमरूपम् । अनुस्वारश्चान्त्यरूपम् । बिन्दुरुत्तररूपम् । नादः सन्धानम् । संहिता सन्धिः । सैषा गणेशविद्या । गणक ऋषिः । निचृद्गायत्रीच्छन्दः । गणपतिर्देवता । ॐ गं गुणपतये नमः ॥ ७ ॥

एकदन्ताय विद्महे वक्रतुण्डाय धीमहि । तन्नो दन्तिः प्रचोदयात् ॥ ८ ॥

एकदन्तं चतुर्हस्तं पाशमङ्कुशधारिणम् । रदं च वरदं हस्तैर्बिभ्राणं मूषकध्वजम् । रक्तं लम्बोदरं शूर्पकर्णकं रक्तवाससम् । रक्तगन्धानुलिप्ताङ्गं रक्तपुष्पैः सुपूजितम् । भक्तानुकम्पिनं देवं जगत्कारणमच्युतम् । आविर्भूतं च सृष्ट्यादौ प्रकृतैः पुरुषात्परम् । एवं ध्यायति यो नित्यं स योगी योगिनां वरः ॥ ९ ॥

नमो व्रातपतये । नमो गणपतये । नमः प्रमथपतये । नमस्तेऽस्तु लम्बोदरायैकदन्ताय विघ्ननाशिने शिवसुताय वरदमूर्तये नमः ॥ १० ॥

एतदथर्वशीर्षं योऽधीते स ब्रह्मभूयाय कल्पते । स सर्वविघ्नैर्न बाध्यते । स सर्वत्र सुखमेधते । स पञ्चमहापापात् प्रमुच्यते । सायमधीयानो दिवसकृतं पापं नाशयति । प्रातरधीयानो रात्रिकृतं पापं नाशयति । सायं प्रातः प्रयुञ्जानो पापोऽपापो भवति । सर्वत्राधीयानोऽपविघ्नो भवति । धर्मार्थकाममोक्षं च विन्दति । इदमथर्वशीर्षमशिष्याय न देयम् । यो यदि मोहाद् दास्यति स पापीयान् भवति । सहस्रावर्तनाद्यं यं काममधीते तं तमनेन साधयेत् ॥ ११ ॥

अनेन गणपतिमभिषिञ्चति स वाग्मी भवति । चतुर्थ्यामनश्नन् जुपति स विद्यावान् भवति । इत्यथर्वणवाक्यम् । ब्रह्माद्यावरणं विद्यात्र बिभेति कदाचनेति ॥ १२ ॥

यो दूर्वाङ्कुरैर्यजति स वैश्रवणोपमो भवति । यो लाजैर्यजति स यशोवान् भवति । स मेधावान् भवति । यो मोदकसहस्रेण यजति स वाञ्छितफलमवाप्नोति । यः साज्य समिद्धिर्यजति स सर्वं लभते स सर्वं लभते ॥१३॥

अष्टौ ब्राह्मणान् सम्यग् ग्राहयित्वा सूर्यवर्चस्वी भवति । सूर्यग्रहे महानुद्यां प्रतिमासत्रिधौ वा जुप्त्वा सिद्धमन्त्रो भवति । महाविघ्नात् प्रमुच्यते । महादोषात् प्रमुच्यते । महाप्रत्यवायात् प्रमुच्यते । स सर्वविद्भवति स सर्विद्भवति । य एवं वेद । इत्युपनिषत् ॥ १४ ॥

ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

ॐ भद्रं कर्णेभिः शृणुयाम देवाः । भद्रं पश्येमाक्षभिर्यजत्राः । स्थिरैरङ्गैस्तुष्टुवाꣳसस्तनूभिः । व्यशेम देवहितं यदायुः । स्वस्ति न इन्द्रो वृद्धश्रवाः । स्वस्ति नः पूषा विश्ववेदाः । स्वस्ति नस्तार्क्ष्यो अरिष्टनेमिः । स्वस्ति नो बृहस्पतिर्दधातु ॥

ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

(२) गणपति पूजा विधिः

सङ्कल्पम् ।

ममोपात्त समस्त दुरितक्षयद्वारा श्रीपरमेश्वरप्रीत्यर्थं तदेव लग्नं सुदिनं तदेव ताराबलं चन्द्रबलं तदेव विद्याबलं दैवबलं तदेव श्री लक्ष्मीपते तेऽङ्घ्रियुगं स्मरामि । करिष्यमाणस्य कर्मणः निर्विघ्नेन परिसमाप्त्यर्थं आदौ विघ्नेश्वर पूजां करिष्ये ॥ (एवं द्विवीची) । अपउपस्पृश्य ॥
(Recite twice from Karishya Manasya & wash your hands)

ॐ गुणानां त्वा गुणपतिः । हवामहे कविं कवीनामुपमश्रवस्तमम् । ज्येष्ठराजं ब्रह्मणां ब्रह्मणस्पत आ नः शृण्वन्नूतिभिस्सीद सादनम् ॥ श्रीमन् महागणपतये नमः ॥ ॐ भूर्भुवस्सुवरोम् अस्मिन् हरिद्राबिम्बे सुमुखं सपरिवारं विघ्नेश्वरं महागणपतिं ध्यायामि । महागणपतिं आवाहयामि ।

ॐ महागणपतये नमः रत्नसिंहासनं समर्पयामि ।

ॐ महागणपतये नमः पादयोः पाद्यं समर्पयामि ।

ॐ महागणपतये नमः हस्तयोः अर्घ्यं समर्पयामि ।

ॐ महागणपतये नमः आचमनीयं समर्पयामि ।

ॐ महागणपतये नमः स्नपयामि ।

आपोहिष्ठा मयोभुवः । तान ऊर्जे दधातन ।। महेरणाय चक्षसे । यो वः शिवतमो रसः ।

तस्य भाजयते हनः । उशतीरिव मातरः । तस्मा अरङ्गमामवः । यस्यक्षयाय जिन्वथ ।

आपोजनयथा च नः ।। ॐ भूर्भुवःसुवः ।। स्नानानन्तरं आचमनीयं समर्पयामि । (offer water)

ॐ महागणपतये नमः वस्त्रार्थं अक्षतान् समर्पयामि । (shower yellow rice)

ॐ महागणपतये नमः उपवीतार्थं अक्षतान् समर्पयामि । (shower yellow rice)

ॐ महागणपतये नमः दिव्यपरिमल गन्धान् धारयामि । (daub chandan)

ॐ महागणपतये नमः गन्धस्योपरि हरिद्राकुङ्कुमं समर्पयामि । (daub kumkum)

ॐ महागणपतये नमः अलङ्कारणार्थं अक्षतान् समर्पयामि । (shower yellow rice)

ॐ महागणपतये नमः आभरणार्थं अक्षतान् समर्पयामि । (shower yellow rice)

ॐ महागणपतये नमः पुष्पमालां समर्पयामि । (garlanding the deity)

ॐ महागणपतये नमः पुष्पैः पूजयामि । (recite following mantras & shower flowers)

ॐ सुमुखाय नमः । ॐ एकदन्ताय नमः । ॐ कपिलाय नमः । ॐ गजकर्णकाय नमः ।

ॐ लम्बोदराय नमः । ॐ विकटाय नमः । ॐ विघ्नराजाय नमः । ॐ विनायकाय नमः ।

ॐ धूमकेतवे नमः । ॐ गणाध्यक्षाय नमः । ॐ फालचन्द्राय नमः ।

ॐ गजाननाय नमः । ॐ वक्रतुण्डाय नमः । ॐ शूर्पकर्णाय नमः । ॐ हेरम्बाय नमः ।

ॐ स्कन्दपूर्वजाय नमः । ॐ सिद्धिविनायकाय नमः ।

ॐ महागणपतये नमः नानाविध परिमलपत्रपुष्पाणि समर्पयामि ।।

ॐ महागणपतये नमः धूपं आघ्रापयामि ।। (show dhoopam)

ॐ महागणपतये नमः दीपं सन्दर्शयामि ।। (show dheepam)

ॐ महागणपतये नमः धूपदीपानन्तरं आचमनीयं समर्पयामि ।। (pour water)

ॐ भूर्भुवःसुवः । ॐ तत्सवितुर्वरेण्यं । भर्गो देवस्य धीमहि । धियो यो नः प्रचोदयात् ।

इति प्रोक्षय ।

(प्रातः - morning) सत्यं त्वर्तेन परिषिञ्चामि ।

(सायं - evening) ऋतं त्वा सत्येन परिषिञ्चामि ।)

अमृतोपस्तरणमसि - इति किञ्चिज्जलं विसृज्य । (sprinkle water)

ॐ प्राणाय स्वाहा । ॐ अपानाय स्वाहा । ॐ व्यानाय स्वाहा । ॐ उदानाय स्वाहा ।

ॐ समानाय स्वाहा । ॐ ब्रह्मणे स्वाहा । ब्रह्मणि म आत्मा अमृतत्वाय ।

ॐ महागणपतये नमः निवेदनं समर्पयामि ।।

मध्ये मध्ये अमृतपानीयं समर्पयामि । अमृतापिधानमसि ।

हस्तप्रक्षालनं समर्पयामि । पादप्रक्षालनं समर्पयामि । पुनराचमनीयं समर्पयामि ।

ॐ भूर्भुवःसुवः । पूगीफलसमायुक्तं नागवल्ली दलैर्युतम् । कर्पूरचूर्णसंयुक्तं ताम्बूलं प्रतिगृह्यताम् ।। महागणपतये नमः कर्पूर ताम्बूलं समर्पयामि ।।

नीराञ्जन मन्त्रः

तत्पुरुषाय विद्महे वक्रतुण्डाय धीमहि । तन्नो दन्तिः प्रचोदयात् ।।

ॐ महागणपतये नमः कर्पूरनीराजनं सन्दर्शयामि ।

नीराजनानंतरं आचमनीयं समर्पयामि । रक्ष रक्षां धारयामि ।

ॐ श्री महागणपतये नमः वेदोक्त मन्त्रपुष्पं समर्पयामि । स्वर्णपुष्पं समर्पयामि ।

पारिजात पुष्पं समर्पयामि । छत्रं धारयामि । नृत्तं दर्शयामि । वाद्यं घोषयामि ।

गीतं श्रावयामि । आन्दोलिकां आरोपयामि । अश्वं आरोपयामि । गजं आरोपयामि ।

रथं आरोपयामि । समस्त राजोपचार-मन्त्रोपचार-वेदोपचारान् समर्पयामि ।।

अथ प्रार्थना

वक्रतुण्ड महाकाय सूर्यकोटिसमप्रभ । अविर्ध्वं कुरु मे देव सर्वकार्येषु सर्वदा ।।

सुमुखश्चैकदन्तश्च कपिलो गजकर्णकः । लम्बोदरश्च विकटो विघ्नराजो गणाधिपः ।

धूमकेतुर्गणाध्यक्षो फालचन्द्रो गजाननः । वक्रतुण्डः शूर्पकर्णो हेरम्ब स्कन्दपूर्वजः ।।

द्वादशैनानि नामानि यः पठेत् शृणुयादपि । विद्यारम्भे विवाहे च प्रवेशे निर्गमे तथा ।

सङ्ग्रामे सर्वकार्येषु विघ्नस्तस्य न जायते ।।

महागणपतये नमः अनेक कोटी प्रदक्षिण नमस्कारान् समर्पयामि ।

(३). प्रधान पूजा सङ्कल्पं - MAIN POOJA SANKALPAM

शुक्लाम्बरधरं विष्णुं शशिवर्णं चतुर्भुजम् । प्रसन्नवदनं ध्यायेत् सर्वविघ्नोपशान्तये ॥

ॐ भूः - ॐ भुवः - ॐ सुवः - ॐ महः - ॐ जनः - ॐ तपः - ॐ सत्यम्

ॐ तत्सवितुर्वरेण्यं । भर्गो देवस्य धीमहि । धियो यो नः प्रचोदयात् ।

ॐ आपो ज्योतीरसोऽमृतं ब्रह्म भूर्भुवःसुवरोम् ।

सङ्कल्पः ।

ममोपात्त समस्त दुरितक्षयद्वारा श्रीपरमेश्वर प्रीत्यर्थं शुभे शोभने मुहूर्ते आद्य ब्रह्मणः द्वितीय परार्धे श्वेतवराहकल्पे वैवस्वतमन्वन्तरे अष्टाविंशतितमे कलियुगे प्रथमेपादे जम्बूद्वीपे भारतवर्षे भरतखण्डस्य मेरोः पश्चिमदिग्भागे उत्तरे पार्श्वे अरभ्य महासमुद्रतीरे केतुमाल्य वर्षे दुबै/अबुदाभि महानगर्यां प्रभवादि षष्ठ्यां संवत्सरानां मध्ये ----- (Year) नाम संवत्सरे ----- (उत्तरायणे/दक्षिणायने) ----- ऋतौ ----- मासे (month) ----- पक्षे (कृष्ण/शुक्ल) ----- शुभतिथौ (lunar date) वासरः वासरस्तु ----- वासरयुक्तायां (day) ----- नक्षत्रयुक्तायां (star) शुभयोग शुभकरण एवङ्गुण विशेषेण विशिष्टायां अस्यां ----- शुभतिथौ (lunar date), ममोपात्त समस्त दुरितक्षयद्वारा श्री परमेश्वरप्रीत्यर्थं ----- गोत्रोद्भवस्य (gothram) ----- नक्षत्रे (star) ----- राशौ जातस्य (zodiac sign) ----- शर्मणः (your name) मम (अस्य यजमानस्य) ----- नक्षत्रे (star) ----- राशौ (zodiac sign) जातायाः ----- नाम्नायाः (wife's name) मम धर्मपत्न्याश्च (अस्य यजमानस्य धर्मपत्न्याश्च) अस्माकं सहकुटुम्बानां बन्धुजनवर्गस्य क्षेम-स्थैर्य-वीर्य-विजय-आयुरारोग्य-ऐश्वर्याणां अभिवृद्ध्यर्थं धर्म-अर्थ-काम-मोक्ष चतुर्विधफल पुरुषार्थ सिद्ध्यर्थं श्री महागणपति प्रसाद सिद्ध्यर्थं, इष्टदेवता, कुलदेवता, ग्रामदेवता, गृहदेवता प्रसाद सिद्ध्यर्थं साम्बपरमेश्वरप्रसाद सिद्ध्यर्थं प्रसादेन सर्वारिष्टशान्त्यर्थं सर्वानुकूलता सिद्ध्यर्थं सर्वमनोरथ अवाप्त्यर्थं ऐहिकामुष्मिक श्रेयोभिः अभिवृद्ध्यर्थं साम्बपरमेश्वर पादारविन्दयोः अचञ्चल निष्कपट भक्तिसिद्ध्यर्थं - महा प्रदोष पुण्यकाले / नित्य पञ्चायतन / शुभ मुहूर्ते पुण्यकाल पूजां, महान्यास / लघुन्यास पुरःसर अन्योन्य सहायेन एकवार / एकादशवार, रुद्रजपयुक्त रुद्राभिषेकेन रुद्र अर्चनाञ्च करिष्ये । पूर्वोक्त पूज महान्यास तदङ्गत्वेन घण्टा पूजां, कलश पूजां, शङ्ख पूजां, आत्म पूजां, पीठ पूजां, द्वारपालक पूजां, वरुण पूजां च करिष्ये ॥ अपउपस्पृश्य ॥

ॐ ग॒णानां॑ त्वा ग॒णप॑तिः॑ हवामहे क॒विं क॑वीनामुपमश्रवस्तमम् ।
 ज्येष्ठ॑राजं ब्रह्म॑णां ब्रह्म॑णस्पत॒ आ नः॑ शृण्वन्नूतिभिस्सीद॒ सादन॑म् ॥
 अस्माद् हरिद्राबिम्बाद् सुमुखं सपरिवारं विघ्नेश्वरं महागणपतिं यदासुखं यदास्थानं
 प्रतिष्ठापयामि ॥ शोभनार्थे क्षेमाय पुनरागमनाय च ॥
 क्षत्र॑स्य राजा वरु॑णोऽधि॒राजः॑ । नक्ष॑त्राणां श॒तभि॑ष॒ग्वसि॑ष्ठः ।
 तौ दे॒वेभ्यः॑ कृणुतो दी॒र्घमा॑युः ॥ महागणपति प्रसाद सिद्धिरस्तु ॥

(४) घण्टपूजा विधिः (Ring the bell while reciting mantra)

घण्टाय नमः । दिव्यगन्धान्धारयामि । (घण्टानादं कृत्वा) आगमार्थं तु देवानां गमनार्थं तु रक्षसां ।
 कुर्यात् घण्टारवं तत्र देवताह्वानलाञ्छनम् ॥
 अपसर्पन्तु ते भूता ये भूता भुविसंस्थिताः । ये भूता विघ्नकर्तारः ते नश्यन्तु शिवाज्ञया ॥

(५) कलश पूजा विधिः

कलशं गन्ध-अक्षत-पत्र-पुष्पैः अभ्यर्च्य, कलशं स्पृष्ट्वा ।

(fill pancha-pathram with water, daub chandan/kumkum on the four sides of the vessel)

ॐ कलशाय नमः दिव्यपरिमल गन्धान्धारयामि । (put flower, akshatha inside)

ॐ गङ्गायै नमः । ॐ यमुनायै नमः । ॐ गोदावर्यै नमः । ॐ सरस्वत्यै नमः ।

ॐ नर्मदायै नमः । ॐ सिन्धवे नमः । ॐ कावेर्यै नमः । सप्त कोटि महातीर्थान्

आवाहयामि ॥ (keep your right palm facing down on the top of the panchapathram and recite the following mantras)

कलशस्य मुखे विष्णुः कण्ठे रुद्रः समाश्रितः । मूले तत्र स्थितो ब्रह्मा मध्ये मातृगणाः स्मृताः ।

कुक्षौ तु सागराः सर्वे सप्तद्वीपा वसुन्धरा ॥ ऋग्वेदोऽथ यजुर्वेदः सामवेदो ह्यथर्वणः ।

अङ्गैश्च सहिताः सर्वे कलशाम्बुसमाश्रिताः । आयान्तु शिव पूजार्थं दुरितक्षयकारकाः ।

गङ्गे च यमुने चैव गोदावरि सरस्वति । नर्मदे सिन्धु कावेरि जलेऽस्मिन् सन्निधिं कुरु ॥

सर्वे समुद्राः सरितस्तीर्थानि जलदा नदाः ।

(कलश जलेन सर्वोपकरणानि सर्वपूजाद्रव्याणि च प्रोक्ष्य आत्मानञ्च प्रोक्ष्यात्) ॥

(sprinkle water from Kalasham over pooja/abhisheka items and self)

(६). शङ्ख पूजा विधि:

कलश जलेन शङ्खं प्रक्षाल्य; पुनः कलश जलेन शङ्खं गायत्र्या प्रपूरय ।

ॐ पाञ्चजन्याय नमः दिव्यपरिमळगन्धां धारयामि ।

ॐ शङ्खमूले ब्रह्मणे नमः । ॐ शङ्खमध्ये विष्णवे नमः । ॐ शङ्खाग्रे रुद्राय नमः ।

ॐ आदित्यमण्डलाय नमः । ॐ सोममण्डलाय नमः । ॐ चन्द्रशेखराय नमः ।

शङ्खं चन्द्रार्कदैवत्यं मध्ये वरुणसंयुतम् पृष्ठे प्रजापतिश्चैव अग्रे गङ्गा सरस्वति ॥

त्रैलोक्ये यानि तीर्थानि वासुदेवस्य चाज्ञया । शङ्खे तिष्ठन्ति विप्रेन्द्राः तस्माच्छङ्खं प्रपूजयेत् ॥

त्वं पुरा सागरोत्पन्नः विष्णुना विधृतः करे । पूजितः सर्वदेवैश्च पाञ्चजन्य नमोऽस्तु ते ॥

गर्भा देवारिनारीणां विशीर्यन्ते सहस्रधा । तव नादेन पाताले पाञ्चजन्य नमोऽस्तु ते ॥

ॐ पाञ्चजन्याय विद्महे पावमानाय धीमहि । तन्नः शङ्खः प्रचोदयात् ॥

(Recite 5 times silently)

अग्नेर्मन्वे प्रथमस्य प्रचेतसो यं पाञ्चजन्यं बहवःसमिधते ।

विश्वस्यां विशि प्रविविशिवाः समीमहे स नो मुञ्चत्वः हसः ॥

शङ्ख जलेन कलशं पूरयित्वा (pour water from conch to kalasham)

शिष्ट जलेन ॐ भूर्भुवःसुवो भूर्भुवःसुवो भूर्भुवःसुवः इति सर्वोपकरणानि प्रोक्ष्य आत्मानं

च प्रोक्ष्य । तच्छेषं विसृज्य । (sprinkle water over puja dravyams, on self and pour the balance water on the earth)

कलश जलेन पुनः शङ्खं गायत्र्या पूरयित्वा ॥

(pour water from Kalasham to conch, reciting Gaayathri mantram three times).

(७) आत्मपूजा विधि:

ॐ आत्मने नमः । दिव्यगन्धान् धारयामि ।

ॐ आत्मने नमः । ॐ अन्तरात्मने नमः । ॐ जीवात्मने नमः । ॐ योगात्मने नमः ।

ॐ परमात्मने नमः । ॐ ज्ञानात्मने नमः ।

समस्तोपचारान् समर्पयामि ।

देहो जीवालयः प्रोक्तो जीवो देवः सनातनः । त्यजेदज्ञाननिर्माल्यं सोऽहम्भावेन पूजयेत् ॥

(८) पीठ पूजा विधि:

पीठ पूजां करिष्ये ॥

- १) ॐ आधारशक्त्यै नमः २) ॐ मूलप्रकृत्यै नमः ३) ॐ आदिकूर्माय नमः
 ४) ॐ आदिवराहाय नमः ५) ॐ अनन्ताय नमः ६) ॐ पृथिव्यै नमः
 ७) ॐ रत्नमण्डपाय नमः ८) ॐ रत्नवेदिकायै नमः ९) ॐ स्वर्णस्तम्भाय नमः
 १०) ॐ श्वेतच्छत्राय नमः ११) ॐ कल्पकवृक्षाय नमः १२) ॐ क्षीरसमुद्राय नमः
 १३) ॐ सितचामराभ्यां नमः १४) ॐ योगपीठासनाय नमः
 समस्तोपचारान् समर्पयामि ॥

(९) द्वारपाल पूजा विधि:

द्वारपाल पूजां करिष्ये ।

ॐ पूर्वद्वारे द्वारश्रियै नमः	ॐ धात्रे नमः	ॐ विधात्रे नमः ।
ॐ दक्षिणद्वारे द्वारश्रियै नमः	ॐ गुहाय नमः	ॐ गणपतये नमः ।
ॐ पश्चिमद्वारे द्वारश्रियै नमः	ॐ नन्दीश्वराय नमः	ॐ क्षेत्रपालाय नमः ।
ॐ उत्तरद्वारे द्वारश्रियै नमः	ॐ चण्डीश्वराय नमः	ॐ भृङ्गीश्वराय नमः ।
ॐ ऊर्ध्वद्वारे द्वारश्रियै नमः	ॐ आकाशाय नमः	ॐ अन्तरिक्षाय नमः ।
ॐ अधोद्वारे द्वारश्रियै नमः	ॐ भूम्यै नमः	ॐ पातालाय नमः ।

द्वारपाल पूजां समर्पयामि ।

(१०). कुम्भ आवाहनं

ॐ ब्रह्मजज्ञानं प्रथमं पुरस्ताद्विसीमत्सुरुचो वेन आवः । स बुद्धिया उपमा अस्य विष्टाः सतश्च योनिमसतश्च विवः । नाके सुपर्णमुपयत्पतन्तं हृदा वेनन्तो अभ्यचक्षतत्त्वा । हिरण्यपक्षं वरुणस्य दूतं यमस्य योनौ शकुनं भुरण्युम् । आप्यायस्व समेतु ते विश्वतः सोम वृष्णियम् । भवा वाजस्य सङ्गृथे । यो रुद्रो अग्नौ यो अप्सु य ओषधीषु यो रुद्रो विश्वा भुवनाविवेश तस्मै रुद्राय नमो अस्तु ॥

ॐ इदं विष्णुर्विचक्रमे त्रेधा निदधे पदम् । समूढमस्य पाः सुरे । इन्द्रं विश्वा
अवीवृधन्त्समुद्रव्यचसङ्गिरो रथीतमः रथीनां वाजानां सत्पतिं पतिम् ।

ॐ आपो वा इदं सर्वं विश्वा भूतान्यापः प्राणा वा आपः पशव
आपोऽन्न-मापोऽमृत-माप-स्सम्राडापो विराडाप-स्स्वराडाप-श्छन्दाग-ध्यापो ज्योतीग-ध्यापो
यजूग-ध्याप-स्सत्यमाप-स्सर्वादेवता आपो भूर्भुवःसुवराप ओम् ॥

ॐ अपः प्रणयति । श्रद्धा वा आपः । श्रद्धामेवारभ्य प्रणीय प्रचरति । अपः प्रणयति । यज्ञो
वा आपः । यज्ञमेवारभ्य प्रणीय प्रचरति । अपः प्रणयति । वज्रो वा आपः । वज्रमेव
भ्रातृव्येभ्यः प्रहृत्य प्रणीय प्रचरति । अपः प्रणयति । आपो वै रक्षोघ्नीः । रक्षसामपहत्यै । अपः
प्रणयति । आपो वै देवानां प्रियं धाम । देवानामेव प्रियं धाम प्रणीय प्रचरति । अपः प्रणयति ।
आपो वै सर्वादेवताः । देवता एवारभ्य प्रणीय प्रचरति । अपः प्रणयति । आपो वै शान्ताः ।
शान्तभिरेवास्यशुचः शमयति । देवो वः सवितोत्पुनात्वच्छिद्रेण पवित्रेणवसोः सूर्यस्य रश्मिभिः ॥

ॐ कूर्चाग्रैः राक्षसान् घोरान् छिन्दि कर्मविघातिनः । त्वामर्पयामि कुम्भेऽस्मिन् साफल्यं कुरु
कर्मणि ।

ॐ वृक्षराजसमुद्भूताः शाखायाः पल्लवत्वचः । युष्मान् कुम्भेष्वर्पयामि सर्वपापानुत्तये ।
नालिकेरसमुद्भूत त्रिनेत्र हरसत्तम । शिखया दुरितं सर्वं पापं पीडां च मे नुद । स हि रत्नानि
दाशुषे सुवाति सविता भगः । तं भागं चित्रमीमहे ॥

(कुम्भेषु वरुणावाहनम्) तत्त्वा यामि ब्रह्मणा वन्दमानस्तदाशास्ते यजमानो हविर्भिः । अहेडमानो
वरुणेह बोध्युरुशः समा न आयुः प्रमोषीः ॥ ओं भूर्भुवःसुवरोम् । अस्मिन् कुम्भे सोमास्कन्द
स्वरूपेण वरुणमावाहयामि । वरुणस्य इदमासनम् । वरुणाय नमः । रत्नसिंहासनं समर्पयामि ।

पादयोः पाद्यं समर्पयामि । अर्घ्यं समर्पयामि । आचमनीयं समर्पयामि । शुद्धोदक स्नानं
समर्पयामि । स्नानानन्तरम् आचमनीयं समर्पयामि । वस्त्रं, यज्ञोपवीतं, आभराणार्थं अक्षतान्

समर्पयामि । दिव्य परिमळगन्धां धारयामि । गन्धस्योपरि हरिद्रा कुङ्कुमं समर्पयामि । पुष्पमालां
समर्पयामि । पुष्पैः पूजयामि ॥

ॐ गङ्गायै नमः । ॐ यमुनायै नमः । ॐ गोदावर्यै नमः । ॐ सरस्वत्यै नमः ।

ॐ नर्मदायै नमः । ॐ सिन्धवे नमः । ॐ कावेर्यै नमः । ॐ तीर्थराजाय नमः ।

ॐ प्रचेतसे नमः । ॐ स्वरूपिणे नमः । ॐ अपाम्पतये नमः । ॐ मकरवाहनाय नमः ।

ॐ जलाधिपतये नमः । ॐ पाशहस्ताय नमः । ॐ वरुणाय नमः ।

नानाविध परिमळ पत्रपुष्पाणि समर्पयामि ।।

धूपं, दीपं, नैवेद्यं (गुळोपहारं निवेदयामि)।

कर्पूरताम्बूलं निवेदयामि ।।

नीरांजनमन्त्राः

ॐ हिरण्यपात्रं मधोः पूर्णं दधाति । मद्व्योसानीति । एकधा ब्रह्मण उपहरति । एकधैव यजमान आयुस्तेजो दधाति ।। वरुणाय नमः । कर्पूरनीराजनं समर्पयामि ।

११. महान्यासं

(१) केशाति पातान्द न्यासं

BhodhAyana Maharshi has presented the version of MahanyAsam which is recited prior to Ekadasha Rudra Japam and this procedure is called 'NyAsa Jadila Kriyakramam'. This is recited in Temples, Residences in an elaborate way.

Covering all parts of the body from head to feet, Sri Rudra mantram is recited to invoke and transform ourselves as a part of Sri Rudra roopa. Guided with this mantra vakyams, erect a shield around us (dhighbhandam), derive sharp observation through eyes and by using the same mantras as weapons, be prepared to win over enmity. Thus making sure to prevent all hindrances, should we be ready to begin Sri Rudra Japam for smooth performance of Sri Rudra Abhishekam.

While performing NyAsam by touching respective body-parts, recalling each dedicated Devtha is of utmost importance.

अथात पञ्चाङ्गरुद्राणां न्यासपूर्वकं जप (होम) अर्चनाभिषेक विधिं व्याख्यास्यामः ।।

या ते रुद्र शिवातनूरघोरापोपकाशिनी । तयो नस्तनुवा शन्तमया गिरिशन्ताभिचाकशीहि ।।

शिखायै नमः ।। (tuft - rearside of head) 1.1

अस्मिन्महत्त्यर्णवेऽन्तरिक्षे भवा अधि । तेषां सहस्रयोजनेऽवधन्वानि तन्मसि ।। शिरसे नमः ।।
(head) 1.2

सहस्राणि सहस्रशो ये रुद्रा अधि भूम्याम् । तेषां सहस्रयोजनेऽवधन्वानि तन्मसि ।।

ललाटाय नमः (forehead) 1.3

हः सशुचिषद्वसुरन्तरिक्षसद्धोता वेदिषदतिथिर्दुरोणसत् । नृषद्वरसदतसद्वयोमसदब्जा गोजा
ऋतजा अद्रिजा ऋतं बृहत् ।। भ्रुवोर्मध्याय नमः (space bet. eyebrows) 1.4

त्र्यम्बकं यजामहे सुगन्धिं पुष्टिवर्धनम् । उर्वारुकमिव बन्धनान्मृत्योर्मुक्षीय मामृतात् ॥

नेत्राभ्यां नमः ॥ (eyes) 1.5

नमः स्तुत्याय च पथ्याय च नमः कट्याय च नीप्याय च ।

कर्णाभ्यां नमः ॥ (two ears) 1.6

मानस्तोके तनये मा न आयुषि मा नो गोषु मा नो अश्वेषु रीरिषः । वीरान्मानो रुद्र
भामितोऽवधीर्हविष्मन्तो नमसा विधेम ते ॥ नासिकायै नमः ॥ (nose) 1.7

अवतत्य धनुस्त्वः सहस्राक्ष शतेषुधे । निशीर्यशल्यानां मुखा शिवो नः सुमना भव ॥

मुखाय नमः ॥ (face) 1.8

नीलग्रीवाशिशिति कण्ठाश्शर्वा अधः क्षमाचराः । तेषां सहस्रयोजनेऽवधन्वानि तन्मसि ॥

कण्ठाय नमः ॥ (neck) 1.9

नीलग्रीवाशिशितिकण्ठा दिवः रुद्रा उपश्रिताः । तेषां सहस्रयोजनेऽवधन्वानि तन्मसि ॥

उपकण्ठाय नमः ॥ (back side of neck) 1.10

नमस्ते अस्त्वायुधायानां तताय धृष्णवे । उभाभ्यामुत ते नमो बाहुभ्यां तव धन्वने ॥

बाहुभ्यां नमः ॥ (shoulders) 1.11

या ते हेतिर्मादुष्टम् हस्ते बभूव ते धनुः । तयास्मान् विश्वतस्त्वमयक्ष्मया परिभुज ॥

उपबाहुभ्यां नमः ॥ (between wrist and shoulders) 1.12

ये तीर्थानि प्रचरन्ति सूकावन्तो निषङ्गिणः । तेषां सहस्रयोजनेऽवधन्वानि तन्मसि ॥

हस्ताभ्यां नमः ॥ (palm) 1.13

सद्यो जातं प्रपद्यामि सद्यो जाताय वै नमो नमः । भवे भवे नातिभवे भवस्वमाम् ।

भुवोद्धवाय नमः ॥ अङ्गुष्ठाभ्यां नमः ॥ (thumb) 1.15

वामदेवाय नमो ज्येष्ठाय नमः श्रेष्ठाय नमो रुद्राय नमः कालाय नमः कलविकरणाय नमो
बलविकरणाय नमो बलाय नमो बलप्रमथनाय नमः सर्वभूतदमनाय नमो मनोन्मनाय नमः ॥

तर्जनीभ्यां नमः ॥ (index finger) 1.16

अ॒घोरे॑भ्योऽथ॒घोरे॑भ्यो॒ घो॒र॒घो॒र॒तरे॑भ्यः । सर्वे॑भ्यः सर्व॑शर्वे॑भ्यो नम॑स्ते अस्तु रु॒द्ररू॑पेभ्यः ॥

मध्य॑माभ्यां नमः ॥ (middle finger) 1.17

तत्पु॑रुषाय वि॒द्महे॑ महा॒देवाय॑ धीमहि । तन्नो॑ रु॒द्रः प्र॒चोद॑यात् ॥

अना॑मिकाभ्यां नमः (ring finger) 1.18

ई॒शानः॑ सर्व॑विद्यानामीश्वरः सर्व॑भू॒तानां॑ ब्रह्माधि॑पतिर्ब्रह्म॒णोऽधि॑पतिर्ब्रह्मा शि॒वो मे॑ अस्तु सदाशि॒वोम् ॥ कनि॑ष्ठिकाभ्यां नमः ॥ (small finger) 1.19

नमो॑ वः कि॒रि॒केभ्यो॑ दे॒वाना॑ः हृद॑येभ्यः ॥ हृद॑याय नमः ॥ (heart) 1.20

नमो॑ गु॒णेभ्यो॑ गु॒णप॑तिभ्यश्च वो नमः । पृ॒ष्ठाय॑ नमः ॥ (back side) 1.21

नम॑स्तक्ष॒भ्यो रथ॑का॒रेभ्य॑श्च वो नमः । क॒क्षाभ्यां॑ नमः ॥ (arm pit) 1.22

नमो॑ हि॒र॒ण्यबा॑हवे से॒नान्ये॑ दि॒शां च॒ पत॑ये नमः ॥ पा॒र्श्वाभ्यां॑ नमः ॥ (side of ribs) 1.23

विज्यं॑ धनुः॑ क॒पर्दि॑नो वि॒शल्यो॑ बा॒णवाः॑ उ॒त । अने॑शन्न॒स्येष॑व आ॒भुर॑स्य निष॒ङ्गथिः॑ ।

जठ॑राय नमः ॥ (inner stomach) 1.24

हि॒र॒ण्यग॑र्भः सम॑वर्त॒ताग्रे॑ भू॒तस्य॑ जा॒तः प॑तिरेक॑ आसीत् । सदा॑धार पृथि॒वीन्ध्या॑मु॒तेमां॑ कस्मै॑ दे॒वाय॑ ह॒विषा॑ विधेम ॥ ना॒भ्यै नमः॑ ॥ (navel) 1.25

मी॒ढुष्ट॑म् शि॒वत॑म शि॒वो नः॑ सु॒मना॑ भव । प॒रमे॑ वृक्ष॑ आयु॑धं नि॒धाय॑ कृ॒त्तिं व॑सान् आच॑र पि॒नाकं॑ बिभ्र॒दाग॑हि ॥ कट्यै॑ नमः ॥ (hip) 1.26

ये भू॒ताना॑मधि॒पत॑यो वि॒शिखा॑सः क॒पर्दि॑नः । तेषां॑ स॒हस्र॑योज॒नेऽव॑ध॒न्वानि॑ तन्मसि ।

गु॒ह्याय॑ नमः ॥ (private parts) 1.27

ये अ॒त्रेषु॑ वि॒विध्य॑न्ति पा॒त्रेषु॑ पि॒बतो॑ ज॒नान् । तेषां॑ स॒हस्र॑योज॒नेऽव॑ध॒न्वानि॑ तन्मसि ।

अण्डा॑भ्यां नमः ॥ (testicles) 1.28

स शि॒रा जा॑तवे॒दाः । अ॒क्षरं॑ प॒रमं॑ प॒दम् । वेदा॑नां॒ शिर॑सि उ॒त्तमं॑ जा॒तवे॑दसे शि॒रसि॑ मा॒ता आयु॑ष्मन्तं करोतु॒ माम् ॥ अपा॑नाय नमः ॥ (anus) 1.29

मानो॑ मु॒हान्त॑मु॒त मानो॑ अ॒र्भु॒कं मा न॒ उ॒क्षन्त॑मु॒तमा न॑ उ॒क्षित॑म् । मा नो॑ व॒धीः पि॒तरं॑ मो॒त मा॒तरं॑
प्रि॒या मा न॑स्त॒नुवो॑ रु॒द्र री॒रिषः॑ ॥ ऊ॒रुभ्यां॑ नमः ॥ (thighs) 1.30

ए॒ष ते॑ रु॒द्रभा॑गस्त॒ञ्जुष॑स्व॒ तेना॑व॒सेन॑ परो॑ मू॒जव॑तोऽती॒ह्यव॑ततध॒न्वा पि॑ना॒कह॑स्तः कृ॒त्तिवा॑साः ॥
जा॒नुभ्यां॑ नमः । (knees) 1.31

सः॑ सृ॒ष्टि॒जि॒त्सोम॑पा बा॒हुश॑र्ध्व॒ध्वध॑न्वा॒ प्रति॑हिता॒भिर॑स्ता । बृ॒हस्प॑ते॒ परि॑धी॒या र॑थेन॒ रक्षो॑हामि॒त्राः
अप॑बाधमानः ॥ जङ्घा॑भ्यां॒ नमः॑ ॥ (ankle) 1.32

वि॒श्वं भू॑तं भु॒वनं चि॒त्रं बहु॑धा जा॒तं जा॑यमानं च॒ यत् । सर्वा॑ ह्ये॒ष रु॒द्रस्त॑स्मै रु॒द्राय॑ नमो॒ अस्तु॑ ॥
गुल्फा॑भ्यां॒ नमः॑ ॥ (calf muscle) 1.33

ये प॒थां प॑थि॒रक्ष॑य ऐ॒लबृ॑दा य॒व्युधः॑ । तेषां॑ स॒हस्र॑यो॒जने॑ऽव॒धन्वा॑नि तन्मसि ॥
पा॒दाभ्यां॑ नमः ॥ (feet) 1.34

अ॒ध्यवो॑चदधि॒वक्ता॑ प्रथ॒मो दै॒व्यो भि॒षक् । अही॑ः॒श्चसर्वा॑ञ्जु॒म्भय॑न् सर्वा॑श्च यातु॒धान्यः॑ ॥
क॒वचा॑य नमः ॥ (keep your hands crossed to touch opposite shoulders) 1.35

नमो॑ बि॒लिमि॑ने च क॒वचि॑ने च॒ नमः॑ श्रु॒ताय॑ च श्रु॒तसे॑नाय॑ च ॥
उ॒पक॒वचा॑य नमः ॥ (keep hands crossed on the back) 1.36

नमो॑ अस्तु॒ नील॑ग्री॒वाय॑ स॒हस्रा॑क्षाय॒ मी॒ढुषे॑ । अथो॒ ये अ॑स्य॒ सत्त्वा॑नोऽह॒न्तेभ्यो॑ क॒रत्र॑मः ॥
तृ॒तीय॑ने॒त्राय॑ नम । (keep middle finger on the centre of head and other two on
two eyes) 1.37

प्रमु॑ञ्च॒ धन्व॑न॒स्त्वमु॒भयो॑रानि॒योज्या॑म् । याश्च॑ ते॒ हस्त॑ इ॒षवः॑ परा॒ ता भ॑गवो वप ॥
अ॒स्त्राय॑ नमः ॥ (clap left hand palm with right hand index & middle finger) 1.38

य ए॒ताव॑न्तश्च॒ भूयाः॑ सश्च॒ दि॒शो रु॒द्रा वि॑त॒स्थिरे॑ । तेषां॑ स॒हस्र॑यो॒जने॑ऽव॒धन्वा॑नि तन्मसि ॥
दि॒ग्बन्धा॑य नमः ॥

१२. (२) दशाङ्गन्यासः (Perform Nyasam in 10 parts of the body)

ॐ नमो भगवते रुद्राय ।

ॐ - मूर्ध्ने नमः ।

नं - नासिकायै नमः ।

मों - ललाटाय नमः ।

भं - मुखाय नमः ।

गं - कण्ठाय नमः ।

वं - हृदयाय नमः ।

ते - दक्षिणहस्ताय नमः ।

रुं - वामहस्ताय नमः ।

द्रां - नाभ्यै नमः ।

यं - पादाभ्यां नमः ॥

१३. (३) पञ्चाङ्गन्यासः

(According to scholars, reciting Mantras repeatedly, 'mantra sannithyam' and 'devatha sannithyam' is derived. Repetition of such practice is called "Nyasa Jadilam". Weaving the plait with complicated knots, all mantras should be interwoven and in the process, GOD's power should be invoked in us - this is called "Nyasa Jadilam".)

स॒द्योजा॑तं प्र॒पद्या॑मि स॒द्यो जा॒ताय॒ वै नमो॑ नमः । भ॒वे भ॒वे ना॒तिभवे॑ भवस्व॒ मां भ॒वोद्भ॑वाय॒ नमः॑ ॥ पा॒दाभ्यां॑ नमः ॥ (feet) 3.1

वा॒मदे॒वाय॒ नमो॑ ज्ये॒ष्ठाय॒ नमः॑ श्रे॒ष्ठाय॒ नमो॑ रु॒द्राय॒ नमः॑ का॒लाय॒ नमः॑ क॒लविक॑रणा॒य नमो॑ ब॒लविक॑रणा॒य नमो॑ ब॒लाय॒ नमो॑ ब॒लप्र॑मथ॒नाय॒ नमः॑ स॒र्वभू॑तदम॒नाय॒ नमो॑ म॒नोन्म॑ना॒य नमः॑ ॥

ऊ॒रु म॑ध्याभ्यां॑ नमः ॥ (middle thigh) 3.2

अ॒घोरे॑भ्योऽथ॒घोरे॑भ्यो॒ घो॒रु॒घो॒रत॑रेभ्यः । स॒र्वेभ्यः॑ स॒र्वश॑र्वेभ्यो॒ नम॑स्ते अस्तु रु॒द्ररु॑पेभ्यः ॥

हृ॒दया॒य नमः॑ ॥ (heart) 3.3

तत्पु॑रुषाय वि॒द्महे॑ म॒हादे॒वाय॒ धीम॑हि । तन्नो॑ रु॒द्रः प्र॑चोदया॑त् ॥ मु॒खाय॒ नमः॑ ॥ (face) 3.4

ई॒शानः॑ स॒र्ववि॑द्यानामीश्वरः स॒र्वभू॑तानां ब्रह्मा॑धिपतिर्ब्रह्म॒णोऽधि॑पतिर्ब्रह्मा॑ शि॒वो मे॑ अस्तु सदा॑शि॒वोम् ॥ मू॒र्ध्ने नमः॑ ॥ (forehead) 3.5

१४. (४) हंसगायत्री

अस्य श्री हंसगायत्री स्तोत्र महामन्त्रस्य । अव्यक्त परब्रह्म ऋषिः । अव्यक्त गायत्री छन्दः
परमहंसो देवता ॥ हं सां बीजं - हं सीं शक्तिः - हं सूं - कीलकम् ॥ परमहंस - प्रसाद
सिद्ध्यर्थे जपे विनियोगः ॥

हंसां - अङ्गुष्ठाभ्यां नमः ।

हंसीं - तर्जनीभ्यां नमः ।

हंसूं - मध्यमाभ्यां नमः ।

हंसैं - अनामिकाभ्यां नमः ।

हंसौं - कनिष्ठिकाभ्यां नमः ।

हंसः - करतल-करपृष्ठाभ्यां नमः ।

हंसां - हृदयाय नमः ।

हंसीं - शिरसे स्वाहा ।

हंसूं - शिखायै वषट् ।

हंसैं - कवचाय हुं ।

हंसौं - नेत्रत्रयाय वौषट् ।

हंसः - अस्त्राय फट् ॥

भूर्भुवःसुवरोम् इति दिग्बन्धः ॥ ध्यानम् ॥

गमागमस्थं गमनादिशून्यं चिद्रूपदीपं तिमिरापहारम् ।

पश्यामि ते सर्वं जनान्तरस्थं नमामि हंसं परमात्मरूपम् ॥ (4.1)

देहो देवालयः प्रोक्तो जीवो देवः सनातनः । त्यजेदज्ञाननिर्माल्यं सोऽहम्भावेन पूजयेत् ॥ (4.2)

हंसो हंस परमहंसः हंस सोऽहं सोऽहं हंसः ॥ (recite gayathri 5 times silently)

(हंसगायत्री) हंसहंसाय विद्महे परमहंसाय धीमहि । तन्नो हंसः प्रचोदयात् ॥ (4.3)

हंस हंसेति यो ब्रूयात् हंसो नाम सदाशिवः । एवं न्यासविधिं कृत्वा ततः सम्पुटमारभेत् ॥ (4.4)

१५. (५) दिक्सम्पुट न्यास :

Performing Nyasam in all 10 directions (eight directions+space+earth) and invoking prayers to Devthas, sitting place should be protected (like sambudam).

ॐ भूर्भुवःसुवरो ।

ॐ लं - त्रा॒तार॑मिन्द्र॑म॒वितार॑मिन्द्रः॑ ह॒वे ह॒वे सु॒हवः॑ शूर॑मिन्द्रम् । हु॒वे नु श॒क्रं पु॑रु॒हूतं इन्द्रः॑ स्व॒स्तिनो॑ म॒घवा॑ धा॒त्विन्द्रः॑ ॥

ॐ लं - पूर्वदिग्भागे इन्द्राय वज्रहस्ताय देवाधिपतये ऐरावतवाहनाय साङ्गाय सायुधाय सशक्तये स परिवाराय सर्वालङ्कारभूषिताय उमामहेश्वरपार्षदाय नमः ।

ॐ लं इन्द्राय नमः । पूर्वदिग्भागे ललाटस्थाने इन्द्रः सुप्रीतो सुप्रसन्नो वरदो भवतु ॥ (5.1)

ॐ भूर्भुवःसुवरो

ॐ रं - त्वन्नो॑ अ॒ग्रे वरु॑णस्य वि॒द्वान् दे॒वस्य॑ हे॒डोऽव॑ यासिसी॒ष्टाः । यजि॑ष्ठो वह्नि॒तमः॑ शोशु॑चानो वि॒श्वो द्वे॒षाः॑ सि प्र॒मुमु॑ग॒ध्यस्मत् ॥

ॐ रं - आग्नेयदिग्भागे अग्नये शक्तिहस्ताय तेजोऽधिपतयेऽजवाहनाय साङ्गाय सायुधाय सशक्तये स परिवाराय सर्वालङ्कारभूषिताय उमामहेश्वरपार्षदाय नमः ।

रं अग्नये नमः । आग्नेयदिग्भागे नेत्रस्थाने अग्निः सुप्रीतो सुप्रसन्नो वरदो भवतु ॥ (5.2)

ॐ भूर्भुवःसुवरो

ॐ हं - सु॒गन्नः॑ प॒न्था॒मभ॑यं कृ॒णोतु॑ । यस्मि॒न्नक्ष॑त्रे य॒म एति॑ राजा॑ । यस्मि॒न्नेन॑म॒भ्यषि॑ञ्चन्त दे॒वाः । तद॑स्य चि॒त्रः॑ ह॒विषो॑ यजाम ॥

ॐ हं - दक्षिणदिग्भागे यमाय दण्डहस्ताय धर्माधिपतये महिषवाहनाय साङ्गाय सायुधाय सशक्तये स परिवाराय सर्वालङ्कारभूषिताय उमामहेश्वरपार्षदाय नमः ।

ॐ हं यमाय नमः । दक्षिणदिग्भागे कर्णस्थाने यमः सुप्रीतो सुप्रसन्नो वरदो भवतु ॥ (5.3)

ॐ भूर्भुवःसुवरो

ॐ षं - असु॑न्वन्तम॒यज॑मानमिच्छ स्ते॒नस्ये॒त्यान्त॑स्के॒रस्या॑न्वे॒षि । अ॒न्यम॒स्मदि॑च्छ सा त॑ इ॒त्या नमो॑ देवि निर्ऋ॒ते तु॑भ्यमस्तु ॥

ॐ षं नैऋतदिग्भागे निर्ऋतये खड्गहस्ताय रक्षोऽधिपतये नरवाहनाय साङ्गाय सायुधाय सशक्तये स परिवाराय सर्वालङ्कारभूषिताय उमामहेश्वरपार्षदाय नमः ।

ॐ षं निर्ऋतये नमः । नैऋतदिग्भागे मुखस्थाने निर्ऋतिः सुप्रीतो सुप्रसन्नो वरदो भवतु ॥ (5.4)

ॐ भूर्भुवःसुवरो

ॐ वं - तत्त्वायामि ब्रह्मणा वन्दमानस्तदा शास्ते यजमानो हविर्भिः। अहेडमानो वरुणेहबोध्युरुशः॑ स मा न आयुः प्रमोषीः ।

ॐ वं - पश्चिमदिग्भागे वरुणाय पाशहस्ताय जलाधिपतये मकरवाहनाय साङ्गाय सायुधाय सशक्तये स परिवाराय सर्वालङ्कारभूषिताय उमामहेश्वरपार्षदाय नमः ।

ॐ वं वरुणाय नमः पश्चिमदिग्भागे बाहुस्थाने वरुणः सुप्रीतो सुप्रसन्नो वरदो भवतु॥ (5.5)

ओं भूर्भुवस्सुवरो

ॐ यं - आनो नियुद्धिशतिनीभिरध्वरम् । सहस्रिणीभि रुपयाहि यज्ञम् । वायो अस्मिन् हविषि मादयस्व । यूयं पातस्वस्तिभिस्सदा नः ॥

ॐ यं - वायव्य दिग्भागे वायवे साङ्कुशध्वजहस्ताय प्राणाधिपतये मृगवाहनाय साङ्गाय सायुधाय सशक्तये स परिवाराय सर्वालङ्कारभूषिताय उमामहेश्वर पार्षदाय नमः ।

ॐ यं वायवे नमः । वायव्य दिग्भागे नासिकास्थाने वायुःसुप्रीतो सुप्रसन्नो वरदो भवतु॥ (5.6)

ओं भूर्भुवस्सुवरो

ॐ सं - वयः॑ सोम व्रते तव । मनस्तनूषु बिभ्रतः । प्रजावन्तो अशीमहि ॥

ॐ सं - उत्तरदिग्भागे सोमाय अमृतकलशहस्ताय नक्षत्राधिपतये अश्ववाहनाय साङ्गाय सायुधाय सशक्तये स परिवाराय सर्वालङ्कारभूषिताय उमामहेश्वर पार्षदाय नमः ।

ॐ सं सोमाय नमः । उत्तरदिग्भागे हृदयस्थाने सोमः सुप्रीतो सुप्रसन्नो वरदो भवतु॥ (5.7)

ओं भूर्भुवस्सुवरो

ॐ शं - तमीशानं॑ जगतस्तस्थुषस्पतिम् । धियं जिन्वमवसे हूमहे वयम् । पूषा नो यथा वेदसामसद्वृधे रक्षिता पायु रदब्धस्स्वस्तये॑ ।

ॐ शं - ईशानदिग्भागे ईशानाय त्रिशूलहस्ताय भूताधिपतये वृषभवाहनाय साङ्गाय सायुधाय सशक्तये स परिवाराय सर्वालङ्कारभूषिताय उमामहेश्वर पार्षदाय नमः ।

ॐ शं ईशानाय नमः ईशानदिग्भागे नाभिस्थाने ईशानः सुप्रीतो रुप्रसन्नो वरदो भवतु॥ (5.8)

ॐ भूर्भुवःसुवरो

ॐ खं - अस्मे रुद्रा मेहना पर्वतासो वृत्रहत्ये भर हूतौ सजोषाः । यशंसतेस्तुवते धायि पञ्चइन्द्रज्येष्ठा अस्माः॑ अवन्तु देवाः ।

ॐ खं - ऊर्ध्वदिग्भागे ब्रह्मणे पद्महस्ताय प्रजाधिपतये हंसवाहनाय साङ्गाय सायुधाय सशक्तये
स परिवाराय सर्वालङ्कारभूषिताय उमामहेश्वरपार्षदाय नमः ।

ॐ खं ब्रह्मणे नमः । ऊर्ध्वदिग्भागे मूर्धस्थाने ब्रह्मा सुप्रीतो सुप्रसन्नो वरदो भवतु ॥ (5.9)

ॐ भूर्भुवस्सुवरो

ॐ ह्रीं - स्योना पृथिवि भवानृक्षरा निवेशनी । यच्छानृशर्म सप्रथाः ।

ॐ ह्रीं - अधोदिग्भागे विष्णवे चक्रहस्ताय लोकाधिपतये गरुडवाहनाय साङ्गाय सायुधाय सशक्तये
स परिवाराय सर्वालङ्कारभूषिताय उमामहेश्वरपार्षदाय नमः ।

ॐ ह्रीं विष्णवे नमः । अधोदिग्भागे पादस्थाने विष्णुः सुप्रीतो सुप्रसन्नो वरदो भवतु ॥ (5.10)

१६. (६) ॥ षोडशाङ्ग - रौद्रीकरणम् ॥

[Keeping away the defeat from other Jeevan, this portion offer prayers from top skin to inside bones, which removes all sins, all 16 chapters in the body is performed with Rowdreekaranam. Powerful Sri Rudra Jyothi's guidance is sought here to fade away the evils/problems.]

विभूरसि प्रवाहणो रौद्रेणानीकेन पाहि माग्रे पिपृहि मा मा माहिःसी : ॥ (6.1)

वह्निरसि हव्यवाहनो रौद्रेणानीकेन पाहि माग्रे पिपृहि मा मा माहिःसी : ॥ (6.2)

श्वात्रोऽसि प्रचेताः रौद्रेणानीकेन पाहि माग्रे पिपृहि मा मा माहिःसी : ॥ (6.3)

तुथोऽसि विश्ववेदा रौद्रेणानीकेन पाहि माग्रे पिपृहि मा मा माहिःसी : ॥ (6.4)

उशिगसिकवी रौद्रेणानीकेन पाहि माग्रे पिपृहि मा मा माहिःसी : ॥ (6.5)

अङ्गारिरसि बभारी रौद्रेणानीकेन पाहि माग्रे पिपृहि मा मा माहिःसी : ॥ (6.6)

अवस्युरसि दुवस्वान् रौद्रेणानीकेन पाहि माग्रे पिपृहि मा मा माहिःसी : ॥ (6.7)

शुन्ध्यूरसि मार्जालीयो रौद्रेणानीकेन पाहि माग्रे पिपृहि मा मा माहिःसी : ॥ (6.8)

संभ्राडसि कृशान् रौद्रेणानीकेन पाहि माग्रे पिपृहि मा मा माहिःसी : ॥ (6.9)

परिषद्योऽसि पवमानो रौद्रेणानीकेन पाहि माग्रे पिपृहि मा मा माहिःसी : ॥ (6.10)

प्रतक्कासि नभस्वान् रौद्रेणानीकेन पाहि माग्रे पिपृहि मा मा माहिःसी : ॥ (6.11)

असंमृष्टोऽसि हव्यसूदो रौद्रेणानीकेन पाहि माग्रे पिपृहि मा मा माहिःसी : ॥ (6.12)

ऋतधामासि सुवज्योती रौद्रेणानीकेन पाहि माग्रे पिपृहि मा मा माहिःसी : ॥ (6.13)

ब्रह्मज्योतिरसि सुवर्धामा रौद्रेणानीकेन पाहि माग्रे पिपृहि मा मा माहिःसी : ॥ (6.14)

अजोऽस्येकपाद् रौद्रेणानीकेन पाहि माग्रे पिपृहि मा मा माहिःसी : ॥ (6.15)

अहिरसि बुध्नियो रौद्रेणानीकेन पाहि माग्रे पिपृहि मा मा माहिःसी : ॥ (6.16)

त्वगस्थिगतैः सर्वपापैः प्रमुच्यते । सर्वभूतेष्वपराजितो भवति । ततो भूतप्रेत पिशाच- ब्रह्मराक्षस यक्षयमदूतशाकिनी डाकिनी सर्पश्वापद वृश्चिक तस्करा-ज्वरा द्युपद्रव जोपघाताः । सर्वे ज्वलन्तं पश्यन्तु मां रक्षन्तु ॥ यजमानं सहकुटुम्बं रक्षन्तु ॥ सर्वान् महान् रक्षन्तु ॥

१७. (७) ॥ गुह्यादि - मस्तकान्तं षडङ्गन्यासः ॥

[Performing six body Nyasam with best selected Veda Mantras.]

मनो॑ ज्योति॑र्जुषता॒ माज्यं॑ वि॒च्छिन्नं॑ य॒ज्ञः॑समि॒मं द॑धातु । बृह॒स्पति॑स्तनुतामि॒मं नो॒ विश्वे॑दे॒वा इ॒ह मा॑दयन्ताम् ॥ गुह्याय नमः ॥ (private parts) (7.1)

अ॒बो॒द्ध्यग्निः॑स॒मिधा॒ जना॑नां॒ प्रति॑ धे॒नुमि॑वाय॒ती मु॒षास॑म् । य॒ह्ना इ॒व प्र॒वया॑मु॒ज्झिहा॑नाः प्र॒भान॑वःसि॒स्रते॒ नाक॑मच्छ ॥ ना॒भ्यै नमः॑ ॥ (navel) (7.2)

अ॒ग्नि॒मूर्धा॑ दि॒वः क॒कुत्प॑तिः पृथि॒व्या अ॒यम् । अ॒पाः॑रेताः॒सि जि॑न्वति ॥ हृद॑याय नमः ॥ (heart) (7.3)

मूर्धा॑नं दि॒वो अ॑र॒तिं पृथि॑व्या वै॒श्वान॑रमृताय॒ जात॑म॒ग्निम् । क॒विः॑ स॒म्राज॒ मति॑थि॒ जना॑नामा॒सत्रा॒ पात्रं॑ जनयन्त दे॒वाः ॥ क॑ण्ठाय नमः ॥ (neck) (7.4)

म॒र्माणि॑ ते॒ वर्म॑भिश्छादयामि सोम॑स्त्वा॒ राजा॑ऽमृते॒नाभि॑वस्ताम् । उ॒रोर्व॑रीयो वरि॑वस्ते अस्तु॒ जय॑न्तं त्वा म॒नुम॑दन्तु दे॒वाः ॥ मु॒खाय॑ नमः (face) (7.5)

जा॒तवे॑दा॒ यदि॑ वा पा॒वको॑ऽसि । वै॒श्वान॑रो॒ यदि॑ वा वै॒हुतो॑ऽसि । श॒म्भ्रजा॑भ्यो॒ यज॑मानाय लो॒कम् ॥ ऊ॒र्जं पु॑ष्टिं द॒दद्भ्या॑ववृ॒त्स्व ॥ शि॑रसे नमः ॥ (forehead) (7.6)

१८. (८) ॥ आत्मरक्षा ॥

(The Following mantras are recited to reach-near Parabrahmam by performing Nyasam)

ब्रह्मा॑त्म॒न्वद॑सृजत । तद॑कामयत । समा॑त्मना॒ पद्मे॑येति । आ॒त्म॒न्नात्म॑न्नि॒त्याम॑न्त्रयत । तस्मै॑ दश॒मः॑ हूतः प्रत्य॑शृणोत् । स दश॑हूतोऽभवत् । दश॑हूतो ह॒वै ना॑मैषः । तं वा ए॒तं दश॑हूतः॒ सन्त॑म् । दश॑होतेत्याचक्षते प॒रोक्षे॑ण । प॒रोक्ष॑प्रिया इ॒व हि॒ दे॒वाः ॥ (8.1)

आ॒त्म॒न्नात्म॑न्नि॒त्याम॑न्त्रयत । तस्मै॑ सप्त॒मः॑ हूतः प्रत्य॑शृणोत् । स सप्त॑हूतोऽभवत् । सप्त॑हूतो ह॒वै ना॑मैषः । तं वा ए॒तं सप्त॑हूतः॒ सन्त॑म् । सप्त॑होतेत्याचक्षते प॒रोक्षे॑ण । प॒रोक्ष॑प्रिया इ॒व हि॒ दे॒वाः ॥ (8.2)

आ॒त्म॒न्ना॒त्म॒न्नि॒त्याम॒न्त्रय॑त । तस्मै॑ ष॒ष्ठः॑ हू॒तः प्र॒त्य॒शृ॒णो॒त् । स ष॒ड्भू॒तोऽभ॑वत् । ष॒ड्भू॒तो ह॒वै ना॒मैषः॑ ।
तं वा ए॒तः॑ ष॒ड्भू॒तः॑ स॒न्तम् । ष॒ड्भू॒तो॒त्याच॑क्षते प॒रोक्षे॑ण । प॒रोक्ष॑प्रिया इ॒व हि दे॒वाः ॥ (8.3)

आ॒त्म॒न्ना॒त्म॒न्नि॒त्याम॒न्त्रय॑त । तस्मै॑ प॒ञ्चमः॑ हू॒तः प्र॒त्य॒शृ॒णो॒त् । स प॒ञ्चभू॒तोऽभ॑वत् । प॒ञ्चभू॒तो ह॒वै
ना॒मैषः॑ । तं वा ए॒तं प॒ञ्चभू॒तः॑ स॒न्तम् । प॒ञ्चभू॒तो॒त्याच॑क्षते प॒रोक्षे॑ण । प॒रोक्ष॑प्रिया इ॒व हि दे॒वाः ॥
(8.4)

आ॒त्म॒न्ना॒त्म॒न्नि॒त्याम॒न्त्रय॑त । तस्मै॑ च॒तुर्थः॑ हू॒तः प्र॒त्य॒शृ॒णो॒त् । स च॒तुर्भू॒तोऽभ॑वत् । च॒तुर्भू॒तो ह॒वै
ना॒मैषः॑ । तं वा ए॒तं च॒तुर्भू॒तः॑ स॒न्तम् । च॒तुर्भू॒तो॒त्याच॑क्षते प॒रोक्षे॑ण । प॒रोक्ष॑प्रिया इ॒व हि दे॒वाः ॥
(8.5)

तम॑ब्रवीत् । त्वं वै मे नेदि॑ष्ठः हू॒तः प्र॒त्य॒श्रौषीः॑ । त्वयै॑ ना॒नाख्य॑ता॒र इति॑ । तस्मा॑न्नु॒हैनाः॑ च॒तुर्हो॑ता॒र
इ॒त्याच॑क्षते । तस्मा॑च्छु॒श्रूषुः॑ पु॒त्राणाः॑ ह॒द्य॑तमः । नेदि॑ष्ठो ह॒द्य॑तमः । नेदि॑ष्ठो ब्र॒ह्म॑णो भवति॑ । य ए॒वं
वेदः॑ ॥ (8.6)

आत्मने नमः ॥

१९. (९) ॥ शिवसङ्कल्पः ॥

[Beginning of Mahanyasam - we started with "Athatha Panjanga RudrAnAm nyAsa pUrva....". This mantra refers to the following five elements of Shivasangkalpam (Heart), Purusha Sooktha Parayanam (Forehead), Uththara NarAyana ParAyanam (Tuft) Apratiratham (shield), tvamagne (weapon) - all these are Veda mantras and considered important]

येने॒दं भू॑तं भु॒वनं॑ भवि॒ष्यत् परि॑गृहीतम॒मृतेन॑ सर्वम् । येन॑ यु॒ज्ञस्त्राय॑ते स॒प्तहो॑ता॒ तन्मे॑ मनः
शि॒वसङ्क॑ल्पमस्तु ॥ (8.7)

येन॑ कर्मा॒णि प्र॑चरन्ति धीरा॒ यतो वा॒चा मन॑सा चारु॒यन्ति॑ । यत्स॑मि॒तं मनः॑ संचर॑न्ति तन्मे॑ मनः
शि॒वसङ्क॑ल्पमस्तु ॥ (8.2)

येन॑ कर्मा॒ण्युप॑सो मनी॒षिणो॑ यु॒ज्ञे कृ॑ण्वन्ति वि॒दथे॑षु धीराः॑ । यद॑पूर्वं यत्क्ष॒मन्तं प्र॒जानां॑ तन्मे॑ मनः
शि॒वसङ्क॑ल्पमस्तु ॥ (8.3)

यत्प्र॒ज्ञानं॑ मु॒त चेतो॑ धृतिश्च य॒ज्योति॑ र॒न्तर॑मृ॒तं प्र॒जासु॑ । यस्मा॑न् ऋ॒ते किञ्चन॑ कर्म क्रि॒यते तन्मे॑
मनः॑ शि॒वसङ्क॑ल्पमस्तु ॥ (8.4)

सुषारथिरश्वानि वयं मनुष्यान्मे नियुते पशुभिर्वाजिनीवान् । हृत्प्रविष्टं यदचरं यविष्टं तन्मे मनःशिवसङ्कल्पमस्तु ॥ (8.5)

यस्मिन्नृचसामायजूषि यस्मिन्प्रतिष्ठा रशनाभाविभाराः । यस्मिंश्चित्तं सर्वमोतं प्रजानां तन्मे मनः शिवसङ्कल्पमस्तु ॥ (8.6)

यदत्र षष्ठं त्रिशतं सुवीर्यं युज्ञस्य गुह्यं नवनावमाय्यम् । दश पञ्च त्रिंशतं यत्परं तन्मे मनः शिवसङ्कल्पमस्तु ॥ (8.7)

यज्जाग्रतो दूरमुदैतु सर्वं तत्सुप्तस्य तथैवेति । दूरङ्गमं ज्योतिषां ज्योतिरेकं तन्मे मनः शिवसङ्कल्पमस्तु ॥ (8.8)

येनेदं विश्वं जगतो बभूव ये देवाविमहतो जातवेदाः । तदेवाग्निस्तद्वायुस्तत्सूर्यस्तदु चन्द्रमास्तन्मे मनः शिवसङ्कल्पमस्तु ॥ (8.9)

येन द्यौः पृथिवी चान्तरिक्षं च ये पर्वताः प्रदिशो दिशश्च । येनेदं जगद्वाप्तं प्रजानां तन्मे मनः शिवसङ्कल्पमस्तु ॥ (8.10)

ये मनो हृदयं ये च देवा ये दिव्या आपो ये सूर्यरश्मिः । ते श्रोत्रे चक्षुषी सञ्चरन्तं तन्मे मनः शिवसङ्कल्पमस्तु ॥ (8.11)

अचिन्त्यं चा प्रमेयं च व्यक्ताव्यक्तं परं च यत् । सूक्ष्मात् सूक्ष्मतरं ज्ञेयं तन्मे मनः शिवसङ्कल्पमस्तु ॥ (8.12)

एका च दश शतं च सहस्रं चायुतं च । नियुतं च प्रयुतं चार्बुदं च न्यर्बुदं च समुद्रश्च मध्यं चान्तश्च परार्धश्च तन्मे मनः शिवसङ्कल्पमस्तु ॥ (8.13)

ये पञ्च पञ्चादश शतं सहस्रमयुतन्यर्बुदं च । ये अग्निचित्तेष्टकास्ताः शरीरं तन्मे मनः शिवसङ्कल्पमस्तु ॥ (8.14)

वेदाहमेतं पुरुषं महान्तमादित्यवर्णं तमसः परस्तात् । यस्य योनिं परिपश्यन्ति धीरास्तन्मे मनः शिवसङ्कल्पमस्तु ॥ (8.15)

यस्यैतं धीराः पुनन्ति क्वयौ ब्रह्माणमेतं त्वा वृणुतमिन्दुम् । स्थावरं जङ्गमं द्यौराकाशं तन्मे मनः शिवसङ्कल्पमस्तु ॥ (8.16)

परा॑त्पर॑तरं॑ ब्रह्म॑ तत्परा॑त्पर॑तो॑ हरिः॑ । यत्परा॑त्पर॑तो॑ऽधी॑शं॑ तन्मे॑ मनः॑ शिव॑सङ्कल्प॑मस्तु॑ ॥ (8.17)

परा॑त्पर॑तरं॑ चैव॑ तत्परा॑च्चैव॑ यत्पर॑म् । यत्परा॑त्पर॑तो॑ ज्ञेयं॑ तन्मे॑ मनः॑ शिव॑सङ्कल्प॑मस्तु॑ ॥ (8.18)

या वेदा॑दिषु॑ गाय॑त्री सर्व॑व्यापी॑ महेश्वरी॑ । ऋग्यजुः॑सामा॑थर्वैश्च॑ तन्मे॑ मनः॑ शिव॑सङ्कल्प॑मस्तु॑ ॥ (8.19)

यो वै दे॒वं महा॑दे॒वं प्रय॑तः प्रण॑तः शुचिः॑ यः सर्वे॑ सर्व॑वेदैश्च॑ तन्मे॑ मनः॑ शिव॑सङ्कल्प॑मस्तु॑ ॥ (8.20)

प्रय॑तः प्रण॑वोङ्कारं॑ प्रण॑वं पुरु॑षोत्त॑मम् । ओङ्कारं॑ प्रण॑वात्मा॑नं तन्मे॑ मनः॑ शिव॑सङ्कल्प॑मस्तु॑ ॥ (8.21)

योऽसौ॑ सर्वेषु॑ वेदेषु॑ पठ्य॑ते ह्यय॑मीश्वरः॑ । अका॑यो निर्गु॑णो ह्यात्मा॑ तन्मे॑ मनः॑ शिव॑सङ्कल्प॑मस्तु॑ ॥ (8.22)

गोभि॑र्जुष्टं॑ धने॑न ह्यायु॑षा च॑ बले॑न च॑ । प्रज॑या पशु॑भिः पुष्करा॑क्षं तन्मे॑ मनः॑ शिव॑सङ्कल्प॑मस्तु॑ ॥ (8.23)

त्र्यम्ब॑कं यजामहे॑ सुग॒न्धिं पुष्टि॑वर्ध॑नम् । उ॒र्वारु॑क॒मिव॑ ब॒न्धना॑न्मृत्यो॑र्मुक्षी॑य मामृ॒तात् तन्मे॑ मनः॑ शिव॑सङ्कल्प॑मस्तु॑ ॥ (8.24)

कैला॑सशिख॑रे र॒म्ये शङ्कर॑स्य शिवा॑लये । दे॒वता॑स्तत्र॑ मोद॑न्ति तन्मे॑ मनः॑ शिव॑सङ्कल्प॑मस्तु॑ ॥ (8.25)

कैला॑स शिख॑रा वा॒सं हिम॑वद्रि॒रसं॑स्थितम् । नील॑कण्ठं॑ त्रि॒णेत्रं॑ च॑ तन्मे॑ मनः॑ शिव॑सङ्कल्प॑मस्तु॑ ॥ (8.26)

वि॒श्वत॑श्चक्षु॒रुत॑ वि॒श्वतो॑ मुखो॑ वि॒श्वतो॑ हस्त॑ उ॒त वि॒श्वत॑स्पात् । सम्बा॑हुभ्या॒त्रम॑ति॒ सम्प॑त॒त्रैर्द्यावा॑पृथि॒वी ज॒नय॑न् दे॒व एक॑स्तन्मे॑ मनः॑ शिव॑सङ्कल्प॑मस्तु॑ ॥ (8.27)

च॒तुरो॑ वेदा॑नधी॒यीत॑ सर्व॑शास्त्र॒मयं॑ विदुः॑ । इति॑हा॒सपु॑रा॒णानि॑ तन्मे॑ मनः॑ शिव॑सङ्कल्प॑मस्तु॑ ॥ (8.28)

मा नो॑ म॒हान्त॑मु॒त मा नो॑ अर्भ॒कं मा न॑ उ॒क्षन्त॑मु॒त मा न॑ उ॒क्षित॑म् । मा नो॑ऽवधीः॑ पि॒तरं॑ मोत॑ मा॒तरं॑ प्रि॒या मान॑स्तनु॒वो रुद्र॑ रीरिष॒स्तन्मे॑ मनः॑ शिव॑सङ्कल्प॑मस्तु॑ ॥ (8.29)

मा न॑स्तो॒के तन॑ये मा न॒ आयु॑षि मा नो गो॒षु मा नो अ॑श्वेषु रीरिषः । वी॒रान्मा नो रु॒द्र
भा॒मितोऽव॑धीर्ह॒विष्मन्तो नम॑सा विधेम ते तन्मे मनः शि॒वसङ्क॑ल्पमस्तु ॥(8.30)

ऋ॒तः स॒त्यं परं ब्र॒ह्म पु॒रुषं कृ॑ष्णपि॒नल॑म् । ऊ॒र्ध्वरे॑तं वि॒रूपाक्षं वि॒श्वरू॑पाय वै नमो नमस्तन्मे
मनः शि॒वसङ्क॑ल्पमस्तु ॥(8.31)

क॒द्रुद्रा॑य प्रचे॒तसे मी॒ढुष्ट॑माय तव्य॑से । वो॒चेम॑ शन्त॒मः ह॒दे । सर्वा॑ह्येष रु॒द्रस्तस्मै रु॒द्राय॑ नमो
अस्तु तन्मे मनः शि॒वसङ्क॑ल्पमस्तु ॥(8.32)

ब्रह्म॑ज॒ज्ञानं प्र॑थ॒मं पु॒रस्ता॒ध्विसी॑म॒तःसुरु॑चो वेन आवः । स बु॒ध्दिया॑ उप॒मा अस्य॑ वि॒ष्टाःस॒तश्च
योनि॑मस॒तश्च वि॒वस्त॑न्मे मनः शि॒वसङ्क॑ल्पमस्तु ॥(8.33)

यः प्रा॑णतो निमिषतो म॒हि॒व्तैक॑ इ॒द्राजा॑ जग॒तो ब्र॑भूव । य ई॒शे अस्य॑ द्वि॒पद॑श्चतु॒ष्पदः॑ कस्मै दे॒वाय॑
ह॒विषा॑ विधेम तन्मे मनः शि॒वसङ्क॑ल्पमस्तु ॥(8.34)

य आ॒त्म॒दा ब॒ल॒दा यस्य॑ वि॒श्व उ॒पास॑ते प्र॒शिषं॑ यस्य दे॒वाः । यस्य॑ छा॒यामृ॑तं यस्य मृ॒त्युः कस्मै॑
दे॒वाय॑ ह॒विषा॑ विधेम तन्मे मनः शि॒वसङ्क॑ल्पमस्तु ॥(8.35)

यो रु॒द्रो अ॒ग्नौ यो अ॒प्सु य ओष॑धीषु यो रु॒द्रो वि॒श्वा भु॑व॒नावि॒वेश॑ तस्मै रु॒द्राय॑ नमो अस्तु तन्मे
मनः शि॒वसङ्क॑ल्पमस्तु ॥(8.36)

ग॒न्ध॒द्वा॒रां दुरा॑ध॒र्षा नित्य॑पु॒ष्टां करी॑षिणीम् । ई॒श्वरी॑ः सर्व॑ भू॒तानां॑ ता॒मिहोप॑ह्वये श्रियम् तन्मे मनः
शि॒वसङ्क॑ल्पमस्तु ॥(8.37)

नम॑कं चम॑कं चै॒व पु॒रुष॑सू॒क्तं च॒ यद्वि॑दुः । म॒हादे॑वं च तत्तु॒ल्यं तन्मे॑ मनः
शि॒वसङ्क॑ल्पमस्तु ॥(8.38)

य इ॒दः शि॒वसङ्क॑ल्पः स॒दा ध्या॑यन्ति ब्राह्म॑णाः । ते परं मोक्षं गमि॒ष्यन्ति॑ तन्मे मनः
शि॒वसङ्क॑ल्पमस्तु ॥(8.39)

२०. (१०) हृदयाय नमः । (पुरुषसूक्त पारायणम्)

(**Purusha Suktam** comprises of 3 portions. It is recited in step-by-step sequence in temples. First portion is called "**purushasuktam**", the second being "**Uththaranarayanam**" and the third "**MahanarAyanam**" [**narayanasuktam**]. **UththaranarAyanam** is recited only in South India. For Mahanysam - only two portion is used and MahanarAyanam is not in practice.)

ॐ सहस्रशीर्षा पुरुषः। सहस्राक्षः सहस्रपात्। स भूमिं विश्वतो वृत्वा।
अत्यतिष्ठदशाङ्गुलम्। पुरुष एवेदः सर्वम्। यद्धूतं यच्च भव्यम्। उतामृतत्वस्येशानः।
यदन्नेनातिरोहति। एतावानस्य महिमा। अतो ज्यायाःश्च पूरुषः ॥१॥

पादोऽस्य विश्वा भूतानि। त्रिपादस्यामृतं दिवि। त्रिपादूर्ध्व उदैत्पुरुषः।
पादोऽस्येहाभवात्पुनः। ततो विष्वङ् व्यक्रामत्। साशनान्शने अभि। तस्माद्विराडजायत। विराजो
अधि पूरुषः। स जातो अत्यरिच्यत। पश्चाद्भूमिमथो पुरः ॥२॥

यत्पुरुषेण हविषा। देवा यज्ञमतन्वत। वसन्तो अस्यासीदाज्यम्। ग्रीष्म इध्मःशरद्धविः।
सप्तास्यासन्परिधयः। त्रिःसप्त समिधः कृताः। देवा यद्यज्ञं तन्वानाः। अबधन् पुरुषं पशुम्। तं यज्ञं
बर्हिषि प्रौक्षन्। पुरुषं जातमग्रतः ॥३॥

तेन देवा अयजन्त। साध्या ऋषयश्च ये। तस्माद्यज्ञात्सर्वहुतः। संभृतं पृषदाज्यम्।
पशून्स्ताःश्चक्रे वायव्यान्। आरण्यान् ग्राम्याश्च ये। तस्माद्यज्ञात्सर्वहुतः। ऋचः सामानि जज्ञिरे।
छन्दाःसिजज्ञिरे तस्मात्। यजुस्तस्मादजायत ॥ ४॥

तस्मादश्वा अजायन्त। ये के चोभयादतः। गावो ह जज्ञिरे तस्मात्। तस्माज्जाता अजावयः।
यत्पुरुषं व्यदधुः। कतिधा व्यकल्पयन्। मुखं किमस्य कौ बाहू। कावूरु पादावुच्येते।
ब्राह्मणोऽस्य मुखमासीत्। बाहू राजन्यः कृतः ॥ ५॥

ऊरु तदस्य यद्वैश्यः। पद्भ्यां शूद्रो अजायत। चन्द्रमा मनसो जातः। चक्षोः सूर्यो
अजायत। मुखादिन्द्रश्चाग्निश्च। प्राणाद्वायुरजायत। नाभ्या आसीदन्तरिक्षम्। शीर्ष्णो द्यौः समवर्तत।
पद्भ्यां भूमिर्दिशः श्रोत्रात्। तथा लोकाः अकल्पयन् ॥६॥

वेदाहमेतं पुरुषं महान्तम्। आदित्यवर्णं तमसस्तुपारे। सर्वाणि रूपाणि विचित्य धीरः।
नामानि कृत्वाभिवदन् यदास्ते। धाता पुरस्ताद्यमुदाजहार। शक्रः प्रविद्वान्प्रदिशश्चतस्रः। तमेवं
विद्वानमृत इह भवति। नान्यः पन्था अर्यनाय विद्यते। यज्ञेन यज्ञमेयजन्त देवाः। तानि धर्माणि
प्रथमान्यासन्। ते ह नाकं महिमानः सचन्ते। यत्र पूर्वं साध्याः सन्ति देवाः ॥७॥

ॐ नमो नारायणाय। ॐ नमो भगवते रुद्राय। ॥ पुरुषसूक्तं शिरसे स्वाहा॥

॥ पुरुषसूक्तं शिरसे स्वाहा ॥

अद्भ्यः संभूतः पृथिव्यै रसाच्च । विश्वकर्मणः समवर्तताधि । तस्य त्वष्टा विदधद्रूपमेति । तत्पुरुषस्य विश्वमाजानमग्रे । वेदाहमेतं पुरुषं महान्तम् । आदित्यवर्णं तमेसः परस्तात् । तमेवं विद्वानमृत इह भवति । नान्यः पन्था विद्यतेऽयनाय । प्रजापतिश्चरति गर्भे अन्तः । अजायमानो बहुधा विजायते ॥८॥

तस्य धीराः परिजानन्ति योनिम् । मरीचीनां पदमिच्छन्ति वेधसः । यो देवेभ्य आतपति । यो देवानां पुरोहितः । पूर्वो यो देवेभ्यो जातः । नमो रुचाय ब्राह्मये । रुचं ब्राह्मं जनयन्तः । देवा अग्रे तदब्रुवन् । यस्त्वैवं ब्राह्मणो विद्यात् । तस्य देवा असन्वशे ॥९॥

हीश्च ते लक्ष्मीश्च पत्न्यौ । अहोरात्रे पार्श्वे । नक्षत्राणि रूपम् । अश्विनौ व्यात्तम् । इष्टं मनिषाण । अमुं मनिषाण । सर्वं मनिषाण ॥१०॥

ॐ नमो भगवते रुद्राय । उत्तरनारायणः शिखायै वषट् ॥

२१. (११) अप्रतिरथम् (कवचम्)

आशुश्शिशानो वृषभो न युध्मो घनाघ्नः क्षोभेणश्चर्षणीनाम् । संक्रन्दनोऽनिमिष एक वीरश्शतः । सेना अजयत्साकमिन्द्रः । संक्रन्दनेनाऽनिमिषेण जिष्णुना युत्कारेण दुश्चवनेन धृष्णुना । तदिन्द्रेण जयतत्सहध्वं युधो नर इषुहस्तेन वृष्णा । स इषुहस्तैः स निषङ्गिभिर्वशी सः स्रष्टा सयुध इन्द्रो गुणेन । सः सृष्टजिह्वसोमपा बाहुशर्द्धूधन्वा प्रतिहिताभिरस्ता । बृहस्पते परिदीया रथेन रक्षोहामित्राः अप बाधमानः । प्रभञ्जन्तसेनाः प्रमृणो युधा जयन्नस्माकमेदध्यविता रथानाम् । गोत्रभिदं गोविदं वज्रबाहुं जयन्तुमज्म प्रमृणन्तमोजसा । इमः सजाता अनुवीरयध्वमिन्द्रः सखायोऽनु सः रभध्वम् । बलविज्ञायः स्थविरः प्रवीरः सहस्वान् वाजी सहमान उग्रः । अभिवीरो अभिसत्वा सहोजा जैत्रमिन्द्र रथमार्तिष्ठ गोवित् । अभिगोत्राणि सहसा गाहमानोऽदायो वीरश्शतमन्युरिन्द्रः ।

दुश्चवनः पृतनाषाडयुध्योऽस्माक् । सेना अवतु प्रयुत्सु । इन्द्र आसां नेता बृहस्पतिर्दक्षिणा यज्ञः पुर एतु सोमः । देवसेनानामभिभञ्जतीनां जयन्तीनां मरुतो यन्त्वग्रे । इन्द्रस्य वृष्णो वरुणस्यराज्ञ आदित्यानां मरुताः शर्द्ध उग्रम् । महामनसां भुवनच्यवानां घोषो देवानां जयता मुदस्थात् । अस्माकमिन्द्रः समृतेषुध्वजेष्वस्माकं या इषवस्ता जयन्तु ।

अस्माकं वीरा उत्तरे भवन्त्वस्मानु देवा अवता हवेषु । उद्धर्षय मघवन्नायुधान्युत्सत्स्वनां
माम्कानां महांसि । उद्धर्हन्वाजिनां वाजिनान्युद्धर्हानां जयतामेतु घोषः । उपप्रेत जयता
नरःस्थिरावःसन्तु बाहवः । इन्द्रो वः शर्म यच्छत्वनाधृष्या यथासथ । अवसृष्टा परापतशरव्ये ब्रह्म
संसिता । गच्छामित्रान् प्रविश मेषां कञ्चनोच्छिषः । मर्माणि ते वर्मभिश्चछादयामि सोमस्त्वा
राजामृतेनाभिवस्ताम् । उरोर्वरीयो वरिवस्ते अस्तु जयन्तं त्वामनु मदन्तु देवाः । यत्र
बाणाःस्मृतन्ति कुमार विशिखा इव । इन्द्रो नस्तत्र वृत्रहा विश्वाहा शर्म यच्छतु ॥

ॐ नमो भगवते रुद्राय ॥ आशुशिशानोऽप्रतिरथं कवचाय हुम् ॥

२२. (१२) ॥ प्रतिपूरुषमित्यनुवाकः (नेत्रं) ॥

प्रतिपूरुष मेककपालान्निर्वपत्येकमतिरिक्तं यावन्तो गृह्याः समस्तेभ्यः कमकरं पशूनां शर्मांसि
शर्म यजमानस्य शर्म मे यच्छैक एव रुद्रो न द्वितीयाय तस्थ आखुस्ते रुद्र पशुस्तं जुषस्वैष ते
रुद्रभागः सह स्वस्त्राम्बिकया तं जुषस्व भेषजं गवेऽश्वाय पुरुषाय भेषजमथो अस्मभ्यं भेषजं
सुभेषजं यथासति । सुगं मेषाय मेध्या अवाम्ब रुद्रमदिमह्यव देवं त्र्यम्बकम् । यथा नः श्रेयसः
करद्यथा नो वस्य सः करद्यथानः पशुमतः करद्यथा नो व्यवसाययात् । त्र्यम्बकं यजामहे सुगन्धिं
पुष्टिवर्धनम् । उर्वारुकमिव बन्धनान्मृत्योर्मुक्षीय मामृतात् । एषते रुद्र भागस्तं जुषस्व तेनावसेन
परो मूजवतोऽतीह्यवतत धन्वा पिनाकहस्तः कृत्तिवासाः ॥

प्रतिपूरुषमेककपालान्निर्वपति । जाता एवः प्रजा रुद्रान्निर्वदयते । एकमतिरिक्तम् ।
जनिष्यमाणा एव प्रजा रुद्रान्निर्वदयते । एककपाला भवन्ति । एकधैव रुद्रं निर्वदयते ।
नाभिधारयति । यदभिधारयत् । अन्तरवचारिणः रुद्रं कुर्यात् । एकोल्मुकेन यन्ति । (१) तद्धि
रुद्रस्य भागधेयम् । इमां दिशंयन्ति । एषा वै रुद्रस्य दिक् । स्वायामेव दिशि रुद्रं निर्वदयते ।
रुद्रो वा अपशुकाया आहुत्यै नातिष्ठत । असौ ते पशुरिति निर्दिशेद्यं द्विष्यात् । यमेव द्वेष्टि ।
तमस्मै पशुं निर्दिशति । यदि न द्विष्यात् । आखुस्ते पशुरिति ब्रूयात् ।

(२) न ग्राम्यान् पशून् हिनस्ति । नारण्यान् । चतुष्पथे जुहोति । एष वा अग्नीनां पड्बीशो
नाम । अग्निवत्येव जुहोति । मध्यमेन पर्णेन जुहोति । सुगध्येषा । अथो खलु । अन्तमेनैव
होतव्यम् । अन्त एव रुद्र निर्वदयते । (३) एष ते रुद्र भागः सहस्वस्त्राम्बिकयेत्याह । शरद्वा
अस्याम्बिका स्वसा । तया वा एष हिनस्ति । यः हिनस्ति । तयैवैनः सह शमयति । भेषजङ्गव
इत्याह । यावन्त एव ग्राम्याः पशवः । तेभ्यो भेषजङ्करोति । अवाम्ब रुद्रमदिमहीत्याह ।
आशिषमेवैतामाशास्ते । (४) त्र्यम्बकं यजामहे इत्याह । मृत्योर्मुक्षीय मामृतादिति वा वै तदाह ।
उत्किरन्ति । भगस्य लीप्सन्ते । मूते कृत्वा सजन्ति । यथा जनं यतेऽवसङ्करोति । तादृगेव

तत् । एष ते रुद्र भाग इत्याह निरवत्यै । अप्रतीक्षमायन्ति । अपः परिषिञ्चति । रुद्रस्यान्तर्हित्यै । प्रवा एतेऽस्माल्लोकाञ्च्यवन्ते । ये त्र्यम्बकैश्चरन्ति । आदित्यं चरुं पुनरेत्य निर्वपति । इयं वा अदितिः । अस्यामेव प्रतितिष्ठन्ति ॥

विभ्राड्भृहत्पिबतु सोम्यं मध्वायुर्दधद्यज्ञपतावविहृतम् । वार्तजूतो यो अभिरक्षति त्मना प्रजाः पुपोष पुरुधा विराजति ॥

ॐ नमो भगवते रुद्राय । प्रतिपूरुषं प्रतिपूरुषं विभ्राडिति नेत्रत्रयाय वौषट् ॥

२३. (१३) त्वमग्रे रुद्रोऽनुवाकः (शतरुद्रीयम्)

(The entire Sri Rudram is called "Shatharudreeyam" - beginning from "Tvamagne", it is generally recited along with Mahanyasam and these portions have been taken from Vedas.)

त्वमग्रे रुद्रो असुरो महो दिवः । त्वं शर्द्धो मारुतं पृक्ष ईशिषे । त्वं वातैररुणैर्यासि शङ्गयः । त्वं पूषा विधतः पांसि नुत्मना । देवा देवेषु श्रयध्वम् । प्रथमा द्वितीयेषु श्रयध्वम् । द्वितीयास्तृतीयेषु श्रयध्वम् । तृतीयाश्चतुर्थेषु श्रयध्वम् । चतुर्थाः पञ्चमेषु श्रयध्वम् । पञ्चमाः षष्ठेषु श्रयध्वम् । (१) षष्ठाः सप्तमेषु श्रयध्वम् । सप्तमा अष्टमेषु श्रयध्वम् । अष्टमा नवमेषु श्रयध्वम् । नवमा दशमेषु श्रयध्वम् । दशमा एकादशेषु श्रयध्वम् । एकादशा द्वादशेषु श्रयध्वम् । द्वादशास्त्रयोदशेषु श्रयध्वम् । त्रयोदशाश्चतुर्दशेषु श्रयध्वम् । चतुर्दशाः पञ्चदशेषु श्रयध्वम् । पञ्चदशाः षोडशेषु श्रयध्वम् । (२) षोडशाः सप्तदशेषु श्रयध्वम् । सप्तदशा अष्टादशेषु श्रयध्वम् । अष्टादशा एकोनविंशेषु श्रयध्वम् । एकोनविंशा विंशेषु श्रयध्वम् । विंशा एकविंशेषु श्रयध्वम् । एकविंशा द्वाविंशेषु श्रयध्वम् । द्वाविंशास्त्रयो विंशेषु श्रयध्वम् । त्रयोविंशाश्चतुर्विंशेषु श्रयध्वम् । चतुर्विंशाः पञ्चविंशेषु श्रयध्वम् । पञ्चविंशाः षड्विंशेषु श्रयध्वम् । (३) षड्विंशाः सप्तविंशेषु श्रयध्वम् । सप्तविंशा अष्टाविंशेषु श्रयध्वम् । अष्टाविंशा एकोनत्रिंशेषु श्रयध्वम् । एकोनत्रिंशास्त्रिंशेषु श्रयध्वम् । त्रिंशा एकत्रिंशेषु श्रयध्वम् । एकत्रिंशा द्वात्रिंशेषु श्रयध्वम् । द्वात्रिंशास्त्रयस्त्रिंशेषु श्रयध्वम् । देवास्त्रिरेकादशास्त्रिस्त्रयस्त्रिंशाः उत्तरे भवत । उत्तर वर्तमान् उत्तर सत्वानः । यत्काम इदं जुहोमि । तन्मे समृद्ध्यतां । वयःस्याम पृतयो रयीणाम् । भूर्भवस्वःस्वाहा ॥

ॐ नमो भगवते रुद्राय । त्वमग्रे त्वमग्रे शतरुद्रीयमित्यस्त्राय फट् ॥

२४. (१४) पञ्चाङ्क जपं

स॒द्यो जा॒तं प्र॑पद्यामि स॒द्यो जा॒ताय॒ वै नमो॑ नमः । भ॒वे भ॒वे ना॑तिभवे भवस्वमाम् ।
भ॒वोद्भ॑वाय॒ नमः॑ ॥

वा॒म॒दे॒वाय॒ नमो॑ ज्येष्ठाय॒ नमः॑ श्रेष्ठाय॒ नमो॑ रु॒द्राय॒ नमः॑ का॒लाय॒ नमः॑ कल॑विकरणा॒य नमो॑
बल॑विकरणा॒य नमो॑ ब॒लाय॒ नमो॑ बल॑प्रमथना॒य नमः॑ सर्व॑भूतदमना॒य नमो॑ म॒नो॒न्म॑ना॒य नमः॑ ॥

अ॒घो॒रे॒भ्योऽथ॒घो॒रे॒भ्यो॒ घोर॒घोर॑तरेभ्यः । सर्वे॒भ्यः सर्व॑शर्वे॒भ्यो नम॑स्ते अस्तु रु॒द्ररू॑पेभ्यः ॥

तत्पु॑रुषाय वि॒द्महे॑ महा॒दे॒वाय॑ धीमहि । तन्नो॑ रु॒द्रः प्र॑चोदयात् ॥

ई॒शानः॑ सर्व॑विद्यानामीश्वरः॑ सर्व॑भू॒तानां॑ ब्रह्मा॑धिपतिर्ब्रह्म॒णोऽधि॑पतिर्ब्रह्मा॑ शि॒वो मे॑ अस्तु
सदा॑शि॒वोम॑ ॥

२५. अष्टाङ्ग प्रणामं (नमस्कारः)

(Each part of the body namely heart, head, view through eyes, speech, hands, ears - all 8 portions should be invoked with Shiva roopa and prayed 8 times. Prostrate when "UmamaheshvarabhyAm" is recited.)

१) हि॒र॒ण्य॒गु॒र्भः॑सम॑वर्तताग्रे भू॒तस्य॑ जा॒तः प॑तिरेक॑ आसीत् । स दा॑धार पृथि॒र्वी द्या॑मु॒तेमां॑ कस्मै॑
दे॒वाय॑ ह॒विषा॑ विधेम ॥ उ॒रसा॑ नमः ॥ उ॒माम॑हेश्वराभ्यां नमः ॥

२) यः प्रा॑ण॒तो नि॑मिष॒तो म॑हि॒त्वैक॑ इ॒द्राजा॑ जग॑तो ब॒भूव॑ । य ई॒शे अ॒स्य द्धि॒पद॑श्चतु॒ष्पदः॑ कस्मै॑
दे॒वाय॑ ह॒विषा॑ विधेम ॥ शि॒रसा॑ नमः ॥ उ॒माम॑हेश्वराभ्यां नमः ॥

३) ब्रह्म॑जज्ञानं प्रथ॒मं पु॒रस्ता॑द्वि॒सीम॑तःसु॒रुचो॑ वे॒न आ॑वः स॒बुध्नि॑या॒ उप॒मा अ॒स्य वि॒ष्ठाः स॒तश्च॑
योनि॑मस॑तश्च वि॒वः ॥ दृ॒ष्ट्या॑ नमः । उ॒माम॑हेश्वराभ्यां नमः ॥

४) म॒ही द्यौः पृ॒थि॒वी च॑ न इ॒मं य॒ज्ञं मि॒मिक्ष॑ताम् । पि॒पृ॒ता॒न्नो॒भरी॑मभिः ॥ मन॑सा नमः ॥ उ॒मा॒म॒हेश्व॑राभ्यां नमः ॥

५) उ॒प॒श्वा॒सय॑ पृ॒थि॒वीमु॒त द्यां॑ पु॒रु॒त्रा ते॑ म॒नु॒तां वि॒ष्टि॒तं जग॑त् । स दु॒न्दु॒भे स॒जूरि॑न्द्रेण दे॒वैर्दू॒राद्वि॒यो अप॑से॒ध शत्रू॑न् ॥ व॒च॒सा नमः॑ ॥ उ॒मा॒म॒हेश्व॑राभ्यां नमः ॥

६) अ॒ग्ने न॑य सु॒प॒था रा॒ये अ॒स्मान् वि॒श्वानि॑ दे॒व व॒यु॒नानि॑ वि॒द्वान् । यु॒यो॒द्यस्म॑ज्जु॒हुरा॒णमे॒नो भू॒यि॒ष्ठान्ते॑ नम॑ उ॒क्तिं वि॒धेम ॥ प॒द्भ्यां नमः॑ ॥ उ॒मा॒म॒हेश्व॑राभ्यां नमः ॥

७) या ते॑ अ॒ग्ने रु॒द्रिया॑ त॒नूस्त॑या नः पा॒हि तस्या॑स्ते स्वा॒हा या ते॑ अ॒ग्नेऽया॑श॒या र॒जाश॑या ह॒राश॑या त॒नूर्व॑षि॒ष्ठा ग॒ह्वरे॑ष्ठो॒ग्रं व॒चो अपा॑व॒धी त्वेषं॑ व॒चो अपा॑व॒धीः स्वा॒हा ॥ क॒राभ्यां॑ नमः ॥ उ॒मा॒म॒हेश्व॑राभ्यां नमः ॥

८) इ॒मं य॑मप्र॒स्तर॑मा॒हि सी॒दाङ्गि॑रोभिः पि॒तृभिः॑ संवि॒दानः । आ॒त्वा मन्त्राः॑ क॒विश॑स्ताव॒हन्त्वे॒ना राज॑न् ह॒विषा॑ मा॒दय॑स्व ॥ क॒र्णाभ्यां॑ नमः ॥ उ॒मा॒म॒हेश्व॑राभ्यां नमः ॥

उर॑सा शिर॑सा दृष्ट॒या मन॑सा व॒चसा॑ तथा । प॒द्भ्यां क॒राभ्यां॑ क॒र्णाभ्यां॑ प्र॒णामोऽष्टा॑ंग उच्यते ॥

२६. ॥ लघु॒न्यासः॑ ॥

[*Laghunyasam* asserts here and forewarns you to meditate God Shiva and think as if you are His Swaroopam.]

ॐ अथा॒त्मानं॑ शि॒वात्मानं॑ श्रीरु॒द्ररु॑पं ध्या॒येत् ॥

[Pray God Shiva, sit in front of Him and be prepared to begin Sri Rudra, DhyAna, Archana, Abhishekam]

शु॒द्धस्फ॑टिकसंकाशं त्रि॒नेत्रं॑ पञ्च॒वक्त्र॑कम् । गङ्गा॒धरं॑ दश॒भुजं॑ सर्वा॒भरण॑भूषितम् ॥

नी॒लग्री॑वं शशाङ्काङ्कं ना॒गय॑ज्ञोपवी॒तिन॑म् । व्याघ्र॒चर्मो॑त्तरीयं च वरे॒ण्यम॑भय प्र॒दम् ॥

क॒मण्ड॑ल्वक्षसू॒त्राणां॑ धा॒रिणं॑ शूलपा॒णिन॑म् । ज्व॒लन्तं॑ पिङ्ग॒लज॑टा-शि॒खामु॒द्योत॑धा॒रिण॑म् ॥

वृष॑स्कन्ध-समा॒रुढं॑ उ॒मादे॑हा॒र्ध-धा॒रिण॑म् । अ॒मृते॑ना॒प्तं शान्तं॑ दि॒व्यभो॑ग-समन्वि॒तम् ॥

दि॒ग्दे॒वता॑समायु॒क्तं सुरा॑सुर॒नम॑सकृ॒तम् । नित्यं॑ च शा॒श्वतं॑ शु॒द्धं ध्रु॒वमक्ष॑रमव्ययम् ॥

सर्व॑व्यापि॒न-मी॑शानं रु॒द्रं वै वि॒श्वरु॑पिणम् । एवं ध्या॒त्वा द्वि॒जस्स॑म्यक् ततो॒ यज॑नमार॒भेत् ॥

अ॒ता॒त्मनि॑ दे॒वता॑ स्थाप॒येत् ॥

[When performing Nyasam by touching the related organ, respective meditating *Devthas* should be invoked]

प्रजनने ब्रह्मा तिष्ठतु ।	पादयोर्विष्णुस्तिष्ठतु ।	हस्तयोर्हरस्तिष्ठतु ।
बाह्वोरिन्द्रस्तिष्ठतु ।	जठरेऽग्निस्तिष्ठतु ।	हृदये शिवस्तिष्ठतु ।
कण्ठे वसवस्तिष्ठन्तु ।	वक्त्रे सरस्वती तिष्ठतु ।	नासिकयोर्वायुस्तिष्ठतु ।
नयनयोश्चन्द्रादित्यौ तिष्ठेताम् ।	कर्णयोरश्विनौ तिष्ठेताम् ।	ललाटे रुद्रास्तिष्ठन्तु ।
मूर्ध्न्यादित्यास्तिष्ठन्तु ।	शिरसि महादेवस्तिष्ठतु ।	शिखायां वामदेवस्तिष्ठतु ।
पृष्ठे पिनाकी तिष्ठतु ।	पुरतः शूली तिष्ठतु ।	पार्श्वयोः शिवाशङ्करौ तिष्ठेताम्
सर्वतो वायुस्तिष्ठतु ।		

ततो बहिःसर्वतोऽग्निर्ज्वालामाला-परिवृतास्तिष्ठन्तु । सर्वेष्वङ्गेषु सर्वा देवता यथास्थानं तिष्ठन्तु ।

मां रक्षन्तु (or) ॥ सर्वान् महाजनान् रक्षन्तु ॥ सर्वजनान् लोकान् कुटुम्बस्थं रक्षन्तु ॥

अ॒ग्नि॒र्मे वा॒चि श्रि॒तः । वा॒ग्धृ॒दये । हृ॒दयं॑ मयि॑ । अ॒हम॒मृते॑ । अ॒मृतं॑ ब्रह्म॑णि ।
वा॒युर्मे प्रा॒णे श्रि॒तः । प्रा॒णो हृ॒दये । हृ॒दयं॑ मयि॑ । अ॒हम॒मृते॑ । अ॒मृतं॑ ब्रह्म॑णि ।
सू॒र्यो मे चक्षु॑षि श्रि॒तः । चक्षु॑र्हृ॒दये । हृ॒दयं॑ मयि॑ । अ॒हम॒मृते॑ । अ॒मृतं॑ ब्रह्म॑णि ।
च॒न्द्रमा॑ मे मन॑सि श्रि॒तः । मनो॑ हृ॒दये । हृ॒दयं॑ मयि॑ । अ॒हम॒मृते॑ । अ॒मृतं॑ ब्रह्म॑णि ।
दि॒शो मे श्रो॒त्रे श्रि॒ताः । श्रो॒त्रं हृ॒दये । हृ॒दयं॑ मयि॑ । अ॒हम॒मृते॑ । अ॒मृतं॑ ब्रह्म॑णि ।
आ॒पो मे रे॒तसि॑ श्रि॒ताः । रे॒तो हृ॒दये । हृ॒दयं॑ मयि॑ । अ॒हम॒मृते॑ । अ॒मृतं॑ ब्रह्म॑णि ।
पृ॒थि॒वी मे शरी॑रे श्रि॒ता । शरी॑रं हृ॒दये । हृ॒दयं॑ मयि॑ । अ॒हम॒मृते॑ । अ॒मृतं॑ ब्रह्म॑णि ।
ओ॒षधि॑व॒नस्प॑तयो मे लो॒मसु॑ श्रि॒ताः । लो॒मानि॑ हृ॒दये । हृ॒दयं॑ मयि॑ । अ॒हम॒मृते॑ । अ॒मृतं॑ ब्रह्म॑णि ।
इन्द्रो॑ मे ब॒ले श्रि॒तः । ब॒लं हृ॒दये । हृ॒दयं॑ मयि॑ । अ॒हम॒मृते॑ । अ॒मृतं॑ ब्रह्म॑णि ।
प॒र्जन्यो॑ मे मूर्ध्नि॑ श्रि॒तः । मूर्धा॑ हृ॒दये । हृ॒दयं॑ मयि॑ । अ॒हम॒मृते॑ । अ॒मृतं॑ ब्रह्म॑णि ।
ई॒शानो॑ मे म॒न्यौ श्रि॒तः । म॒न्युर्हृ॒दये । हृ॒दयं॑ मयि॑ । अ॒हम॒मृते॑ । अ॒मृतं॑ ब्रह्म॑णि ।
आ॒त्मा मे आ॒त्मनि॑ श्रि॒तः । आ॒त्मा हृ॒दये । हृ॒दयं॑ मयि॑ । अ॒हम॒मृते॑ । अ॒मृतं॑ ब्रह्म॑णि ।
पुन॑र्म आ॒त्मा पुन॑रायुरागात् । पुनः॑ प्रा॒णः पुन॑राकू॒तमा॑गात् ॥ [ring bell]
वै॒श्वान॒रो र॒श्मिर्भा॑ववृ॒धानः । अ॒न्तस्ति॑ष्ठ॒त्वमृ॑तस्य गो॒पाः ॥

एवं यथालिङ्गमङ्गानी संमृज्या देवमात्मानं च प्रत्या राधयेत् ॥

आरा॑धितो म॒नुष्यै॑स्त्वं सि॒द्धैर्दे॒वासुरा॑दिभिः ।

आरा॑धयामि भक्त्या त्वाम् मानु॒गृहा॑ण महेश्वर ॥

हरहर नमः पार्वती पतये - हरहर महादेव ॥ [stop ringing bell]

२७. ध्यान श्लोकं

ध्यायेन्निरामयं वस्तु सर्गस्थिति-लयादिकम् ।
निर्गुणं निष्कलं नित्यं मनोवाचामगोचरम् ॥

गङ्गाधरं शशिधरं जटामकुटशोभितम् ।
श्वेतभूति-त्रिपुण्ड्रेण विराजित ललाटकम् ॥

लोचनत्रय-संपन्नं स्वर्णकुण्डल-शोभितम् ।
स्मेराननं चतुर्बाहुं मुक्ताहारोपशोभितम् ॥

अक्षमालां सुधाकुंभं चिन्मयीं मुद्रिकामपि ।
पुस्तकं च भुजैर्दिव्यैर्दधानं पार्वतीपतिम् ॥

श्वेताम्बरधरं श्वेतं रत्नसिंहासन-स्थितम् ।
सर्वाभीष्ट-प्रदातारं वटमूल-निवासिनम् ॥

जपाकुसुम-साहस्र-समान-श्रिय-मीश्वरीम् ।
सुवर्ण-रत्नखचित-मकुटेन विराजिताम् ॥

ललाटपट्टसंराजत्-संलग्न - तिलकाञ्चिताम् ।
राजीवायत-नेत्रान्तां नीलोत्पलदलेक्षणाम् ॥

सन्तप्त-हेमखचित-ताटङ्काभरणान्विताम् ।
ताम्बूल-चर्वण-रत-रक्तजिह्वा-विराजिताम् ॥

पताकाभरणोपेतां मुक्ताहारोपशोभिताम् ।
स्वर्णकङ्कण-संयुक्तै-चतुर्भिर्बाहुभि-र्युताम् ॥

सुवर्णरत्नखचित-काञ्चीदाम-विराजिताम् ।
कदलीललितस्तम्भ-सन्निभोरु-युगान्विताम् ॥

श्रिया विराजितपदां भक्तत्राण-परायणाम् ।

अन्योन्याश्लिष्टहृद्वाहु-गौरीशङ्कर-संज्ञकम् ॥

सनातनं परं ब्रह्म परमात्मान-मव्ययम् ।

आवाहयामि जगता-मीश्वरं परमेश्वरम् ॥ [ring bell]

आत्वा॑ वहन्तु॑ हर॑युः सचे॑तसः श्वेतैर॑श्वैः सह॑ के॒तुम॑द्भिः ।

वाता॑जितै-र्बल॑वद्भि-र्मनोज॑वै-राया॑हि शीघ्रं॑ मम॑ ह॒व्याय॑ श॒र्वोम् ॥

ईशान॑मावाहयामीत्यावाह्य ॥

त्र्य॑म्बकं यजामहे सुग॒न्धिं पु॑ष्टि॒वर्ध॑नम् । उ॒र्वारु॑कमि॒व ब॑न्ध॒नान्मृत्यो॑र्मु॒क्षीय॑ मामृता॑त् ।

गौरी॑ मिमाय सलिलानि तक्षत्येकपदी द्विपदी सा चतु॑ष्पदी ।

अष्टा॑पदी नवपदी बभूवु॑षी सहस्रा॑क्षरा पर॒मे व्योम॑न् ॥

२८. ध्यानावाहन विधिः

१) ॐ गु॒णानां॑ त्वा गु॒णप॑तिः॑ हवामहे क॒विं क॑वीनामु॒पम॑श्रवस्तमम् ।

ज्येष्ठ॑राजं ब्रह्म॑णां ब्रह्म॑णस्पत॒ आ नः॑ शृण्व॒न्नूति॑भिस्सीद॒ साद॑नम् ॥

ॐ भूर्भुवः॒सुव॒रोम् । अस्मिन् बिम्बे महागणपतिं ध्यायामि आवाहयामि ॥

२) ॐ तत्पु॑रुषाय विद्महे चकतु॑ण्डाय धीमही । तन्नो॑ नन्दिः प्रचोदया॑त् ॥

ॐ भूर्भुवः॒सुव॒रोम् अस्मिन् बिम्बे नन्दीश्वरं ध्यायामि आवाहयामि ॥

३) ॐ त्र्य॑म्बकं यजामहे सुग॒न्धिं पु॑ष्टि॒वर्ध॑नम् । उ॒र्वारु॑कमि॒व ब॑न्ध॒नान्मृत्यो॑र्मु॒क्षीय॑ मामृता॑त् ।

गौरी॑ मिमाय सलिलानि तक्षत्येकपदी द्विपदी सा चतु॑ष्पदी ।

अष्टा॑पदी नवपदी बभूवु॑षी सहस्रा॑क्षरा पर॒मे व्योम॑न् ॥

ॐ भूर्भुवः॒सुव॒रोम् अस्मिन् लिङ्गे सोमास्कन्द स्वरूप परमेश्वरं ध्यायामि । आवाहयामि ।

४) आस॒त्येन॑ रज॒सा वर्त॑मानो निवेशय॑न्नमृतं॒ मर्त्यं॑ञ्च ।

हिर॒ण्यये॑न सवि॒ता रथे॑नादे॒वो या॑ति॒ भुव॑ना वि॒पश्य॑न् ।

ॐ भूर्भुवः॒सुव॒रोम् । अस्मिन् स्फटिकबिम्बे छायासंज्ञासमेत श्रीसूर्यनारायणं ध्यायामि ।

आवाहयामि ।

५) सहस्रशीर्षा पुरुषः। सहस्राक्षः सहस्रपात्। सभूमिं विश्वतो वृत्वा। अत्यतिष्ठदशाङ्गुलम्।
ॐ भूर्भुवःसुवरोम्। अस्मिन् साळग्रामचक्रे श्रीभूमी समेत श्रीमहाविष्णुं ध्यायामि।
आवाहयामि।।

६) जातवेदसे सुनवाम सोममराती यतो निदहाति वेदः।
स नः पर्षदति दुर्गाणि विश्वानावेव सिन्धुदुरितात्यग्निः।
प्रणो देवी सरस्वती वाजेभिरू वाजिनीवती। धीनाम वित्रयवतु। महासरस्वत्यै नमः।
हिरण्यवर्णा हरिणी सुवर्णरजतस्रजाम्। चन्द्रां हिरण्यमी लक्ष्मीं जातवेदो म आवह।
तां म आवह जातवेदो लक्ष्मीमनपगामिनीं। यस्यां हिरण्यं विन्देयं गामश्वं पुरुषानहं।
ॐ भूर्भुवःसुवरोम्। अस्मिन् बिम्बे दुर्गा-सरस्वती-लक्ष्मीं ध्यायामि। आवाहयामि।।

७) निघृष्वैरसमायुतैः। कालैर्हरित्वमापन्नैः। इन्द्रायाहि सहस्रयुक्।
अग्निर्विभ्राष्टिवसनः। वायुश्चेतसिकद्रुकः। संवत्सरो विषूवर्णैः।
नित्यास्तेऽनुचरास्तव। सुब्रह्मण्योः सुब्रह्मण्योः सुब्रह्मण्योम्।
ॐ भूर्भुवःसुवरोम्। अस्मिन् बिम्बे सुब्रह्मण्यस्वामिनं ध्यायामि। आवाहयामि।।

८) धाताविधातापरमोतसद्वक्-प्रजापतिःपरमेष्ठीविराजा।
स्तोमाश्छन्दाः सिनिविदोम आहुरेतस्मैराष्ट्रमभिसन्नमाम।
अभ्यावर्तद्वमुपमेतसाकमयः शास्ताधिपतिर्वो अस्तु।
अस्य विज्ञानमनुसः रभध्वमिमं पश्चादनुजीवाथ सर्वे।
ॐ भूर्भुवःसुवरोम्। अस्मिन् बिम्बे हरिहरपुत्र स्वामिन् ध्यायामि। आवाहयामि।।

९) अन्नपूर्णे सदापूर्णे शङ्कर प्राणवल्लभे। ज्ञान वैराग्य सिद्ध्यर्थं भिक्षां देहि च पार्वती।
मातां मे पार्वती देवी पिता देवो महेश्वरः। बान्धवाः शिव भक्ताश्च स्वदेशो भुवनत्रयं।।
ॐ भूर्भुवःसुवरोम्। अस्मिन् बिम्बे अन्नपूर्णेश्वरिं ध्यायामि। आवाहयामि।।

[stop ringing bell]

२९ सद्यो जाताय पञ्चकलशेषु पूजा

- १) सद्योजातं प्रपद्यामि सद्योजाताय वै नमो नमः । भवे भवे नातिभवे भवस्व माम् ।
भवोद्भवाय नमः । ओं भूर्भुवःसुवरोम् । अस्मिन् पश्चिमकलशे सद्योजातं ध्यायामि ।
आवाहयामि ।।
- १) वामदेवाय नमो ज्येष्ठाय नमः श्रेष्ठाय नमो रुद्राय नमः कालाय नमः कलविकरणाय
नमो बलविकरणाय नमो बलाय नमो बलप्रमथनाय नमः सर्वभूतदमनाय नमो मनोन्मनाय
नमः । ओं भूर्भुवःसुवरोम् अस्मिन् उत्तरकलशे वामदेवं ध्यायामि । आवाहयामि ।।
- ३) अघोरेभ्योऽथघोरेभ्यो घोरं घोरतरेभ्यः । सर्वेभ्यः सर्वं शर्वेभ्यो नमस्ते अस्तु रुद्ररूपेभ्यः ।।
ओं भूर्भुवःसुवरोम् अस्मिन् दक्षिणकलशे अघोरं ध्यायामि आवाहयामि ।
- ४) तत्पुरुषाय विद्महे महादेवाय धीमहि । तन्नो रुद्रः प्रचोदयात् ।।
ओं भूर्भुवःसुवरोम् अस्मिन् पूर्वकलशे तत्पुरुषं ध्यायामि । आवाहयामि ।।
- ५) ईशानः सर्वविद्यानामीश्वरः सर्वभूतानां ब्रह्माधिपतिर्ब्रह्मणोऽधिपतिर्ब्रह्मा शिवो मे अस्तु
सदाशिवोम् ।। ओं भूर्भुवःसुवरोम् अस्मिन् मध्यमकलशे ईशानं ध्यायामि । आवाहयामि ।।

अत्रागच्छ ।

आवाहितो भव ।	स्थापितो भव ।	सन्निहितो भव ।	सन्निरुद्धो भव ।
अवकुण्ठितो भव ।	सुप्रीतो भव ।	सुप्रसन्नो भव ।	वरदो भव ।
सर्वाभीष्टप्रदो भव ।	स्वागतमस्तु ।	प्रसीद प्रसीद ।।	

स्वामिन् सर्वजगन्नाथ यावत्पूजावसानकम् ।

तावत्त्वं प्रीतिभावेन लिङ्गेऽस्मिन् सन्निधिं कुरु ।।

३०. उपचारमन्त्रं

- १) ॐ सहस्रशीर्षा पुरुषः । सहस्राक्षः सहस्रपात् । स भूमिं विश्वतो वृत्वा । अत्यतिष्ठदशाङ्गुलम् ।
 ॐ नमस्ते रुद्र मन्यव उतोत इषवे नमः । नमस्ते अस्तु धन्वने बाहुभ्यामुतते नमः ।
 ॐ ह्रीं नमः शिवाय । सद्योजातं प्रपद्यामि ।
 ॐ भूर्भुवःसुवरोम् । अस्मिन् प्रतिमायां महादेवं ध्यायामि, आवाहयामि ।
 शिवं ध्यायामि आवाहयामि । रुद्रं ध्यायामि आवाहयामि । शङ्करं ध्यायामि आवाहयामि ।
 नीललोहितं ध्यायामि आवाहयामि । ईशानं ध्यायामि आवाहयामि । विजयं ध्यायामि
 आवाहयामि । भीमं ध्यायामि आवाहयामि । देवदेवं ध्यायामि आवाहयामि । भवोद्भवं ध्यायामि
 आवाहयामि । आदित्यात्मक श्री रुद्रं ध्यायामि आवाहयामि ।
- २) पुरुष एवेदः सर्वम् । यद्धृतं यच्च भव्यम् । उतामृतत्वस्येशानः । यदन्नेनातिरोहति ।
 यात इषुः शिवतमा शिवं बभूव ते धनुः । शिवा शरव्या या तव तया नो रुद्र मृडय ।
 ॐ ह्रीं नमः शिवाय । सद्यो जाताय वै नमो नमः । रत्न सिंहासनं समर्पयामि ।
- ३) एतावानस्य महिमा । अतो ज्यायाश्च पूरुषः । पादोऽस्य विश्वा भूतानि । त्रिपादस्यामृतं दिवि ।
 या ते रुद्र शिवा तनूरघोरापापकाशिनी । तया नस्तनुवा शन्तमया गिरिशन्ताभिचाकशीः ।
 ॐ ह्रीं नमः शिवाय । भवे भवे नातिभवे भवस्वमां । पादयोः पाद्यं समर्पयामि ।
- ४) त्रिपादूर्ध्व उदैत्पुरुषः । पादोऽस्येहाभवात्पुनः । ततो विष्वङ् व्यक्रामत् । साशनानशने अभि ।
 यामिषुं गिरिशन्त हस्ते बिभर्ष्यस्तवे । शिवां गिरित्र तां कुरु मा हिंसीः पुरुषं जगत् ।
 ॐ ह्रीं नमः शिवाय । भवोद्भवाय नमः । अर्घ्यं समर्पयामि ।
- ५) तस्माद्विराडजायत । विराजो अधि पूरुषः । स जातो अत्यरिच्यत । पश्चाद्भूमिमथो पुरः ।।
 शिवेन वचसा त्वा गिरिशाच्छावदानसि । यथा नः सर्वमिज्जगदयक्ष्मः सुमना असत् ।।
 ॐ ह्रीं नमः शिवाय । वामदेवाय नमः । आचमनीयं समर्पयामि ।

६) यत्पुरुषेण हविषा । देवा यज्ञमतन्वत । वसन्तो अस्यासीदाज्यम् । ग्रीष्म इध्मः शरद्धविः ।

अध्यवोचदति वक्ता प्रथमो दैव्यो भिषक् । अहीःश्च सर्वान् जम्भयन्त्सर्वाश्च यातुधान्यः ॥

ॐ ह्रीं नमःशिवाय । ज्येष्ठाय नमः । मधुपर्कं समर्पयामि ।

७) सप्तास्यासन् परिधयः । त्रिःसप्त समिधः कृताः । देवा यद्यज्ञं तन्वानाः । अबध्नन् पुरुषं पशुम् ।

असौ यस्ताम्रो अरुण उत बभ्रुः सुमङ्गलः ।

ये चेमाः रुद्रा अभितो दिक्षु श्रिताः सहस्रशोऽवैषाः हेड ईमहे ॥

ॐ ह्रीं नमःशिवाय । श्रेष्ठाय नमः ॥ स्नानं समर्पयामि । स्नानानन्तरं आचमनीयं समर्पयामि ॥

८) तं यज्ञं बर्हिषि प्रौक्षन् । पुरुषं जातमग्रतः ॥ तेन देवा अयजन्त । साध्या ऋषयश्च ये ।

असौ योऽवसर्पति नीलग्रीवो विलोहितः । उत्तैनं गोपा अदृशन्नदृशन्नुदहार्यः ।

उत्तैनं विश्वा भूतानि स दृष्टो मृडयाति नः ॥

ॐ ह्रीं नमःशिवाय । रुद्राय नमः । वस्त्रोत्तरीयं समर्पयामि ।

९) तस्माद्यज्ञात्सर्वहुतः । सम्भृतं पृषदाज्यम् । पशूःस्ताःश्चक्रे वायव्यान् । आरण्यान् ग्राम्याश्च ये ।

नमो अस्तु नीलग्रीवाय सहस्राक्षाय मीढुषे । अथो ये अस्य सत्त्वानोऽहं तेभ्योऽकरन्नमः ॥

ॐ ह्रीं नमःशिवाय । कालाय नमः । यज्ञोपवीताभरणार्थं अक्षतान् समर्पयामि ॥

१०) तस्माद्यज्ञात्सर्वहुतः । ऋचः सामानि जज्ञिरे । छन्दाःसिजज्ञिरे तस्मात् । यजुस्तस्मादजायत ॥

प्रमुञ्च धन्वंनस्त्वमुभयोरर्त्तियोज्याम् । याश्च ते हस्त इषवः परा ता भगवो वप ॥

ॐ ह्रीं नमःशिवाय । कलविकरणाय नमः । दिव्य परिमळगन्धान् धारयामि ।

गन्धस्योपरि हरिद्रा कुङ्कुमं समर्पयामि ।

११) तस्मादश्वा अजायन्त । ये के चोभयादतः । गावो ह जज्ञिरे तस्मात् । तस्माज्जाता अजावयः ।

अवतत्य धनुस्त्वः सहस्राक्ष शतेषुधे । निशीर्य शल्यानां मुखा शिवो नः सुमना भव ॥

ॐ ह्रीं नमःशिवाय । बलविकरणाय नमः । पुष्पमालां समर्पयामि । पुष्पैः पूजयामि ।

१. गणपति पूजा ।। (दूर्वा युग्मं to be used)

- ॐ सुमुखाय नमः । ॐ एकदन्ताय नमः । ॐ कपिलाय नमः । ॐ गजकर्णकाय नमः ।
 ॐ लम्बोदराय नमः । ॐ विकटाय नमः । ॐ विघ्नराजाय नमः । ॐ विनायकाय नमः ।
 ॐ धूमकेतवे नमः । ॐ गणाध्यक्षाय नमः । ॐ फालचन्द्राय नमः ।
 ॐ गजाननाय नमः । ॐ वक्रतुण्डाय नमः । ॐ शूर्पकर्णाय नमः । ॐ हेरम्बाय नमः ।
 ॐ स्कन्दपूर्वजाय नमः । ॐ सिद्धिविनायकाय नमः ।
 ॐ महागणपतये नमः नानाविध परिमलपत्रपुष्पाणि समर्पयामि ।।

२. श्री नन्दिकेश्वर षोडशोपचार पूजा । (दूर्वा युग्मं to be used)

- ॐ नन्दिकेशाय नमः । ॐ ब्रह्मरूपिणे नमः । ॐ वृषभाय नमः ।
 ॐ शिवप्रियाय नमः । ॐ नठनाय नमः । ॐ चितचामरधारिणे नमः ।
 ॐ मत शृङ्गिणे नमः । ॐ नवरत्न प्रियाय नमः । ॐ करुणाकराय नमः ।
 ॐ सोम सूर्याग्निलोचनाय नमः । ॐ श्वेतचामर भूषणाय नमः ।
 ॐ तिलतण्डुलभक्षणाय नमः । ॐ शिलादन सुनन्दनाय नमः ।
 ॐ वीर घण्टाधराय नमः ।।

३. शिव पूजा - (बिल्व दलं to be used)

- ॐ भवाय देवाय नमः । ॐ शर्वाय देवाय नमः । ॐ ईशानाय देवाय नमः ।
 ॐ पशुपतये देवाय नमः । ॐ रुद्राय देवाय नमः । ॐ उग्राय देवाय नमः ।
 ॐ भीमाय देवाय नमः । ॐ महते देवाय नमः ।

४. अम्बिका पूजा

(अरळि पुष्पं or any red color flower to be used)

- ॐ भवस्य देवस्य पत्न्यै नमः । ॐ शर्वस्य देवस्य पत्न्यै नमः ।
 ॐ ईशानस्य देवस्य पत्न्यै नमः । ॐ पशुपतेर्देवस्य पत्न्यै नमः ।
 ॐ रुद्रस्य देवस्य पत्न्यै नमः । ॐ उग्रस्य देवस्य पत्न्यै नमः ।
 ॐ भीमस्य देवस्य पत्न्यै नमः । ॐ महतो देवस्य पत्न्यै नमः ।

५. साम्बपरमेश्वर पूजा (*mixed flower be used*)

ॐ भवान्यै नमः	भवाय नमः	पादौ पूजयामि
ॐ जगन्मात्रे नमः	जगत्पित्रे नमः	जङ्घे पूजयामि ।
ॐ मृडान्यै नमः	मृडाय नमः	जानुनी पूजयामि ।
ॐ रुद्राण्यै नमः	रुद्राय नमः	ऊरु पूजयामि ।
ॐ काळ्यै नमः	कलान्तकाय नमः	कटिं पूजयामि ।
ॐ नगेन्द्रकन्यकायै नमः	नागेन्द्राभरणाय नमः	नाभिं पूजयामि ।
ॐ स्तवप्रियायै नमः	स्तव्याय नमः	स्तनौ पूजयामि ।
ॐ भवन्यै नमः	भवनाशनाय नमः	भुजद्वयं पूजयामि ।
ॐ कम्बुग्रीवायै नमः	कालकन्ठाय नमः	कण्ठं पूजयामि ।
ॐ मायायै नमः	महेश्वराय नमः	मुखमण्डलं पूजयामि ।
ॐ ललितायै नमः	लास्यप्रियाय नमः	ललाटान्तं पूजयामि ।
ॐ शिवायै नमः	शिवाय नमः	शिरः पूजयामि ।
ॐ प्रणतार्तिहरायै नमः	प्रणतार्तिहराय नमः	पुनः पादौ पूजयामि ।
ॐ सर्वेश्वर्यै नमः	सर्वेश्वराय नमः	सर्वाण्यङ्गानि पूजयामि ।

६. लिङ्ग पूजा

(Add लिङ्गाय नमः at the end of each name) जवन्ति पुष्पं to be used

(Left to right sequence)

ॐ लिङ्गमूर्तये नमः ।	ॐ शिवलिङ्गाय नमः ।	ॐ अद्भुत लिङ्गाय ।
ॐ अनुगत ।	ॐ अव्यक्त ।	ॐ अर्थ ।
ॐ अच्युत ।	ॐ अनन्त ।	ॐ अमृत ।
ॐ अनेक ।	ॐ अनेकस्वरूप ।	ॐ अनादि ।
ॐ आदि ।	ॐ आनन्द ।	ॐ आत्मानन्द ।
ॐ आर्जितपापनाश ।	ॐ आश्रितरक्षक ।	ॐ इन्दु ।
ॐ इन्द्रिय ।	ॐ इन्द्रादिप्रिय ।	ॐ ईश्वर ।
ॐ ऊर्जित ।	ॐ ऋग्वेद श्रुति ।	ॐ एक ।
ॐ ऐश्वर्य ।	ॐ ओङ्कार ।	ॐ ह्रीङ्कार ।

ॐ कनक ।	ॐ वेद ।	ॐ परम ।
ॐ व्योम ।	ॐ सहस्र ।	ॐ वह्नि ।
ॐ पुराण ।	ॐ श्रुति ।	ॐ पाताल ।
ॐ ब्रह्म ।	ॐ रहस्य ।	ॐ सप्तद्वीपोद्भव ।
ॐ नाग ।	ॐ तेजो ।	ॐ ऊर्ध्व ।
ॐ अथर्व ।	ॐ साम ।	ॐ यज्ञाङ्ग ।
ॐ यज्ञ ।	ॐ तत्त्व ।	ॐ देव ।
ॐ विग्रह ।	ॐ राव ।	ॐ भजो ।
ॐ सत्त्व ।	ॐ स्वर्ण ।	ॐ स्फटिक ।
ॐ भव ।	ॐ निस्त्रैगुण्य ।	ॐ मन्त्र ।
ॐ पुरुष ।	ॐ सर्वात्म ।	ॐ सर्वलोकाङ्ग ।
ॐ बुद्धि ।	ॐ अहङ्कार ।	ॐ भूत ।
ॐ महेश्वर ।	ॐ सुन्दर ।	ॐ असुरेश्वर ।
ॐ सुरेश्वर ।	ॐ महेश ।	ॐ शङ्कर ।
ॐ दानवनाश ।	ॐ रवचन्द्र ।	ॐ रूप ।
ॐ प्रपञ्च ।	ॐ विलक्षण ।	ॐ तापनिवारण ।
ॐ स्वरूप ।	ॐ सर्व ।	ॐ प्रिय ।
ॐ राम ।	ॐ मूर्ति ।	ॐ महेशस्वरूप ।
ॐ वेदान्त ।	ॐ विश्वेश्वर ।	ॐ योगि ।
ॐ हृदय ।	ॐ चिन्मय ।	ॐ चिद्धन ।
ॐ ज्योतिर् ।	ॐ लङ्कापुर ।	ॐ लालित ।
ॐ चिदम्बर ।	ॐ नारदसेवित ।	ॐ कमल ।
ॐ कैलास ।	ॐ करुणारस ।	ॐ शान्त ।
ॐ गिरि ।	ॐ वल्लभ ।	ॐ शङ्कर ।
ॐ सर्वजनपूजित ।	ॐ सर्वपातकनाशन ।	ॐ गौरी ।
ॐ वेदस्वरूप ।	ॐ सकलजनप्रिय ।	ॐ सकलजगद्रक्षक ।
ॐ इष्टकाम्यार्थबलसिद्धि ।	ॐ शोभित ।	ॐ मङ्गल ।

७. श्री सूर्य षोडशोपचारपूजा (अरळि पुष्पं/red color flower to be used)

ॐ मित्रायै नमः । ॐ रवये नमः । ॐ सूर्यायै नमः । ॐ भानवे नमः ।
 ॐ खगाय नमः । ॐ पूष्णे नमः । ॐ हिरण्यगर्भाय नमः । ॐ मरीचये नमः ।
 ॐ आदित्याय नमः । ॐ सवित्रे नमः । ॐ अर्काय नमः । ॐ भास्कराय नमः ।
 ॐ श्री छायासंज्ञासमेत श्री सूर्यतारायणस्वामिने नमः ॥

८. श्री विष्णु षोडशोपचारपूजा (तुलसी दलं to be used)

ॐ अच्युताय नमः । ॐ अनन्ताय नमः । ॐ गोविन्दाय नमः ।
 ॐ केशवाय नमः । ॐ नारायणाय नमः । ॐ माधवाय नमः ।
 ॐ गोविन्दाय नमः । ॐ विष्णवे नमः । ॐ मधुसूदनाय नमः ।
 ॐ त्रिविक्रमाय नमः । ॐ वामनाय नमः । ॐ श्रीधराय नमः ।
 ॐ हृषीकेशाय नमः । ॐ पद्मनाभाय नमः । ॐ दामोदराय नमः ।
 ॐ सङ्कर्षणाय नमः । ॐ वासुदेवाय नमः । ॐ प्रद्युम्नाय नमः ।
 ॐ अनिरुद्धाय नमः । ॐ पुरुषोत्तमाय नमः । ॐ अधोक्षजाय नमः ।
 ॐ नरसिंहाय नमः । ॐ अच्युताय नमः । ॐ जनार्दनाय नमः ।
 ॐ उपेन्द्राय नमः । ॐ हरये नमः । ॐ श्रीकृष्णाय नमः ॥
 श्री भूमिनीळासमेत श्री महाविष्णवे नमः ॥

सीता लक्ष्मण भरतशत्रुघ्न हनूमत्समेत श्रीरामचन्द्र स्वामिने नमः ॥

९. श्री दुर्गा षोडशोपचारपूजा (Any red flower to be used)

ॐ दुर्गायै नमः । ॐ भद्रकाळ्यै नमः । ॐ विजयायै नमः । ॐ वैष्णव्यै नमः ।
 ॐ कुमुदायै नमः । ॐ चण्डिकायै नमः । ॐ कृष्णायै नमः । ॐ माधव्यै नमः ।
 ॐ कन्यकायै नमः । ॐ मायायै नमः । ॐ नारायण्यै नमः । ॐ ईशान्यै नमः ।
 ॐ शारदायै नमः । ॐ अम्बिकायै नमः । ॐ श्री दुर्गादेव्यै नमः ॥

१०. श्री लक्ष्मी षोडशोपचारपूजा (Any red flower to be used)

ॐ धनलक्ष्म्यै नमः । ॐ धान्यलक्ष्म्यै नमः । ॐ गजलक्ष्म्यै नमः ।
 ॐ गृहलक्ष्म्यै नमः । ॐ सन्तानलक्ष्म्यै नमः । ॐ वीर्यलक्ष्म्यै नमः ।
 ॐ विजयलक्ष्म्यै नमः । ॐ सौभाग्यलक्ष्म्यै नमः । ॐ महालक्ष्म्यै नमः ।

११. श्री सरस्वती षोडशोपचारपूजा (Any white flower can be used)

ॐ सरस्वत्यै नमः । ॐ पुस्तकभृतायै नमः । ॐ ज्ञानमुद्रायै नमः ।
 ॐ वाग्देव्यै नमः । ॐ ब्रह्मज्ञानैकसाधनायै नमः । ॐ विद्यारूपायै नमः ।
 ॐ चित्रमाल्यविभूषितायै नमः । ॐ वारिजासनायै नमः । ॐ चतुर्वर्गफलप्रदायै नमः ।

१२. श्री सुब्रह्मण्य षोडशोपचार पूजा

ॐ स्कन्दाय नमः । ॐ गुहाय नमः । ॐ षण्मुखाय नमः ।
 ॐ कार्तिकेयाय नमः । ॐ मयूरवाहनाय नमः । ॐ शिवकुमाराय नमः ।
 ॐ काङ्केयाय नमः । ॐ कुक्कुटध्वजाय नमः । ॐ शक्तिधराय नमः ।
 ॐ तारकासुरसंहारिणे नमः । ॐ देवसेनाधिपतये नमः । ॐ वल्लीरमणाय नमः ।
 ॐ श्री सुब्रह्मण्याय नमः ।

१३. शास्ता - हरिहरपुत्र पूजा

ॐ भवस्य देवस्य सुताय नमः । ॐ शर्वस्य देवस्य सुताय नमः ।
 ॐ ईशानस्य देवस्य सुताय नमः । ॐ पशुपतेः देवस्य सुताय नमः ।
 ॐ रुद्रस्य देवस्य सुताय नमः । ॐ उग्रस्य देवस्य सुताय नमः ।
 ॐ भीमस्य देवस्य सुताय नमः । ॐ महतो देवस्य सुताय नमः ।

१४. आञ्जनेय पूजा विधि:

ॐ श्री आञ्जनेयाय नमः ।	ॐ वायुपुत्राय नमः ।
ॐ ब्रह्मचारिणे नमः ।	ॐ सर्वारिष्टनिवारकाय नमः ।
ॐ शुभकराय नमः ।	ॐ पिङ्गलाक्षाय नमः ।
ॐ अक्षापहाय नमः ।	ॐ सीतान्वेषणतत्पराय नमः ।
ॐ कपिवराय नमः ।	ॐ कोटीन्दुसूर्यप्रभाय नमः ।
ॐ लङ्काद्वीपभयङ्कराय नमः ।	ॐ सकलताय नमः ।
ॐ सुग्रीवसम्मानीताय नमः ।	ॐ देवेन्द्रादि समस्तदेव विनुताय नमः ।
ॐ काकुत्स्थदूताय नमः ।	ॐ हनुमते नमः ।
ॐ श्री आञ्जनेयाय नमः ॥	

१२) यत्पुरुषं व्यदधुः । कतिधा व्यकल्पयन् । मुखं किमस्य कौ बाहू । कावूरूपादावुच्येते ।
विज्यं धनुः कपर्दिनो विशल्यो बाणवाङ् । उत । अनेशत्रस्येषव आभुरस्य निषङ्गथिः ॥
ॐ ह्रीं नमः शिवाय । बलाय नमः ॥ धूपं आघ्रापयामि ॥

१३) ब्राह्मणोऽस्य मुखमासीत् । बाहू राजन्यः कृतः ॥
ऊरु तदस्य यद्वैश्यः । पद्भ्यां शूद्रो अजायत ।
याते हेतिर्मादुष्टम हस्ते बभूव ते धनुः । तयास्मान् विश्वतस्त्वमयक्ष्मया परिभुज ॥
ॐ ह्रीं नमः शिवाय । बलप्रमथनाय नमः । दीपं दर्शयामि ॥
धूपदीपानन्तरम् आचमनीयं समर्पयामि ॥

१४) ओं भूर्भुवःसुवः..... ब्रह्मणे स्वाहा ।

चन्द्रमा मनसो जातः । चक्षोः सूर्यो अजायत । मुखादिन्द्रश्चाग्निश्च । प्राणाद्वायुरजायत ।
नमस्ते अस्त्वायुधायानातताय धृष्णवे । उभाभ्यामुत ते नमो बाहुभ्यां तव धन्वने ॥
ॐ ह्रीं नमः शिवाय । सर्वभूतदमनाय नमः ॥ कदली फलं महानैवेद्यं निवेदयामि ॥

मध्ये मध्ये अमृतपानीयं समर्पयामि । अमृतापिधानमसि ॥

हस्तप्रक्षालणं समर्पयामि । पादप्रक्षालणं समर्पयामि । पुनराचमनीयं समर्पयामि ।

१५) नाभ्या॑ आसीद॒न्तरिक्ष॑म् । शी॒ष्णौ द्यौः सम॑वर्तत ।

प॒द्भ्यां भूमि॑र्दिशः श्रोत्रा॑त् । तथा॑ लोकाः॑ अ॒कल्प॑यन् ॥

परि॑ते धन्व॑नो हे॒तिर॒स्मान् वृ॑णक्तु वि॒श्वतः॑ । अथो॒ य इ॑षु॒धिस्त॒वारे अ॒स्मिन्निधे॑हितम् ॥

ॐ ह्रीं नमः॑शिवाय॑ । मनो॑न्मनाय॑ नमः॑ । कर्पूर॑ताम्बूलं निवेदयामि ॥

१६) वेदा॒हमे॒तं पु॑रुषं म॒हान्त॑म् । आ॒दि॒त्यव॑र्णं तम॑सस्तुपा॒रे ।

सर्वा॑णि रूपाणि॑ वि॒चित्य॑ धीरः॑ । नामा॑नि कृ॒त्वाभि॒वद॑न् यदास्ते॑ ।

नम॑स्ते अस्तु भगवन् विश्वेश्व॒राय॑ महादे॒वाय॑ त्र्यम्ब॒काय॑ त्रिपुरा॒न्तकाय॑ त्रिका॒ग्निका॒लाय॑
काला॒ग्निरु॒द्राय॑ नीलक॒ण्ठाय॑ मृत्यु॒ञ्जयाय॑ सर्वेश्व॒राय॑ सदाशि॒वाय॑ श्रीमन्महादे॒वाय॑ नमः॑ ।

ॐ ह्रीं नमः॑शिवाय॑ । कर्पूर॑नीराजनं दर्शयामि । रक्ष रक्षान्धारयामि ।

१७) धा॒ता पु॑रस्ता॒द्यमु॑धाज॒हार॑ । श॒क्रः प्र॒वि॒द्वान्प्र॒दिश॑श्चत॑स्रः ।

तमे॒वं वि॒द्वान॑मृत॑ इ॒ह भ॑वति । नान्यः पन्था॑ अयनाय विद्यते ।

ॐ ह्रीं नमः॑शिवाय॑ । वेदोक्त मन्त्रपुष्पं समर्पयामि ।

१८) यु॒ज्ञेन॑ यु॒ज्ञम॑यजन्त दे॒वाः । तानि॑ धर्मा॑णि प्रथ॒मान्या॑सन् ।

ते ह॒ नाकं॑ महि॒मानः॑ सचन्ते । यत्र॑ पूर्वे सा॒ध्याः सन्ति॑ दे॒वाः ॥

ॐ ह्रीं नमः॑शिवाय॑ । प्रदक्षिण नमस्कारान् समर्पयामि ॥

३१. निर्माल्य मन्त्रं

आशा॑स्तेऽयं यौ यज॑मानोऽसौ । आयुरा॑शास्ते । सुप्र॒जा॒स्त्वमा॑शास्ते ।
 स॒जा॒त॒व॒न॒स्यामा॑शास्ते । उत्तरा॑न् देवय॒ज्यामा॑शास्ते । भूयो॑ ह॒विष्कर॑णमा॑शास्ते ।
 दि॒व्यं धा॑माशास्ते । विश्वं॑ प्रि॒यमा॑शास्ते । यद॒नेन॑ ह॒विषा॑शास्ते ।
 तद॑श्या॒त्तद्व॑ध्यात् । तद॑स्मै दे॒वारा॑सन्ताम् । तद॒ग्नि॑दे॒वो दे॒वेभ्यो॑ वन॑ते ।
 व॒यम॒ग्नेर्मानु॑षाः । इष्टं॑ च वी॒तं च॑ ।
 उ॒भे च नो॑ द्यावा॑पृथि॒वी अ॒हस॑स्पाताम् । इ॒हग॑ति॒र्वाम॑स्येदं च॑ । नमो॑ दे॒वेभ्यः॑ ।
 उत्तरतः॑ चण्डीश्वराय नमः । निर्माल्यं॑ विसृज्य ॥

३२. शिवमानसपूजा

आराधयामि मणिसन्निभ आत्मलिङ्गं
 मायापुरीहृदयपङ्कज सन्निविष्टिम् ।
 श्रद्धानदीविमलचित्त जलाभिषेकैः
 नित्यं समाधिकुसुमै रपुनर्भवाय ॥
 रत्नैः कल्पितमासनं हिमजलैः स्नानं च दिव्याम्बरं
 नानारत्नविभूषितं मृगमदामोदाङ्कितं चन्दनम् ।
 जातीचम्पकबिल्वपत्ररचितं पुष्पं च धूपं तथा
 दीपं देव दयानिधे पशुपते हृत्कल्पितम गृह्यताम् ॥१॥
 सौवर्णं नवरत्नखण्डरचिते पात्रे घृतं पायसं
 भक्ष्यं पञ्चविधं पयोदधियुतं रम्भाफलं पानकम् ।
 शाकानामयुतं जलं रुचिकरं कर्पूरखण्डोज्ज्वलं
 ताम्बूलं मनसा मया विरचितं भक्त्या प्रभो स्वीकुरु ॥२॥
 छत्रं चामरयोर्युगं व्यजनकं चादर्शकं निर्मलं
 वीणाभेरिमृदङ्गकाहलकला गीतं च नृत्यं तथा ।
 साष्टाङ्गं प्रणतिः स्तुतिर्बहुविधा ह्येतत्समस्तं मया
 सङ्कल्पेन समर्पितं तव विभो पूजां गृहाण प्रभो ॥३॥

[Do different 'angabhyaasam' by touching each place on the body as shown below]

अग्निहोत्रात्मने हृदयाय नमः । (Heart) दर्शपूर्णमासात्मने शिरसे स्वाहा । (Forehead)

चातुर्मास्यात्मने शिखायै वषट् । (Tuft) निरुद्धपशुबन्धात्मने कवचाय हुं । (**)

(** Keep your hands crossed to touch opposite shoulders)

ज्योतिष्टोमात्मने नेत्रत्रयाय वौषट् । (Eyes)

सर्वक्रत्वात्मने अस्त्राय फट् । (Clap with right hand index and middle finger on the palm)

भूर्भुवस्सुवरोमिति दिग्बन्धः ।।

(Tap from right to left around your head with middle finger and thumb to erect a shield)

ध्यानम्

आपाताळ-नभःस्थलान्त-भुवन-ब्रह्माण्ड-माविस्फुर-

ज्योतिःस्फाटिक-लिङ्ग-मौळि-विलसत्पूर्णन्दु-वान्तामृतैः ।

अस्तोकाप्लुत-मेक-मीश-मनिशं रुद्रानुवाकाञ्जपन्

ध्याये-दीप्सित-सिद्धये ध्रुवपदं विप्रोऽभिषिञ्चे-च्छिवम् ।।

ब्रह्माण्डव्याप्तदेहा भसितहिमरुचा भासमाना भुजङ्गैः

कण्ठे कालाः कपर्दाकलित-शशिकला-श्चण्डकोदण्डहस्ताः ।

त्र्यक्षा रुद्राक्षमालाः प्रकटितविभवाः शाम्भवा मूर्तिभेदा

रुद्राः श्रीरुद्रसूक्त-प्रकटितविभवा नःप्रयच्छन्तु सौख्यम् ।।

शुद्धस्फटिकसङ्काशं शुद्धविद्याप्रदायकम् ।

शुद्धं पूर्णं चिदानन्दं सदाशिवमहं भजे ।।

ॐ गुणानां त्वा गुणपतिं हवामहे कविं कवीनामुपमश्रवस्तमम् ।

ज्येष्ठराजं ब्रह्मणां ब्रह्मणस्पत आ नः शृण्वन्नूतिभिःसीद सादनम् ।।

॥ शान्तिपाठः ॥

शं च मे मयश्च मे प्रियं च मेऽनुकामश्च मे कामश्च मे सौमनसश्च मे भद्रं च मे श्रेयश्च मे वस्यश्च मे
यशश्च मे भगश्च मे द्रविणं च मे यन्ता च मे धर्ता च मे क्षेमश्च मे धृतिश्च मे विश्वं च मे महश्च मे
संविच्च मे ज्ञात्रं च मे सूश्च मे प्रसूश्च मे सीरं च मे लयश्च मे ऋतं च मेऽमृतं च मेऽयक्ष्मं च
मेऽनामयश्च मे जीवातुश्च मे दीर्घायुत्वं च मेऽनमित्रं च मेऽभयं च मे सुगं च मे शयनं च मे सूषा
च मे सुदिनं च मे ।। (३)

ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ।।

आत्मा त्वं गिरिजा मतिः सहचराः प्राणाः शरीरं गृहं

पूजा ते विषयोपभोगरचना निद्रा समाधिस्थितिः ।

सञ्चारः पदयोः प्रदक्षिणविधिः स्तोत्राणि सर्वा गिरो

यद्यत्कर्म करोमि तत्तदखिलं शम्भो तवाराधनम् ॥४॥

करचरणकृतं वाक्कायजं कर्मजं वा श्रवणनयनजं वा मानसंवापराधम् ।

विहितमविहितं वा सर्वमेतत्क्षमस्व जय जय करुणाब्धे श्रीमहादेव शम्भो ॥५॥

३३. नन्दिकेश अनुज्ञैः पूजा विधिः

नन्दीश्वर महाभाग शिवध्यानपरायण । उमाशङ्करसेवार्थम् अनुज्ञां दातुमर्हसि ।

नन्दिकेश नमस्तुभ्यं शान्तानन्द प्रधायकः । महादेवे च सेवार्थम् अनुज्ञां दातुमर्हसि ॥

वन्दे वृषभदेवाय चितवर्ण स्वरूपिणे । तीक्ष्णशृङ्गाय तुङ्गाय वेदपादाय नन्दिने ॥

(Oh revered Nandiksha, who is always intent on meditating on Lord Shiva, kindly permit me to serve [worship] Lord Shiva, and Goddess Parvathi).

वेदान्त वेद्याखिल विश्वमूर्ते विभो विरूपाक्ष विशेषशून्य ।

विश्वेश्वराशेष गणेश वन्द्याः कवाटमुद्धाटय कालकाल ॥

हस्तताडनं कृत्वा ॥ (Clap your hands two times in front of the Lord)

३४. ॥ श्री रुद्रप्रश्नः ॥

अस्य श्री रुद्राध्यायप्रश्नमहामन्त्रस्य, अघोर ऋषिः ।

अनुष्टुप्छन्दः, सङ्कर्षणमूर्तिस्वरूपो योऽसावादित्यः परमपुरुषः स एष रुद्रो देवता ।

नमः शिवायेति बीजम् । शिवतरायेति शक्तिः । महादेवायेति कीलकम् ।

श्रीसाम्बसदाशिव-प्रसादसिद्ध्यर्थे जपे विनियोगः ॥

ओं अग्निहोत्रात्मने अङ्कुष्ठाभ्यां नमः । (Thumb*) दर्शपूर्णमासात्मने तर्जनीभ्यां नमः । (**Index)

चातुर्मास्यात्मने मध्यमाभ्यां नमः । (Middle) निरुद्धपशुबन्धात्मने अनामिकाभ्यां नमः । (Ring)

ज्योतिष्टोमात्मने कनिष्ठिकाभ्यां नमः । (Small) सर्वक्रत्वात्मने करतलकरपृष्ठाभ्यां नमः ॥ ***

(* Here rub both the index fingers on the thumb at a time from bottom-to-top)

(** Here rub thumb on the index fingers at a time from bottom-to-top)

(*** Circle both the hands without touching each other)

नमोऽसिमद्भ्यो नक्तंचरद्भ्यः प्रकृन्तानां पतये नमो नम उष्णीषिणे गिरिचराय कुलुञ्चानां पतये नमो
 नम इषुमद्भ्यो धन्वाविभ्यश्च वो नमो नम आतन्वानेभ्यः प्रतिदधानेभ्यश्च वो नमो नम आयच्छद्भ्यो
 विसृजद्भ्यश्च वो नमो नमोऽस्यद्भ्यो विध्यद्भ्यश्च वो नमो नम आसीनेभ्यः शयानेभ्यश्च वो नमो नमः
 स्वपद्भ्यो जाग्रद्भ्यश्च वो नमो नमस्तिष्ठद्भ्यो धावद्भ्यश्च वो नमो नमः सुभाभ्यः सुभापतिभ्यश्च वो
 नमो नमो अश्वेभ्योऽश्वपतिभ्यश्च वो नमः ॥ (३)

नम आव्याधिनीभ्यो विविध्यन्तीभ्यश्च वो नमो नम उगणाभ्यस्तुहतीभ्यश्च वो नमो नमो गृत्सेभ्यो
 गृत्सपतिभ्यश्च वो नमो नमो व्रातेभ्यो व्रातपतिभ्यश्च वो नमो नमो गुणेभ्यो गुणपतिभ्यश्च वो नमो
 नमो विरूपेभ्यो विश्वरूपेभ्यश्च वो नमो नमो महद्भ्यः क्षुल्लकेभ्यश्च वो नमो नमो रथिभ्योऽरथेभ्यश्च
 वो नमो नमो रथेभ्यो रथपतिभ्यश्च वो नमो नमः सेनाभ्यः सेनानिभ्यश्च वो नमो नमः क्षत्तृभ्यः
 संग्रहीतृभ्यश्च वो नमो नमस्तक्षभ्यो रथकारेभ्यश्च वो नमो नमः कुलालेभ्यः कमरिभ्यश्च वो नमो नमः
 पुञ्जिष्टेभ्यो निषादेभ्यश्च वो नमो नम इषुकद्भ्यो धन्वकद्भ्यश्च वो नमो नमो मृगयुभ्यः श्वनिभ्यश्च वो
 नमो नमः श्वभ्यः श्वपतिभ्यश्च वो नमः ॥ (४)

नमो भुवाय च रुद्राय च नमः शर्वाय च पशुपतये च नमो नीलग्रीवाय च शितिकण्ठाय च नमः
 कपर्दिने च व्युप्तकेशाय च नमः सहस्राक्षाय च शतधन्वने च नमो गिरिशाय च शिपिविष्टाय च नमो
 मीढुष्टमाय चेषुमते च नमो ह्रस्वाय च वामनाय च नमो ब्रह्मते च वर्षीयसे च नमो वृद्धाय च
 संवृध्वने च नमो अग्रियाय च प्रथमाय च नम आशवे चाजिराय च नमः शीघ्रियाय च शीभ्याय च
 नम उर्म्याय चावस्वन्याय च नमः स्रोतस्याय च द्वीप्याय च ॥ (५)

नमो ज्येष्ठाय च कनिष्ठाय च नमः पूर्वजाय चापरजाय च नमो मध्यमाय चापगल्भाय च नमो
 जघन्याय च बुध्नियाय च नमः सोभ्याय च प्रतिसर्याय च नमो याम्याय च क्षेम्याय च नम उर्वर्याय
 च खल्याय च नमः श्लोक्याय चाऽवसान्याय च नमो वन्याय च कक्ष्याय च नमः श्रवाय च
 प्रतिश्रवाय च नम आशुषेणाय चाशुरथाय च नमः शूराय चावभिन्दते च नमो वर्मिणे च वरुथिने
 च नमो बिल्मिने च कवचिने च नमः श्रुताय च श्रुतसेनाय च ॥ (६)

नमो दुन्दुभ्याय चाहनन्याय च नमो धृष्णवे च प्रमृशाय च नमो दूताय च प्रहिताय च नमो
 निषङ्गिणे चेषुधिमते च नमस्तीक्ष्णेषवे चायुधिने च नमः स्वायुधाय च सुधन्वने च नमः स्रुत्याय
 च पथ्याय च नमः काट्याय च नीप्याय च नमः सूद्याय च सरस्याय च नमो नाद्य्याय च
 वैशन्ताय च नमः कूप्याय चावट्याय च नमो वर्ष्याय चावर्ष्याय च नमो मेघ्याय च विद्युत्याय च
 नम ईध्रियाय चातप्याय च नमो वात्याय च रेष्मियाय च नमो वास्तव्याय च वास्तु पाय च ॥

॥ ॐ नमो भगवते रुद्राय ॥

ॐ नमस्ते रुद्र मन्यव उतोत इषवे नमः । नमस्ते अस्तु धन्वने बाहुभ्यामुत ते नमः । या त इषुः शिवतमा शिवं बभूव ते धनुः । शिवा शरव्या या तव तया नो रुद्र मृडय । या ते रुद्र शिवा तनूरघोराऽपोपकाशिनी । तया नस्तनुवा शन्तमया गिरिशंताभिचाकशीहि । यामिषुं गिरिशंतु हस्ते बिभर्ष्यस्तेवे । शिवां गिरित्र तां कुरु मा हिंसीः पुरुषं जगत् । शिवेन वचसा त्वा गिरिशाच्छावदामसि । यथा नः सर्वमिज्जगदयक्ष्मः सुमना असत् । अध्यवोचदधिवक्ता प्रथमो दैव्या भिषक् । अहीगश्च सर्वोऽम्भयन्त्सर्वोश्च यातुधान्यः । असौयस्ताम्रो अरुण उत बभ्रुः सुमङ्गलः । ये चेमाः रुद्रा अभितो दिक्षु श्रिताः सहस्रशोऽवैषाः हेड ईमहे । असौ योऽवसपति नीलग्रीवो विलोहितः । उत्तैनं गोपा अदृशन्नदृशन्नुदहार्यः । उत्तैनं विश्वा भूतानि स दृष्टो मृडयाति नः नमो अस्तु नीलग्रीवाय सहस्राक्षाय मीदुषे । अथो ये अस्य सत्त्वानोऽहं तेभ्योऽकरन्नमः । प्रमेञ्च धन्वन्स्त्वमुभयोरान्नियोज्याम् । याश्च ते हस्त इषवः परा ता भगवो वप । अवतत्य धनुस्त्वः सहस्राक्ष शतैषुधे । निशीर्य शल्यानां मुखा शिवो नः सुमना भव । विज्यं धनुः कपर्दिनो विशल्यो बाणवाः उत । अनेशन्नस्येषव आभुरस्य निषुंगथिः । या ते हेतिर्मीदुष्टम् हस्ते बभूव ते धनुः । तयाऽस्मान् विश्वतस्त्वमयक्ष्मया परिभुज । नमस्ते अस्त्वायुधायानातताय धृष्णवे । उभाभ्यामुत ते नमो बाहुभ्यां तव धन्वने । परि ते धन्वनो हेतिरस्मान्वृणक्तु विश्वतः । अथो य इषुधिस्तवारे अस्मन्निधेहि तम् ॥ (१) शम्भवे नमः ।

नमस्ते अस्तु भगवन्निश्वेश्वराय महादेवाय त्र्यम्बकाय त्रिपुरान्तकाय त्रिकाग्रिकालाय कालाग्रिरुद्राय नीलकण्ठाय मृत्युञ्जयाय सर्वेश्वराय सदाशिवाय शंकराय श्रीमन्महादेवाय नमः ॥

नमो हिरण्यबाहवे सेनान्ये दिशां च पतये नमो नमो वृक्षेभ्यो हरिकेशेभ्यः पशूनां पतये नमो नमः सुस्पिञ्जराय त्विषीमते पथीनां पतये नमो नमो बभ्रुशाय विव्याधिनेऽन्नानां पतये नमो नमो हरिकेशायोपवीतिने पुष्टानां पतये नमो नमो भुवस्य हेत्यै जगतां पतये नमो नमो रुद्रायातताविने क्षेत्राणां पतये नमो नमः सूतायाहन्त्याय वनानां पतये नमो नमो रोहिताय स्थपतये वृक्षाणां पतये नमो नमो मन्त्रिणे वाणिजाय कक्षाणां पतये नमो नमो भुवन्तये वारिवस्कृतायौषधीनां पतये नमो नमो उच्चैर्घोषायाक्रन्दयते पत्नीनां पतये नमो नमः कृत्स्नवीताय धावते सत्त्वनां पतये नमः । (२)

नमः सहमानाय निव्याधिन आव्याधिनीनां पतये नमो नमः ककुभाय निषङ्गिणे स्तेनानां पतये नमो नमो निषडिण इषुधिमते तस्कराणां पतये नमो नमो वञ्चते परिवञ्चते स्तायूनां पतये नमो नमो निचेरवे परिचरायारण्यानां पतये नमो नमः सृकाविभ्यो जिघांसुष्वो मुष्णतां पतये नमो

[Ring bell] नमः सोमाय च रुद्राय च नमस्ताम्राय चारुणाय च नमःशङ्गाय च पशुपतये च नमः
उग्राय च भीमाय च नमो अग्रेवधाय च दूरेवधाय च नमो हन्त्रे च हनीयसे च नमो वृक्षेभ्यो
हरिकेशेभ्यो नमस्ताराय नमश्शंभवे च मयोभवे च नमः शङ्कराय च मयस्कराय च नमः शिवाय
च शिवतराय च नमस्तीर्थ्याय च कूल्याय च नमः पार्याय चावार्याय च नमः प्रतरणाय चोत्तरणाय
च नमः आतार्याय चालाद्याय च नमः शष्याय च फेन्याय च नमः सिकत्याय च प्रवाह्याय च ॥

(८) [Stop ringing bell]

नमः इरिण्याय च प्रपथ्याय च नमः किङ्गशिलाय च क्षयणाय च नमः कपर्दिने च पुलस्तये च नमो
गोष्ठ्याय च गृह्याय च नमस्तल्प्याय च गेह्याय च नमः काट्याय च गह्वरेष्ठाय च नमो हृदय्याय च
निवेष्ट्याय च नमः पाङ्गसव्याय च रजस्याय च नमः शुष्क्याय च हरित्याय च नमो लोप्याय
चोलप्याय च नमः ऊर्व्याय च सूर्म्याय च नमः पुण्याय च पर्णशङ्खाय च नमोऽपगुरमाणाय
चाभिघ्नते च नमः आखिबद्धते च प्रखिबद्धते च नमो वः किरिकेभ्यो देवानाङ्ग हृदयेभ्यो नमो
विक्षीणकेभ्यो नमो विचिन्वत्केभ्यो नमः आनिर्हतेभ्यो नमः आमीवत्केभ्यः ॥ (९)

द्रापे अन्धसस्पते दरिद्रशीललोहित । एषां पुरुषाणामेषां पशूनां मा भेर्माऽरो मो एषां किंचनाममत्
। या ते रुद्र शिवा तनूःशिवा विश्वाहभेषजी । शिवा रुद्रस्य भेषजी तया नो मृड जीवसे । इमाङ्ग
रुद्राय तवसे कपर्दिने क्षयद्वीराय प्रभरामहे मतिम् । यथा नः शमसद्विपदे चतुष्पदे विश्वं पुष्टं ग्रामे
अस्मिन्ननातुरम् । मृडा नो रुद्रोत नो मयस्कृधि क्षयद्वीराय नमसा विधेम ते । यच्छं च योश्च
मनुरायजे पिता तदश्याम तव रुद्र प्रणीतौ । मा नो मुहान्तमुत मा नो अर्भकं मा न उक्षन्तमुत मा
न उक्षितम् । मानोऽवधीः पितरं मोत मातरं प्रिया मा नस्तनुवो रुद्र रीरिषः । मा नस्तोके तनये
मा न आयुषि मा नो गोषु मा नो अश्वेषु रीरिषः । वीरान्मा नो रुद्र भामितोऽवधीर्हविष्मन्तो
नमसा विधेम ते । आरात्ते गोघ्न उत पूरुषघ्ने क्षयद्वीराय सुम्रमस्मे ते अस्तु । रक्षा च नो अधि च
देव ब्रूह्यधा च नः शर्म यच्छ द्विर्बहोः । स्तुहि श्रुतं गर्तसदं युवानं मृगन्न भीममुपहृत्तुमुग्रम् । मृडा
जरित्रे रुद्रस्तवानो अन्यन्ते अस्मन्निवपन्तु सेनाः । परिणो रुद्रस्य हेतिर्वृणक्तु परि त्वेषस्य दुर्मति
रघायोः । अव स्थिरा मध्ववद्व्यस्तनुष्व मीढ्वस्तोकाय तनयाय मृडय । मीढुष्टम् शिवतम शिवो
नः सुमना भव । परमे वृक्ष आयुधनिधाय कृत्तिं वसान् आचर पिनाकं बिभ्रदागहि । विर्किरिदु
विलोहित नमस्ते अस्तु भगवः । यास्ते सहस्राङ्ग हेतयोन्यमस्मन्निवपन्तु ताः । सहस्राणि सहस्रधा
बाहुवोस्तव हेतयः । तासामीशानो भगवः पराचीना मुखा कृधि ॥ (१०)

सहस्राणि सहस्रशो ये रुद्रा अधि भूम्याम् । तेषाङ्ग सहस्रयोजनेऽवधन्वानि तन्मसि ।
अस्मिन्महर्त्यर्णवेऽन्तरिक्षे भवा अधि । नीलग्रीवाः शितिकण्ठाः शर्वा अधःक्षमाचराः । नीलग्रीवाः
शितिकण्ठा दिवङ्ग रुद्रा उपश्रिताः । ये वृक्षेषु सस्मिञ्जरा नीलग्रीवा विलोहिताः । ये
भूतानामधिपतयो विशिखासः कपर्दिनः । ये अत्रेषु विविध्यन्ति पात्रेषु पिबतो जनान् । ये पृथां

पथिरक्षय ऐलबृदा यव्युधः । ये तीर्थानि प्रचरन्ति सूकावन्तो निषङ्गिणः । य एतावन्तश्च भूयाः सश्च दिशो रुद्रा वितस्थिरे । तेषां सहस्रयोजनेऽवधन्वानि तन्मसि । नमो रुद्रेभ्यो ये पृथिव्यां येऽन्तरिक्षे ये दिवि येषामन्नं वातो वर्षमिषवस्तेभ्यो दश प्राचीर्दश दक्षिणा दश प्रतीचीर्दशोदीचीर्दशोर्ध्वास्तेभ्यो नमस्ते नो मृडयन्तु ते यं द्विष्मो यश्च नो द्वेष्टि तं वो जम्भे दधामि ॥ (११)

त्र्यम्बकं यजामहे सुगन्धिं पुष्टिवर्धनम् । उर्वारुकमिव बंधनान्मृत्योर्मुक्षीय माऽमृतात् । यो रुद्रो अग्रौ यो अप्सु य ओषधीषु यो रुद्रो विश्वा भुवना विवेश तस्मै रुद्राय नमो अस्तु । तमुष्टुहि यः स्विषुः सुधन्वा यो विश्वस्य क्षयति भेषजस्य । यक्ष्वामहे सौमनुसाय रुद्रं नमोभिर्देवमसुरं दुवस्य । अयं मे हस्तो भगवानयं मे भगवत्तरः । अयं मे विश्वभेषजोऽयं शिवाभिमर्शनः । ये ते सहस्रमयुतं पाशा मृत्यो मर्त्याय हन्तवे । तान्यज्ञस्य मायया सर्वानव यजामहे । मृत्यवे स्वाहा मृत्यवे स्वाहा ॥ ॐ नमो भगवते रुद्राय विष्णवे मृत्योर्मे पाहि ॥

प्राणानां ग्रन्थिरसि रुद्रो मा विशान्तकः । तेनात्रेनाप्यायस्व ॥ नमो रुद्राय विष्णवे मृत्युर्मे पाहि । सदाशिवोम् ॥

ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

३५. ॥ चमकप्रश्नः ॥

ॐ अग्राविष्णू सजोषसेमावर्धन्तु वां गिरः । द्युमैर्वाजेभिरागतम् । वाजश्च मे प्रसवश्च मे प्रयतिश्च मे प्रसितिश्च मे धीतिश्च मे क्रतुश्च मे स्वरश्च मे श्लोकश्च मे श्रावश्च मे श्रुतिश्च मे ज्योतिश्च मे सुवश्च मे प्राणश्च मेऽपानश्च मे व्यानश्च मेऽसुश्च मे चित्तं च म आधीतं च मे वाक्च मे मनश्च मे चक्षुश्च मे श्रोत्रं च मे दक्षश्च मे बलं च म ओजश्च मे सहश्च म आयुश्च मे जरा च म आत्मा च मे तनूश्च मे शर्म च मे वर्म च मेऽङ्गानि च मेऽस्थानि च मे परुषि च मे शरीराणि च मे ॥ (१)

[एष वै विभुर्नाम यज्ञः/ सर्वा ह वै तत्र विभुर्भवति / यत्रैतेन यज्ञेन यजन्ते (१)]

ज्यैष्ठ्यं च म आधिपत्यं च मे मन्युश्च मे भामश्च मेऽमश्च मेऽम्भश्च मे जेमा च मे महिमा च मे वरिमा च मे प्रथिमा च मे वर्षा च मे द्राघुया च मे वृद्धं च मे वृद्धिश्च मे सत्यं च मे श्रद्धा च मे जगच्च मे धनं च मे वशश्च मे त्विषिश्च मे क्रीडा च मे मोदश्च मे जातं च मे जनिष्यमाणं च मे सुक्तं च मे सुकृतं च मे वित्तं च मे वेद्यं च मे भूतं च मे भविष्यच्च मे सुगं च मे सुपथं च म ऋद्धं च म ऋद्धिश्च मे कुतं च मे कुप्तिश्च मे मतिश्च मे सुमतिश्च मे ॥ (२)

[एष वै प्रभुर्नाम यज्ञः/ सर्वा ह वै तत्र प्रभुर्भवति / यत्रैतेन यज्ञेन यजन्ते (२)]

शं च मे मयश्च मे प्रियं च मेऽनुकामश्च मे कामश्च मे सौमनसश्च मे भद्रं च मे श्रेयश्च मे वस्यश्च मे यशश्च मे भगश्च मे द्रविणं च मे यन्ता च मे धर्ता च मे क्षेमश्च मे धृतिश्च मे विश्वं च मे महश्च मे

संविच्च मे ज्ञात्रं च मे सूश्च मे प्रसूश्च मे सीरं च मे लयश्च म ऋतं च मेऽमृतं च मेऽयुक्षं च मेऽनामयश्च मे जीवातुश्च मे दीर्घायुत्वं च मेऽनमित्रं च मेऽभयं च मे सुगं च मे शयनं च मे सूषा च मे सुदिनं च मे ॥ (३)

[एष वा ऊर्जस्वान्नाम यज्ञः / सर्वाः ह वै तत्रोर्जस्वद्भवति / यत्रैतेन यज्ञेन यजन्ते (३)]

ऊर्क्च मे सुनृता च मे पर्यश्च मे रसश्च मे घृतं च मे मधु च मे सग्धिश्च मे सपीतिश्च मे कृषिश्च मे वृष्टिश्च मे जैत्रं च म औद्भिद्यं च मे रयिश्च मे रायश्च मे पुष्टं च मे पुष्टिश्च मे विभु च मे प्रभु च मे बहु च मे भूयश्च मे पूर्णं च मे पूर्णतरं च मेऽक्षितिश्च मे कूयवाश्च मेऽन्नं च मेऽक्षुश्च मे ब्रीहयश्च मे यवाश्च मे माषाश्च मे तिलाश्च मे मुद्गाश्च मे खल्वाश्च मे गोधूमाश्च मे मसुराश्च मे प्रियंगवश्च मेऽणवश्च मे श्यामाकाश्च मे नीवाराश्च मे ॥ (४)

[एष वै पयस्वान्नाम यज्ञः / सर्वाः ह वै तत्र पयस्वद्भवति / यत्रैतेन यज्ञेन यजन्ते (४)]

अश्मा च मे मृत्तिका च मे गिरयश्च मे पर्वताश्च मे सिकताश्च मे वनस्पतयश्च मे हिरण्यं च मेऽयश्च मे सीसं च मे त्रपुश्च मे श्यामं च मे लोहं च मेऽग्निश्च म आपश्च मे वीरुधश्च म ओषधयश्च मे कृष्टपच्यं च मेऽकृष्टपच्यं च मे ग्राम्याश्च मे पशव आरण्याश्च यज्ञेन कल्पन्तां वित्तं च मे वित्तिश्च मे भूतं च मे भूतिश्च मे वसु च मे वसतिश्च मे कर्म च मे शक्तिश्च मेऽर्थश्च म एमश्च म इतिश्च मे गतिश्च मे ॥ (५)

[एष वै विधृतो नाम यज्ञः / सर्वाः ह वै तत्र विधृतं भवति / यत्रैतेन यज्ञेन यजन्ते (५)]

अग्निश्च म इन्द्रश्च मे सोमश्च म इन्द्रश्च मे सविता च म इन्द्रश्च मे सरस्वती च म इन्द्रश्च मे पूषा च म इन्द्रश्च मे बृहस्पतिश्च म इन्द्रश्च मे मित्रश्च म इन्द्रश्च मे वरुणश्च म इन्द्रश्च मे त्वष्टा च म इन्द्रश्च मे धाता च म इन्द्रश्च मे विष्णुश्च म इन्द्रश्च मेऽश्विनौ च म इन्द्रश्च मे मरुतश्च म इन्द्रश्च मे विश्वे च मे देवा इन्द्रश्च मे पृथिवी च म इन्द्रश्च मेऽन्तरिक्षं च म इन्द्रश्च मे द्यौश्च म इन्द्रश्च मे दिशश्च म इन्द्रश्च मे मूर्धा च म इन्द्रश्च मे प्रजापतिश्च म इन्द्रश्च मे ॥ (६)

[एष वै व्यावृत्तो नाम यज्ञः / सर्वाः ह वै तत्र व्यावृतं भवति / यत्रैतेन यज्ञेन यजन्ते (६)]

अश्विश्च मे रश्मिश्च मेऽदीभ्यश्च मेऽधिपतिश्च म उपाश्विश्च मेऽन्तर्यामश्च म ऐन्द्रवायवश्च मे मैत्रावरुणश्च म आश्विनश्च मे प्रतिप्रस्थानश्च मे शुक्रश्च मे मन्थी च म आग्रयणश्च मे वैश्वदेवश्च मे ध्रुवश्च मे वैश्वानरश्च म ऋतुग्रहाश्च मेऽतिग्राह्याश्च म ऐन्द्राग्रश्च मे वैश्वदेवश्च मे मरुत्वतीयाश्च मे माहेन्द्रश्च म आदित्यश्च मे सावित्रश्च मे सारस्वतश्च मे पौष्णश्च मे पात्नीवतश्च मे हारियोजनश्च मे ॥

(७)

[एष वै प्रतिष्ठितो नाम यज्ञः / सर्वाः ह वै तत्र प्रतिष्ठितं भवति / यत्रैतेन यज्ञेन यजन्ते (७)]

इ॒ध्मश्च॑ मे॒ ब॒र्हिश्च॑ मे॒ वेदि॑श्च मे॒ धृ॒ष्णि॒याश्च॑ मे॒ स्रुच॑श्च मे॒ च॒म॒साश्च॑ मे॒ ग्रा॒वा॒णश्च॑ मे॒ स्वर॑वश्च मे॒ उप॒र॒वाश्च॑ मे॒ऽधि॒ष॒र्व॒णे च॑ मे॒ द्रो॒ण॒क॒ल॒शश्च॑ मे॒ वा॒य॒व्या॒नि च॑ मे॒ पू॒त॒भृ॒च्च॑ मे॒ आ॒ध॒व॒नी॒यश्च॑ मे॒ आ॒ग्नी॒ध्रं च॑ मे॒ ह॒वि॒र्धानं॑ च॑ मे॒ गृ॒हाश्च॑ मे॒ सद॑श्च मे॒ पु॒रो॒डा॒शाश्च॑ च॑ मे॒ प॒च॒ताश्च॑ मे॒ऽव॒भृ॒थश्च॑ मे॒ स्व॒गा॒का॒रश्च॑ मे॒ ॥ (८)

[ए॒ष वै ते॒ज॒स्वी ना॒म॒ य॒ज्ञः/ सर्वा॑ ह॒ वै तत्र॑ ते॒ज॒स्वी भ॑वति / य॒त्रैते॑न॒ य॒ज्ञेन॒ य॒जन्ते॑ (८)]

अ॒ग्निश्च॑ मे॒ घृ॒र्मश्च॑ मे॒ऽर्कश्च॑ मे॒ सूर्य॑श्च मे॒ प्रा॒णश्च॑ मे॒ऽश्व॑मे॒धश्च॑ मे॒ पृ॒थि॒वी च॑ मे॒ऽदि॒तिश्च॑ मे॒ दि॒तिश्च॑ मे॒ द्यौश्च॑ मे॒ श॒क्र॒री॒र॒ङ्ग॒ल॒यो दि॒शश्च॑ मे॒ य॒ज्ञेन॑ क॒ल्प॒न्ता॒मृ॒क्च॑ मे॒ सा॒म॒ च॑ मे॒ स्तो॒म॑श्च मे॒ य॒जु॑श्च मे॒ दी॒क्षा च॑ मे॒ त॒प॑श्च मे॒ ऋ॒तुश्च॑ मे॒ व्र॒तं च॑ मे॒ऽहो॒रा॒त्र॒योर्वृ॒ष्ट्या ब्र॑ह॒द्रथ॑न्तरे च॑ मे॒ य॒ज्ञेन॑ क॒ल्पे॒ताम् ॥ (९)

[ए॒ष वै ब्र॑ह्म॒व॒र्च॒स्वी ना॒म॒ य॒ज्ञः/ आ॒ह॒ वै तत्र॑ ब्रा॒ह्म॒णो ब्र॑ह्म॒व॒र्च॒स्वी जा॑यते / य॒त्रैते॑न॒ य॒ज्ञेन॒ य॒जन्ते॑ (९)]

ग॒र्भाश्च॑ मे॒ वृ॒त्साश्च॑ मे॒ त्र्य॒वि॒श्च मे॒ त्र्य॒वी॒च॑ मे॒ दि॒त्य॒वाट् च॑ मे॒ दि॒त्यौ॒ही च॑ मे॒ प॒ञ्चा॒वि॒श्च मे॒ प॒ञ्चा॒वी च॑ मे॒ त्रि॒वृ॒त्सश्च॑ मे॒ त्रि॒वृ॒त्सा च॑ मे॒ तु॒र्य॒वाट् च॑ मे॒ तु॒र्यौ॒ही च॑ मे॒ प॒ष्ट॒वाट् च॑ मे॒ प॒ष्टौ॒ही च॑ मे॒ उ॒क्षा च॑ मे॒ व॒शा च॑ मे॒ ऋ॒ष॒भश्च॑ मे॒ वे॒हश्च॑ मे॒ऽनु॒ड्वा॒च्च॑ मे॒ धे॒नुश्च॑ मे॒ आ॒यु॒र्य॒ज्ञेन॑ क॒ल्प॒तां प्रा॒णो य॒ज्ञेन॑ क॒ल्प॒ताम॒पा॒नो य॒ज्ञेन॑ क॒ल्प॒तां व्या॒नो य॒ज्ञेन॑ क॒ल्प॒तां च॒क्षु॒र्य॒ज्ञेन॑ क॒ल्प॒तां श्रो॒त्रं य॒ज्ञेन॑ क॒ल्प॒तां म॒नो य॒ज्ञेन॑ क॒ल्प॒तां वा॒ग्य॒ज्ञेन॑ क॒ल्प॒तामा॒त्मा य॒ज्ञेन॑ क॒ल्प॒तां य॒ज्ञो य॒ज्ञेन॑ क॒ल्प॒ताम् ॥ (१०)

[ए॒ष वा अ॑ति॒व्या॒धी ना॒म॒ य॒ज्ञः / आ॒ह॒ वै तत्र॑ रा॒ज॒न्या॑ऽति॒व्या॒धी जा॑यते/ य॒त्रैते॑न॒ य॒ज्ञेन॒ य॒जन्ते॑ (१०)]

ए॒का च॑ मे॒ ति॒स्रश्च॑ मे॒ प॒ञ्च॑ च॑ मे॒ स॒प्त च॑ मे॒ न॒व च॑ मे॒ ए॒का॒द॒श च॑ मे॒ त्रयो॑द॒श च॑ मे॒ प॒ञ्च॒द॒श च॑ मे॒ स॒प्त॒द॒श च॑ मे॒ न॒व॒द॒श च॑ मे॒ ए॒क॒विं॑श॒तिश्च॑ मे॒ त्रयो॑विं॒श॒तिश्च॑ मे॒ प॒ञ्च॒विं॑श॒तिश्च॑ मे॒ स॒प्त॒विं॑श॒तिश्च॑ मे॒ न॒व॒विं॑श॒तिश्च॑ मे॒ ए॒क॒त्रिं॑श॒च्च॑ मे॒ त्रय॑स्त्रिं॒श॒च्च॑ मे॒ च॒त॒स्रश्च॑ मे॒ऽष्टौ च॑ मे॒ द्वा॒द॒श च॑ मे॒ षो॒ड॒श च॑ मे॒ विं॑श॒तिश्च॑ मे॒ च॒तुर्विं॑श॒तिश्च॑ मे॒ऽष्टा॒विं॑श॒तिश्च॑ मे॒ द्वा॒त्रिं॑श॒च्च॑ मे॒ षट्त्रिं॑श॒च्च॑ मे॒ च॒त्वारिं॑श॒च्च॑ मे॒ च॒तुश्च॑त्वारिं॒श॒च्च॑ मे॒ऽष्टा॒च॑त्वारिं॒श॒च्च॑ मे॒ वा॒ज॑श्च॒ प्र॒स॒व॒श्चा॒पि॒जश्च॑ क्र॒तुश्च॑ सु॒व॑श्च॒ मूर्धा च॑ व्य॒श्चि॒यश्च॑ान्त्या॒य॒नश्च॑ान्त्य॒श्च भौ॒व॒नश्च॑ भु॒व॒न॒श्चाधि॑प॒तिश्च॑ ॥ (११)

[ए॒ष वै दी॒र्घो ना॒म॒ य॒ज्ञः/ दी॒र्घा॒यु॒षो ह॒ वै तत्र॑ म॒नु॒ष्या॑ भ॑वन्ति / य॒त्रैते॑न॒ य॒ज्ञेन॒ य॒जन्ते॑ (११)]

ॐ इ॒डा दे॒व॒हू॒र्म॒नु॒र्य॒ज्ञ॒नीर्बृ॒ह॒स्प॒ति॒रु॒क्थाम॑दानि॒ श॒सि॒ष॒द्वि॒श्वे दे॒वाः सू॒क्त॒वा॒चः पृ॒थि॒वि॒मा॒त॒र्मा मा॑ हि॒सी॒र्मधु॑ म॒नि॒ष्ये मधु॑ ज॒नि॒ष्ये मधु॑ व॒क्ष्या॒मि मधु॑ व॒दि॒ष्या॒मि मधु॑म॒ती दे॒वेभ्यो॑ वा॒च॑मु॒द्यास॑ऽशु॒श्रू॒षे॒ण्यां म॒नु॒ष्येभ्य॑स्तं मा॑ दे॒वा अ॑वन्तु शो॒भायै॑ पि॒त्रोऽनु॑म॒दन्तु ॥

[ए॒ष वै कृ॒प्तो ना॒म॒ य॒ज्ञः/ क॒ल्प॒ते ह॒ वै तत्र॑ प्र॒जा॒भ्यो॑ यो॒ग॒क्षे॒मः / य॒त्रैते॑न॒ य॒ज्ञेन॒ य॒जन्ते॑ (१२)]

ॐ शान्तिः॒ शान्तिः॒ शान्तिः॑ ॥

३६. देवता तर्पणम्

श्रेष्ठाय नमः । स्नानं समर्पयामि । स्नानानन्तरं आचमनीयं समर्पयामि ।

वस्त्र, उपवीत, यज्ञोपवीत, आभरणार्थं अक्षतान् समर्पयामि ।

दिव्यपरिमल गन्धान् धारयामि । गन्धस्योऽपरि हरिद्रा कुङ्कुमम् समर्पयामि । पुष्पमालां समर्पयामि । पुष्पैः पूजयामि ।

ॐ भवाय देवाय नमः ।	ॐ शर्वाय देवाय नमः ।	ॐ ईशानाय देवाय नमः ।
ॐ पशुपतये देवाय नमः ।	ॐ रुद्राय देवाय नमः ।	ॐ उग्राय देवाय नमः ।
ॐ भीमाय देवाय नमः ।	ॐ महते देवाय नमः ।	
ॐ भवस्य देवस्य पत्न्यै नमः ।	ॐ शर्वस्य देवस्य पत्न्यै नमः ।	
ॐ ईशानस्य देवस्य पत्न्यै नमः ।	ॐ पशुपतेर्देवस्य पत्न्यै नमः ।	
ॐ रुद्रस्य देवस्य पत्न्यै नमः ।	ॐ उग्रस्य देवस्य पत्न्यै नमः ।	
ॐ भीमस्य देवस्य पत्न्यै नमः ।	ॐ महतो देवस्य पत्न्यै नमः ।	

बलाय नमः । धूपं आघ्रापयामि । बलप्रमथनाय नमः । दीपं दर्शयामि । धूपदीपाऽनन्तरं आचमनीयं समर्पयामि । ॐ भूर्भुवःसुवः ।.....

- (१) नर्य॑प्र॒जां मे॑ गो॒पाय॑ । अ॒मृत॑त्वाय॒ जीव॑से । ज्ञा॒तां ज॑निष्य॒माणां॑ च । अ॒मृते॑ स॒त्ये प्र॑तिष्ठ॒ताम् ।
- (२) अथ॑र्व॒ पितुं॑ मे॒ गोपाय॑ । र॒स॒म॒न्नमि॑हायु॒षे । अ॒द॒ब्दा योऽशी॑ततनो । अ॒विषं॑ नः पि॒तुं कृ॑णु ।
- (३) श॒ङ्खस्य॑ प॒शून्मे॑ गो॒पाय॑ । द्वि॒पादो॑ ये चतु॒ष्पदः॑ । अ॒ष्टाश॑फाश्च॒ य इ॒हाग्रे॑ । ये चै॒कश॑फा आ॒शुगाः॑ ।
- (४) स॒प्रथ॑स॒भां मे॑ गो॒पाय॑ । ये च॒ स॒भ्यास्स॑भा॒सदः॑ । ता॒निन्द्रि॑याव॒तःकुरु॑ । सर्व॑मायु॒रुपा॑सताम् ।
- अ हे॑ बु॒ध्निय॑ मन्त्रं मे गो॒पाय॑ । यमृ॑षयस्त्रै वि॒दा वि॒दुः । ऋच॑स्सामा॒नि यजू॑षि । सा हि श्रीर॑मृता स॒ताम् ॥

महागणपतये नमः सोमास्कन्दाय नमः । शान्ति दुर्गा परमेश्वर्यै नमः । आवाहिताभ्यः सर्वाभ्यो देवताभ्यो नमः । समस्तोऽपचारार्थं कर्पूर नीराजनं दर्शयामि । रक्षान्धारयामि । अनेन रुद्र जपप्रयुक्त रुद्राभिषेकेन भगवान् सर्वात्मकः । सर्व श्री आदित्यादि श्री रुद्र सुप्रीत सुप्रसन्नो वरदो भवतु । ॐ हर । ॐ हर । ॐ हर ।

भवम् देवं तर्पयामि	शर्वं देवं तर्पयामि	ईशानं देवं तर्पयामि
पशुपतिं देवं तर्पयामि	रुद्रं देवं तर्पयामि	उग्रं देवं तर्पयामि
भीमं देवं तर्पयामि	महान्तं देवं तर्पयामि	॥

भवस्य देवस्य पत्नीं तर्पयामि शर्वस्य देवस्य पत्नीं तर्पयामि ईशानस्य देवस्य पत्नीं तर्पयामि
 पशुपते देवस्य पत्नीं तर्पयामि रुद्रस्य देवस्य पत्नीं तर्पयामि उग्रस्य देवस्य पत्नीं तर्पयामि
 भीमस्य देवस्य पत्नीं तर्पयामि महतोर्देवस्य पत्नीं तर्पयामि ॥

--- अ॒घो॒रेभ्योऽथ॒घो॒रेभ्यो॒ घोर॒घोर॑तरेभ्यः । सर्वेभ्यः सर्वशर्वेभ्यो नमस्ते अस्तु रु॒द्ररु॑पेभ्यः ॥

--- तत्पु॑रुषाय वि॒द्महे॑ महा॒देवाय॑ धीमहि । तन्नो रु॒द्रः प्र॒चोद॑यात् ॥

--- ईशानः सर्वविद्यानामीश्वरः सर्वभूतानां ब्रह्माधिपतिर्ब्रह्मणोऽधिपतिर्ब्रह्मा शिवो मे अस्तु
 सदाशिवोम् ॥

ओं अग्निहोत्रात्मने अङ्कुष्ठाभ्यां नमः । दर्शपूर्णमासात्मने तर्जनीभ्यां नमः ।
 चातुर्मास्यात्मने मध्यमाभ्यां नमः । निरुद्धपशुबन्धात्मने अनामिकाभ्यां नमः ।
 ज्योतिष्टोमात्मने कनिष्ठिकाभ्यां नमः । सर्वक्रत्वात्मने करतलकरपृष्ठाभ्यां नमः ॥
 अग्निहोत्रात्मने हृदयाय नमः । दर्शपूर्णमासात्मने शिरसे स्वाहा ।
 चातुर्मास्यात्मने शिखायै वषट् । निरुद्धशुबन्धात्मने कवचाय हुं ।
 ज्योतिष्टोमात्मने नेत्रत्रयाय वौषट् । सर्वक्रत्वात्मने अस्त्राय फट् ।
 भूर्भुवस्सुवरोमिति दिग्विमोकः ॥

(tap your middle and thumb finger around your head from left to right - to remove the sheild)

ध्यानम्

आपाताळ-नभःस्थलान्त-भुवन-ब्रह्माण्ड-माविस्फुर-
 ज्योतिःस्फाटिक-लिङ्ग-मौळि-विलसत्पूर्णन्दु-वान्तामृतैः ।
 अस्तोकाप्लुत-मेक-मीश-मनिशं रुद्रानुवाकाञ्जपन्
 ध्याये-दीप्सित-सिद्धये ध्रुवपदं विप्रोऽभिषिञ्चे-च्छिवम् ॥

ब्रह्माण्डव्याप्तदेहा भसितहिमरुचा भासमाना भुजङ्गैः
 कण्ठे कालाः कपर्दाकलित-शशिकला-श्चण्डकोदण्डहस्ताः ।
 त्र्यक्षा रुद्राक्षमालाः प्रकटितविभवाः शाम्भवा मूर्तिभेदा
 रुद्राः श्रीरुद्रसूक्त-प्रकटितविभवा नःप्रयच्छन्तु सौख्यम् ॥

शुद्धस्फटिकसङ्काशं शुद्धविद्याप्रदायकम् ।

शुद्धं पूर्णं चिदानन्दं सदाशिवमहं भजे ॥

शं च मे मयेश्व मे प्रियं च मेऽनुकामश्च मे कामेश्व मे सौमन्सश्च मे भद्रं च मे श्रेयश्च मे वस्यश्च मे
 यशश्च मे भगेश्व मे द्रविणं च मे यन्ता च मे धर्ता च मे क्षेमेश्व मे धृतिश्च मे विश्वं च मे महेश्व मे
 संविच्च मे ज्ञात्रं च मे सूश्च मे प्रसूश्च मे सीरं च मे लयश्च मे ऋतं च मेऽमृतं च मेऽयक्ष्मं च
 मेऽनामयश्च मे जीवातुश्च मे दीर्घायुत्वं च मेऽनमित्रं च मेऽभयं च मे सुगं च मे शयनं च मे सूषा
 च मे सुदिनं च मे ॥

ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

३७. कुम्भाभिषेकम्

ॐ नमो ब्रह्मणे नमोऽस्त्वग्रये नमः पृथिव्यै नम ओषधीभ्यः ।

नमो वाचे नमो वाचस्पतये नमो विष्णवे बृहते करोमि ॥ (Recite 3 times)

परि ते धन्वनो हेतिरस्मान्वृणक्तु विश्वतः । अथो य इषुधिस्तवारे अस्मन्निधेहि तम् ।

तत्त्वा यामि ब्रह्मणा वन्दमानस्तदाशास्ते यजमानो हविर्भिः ।

अहेडमानो वरुणेह बोध्युरुशः समा न आयुः प्रमोषीः ।

त्र्यम्बकं यजामहे सुगन्धिं पुष्टिवर्धनम् । उर्वारुकमिव बन्धनान्मृत्योर्मुक्षीय मामृतात् ॥

गौरी मिमाय सलिलानि तक्षत्येकपदी द्विपदी सा चतुष्पदी ।

अष्टापदी नवपदी बभूवुषी सहस्राक्षरा परमे व्योमन् ॥

ॐ भूर्भुवःसुवरोम् । अस्मात् कुम्भात् सोमास्कन्द स्वरूपस्य सखल थीर्थादिपतिम् वरुणं यथासुखं यथास्थानं प्रतिष्ठापयामि । शोभनार्थं क्षेमाय पुनरागमनाय च ।

अघमर्षणसूक्तम्

हिरण्यशृङ्गं वरुणं प्रपद्ये तीर्थं मे देहि याचितः । युन्मया भुक्तमसाधूनां पापेभ्यश्च प्रतिग्रहः । यन्मे मनसा वाचा कर्मणा वा दुष्कृतं कृतम् । तन्न इन्द्रो वरुणो बृहस्पतिः सविता च पुनन्तु पुनः पुनः । नमोऽग्नयेऽप्सुमते नम इन्द्राय नमो वरुणाय नमो वारुण्यै नमोऽद्भ्यः ॥

यदपां क्रूरं यदमेध्यं यदशान्तं तदपगच्छतात् । अत्याशनादतीपानाद्यच्च उग्रात् प्रतिग्रहात् । तन्नो वरुणो राजापाणिनाह्वयमर्शतु । सोऽहमपापो विरजो निर्मुक्तो मुक्तकिल्बिषः । नाकस्य पृष्ठमारुह्य गच्छेद्ब्रह्मसलोकताम् । यश्चाप्सु वरुणस्स पुनात्वघमर्षणः । इमं मे गङ्गे यमुने सरस्वति शुतुद्रिस्तोमः सचता परुषिण्या । असिक्रिया मरुद्वधे वितस्तयाऽऽर्जीकीये शृणुह्यासुषोमया । ऋतं च सत्यं चाभीद्धात्तपसोऽध्यजायत । ततो रात्रिरजायत ततःसमुद्रो अर्णवः ॥

समुद्रादर्णवा दधि संवत्सरो अजायत । अहोरात्राणि विदधद्विश्वस्य मिषतो वशी । सूर्याचन्द्रमसौ धाता यथापूर्वमकल्पयत् । दिवं च पृथिवीं चान्तरिक्षमथो सुवः । यत्पृथिव्याः रजस्स्वमान्तरिक्षे विरोदसी । इमाःस्तदापो वरुणः पुनात्वघमर्षणः । पुनन्तु वसवः पुनातु वरुणः पुनात्वघमर्षणः । एष भूतस्य मध्ये भुवनस्य गोप्ता । एष पुण्यकृतां लोकानेषमृत्योर्हिरण्मयम् । द्यावापृथिव्योर्हिरण्मयः सःश्रितः सुवः ॥

सनःसुवःसःशिशधि । आर्द्रं ज्वलति ज्योतिरहमस्मि । ज्योतिर्ज्वलति ब्रह्माहमस्मि । योऽहमस्मि ब्रह्माहमस्मि । अहमस्मि ब्रह्माहमस्मि । अहमेवाहं मां जुहोमि स्वाहा । अकार्यकार्यवकीर्णी स्तेनो भ्रूणहा गुरुतल्पगः । वरुणोऽपामघमर्षणस्तस्मात् पापात्प्रमुच्यते । रजोभूमिस्त्वमाः रोदयस्व प्रवदन्ति धीराः । आक्रान्त्समुद्रः प्रथमे विधर्मञ्जनयन्प्रजा भुवनस्य राजा । वृषा पवित्रे अधिसानो अव्ये बृहत्सोमो वावृधे सुवान इन्दुः ॥ ॥ ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

३८. नारायणसूक्तम्

सहस्रशीर्षं देवं विश्वाक्षं विश्वशम्भुवम् । विश्वं नारायणं देवमक्षरं परमं पदम् । विश्वतः परमात्रित्यं विश्वं नारायणं हरिम् । विश्वमेवदं पुरुषस्तद्विश्वमुपजीवति । पतिं विश्वस्यात्मेश्वरः शाश्वतः शिवमच्युतम् । नारायणं महाज्ञेयं विश्वात्मानं परायणम् । नारायणपरो ज्योतिरात्मा नारायणः परः । नारायणपरं ब्रह्म तत्त्वं नारायणः परः । नारायणपरो ध्याता ध्यानं नारायणः परः । यच्च किञ्चिज्जगत्सर्वं दृश्यते श्रूयतेऽपि वा ॥

अन्तर्बहिश्च तत्सर्वं व्याप्य नारायणः स्थितः । अनन्तमव्ययं कविः समुद्रेऽन्तं विश्वशम्भुवम् । पद्मकोशप्रतीकाशः हृदयं चाप्यधोमुखम् । अधो निष्ठ्या वितस्त्यान्ते नाभ्यामुपरि तिष्ठति । ज्वालमालाकुलं भाती विश्वस्यायतनं महत् । सन्ततः शिलाभिस्तु लम्बत्याकोशसन्निभम् ।

तस्यान्ते सुषिरः सुक्ष्मं तस्मिन् सर्वं प्रतिष्ठितम्। तस्य मध्ये महानग्नि-विश्वार्चि-विश्वतोमुखः। सोऽग्रभुग्विभजन्तिष्ठ-त्राहारमजरः कविः। तिर्यगूर्ध्वमधःशायी रश्मयस्तस्य सन्तता। सन्तापयति स्वं देहमापादतलमस्तकः। तस्य मध्ये वह्निशिखा अणीयोर्ध्वा व्यवस्थितः। नीलतोयदमध्यस्थाद्विद्युल्लेखेव भास्वरा। नीवारशूकवत्तन्वी पीता भास्वत्यणूपमा। तस्याः शिखाया मध्ये परमात्मा व्यवस्थितः। स ब्रह्म स शिवः स हरिः सेन्द्रः सोऽक्षरः परमः स्वराट्॥

ऋतः सत्यं परं ब्रह्म पुरुषं कृष्णपिङ्गलम्। ऊर्ध्वरेतं विरुपाक्षं विश्वरूपाय वै नमो नमः॥

ॐ नारायणाय विद्महे वासुदेवाय धीमहि। तन्नो विष्णुः प्रचोदयात्॥

॥ ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

३९. ॥ विष्णुसूक्तम् ॥

ॐ विष्णोर्नुकं वीर्याणि प्रवोचं यः पार्थिवानि विममे रजांसि यो अस्कभायदुत्तरं सधस्थं विचक्रमाणस्त्रेधोरुगायो विष्णोरराटमसि विष्णोः पृष्ठमसि विष्णोः श्रतस्थो विष्णोः स्यूरसि विष्णोर्ध्रुवमसि वैष्णवमसि विष्णवे त्वा॥

तदस्य प्रियमभिपाथो अश्याम्। नरो यत्र देवयवो मदन्ति। उरुक्रमस्य स हि बन्धुरित्था। विष्णोः पदे परमे मध्व उथ्सः। प्रतद्विष्णुःस्तवते वीर्याय। मृगो न भीमः कुचरो गिरिष्ठाः। यस्योरुषु त्रिषु विक्रमणेषु। अधिक्षियन्ति भुवनानि विश्वा। परो मात्रया तनुवा वृधान। न ते महित्वमन्वश्नुवन्ति॥

उभे ते विद्म रजसी पृथिव्या विष्णो देवत्वम्। परमस्ये विथ्से। विचक्रमे पृथिवीमेष एताम्। क्षेत्राय विष्णुर्मनुषे दशस्यन्। ध्रुवासो अस्य कीरयो जनासः। उरुक्षितिः सुजनिमाचकार। त्रिदेवः पृथिवीमेष एताम्। विचक्रमे शतर्चसं महित्वा। प्रविष्णुरस्तु तवसस्तवीयान्। त्वेषग्मह्यस्य स्थविरस्य नाम ॥

अतो देवा अवन्तुनो यतो विष्णुर्विचक्रमे। पृथिव्याः सप्त धामभिः। इदं विष्णुर्विचक्रमे त्रेधा निदधे पदम्। समूढमस्य पांसुरे। त्रीणि पदा विचक्रमे विष्णुर्गोपा अदाभ्यः। ततो धर्माणि धारयन्। विष्णोः कर्माणि पश्यत यतो ब्रतानि पस्पशे। इन्द्रस्य युज्यः सखा॥

तद्विष्णोः परमं पदं सदा पश्यन्ति सूरयः। दिवीव चक्षुराततम्। तद्विप्रासो विपन्यवो जागृवाः सःसमिन्धते। विष्णोर्यत्परमं पदम्। पर्याप्त्या अनन्तरायाय सर्वस्तोमोऽति रात्र उत्तम महर्भवति सर्वस्याप्त्यै सर्वस्य जित्यै सर्वमेव तेनाप्रोति सर्वं जयति॥

॥ ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

४०. ॥ दुर्गासूक्तम् ॥

ॐ । जा॒तवे॑दसे सु॒नवाम॑ सोम॑ मराती॒यतो॑ नि॒दहा॑ति वे॒दः । स नः॑ पर्ष॒दति॑ दुर्गाणि॒ विश्वा॑
ना॒वेव॑ सि॒न्धुं दु॑रि॒तात्य॑ग्निः ॥ ता॒मग्नि॑वर्णां तप॑सा ज्व॒लन्तीं॑ वैरो॒चनीं॑ कर्म॒फलेषु॑ जुष्टाम् । दुर्गा॑ दे॒वीः
शरण॑म॒हं प्रप॑द्ये सु॒तर॑सि तर॒से नमः॑ ॥ अ॒ग्ने त्वं पार॑या नव्यो अ॒स्मान्स्वस्ति॑भिरति॒ दुर्गाणि॒ विश्वा॑ ।
पू॒श्च पृ॒थ्वी ब॑हु॒ला न उ॒र्वी भवा॑ तो॒काय॑ तन॒याय॑ शंयोः ॥ वि॒श्वानि॑ नो दुर्गा॒हो जा॑तवे॒दः सि॒न्धुत्र॑
ना॒वा दु॑रि॒ताति॑पर्षि । अ॒ग्ने अ॒त्रिव॑न्मन॒सा गृ॑णानोऽस्मा॑कं बो॒ध्यवि॑ता त॒नूना॑म् ॥ पृ॒तना॑ जितः
सह॑मानमु॒ग्रम॑ग्निः हु॒वेम पर॑मा॒थ्सध॑स्थात् । स नः॑ पर्ष॒दति॑ दुर्गाणि॒ विश्वा॑ क्षाम॑हे॒वो अ॒ति
दु॑रि॒ताऽत्य॑ग्निः ॥ प्र॒बोषि॑क॒मीड्यो॑ अ॒ध्वरेषु॑ स॒नाञ्च॑ होता नव्यश्च स॒त्सि । स्वा॒ञ्चा॒ग्ने त॒नुवं
पि॒प्रय॑स्वा॒स्मभ्यं॑ च सौ॒भग॑माय॒जस्व ॥ गो॒भिर्जुष्ट॑म॒युजो॑ निषि॒क्तं त॒वेन्द्र॑ वि॒ष्णोर॑नुस॒ञ्चरे॑म । ना॒कस्य॑
पृ॒ष्ठम॑भि संव॑सानो वैष्ण॑वीं लो॒क इ॒ह मा॑दयन्ताम् ॥

का॒त्याय॑नाय वि॒द्महे॑ कन्यकु॒मारि॑ धीमहि । तन्नो॑ दुर्गिः प्र॒चोद॑यात् ॥

ॐ शान्तिः॒ शान्तिः॒ शान्तिः॑ ॥

४१. ॥ श्रीसूक्तम् ॥

ॐ ॥ हि॒रण्य॑वर्णां हरि॑णीं सु॒वर्ण॑रज॒तस्र॑जाम् । च॒न्द्रां हि॒रण्मयीं॑ ल॒क्ष्मीं जा॑तवे॒दो म॒ आव॑ह ।
तां म॒ आव॑ह जा॒तवे॑दो ल॒क्ष्मीम॑न॒पगा॑मिनीम् । यस्यां॑ हि॒रण्यं वि॑न्देयं गाम॒श्वं पु॑रु॒षान॑हम् ॥ अ॒श्वपू॒र्वा
रथ॑म॒ध्यां ह॒स्तिना॑द प्र॒बोधि॑नीम् । श्रियं॑ दे॒वीमु॑प॒ह्वये॑ श्री॒र्मा दे॒वीर्जुष॑ताम् ॥ कां सोऽस्मि॑तां
हि॒रण्यप्रा॑का॒रा॒माद्रां॑ ज्व॒लन्तीं॑ तृ॒प्तां त॑र्पयन्तीम् । प॒द्मे स्थि॑तां प॒द्मव॑र्णां ता॒मिहो॑प॒ह्वये॑ श्रियम् ॥ च॒न्द्रां
प्र॑भा॒सां य॒शसा॑ ज्व॒लन्तीं॑ श्रियं॑ लो॒के दे॒वजु॑ष्टा॒मुदा॑राम् । तां प॒द्मिनी॑मीं शरण॑म॒हं प्रप॑द्येऽल॒क्ष्मीमे॑
नश्य॑तां त्वां वृ॒णे ॥ आ॒दि॒त्यव॑र्णे तप॒सोऽधि॑जा॒तो व॑न॒स्पति॑स्तव वृ॒क्षोऽथ बि॒ल्वः । तस्य॑ फ॒लानि॑
तप॒सा नु॑दन्तु मा॒यान्त॑रा॒याश्च बा॒ह्या अ॑ल॒क्ष्मीः ॥ उपै॑तु मां दे॒वस॑खः की॒र्तिश्च॑ म॒णिना॑ सह ।
प्रा॒दुर्भू॑तोऽस्मि रा॒ष्ट्रेऽस्मिन्॑ की॒र्तिमृ॑द्धि द॒दातु॑ मे ॥ क्षु॒त्पिपा॑साम॒लां ज्ये॑ष्ठाम॒लक्ष्मीं॑ ना॒शया॑म्यहम् ।
अ॒भूति॑मसंमृ॒द्धि च स॒र्वा नि॑र्णुद मे गृहात् ॥ गु॒न्धद्वारां॑ दु॒राध॑र्षां नि॒त्यपु॑ष्टां करी॒षिणी॑म् । ई॒श्वरीः
सर्व॑भू॒तानां॑ ता॒मिहो॑प॒ह्वये॑ श्रियम् । मन॑सः का॒ममा॑कू॒र्तिं वा॑चः स॒त्यम॑शीमहि । प॒शूनां॑ रू॒पम॑त्र॒स्य
मयि॑ श्रीः श्रय॑तां य॒शः ॥ क॑र्दमे॒न प्र॑जाभू॒ता मयि॑ संभ॑व क॑र्दम । श्रियं॑ वा॒सय॑ मे कु॒ले मा॑तरं
प॒द्ममा॑लिनीम् ॥ आपः॑ सृ॒जन्तु॑ स्नि॒ग्धानि॑ चि॒क्रीत॑ व॒स मे॑ गृहे । निच॑ दे॒वी मा॑तरं श्रियं॑ वा॒सय॑ मे
कु॒ले । आ॒र्द्रा पु॑ष्करिणीं पु॒ष्टिं पि॒ङ्गलां॑ प॒द्ममा॑लिनीम् । च॒न्द्रां हि॒रण्मयीं॑ ल॒क्ष्मीं जा॑तवे॒दो म॒ आव॑ह ॥

आ॒र्द्रा यः॑ करि॑णीं य॒ष्टिं सु॒वर्णां॑ हे॒ममा॑लिनीम् । सूर्या॑ हि॒रण्मयीं॑ ल॒क्ष्मीं जा॑तवे॒दो म॒ आव॑ह । तां म॒
आ॒व॑ह जा॒तवे॑दो ल॒क्ष्मीम॑न॒पगा॑मिनीम् । यस्यां॑ हि॒रण्यं॑ प्र॒भूतं॑ गा॒वो दा॑स्योऽश्वान् वि॒न्देयं॑
पु॒रुषा॑न॒हम् ॥

यः शुचिः प्रयतो भूत्वा जुहुयादाज्य मन्वहम्। श्रियः पञ्चदशर्चं च श्रीकामः सततं जपेत्। पद्मानने पद्म ऊरु पद्माक्षी पद्मसम्भवे। (तन्मे भजसि) त्वं मां भजस्व पद्माक्षी येन सौख्यं लभाम्यहम्॥ अश्वदायी गोदायी धनदायी महाधने। धनं मे जुषतां देवि सर्वकामांश्च देहि मे॥ पुत्रपौत्र धनं धान्यं हस्त्यश्वादिगवे रथम्। प्रजानां भवसि माता आयुष्मन्तं करोतु (मे) माम्॥ धनमग्निधनं वायुधनं सूर्यो धनं वसुः। धनमिन्द्रो बृहस्पतिर्वरुणं धनमश्रु ते॥ वैनतेय सोमं पिब सोमं पिबतु वृत्रहा। सोमं धनस्य सोमिनो मह्यं ददातु सोमिनः॥ न क्रोधो न च मात्सर्यं न लोभो नाशुभा मतिः। भवन्ति कृतपुण्यानां भक्तानां श्रीसूक्तं जपेत्॥ वर्षन्तु ते विभावरि दिवो अभ्रस्य विद्युतः। रोहन्तु सर्वबीजान्यव ब्रह्म द्विषो जहि॥ पद्मप्रिये पद्मिनि पद्महस्ते पद्मालये पद्मदलायताक्षि। विश्वप्रिये विष्णु मनोऽनुकूले त्वत्पादपद्मं मयि सन्निधत्स्व॥ या सा पद्मासनस्था विपुलकटितटी पद्मपत्रायताक्षी। गम्भीरा वर्तनाभिः स्तनभर नमिता शुभ्र वस्त्रोत्तरीया। लक्ष्मीर्दिव्यैर्गजेन्द्रैर्मणिगणखचितैः स्नापिता हेमकुम्भैः।

सरसिज निलये सरोजहस्ते धवलतरांशुक गन्धमाल्यशोभे। भगवति हरिवल्लभे मनोज्ञे त्रिभुवनभूतिकरि प्रसीद मह्यम्॥ विष्णुपत्नी क्षमां देवी माधवी माधवप्रियाम्। लक्ष्मीं प्रियसखीं देवीं नमाम्यच्युत वल्लभाम्॥

महालक्ष्मी च विद्महे विष्णुपत्नी च धीमहि। तन्नो लक्ष्मीः प्रचोदयात्॥ श्री-वर्चस्व-मायुष्य-मारोग्यमाविधात् चोभामानं महीयते। धान्यं धनं पशुं बहुपुत्रलाभं शतसंवत्सरं धीर्धमायुः॥ ॐ महादेव्यै च विद्महे विष्णुपत्नी च धीमहि। तन्नो लक्ष्मीः प्रचोदयात्॥

॥ ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

४२. ॥ भूसूक्तम् ॥

॥ ॐ ॥ भूमिर्भूमा द्यौर्वरिणान्तरिक्षं महित्वा। उपस्थे ते देव्यदितेऽग्निमन्त्रादमन्त्राद्यायादधे। आयङ्गौः पृथिवीरक्रमीदसनन्मातरं पुनः। पितरं च प्रयन्तसुवः। त्रिशङ्खाम विराजति वाक्पतङ्गाय शिश्रिये। प्रत्यस्य वह द्युभिः। अस्य प्राणादपानत्यन्तश्चरति रोचना। व्यख्यन् महिषः सुवः। यत्त्वा क्रुद्धः परोवपमन्युना यदवर्त्या। सुकल्पमग्रे तत्तव पुनस्त्वोद्दीपयामसि। यत्ते मन्युपरोत्तस्य पृथिवीमनुदध्वसे। आदित्या विश्वे तद्देवा वसवश्च समाभरन्।

मेदिनी देवी वसुधरा स्याद्वसुधा देवी वासवी। ब्रह्मवर्चसः पितृणां श्रोत्रं चक्षुर्मनः। देवी हिरण्यगर्भिणी देवी प्रसूवरी। सदाने सत्यायने सीद। समुद्रवती सावित्रीह नो देवी मह्यङ्गी। महीधरणी महोव्यथिष्ठाः शृङ्गे शृङ्गे यज्ञे यज्ञे विभीषिणी। इन्द्रपत्नी व्यापिनी सुरसरिदिह। वायुमती जलशयनी श्रियन्धाराजा सत्यन्धोपरिमेदिनी। श्वोपरिधत्तं परिगाय।

विष्णुपत्नी महीं देवी माधवी माधवप्रियाम्। लक्ष्मीं प्रियसखीं देवीं नमाम्यच्युतवल्लभाम्।

ॐ धनु॒र्धरा॑यै वि॒द्महे॑ सर्व॒सिद्ध॑यै च धीमहि। तन्नो धरा प्रचोदयात्। म॒हीं दे॒वीं
विष्णु॑पत्नीम॒जूर्या॑म्। प्र॒तीची॑ मेनाः॑ ह॒विषा॑ यजामः। त्रेधा विष्णु॑रु॒रुगा॑यो विचक्रमे। म॒हीं दि॒वं
पृथि॒वीम॒न्तरि॑क्षम्। तच्छ्रो॒णैति॑श्रव इच्छ॒माना॑। पुण्यः॑ श्लोकं यज॑मानाय कृण्वती॥

॥ ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

४३. ॥ नीळासूक्तम् ॥

ॐ नी॒ळां दे॒वीः शरण॑म॒हं प्रप॑द्ये॥ गृ॒णाहि॑। घृ॒तव॑ती स॒वित॒राधि॑पत्यैः पय॑स्वतीरन्तिराशानो
अस्तु। ध्रु॒वा दि॒शां विष्णु॑प॒त्यघो॒राऽस्ये॑शानासहसो॒या म॒नोता॑। बृह॒स्पति॑र्मात॒रिश्चो॑त
वा॒युःस॑न्धु॒वाना॑वाता॒ अभि॑ नो गृणन्तु। वि॒ष्टम्भो॑ दि॒वोध॑रुणः पृथि॒व्या अ॒स्ये॑श्याना जग॑तो
विष्णु॑पत्नी॥ वि॒ष्णु प॒त्नीश्च॑ वि॒द्महे॑ श्री भू॒सख्यै॑ च धीमहि। तन्नो नीळाः प्रचोदयात्॥

॥ ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

४४. ॥ मेधासूक्तम् ॥

ॐ यश्छन्द॑सामृष॒भो वि॒श्वरूपः॑। छन्दो॒भ्योऽध्य॑मृता॒त्सम्ब॑भूव। स मेन्द्रो मे॒धया॑ स्पृणोतु।
अ॒मृत॑स्य दे॒वधार॑णो भूयासम्। शरी॑रं मे विच॑र्षणम्। जिह्वा॒ मे म॑धुमत्तमा। कर्णा॑भ्यां भूरि॒विश्रु॑वम्।
ब्रह्म॑णः को॒शोऽसि॑ मे॒धया पि॑हितः। श्रु॒तं मे॑ गोपाय॥

॥ ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

ॐ मे॒धादे॒वी जुष॑माणा न॒ आगा॑-द्वि॒श्वाची॑ भ॒द्रा सु॑मन॒स्यमा॑ना। त्वया जुष्टा नुद॑माना
दुरु॑क्ता॒न् बृह॑द्वदे॒म वि॒दथे॑ सु॒वीराः॑। त्वया जुष्टे ऋषि॑र्भवति दे॒वि त्वया॑ ब्रह्माऽऽग॑तश्रीरु॒त त्वया॑।
त्वया जुष्टे॒श्चित्रं॑ विन्दते वसु॒ सानो॑ जुषस्व द्रवि॑णो न मेधे॥

मे॒धां म॒ इन्द्रो॑ ददातु मे॒धां दे॒वी सर॑स्वती। मे॒धां मे॒ अश्वि॑ना॒वुभा॑-वाध॑त्तां पुष्कर॑स्रजा।
अ॒प्सरा॑सु च॒ या मे॒धा गन्ध॑र्वेषु च॒ यन्मनः॑। दे॒वीं मे॒धा सर॑स्वती सा मां मे॒धा सु॒रभि॑-र्जुष॑ताः
स्वाहा॑॥

आमां मे॒धा सु॒रभि॑-वि॒श्वरू॑पा॒ हिर॑ण्यवर्णा जग॑ती जग॒म्या। ऊ॒र्जस्व॑ती पय॑सा पि॒न्वमा॑ना सा
मां मे॒धा सु॒प्रती॑का जुष॑न्ताम्॥

मयि॑ मे॒धां मयि॑ प्र॒जां मय्य॑ग्निस्तेजो दधातु। मयि॑ मे॒धां मयि॑ प्र॒जां मयीन्द्र॑ इन्द्रि॒यं द॑धातु।
मयि॑ मे॒धां मयि॑ प्र॒जां मयि॑ सूर्यो॒ भ्राजो॑ दधातु॥ हंस॑ हंसाय वि॒द्महे॑ परम॒हंसाय॑ धीमहि। तन्नो
हंसः प्रचोदयात्॥

॥ ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

४५. ॥ आयुष्यसूक्तम् ॥

यो ब्रह्मा ब्रह्मण उ॒ज्जहार प्रा॒णैः शि॒रः कृ॒त्तिवा॒सोः पि॒ना॒की ।
ई॒शानो दे॒वः स न आयु॑र्दधा॒तु तस्मै जुहो॑मि हविषा॑ घृ॒तेन ॥

विभ्राज॑मानः सरि॑रस्य म॒ध्या-द्रोच॑मानो घर्मरुचि॑र्य आ॒गात् ।
स मृत्यु॑पाशानपनु॑द्य घो॒रा॒निहा॒युषे॒णो घृ॒तम॑त्तु दे॒वः ॥

ब्रह्म॑ज्योति-ब्रह्म॑पत्नीषु गर्भं॑ यमा॒दधा॒त् पुरु॑रुपं जय॒न्तम् ।
सुवर्ण॑रंभग्रह-म॒र्कम॒र्च्यं त॒मा॒युषे॒ वर्ध॑यामो घृ॒तेन ॥

श्रियं॑ लक्ष्मी-मौ॒बला-म॒ंबिकां गां ष॒ष्ठीं च या॒मिन्द्र॑सेनेत्यु॒दाहुः ।
तां वि॒द्यां ब्रह्म॑योनिः स॒रु॒पा॒मिहा॒युषे॒ तर्प॑यामो घृ॒तेन ॥

दा॒क्षाय॑ण्यः सर्व॑यो॒न्यः स यो॒न्यः स॒ह॒स्र॒शो वि॒श्वरू॒पा वि॒रू॒पाः ।
ससू॑नवः सप॒तयः स॒यू॒थ्या आ॒युषे॒णो घृ॒तमि॑दं जुष॒न्ताम् ॥

दि॒व्या ग॒णा ब॒हुरू॒पाः पु॒रा॒णा आ॒युश्छि॑दो नः प्रम॑थ्रन्तु वी॒रान् ।
तेभ्यो जुहो॑मि बहु॒धा घृ॒तेन॒ मा नः प्र॒जाः री॒रिषो॑ मोत वी॒रान् ॥

ए॒कः पु॒र॒स्तात् य इ॒दं बभू॑व॒ यतो॑ बभू॒व भु॒वन॑स्य गो॒पाः ।
यम॑प्येति भु॒वनः सा॑ंपरा॒ये स नो ह॑विर्घृ॒त-मिहा॒युषे॒त्तु दे॒वः ॥

व॒सून् रु॒द्रा-ना॒दि॒त्यान् म॒रुतो॑ऽथ सा॒ध्यान् ऋ॒भून् य॒क्षान् गन्ध॑र्वाः॒श्च पि॒तृः॒श्च वि॒श्वान् ।
भृ॒गून् सर्पा॑ः॒श्चाङ्गि॑रसोऽथ स॒र्वान् घृ॒तः हु॒त्वा स्वा॒युष्या॑ मह॒याम॑ श॒श्वत् ॥

वि॒ष्णो त्वं नो अ॒न्तमः॑ शर्म॑यच्छ स॒हन्त्य॑ ।
प्र॒ते॒धारा॑ मधु॒श्चुत॑ उ॒त्थसं॑ दु॒हते॑ अक्षि॑तम् ॥

॥ ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

४६. ॥ भाग्यसूक्तम् ॥

ॐ प्रा॒तर॒ग्निं प्रा॒तरिन्द्रः॑ हवामहे प्रा॒तर्मित्रा॑ वरुणा प्रा॒तर॒श्विनो॑ ।
 प्रा॒तर्भगं॑ पू॒षणं॑ ब्रह्म॑णस्पतिं प्रा॒तःसोम॑मु॒त रु॒द्रः हु॑वेम ॥
 प्रा॒तर्जितं॑ भग॑मु॒ग्रः हु॑वेम व॒यं पु॒त्रमदि॑ते॒र्यो वि॑ध॒र्ता ।
 आ॒द्ध्यश्चि॑द्यं म॒न्यमा॑नस्तु॒रश्चि॑द्राजा चि॒द्यं भगं॑ भ॒क्षीत्या॑ह ॥
 भग॑ प्रणे॒त-भग॑ सत्य॑राधो भगे॒मां धिय॑मु॒दव॑द॒न्नः ।
 भग॑प्र॒णो जन॑य गो॒भि- रश्चै॑र्भग॑प्र॒नृभि॑-नृ॒वन्त॑स्स्याम ॥
 उ॒तेदा॑नीं भग॑वन्त॒स्स्यामो॑त प्र॒पित्व॑ उ॒त मध्ये॑ अ॒ह्नाम् ।
 उ॒तोदि॑ता भघ॑वन्सूर्य॑स्य व॒यं दे॒वानां॑ सु॒मतौ स्या॑म ।
 भग॑ ए॒व भग॑वाः अस्तु दे॒वास्तेन॑ व॒यं भग॑वन्तःस्याम ।
 तं त्वा॑ भग॑ सर्व॒ इज्जो॑हवीमि॒ सनो॑ भग॑ पु॒र ए॒ता भ॑वे॒ह ॥
 सम॑ध्व॒रायोष॑सोऽन॑मन्त दधि॒क्रावे॑व शुच॑ये प॒दाय॑ ।
 अ॒र्वाची॑नं व॒सुवि॑दं भग॑न्नो रथ॑मि॒वाश्वा॑वा॒जिन॑ आ॒व॑हन्तु ॥
 आ॒श्वाव॑ती-गो॒मती॑-न॒उषा॑सो वी॒रव॑तीःस॒दं मु॑च्छन्तु भ॒द्राः ।
 घृ॒तं दु॒हाना॑ वि॒श्वतः॑ प्रपी॑नायू॒यं पा॑त स्व॒स्तिभि॑स्सदा॒ नः ॥
 यो मा॑ग्रे भा॒गिनः॑ स॒न्त मथा॑भा॒गं चि॑की॒र्षति॑ ।
 आभा॑गम॒ग्रे तं कुरु॑ माम॒ग्रे भा॑गिनं कुरु ॥

॥ ॐ शान्तिः॒ शान्तिः॒ शान्तिः॑ ॥

४७. ॥ पवमानसूक्तम् (पुण्याहवाचनम्) ॥

ॐ ॥ हिरण्यवर्णाः शुचयः पावका यासु जातः कश्यपो यास्विन्द्रः । अग्निं या गर्भं दधिरे
विरूपास्तान् आपःशः स्योना भवन्तु । यासां राजा वरुणो याति मध्ये सत्यानृते अवपश्यं
जनानाम् । मधुश्चुतः शुचयो याः पावकास्ता न आपःशः स्योना भवन्तु ॥ यासां देवा दिवि
कृण्वन्ति भक्षं या अन्तरिक्षे बहुधा भवन्ति । याः पृथिवीं पर्यसोन्दन्ति शुक्रास्ता न आपःशः
स्योना भवन्तु । शिवेन मा चुक्षुषा पश्यतापःशिवया तनुवोप स्पृशतत्त्वचं मे । सर्वा अग्नीं
रप्सुषदो हुवे वो मयि वर्चो बलमोजो निधत्त ॥ पवमानः सुवर्जनः । पवित्रेण विचर्षणिः । यः पोता
स पुनातु मा । पुनन्तु मा देवजनाः । पुनन्तु मनवो धिया । पुनन्तु विश्वे आयवः । जातवेदः
पवित्रवत् । पवित्रेण पुनाहि मा । शुक्रेण देवदीद्यत् । अग्रे क्रत्वा क्रतूः रनु । यत्ते पवित्रमर्चिषि ।
अग्रे विततमन्तरा । ब्रह्म तेने पुनीमहे । उभाभ्यां देवसवितः । पवित्रेण सवेन च । इदं ब्रह्म पुनीमहे ।
वैश्वदेवी पुनती देव्यागात् । यस्यै बह्वीस्तनुवो वीतपृष्ठाः । तया मदन्तः सधमाद्येषु । वयः स्याम
पतयो रयीणाम् । वैश्वानरो रश्मिभिर्मा पुनातु । वातः प्राणेनेषिरो मयो भूः । द्यावापृथिवी पर्यसा
पर्योभिः । ऋतावरी यज्ञिये मा पुनीताम् ।

बृहद्भिः सवितस्तृभिः । वर्षिष्ठैर्देवमन्मभिः । अग्रे दक्षैः पुनाहि मा । येन देवा अपुनत । येनापो
दिव्यं कशः । तेन दिव्येन ब्रह्मणा । इदं ब्रह्म पुनीमहे । यः पावमानीरदध्येति । ऋषिभिः संभृतः
रसम् । सर्वः स पूतमश्नाति । स्वदितं मातरि श्वना । पावमानीर्यो अध्येति । ऋषिभिः संभृतः
रसम् । तस्मै सरस्वती दुहे । क्षीरः सर्पिर्मधूदकम् ॥ पावमानीः स्वस्त्ययनीः । सुदुघाहि पर्यस्वतीः ।
ऋषिभिः संभृतो रसः । ब्राह्मणेष्वमृतः हितम् । पावमानीर्दिशन्तुनः । इमं लोकमथो अमुम् ।
कामान्समर्धयन्तु नः ।

देवीर्देवैः समाभृताः । पावमानीः स्वस्त्ययनीः । सुदुघाहि घृतश्चुतः । ऋषिभिः संभृतो रसः ।
ब्राह्मणेष्वमृतः हितम् । येन देवाः पवित्रेण । आत्मानं पुनते सदा । तेन सहस्रधारेण । पावमान्यः
पुनन्तु मा । प्राजापत्यं पवित्रम् । शतोद्यामः हिरण्मयम् । तेन ब्रह्म विदो वयम् । पूतं ब्रह्म पुनीमहे ।
इन्द्रः सुनीती सहमा पुनातु । सोमस्स्वस्त्या वरुणस्समीच्या । यमो राजा प्रमृणाभिः पुनातु मा ।
जातवेदा मोर्जयन्त्या पुनातु । भूर्भुवः सुवः ॥

तच्छं योरावृणीमहे । गातुं यज्ञाय । गातुं यज्ञपतये । देवीः स्वस्तिरस्तु नः । स्वस्तिर्मानुषेभ्यः ।
ऊर्ध्वं जिगातु भेषजम् । शत्रो अस्तु द्विपदे । शं चतुष्पदे ।

॥ ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

४८. ॥ नारायणोपनिषत् ॥

ॐ सह नाववतु । सह नौ भुनक्तु । सह वीर्यं करवावहे । तेजस्विनावधीतमस्तु मा विद्विषावहे ।

॥ ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

ॐ अथ पुरुषो ह वै नारायणोऽकामयत प्रजाः सृजेयेति । नारायणात्प्राणो जायते । मनः सर्वेन्द्रियाणि च । खं वायुर्ज्येतिरापः पृथिवी विश्वस्य धारिणी । नारायणाद्ब्रह्मा जायते । नारायणाद्रुद्रो जायते । नारायणादिन्द्रो जायते । नारायणात्प्रजापतयः प्रजायन्ते । नारायणाद्द्वादशादित्या रुद्रा वसवस्सर्वाणि च छन्दांसि । नारायणादेव समुत्पद्यन्ते । नारायणे प्रवर्तन्ते । नारायणे प्रलीयन्ते ॥

ओम् । अथ नित्यो नारायणः । ब्रह्मा नारायणः । शिवश्च नारायणः । शक्रश्च नारायणः । द्यावापृथिव्यौ च नारायणः । कालश्च नारायणः । दिशश्च नारायणः । उर्ध्वश्च नारायणः । अधश्च नारायणः । अन्तर्बहिश्च नारायणः । नारायण एवेदं सर्वम् । यद्भूतं यच्च भव्यम् । निष्कलो निरञ्जनो निर्विकल्पो निराख्यातः शुद्धो देव एको नारायणः । न द्वितीयोऽस्ति कश्चित् । य एवं वेद । स विष्णुरेव भवति स विष्णुरेव भवति ॥

ओमित्येग्रे व्याहरेत् । नम इति पश्चात् । नारायणायेत्युपरिष्ठात् । ओमित्येकाक्षरम् । नम इति द्वे अक्षरे । नारायणायेति पञ्चाक्षराणि । एतद्वै नारायणस्याष्टाक्षरं पदम् । यो ह वै नारायणस्याष्टाक्षरं पदमध्येति । अनपब्रुवस्सर्वमायुरेति । विन्दते प्राजापत्यं । रायस्पोषणौपत्यम् । ततोऽमृतत्वमश्नुते ततोऽमृतत्वमश्नुत इति । य एवं वेद ॥

प्रत्यगानन्दं ब्रह्म पुरुषं प्रणवस्वरूपम् । अकार उकार मकार इति । तानेकधा समभरत्तदेतदोमिति । यमुक्त्वा मुच्यते योगीजन्मसंसारबन्धनात् । ॐ नमो नारायणायेति मन्त्रोपासकः । वैकुण्ठभुवनलोकं गमिष्यति । तदिदं परं पुण्डरीकं विज्ञानघनम् । तस्मात्तदिदोवन्मात्रम् । ब्रह्मण्यो देवकीपुत्रो ब्रह्मण्यो मधुसूदनोम् । सर्वभूतस्थमेकं नारायणम् । कारणरूपमकार परब्रह्मोम् । एतदथर्व शिरोयोऽधीते प्रातरधीयानो रात्रिकृतं पापं नाशयति । सायमधीयानो दिवसकृतं पापं नाशयति । माध्यन्दिनमादित्याभिमुखोऽधीयानः पञ्चापातकोपपातकोऽत्रमुच्यते । सर्व वेद पारायण पुण्यं लभते । नारायणसायुज्यमवाप्नोति नारायण सायुज्यमवाप्नोति । य एवं वेद । इत्युपनिषत् ॥

॥ ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

४९. ऐकमत्यसूक्तम् (संवादसूक्तम्)

ॐ संसमिद्युवसे वृषत्रग्रे विश्वान्यर्य आ । इळस्पदे समिध्यसे स नो वसून्याभर ॥
 संगच्छध्वं संवदध्वं सं वो मनांसि जानताम् । देवां भागं यथा पूर्वं सञ्जानाना उपासते ॥
 समानो मन्त्रः समितिः समानी समानं मनस्सह चित्तमेषाम् । समानं मन्त्रमभिमन्त्रये वः समानेन
 वो हविषा जुहोमि ॥ समानी व आकूतिः समाना हृदयानि वः । समानमस्तु वो मनो यथा वः
 सुसहासति ॥ (ऋग्वेदे अन्तिमं सूक्तम्) ॥

५०. गणपति पूजा विधिः

ॐ सुमुख गणपतये नमो नमो गणपतये नमः : (दूर्वा पुष्पं to be used)

सुमुख । एकदन्त । कपिल । गजकर्णक । लम्बोदर । विकट ।
 विघ्नराज । विनायक । धूमकेतु । गणाध्यक्ष । फालचन्द्र । गजानन ।
 वक्रतुण्ड । शूर्पकर्ण । हेरम्ब । स्कन्दपूर्वज । षोडश । सिद्धिबुद्धि ।
 वल्लभ । आनन्द । नर्तन । विद्या । शान्ति । सङ्कटहर ।
 वाञ्छाकल्प । वल्लभि । कल्याण । महागणपतये ।

५१. शिव अष्टोत्तरशत नामावलिः

ॐ शिवाय नमः (१)	ॐ महेश्वराय नमः (२)	ॐ शम्भवे नमः (३)
ॐ पिनाकिने नमः	ॐ शशिशेखराय नमः	ॐ वामदेवाय नमः
ॐ विरूपाक्षाय नमः	ॐ कपर्दिने नमः	ॐ नीललोहिताय नमः
ॐ शङ्कराय नमः	ॐ शूलपाणये नमः (११)	ॐ खट्वाङ्गिने नमः
ॐ विष्णुवल्लभाय नमः	ॐ शिपिविष्टाय नमः	ॐ अम्बिकानाथाय नमः
ॐ श्रीकण्ठाय नमः	ॐ भक्तवत्सलाय नमः	ॐ भवाय नमः
ॐ शर्वाय नमः	ॐ त्रिलोकेशाय नमः	ॐ शितिकण्ठाय नमः
ॐ शिवाप्रियाय नमः	ॐ उग्राय नमः	ॐ कपालिने नमः
ॐ कामारये नमः	ॐ अन्धकासुर सूदनाय नमः	ॐ गङ्गाधराय नमः
ॐ ललाटाक्षाय नमः	ॐ कालकालाय नमः	ॐ कृपानिधये नमः

ॐ भीमाय नमः(३१)	ॐ परशुहस्ताय नमः	ॐ मृगपाणये नमः
ॐ जटाधराय नमः	ॐ कैलासवासिने नमः	ॐ कवचिने नमः
ॐ कठोराय नमः	ॐ त्रिपुरान्तकाय नमः	ॐ वृषाङ्काय नमः
ॐ वृषभारुढाय नमः	ॐ भस्मोद्धूलित विग्रहाय नमः (४१)	
ॐ सामप्रियाय नमः	ॐ स्वरमयाय नमः	ॐ त्रयीमूर्तये नमः
ॐ अनीश्वराय नमः	ॐ सर्वज्ञाय नमः	ॐ परमात्मने नमः
ॐ सोमसूर्याग्निलोचनाय नमः	ॐ हविषे नमः	ॐ यज्ञमयाय नमः
ॐ सोमाय नमः(५१)	ॐ पञ्चवक्त्राय नमः	ॐ सदाशिवाय नमः
ॐ विश्वेश्वराय नमः	ॐ वीरभद्राय नमः	ॐ गणनाथाय नमः
ॐ प्रजापतये नमः	ॐ हिरण्यरेतसे नमः	ॐ दुर्धर्षाय नमः
ॐ गिरीशाय नमः	ॐ गिरिशाय नमः (६१)	ॐ अनघाय नमः
ॐ भुजङ्गभूषणाय नमः	ॐ भर्गाय नमः	ॐ गिरिधन्वने नमः
ॐ गिरिप्रियाय नमः	ॐ कृत्तिवाससे नमः	ॐ पुरारातये नमः
ॐ भगवते नमः	ॐ प्रमथाधिपाय नमः	ॐ मृत्युञ्जयाय नमः (७१)
ॐ सूक्ष्मतनवे नमः	ॐ जगद्ध्यापिने नमः	ॐ जगद्गुरवे नमः
ॐ व्योमकेशाय नमः	ॐ महासेनजनकाय नमः	ॐ चारुविक्रमाय नमः
ॐ रुद्राय नमः	ॐ भूतपतये नमः	ॐ स्थाणवे नमः
ॐ अहिर्बुध्न्याय नमः(८१)	ॐ दिगम्बराय नमः	ॐ अष्टमूर्तये नमः
ॐ अनेकात्मने नमः	ॐ सात्विकाय नमः	ॐ शुद्धविग्रहाय नमः
ॐ शाश्वताय नमः	ॐ खण्डपरशवे नमः	ॐ अजाय नमः
ॐ पाशविमोचकाय नमः	ॐ मृडाय नमः(९१)	ॐ पशुपतये नमः
ॐ देवाय नमः	ॐ महादेवाय नमः	ॐ अव्ययाय नमः
ॐ हरये नमः	ॐ भगनेत्रभिदे नमः	ॐ अव्यक्ताय नमः
ॐ दक्षाध्वरहराय नमः(१०१)	ॐ हराय नमः	ॐ पूषदन्तभिदे नमः
ॐ अव्यग्राय नमः	ॐ सहस्राक्षाय नमः	ॐ सहस्रपदे नमः
ॐ अपवर्गप्रदाय नमः	ॐ अनन्ताय नमः	ॐ तारकाय नमः
ॐ परमेश्वराय नमः (११०)		

५२. शिवोपासन मन्त्राः

ॐ निधनपतये नमः ।	निधनपतान्तिकाय नमः ।
ॐ ऊर्ध्वाय नमः ।	ऊर्ध्वलिङ्गाय नमः ।
ॐ हिरण्याय नमः ।	हिरण्यलिङ्गाय नमः ।
ॐ सुवर्णाय नमः ।	सुवर्णलिङ्गाय नमः ।
ॐ दिव्याय नमः ।	दिव्यलिङ्गाय नमः ।
ॐ भवाय नमः ।	भवलिङ्गाय नमः ।
ॐ शर्वाय नमः ।	शर्वलिङ्गाय नमः ।
ॐ शिवाय नमः ।	शिवलिङ्गाय नमः ।
ॐ ज्वलाय नमः ।	ज्वललिङ्गाय नमः ।
ॐ आत्माय नमः ।	आत्मलिङ्गाय नमः ।
ॐ परमाय नमः ।	परमलिङ्गाय नमः ।
एतत्सोमस्य सूर्यस्य सर्वलिङ्गं स्थापयति पाणिमन्त्रं पवित्रम् ॥	

Please refer to page 38 for निघृष्वैरसमायुतैः.....धाताविधातापरमोतसंदक्.....

(१) सद्योजातं प्रपद्यामि सद्योजाताय वै नमो नमः । भवे भवे नातिभवे भवस्व माम् ।
भवोद्भवाय नमः ।

(२) वामदेवाय नमो ज्येष्ठाय नमः श्रेष्ठाय नमो रुद्राय नमः कालाय नमः कलविकरणाय
नमो बलविकरणाय नमो बलाय नमो बलप्रमथनाय नमः सर्वभूतदमनाय नमो मनोन्मनाय नमः ।

(३) अघोरेभ्योऽथघोरेभ्यो घोरं घोरतरेभ्यः । सर्वेभ्यः सर्वं शर्वेभ्यो नमस्ते अस्तु रुद्ररूपेभ्यः ॥

(४) तत्पुरुषाय विद्महे महादेवाय धीमहि । तन्नो रुद्रः प्रचोदयात् ॥

(५) ईशान-स्सर्व-विद्याना-मीश्वर-स्सर्व-भूतानां ब्रह्माधिपतिर्ब्रह्मणोऽधिपति-र्ब्रह्मा शिवो मे अस्तु
सदाशिवोम् ॥

(६) नमो हिरण्यभाहवे हिरण्यवर्णाय हिरण्यरूपाय हिरण्यपतयेऽम्बिकापतये उमापतये पशुपतये
नमो नमः ॥

(७) ऋतं सत्यं परं ब्रह्म पुरुषं कृष्णपिङ्गलम् । ऊर्ध्वरेतं विरूपाक्षं विश्वरूपाय वै नमो नमः ॥

(८) सर्वो वै रुद्र-स्तस्मै रुद्राय नमो अस्तु । पुरुषो वै रुद्र-स्सन्महो नमो नमः । विश्वं भूतं
भुवनं चित्रं बहुधा जातं जायमानं च यत् । सर्वो ह्येष रुद्र-स्तस्मै रुद्राय नमो अस्तु ॥
कद्रुद्राय प्रचेतसे मीढुष्टमाय तव्यसे । वो चेम शन्तमः हृदे । सर्वो ह्येष रुद्र-स्तस्मै रुद्राय
नमो अस्तु ॥

५३. बिल्वाष्टकं

- १ त्रिदलं त्रिगुणाकारं त्रिनेत्रं च त्रियायुधम् ।
त्रिजन्मपापसंहारम् एकबिल्वं शिवार्पणम् ॥
- २ त्रिशाखैर्बिल्वपत्रैश्च अच्छिद्रैः कोमलैश्शुभैः ।
तव पूजां करिष्यामि एकबिल्वं शिवार्पणम् ॥
- ३ दर्शनं बिल्ववृक्षस्य स्पर्शनं पापनाशनम् ।
अघोरपापसंहारम् एकबिल्वं शिवार्पणम् ॥
- ४ काशीक्षेत्रनिवासं च कालभैरवदर्शनम् ।
प्रयागे माधवं दृष्ट्वा एकबिल्वं शिवार्पणम् ॥
- ५ तुलसी बिल्वनिर्गुण्डी जम्बीरा मलकं तथा ।
पञ्चबिल्वमिति ख्याता एकबिल्वं शिवार्पणम् ॥
- ६ तटाकं धननिक्षेपं ब्रह्मस्थाप्यं शिवालयम् ।
कोटिकन्यामहादानम् एकबिल्वं शिवार्पणम् ॥
- ७ दन्त्यश्वकोटिदानानि अश्वमेधशतानि च ।
कोटिकन्यामहादानम् एकबिल्वं शिवार्पणम् ॥
- ८ सालग्रामसहस्राणि विप्रात्रं शतकोटिकम् ।
यज्ञकोटिसहस्राणि एकबिल्वं शिवार्पणम् ॥
अज्ञानेन कृतं पापम् ज्ञानेनापि कृतं च यत् ।
तत्सर्वं नाशमायातु एकबिल्वं शिवार्पणम् ॥
एकैकबिल्वपत्रेण कोटियज्ञफलं लभेत् ।
महादेवस्य पूजार्थं एकबिल्वं शिवार्पणम् ॥
अमृतोद्भववृक्षस्य महादेवप्रियस्य च ।
मुच्यन्ते कण्टकाघाता कण्टकेभ्यो हि मानवाः

५४. लिङ्गाष्टकम्

- ब्रह्ममुरारिसुरार्चितलिङ्गं निर्मलभाषितशोभितलिङ्गम् ।
जन्मजदुःखविनाशकलिङ्गं तत् प्रणमामि सदाशिवलिङ्गम् ॥ (१)
- देवमुनिप्रवरार्चितलिङ्गं कामदहं करुणाकर लिङ्गम् ।
रावणदर्पविनाशनलिङ्गं तत्प्रणमामि सदाशिवलिङ्गम् ॥ (२)
- सर्वसुगन्धिसुलेपितलिङ्गं बुद्धिविवर्धनकारणलिङ्गम् ।
सिद्धसुरासुरवन्दितलिङ्गम् तत्प्रणमामि सदाशिवलिङ्गम् ॥ (३)
- कनकमहामणिभूषितलिङ्गं फणिपतिवेष्टित शोभितलिङ्गम् ।
दक्षसुयज्ञविनाशन लिङ्गं तत्प्रणमामि सदाशिवलिङ्गम् ॥ (४)
- कुंकुमचन्दनलेपितलिङ्गं पंकजहारसुशोभिलिङ्गम् ।
संचितपाप विनाशनलिङ्गं तत्प्रणमामि सदाशिवलिङ्गम् ॥ (५)
- देवगणार्चित सेवितलिङ्गं भावैर्भक्तिभिरेव च लिङ्गम् ।
दिनकरकोटिप्रभाकरलिङ्गं तत्प्रणमामि सदाशिवलिङ्गम् ॥ (६)
- अष्टदलोपरिवेष्टितलिङ्गं सर्वसमुद्भवकारणलिङ्गम् ।
अष्टदरिद्रविनाशनलिङ्गं तत्प्रणमामि सदाशिवलिङ्गम् ॥ (७)
- सुरगुरुसुरवरपूजितलिङ्गं सुरवनपुष्पसदार्चितलिङ्गम् ।
परात्परं परमात्मकलिङ्गं तत्प्रणमामि सदाशिवलिङ्गम् ॥ (८)
- लिङ्गाष्टकमिदं पुण्यं यः पठेत् शिवसन्निधौ ।
शिवलोकमवाप्नोति शिवेन सह मोदते ॥ (१०)

५५. शिवपञ्चाक्षरस्त्रोत्रम्

नागेन्द्रहाराय त्रिलोचनाय - भस्माङ्गरागाय महेश्वराय ।

नित्याय शुद्धाय दिगम्बराय - तस्मै नकाराय नमः शिवाय ॥ (१)

मन्दाकिनी सलिल चन्दन चर्चिताय - नन्दीश्वर प्रमथनाथ महेश्वराय ।

मन्दारपुष्पबहुपुष्पसुपूजिताय - तस्मै मकाराय नमः शिवाय ॥ (२)

शिवाय गौरीवदनाब्जबाल - सूर्याय दक्षाध्वरनाशकाय ।

श्रीनीलकण्ठाय वृषध्वजाय - तस्मै शिकाराय नमः शिवाय ॥ (३)

वसिष्ठकुम्भोद्भवगौतमार्य - मुनीन्द्रदेवार्चितशेखराय ।

चन्द्रार्कवैश्वानरलोचनाय - तस्मै वकाराय नमः शिवाय ॥ (४)

यज्ञस्वरूपाय जटाधराय - पिनाकहस्ताय सनातनाय ।

दिव्याय देवाय दिगम्बराय - तस्मै यकाराय नमः शिवाय ॥ (५)

पञ्चाक्षरमिदं पुण्यं यः पठेच्छिवसन्निधौ । शिवलोकमवाप्नोति शिवेन सह मोदते ॥

(.) (.) (.) (.) (.)

५६. दारिद्र्यदहन शिवस्तोत्रम्

विश्वेश्वराय नरकार्णवतारणाय कर्णामृताय शशिशेखर भूषणाय ।

कर्पूरकुन्दधवलाय जटाधराय दारिद्र्यदुःख दहनाय नमःशिवाय ॥ (१)

गौरीप्रियाय रजनीशकलाधराय कालान्तकाय भुजगाधिपकङ्कणाय ।

गङ्गाधराय गजराजविमर्दनाय दारिद्र्यदुःख दहनाय नमःशिवाय ॥ (२)

भक्तिप्रियाय भवरोगभयापहाय उग्राय दुर्गभवसागरतारणाय ।

ज्योतिर्मयाय पुनरुद्भववारणाय दारिद्र्यदुःख दहनाय नमःशिवाय ॥ (३)

चर्माम्बरयाय शवभस्मविलेपनाय भालेक्षणाय फणिकुण्डलमण्डिताय ।

मञ्जीरपादयुगलाय जटाधराय दारिद्र्यदुःख दहनाय नमःशिवाय ॥ (४)

पञ्चाननाय फणिराजविभूषणाय हेमांशुकाय भुवनत्रयमण्डनाय ।

आनन्दभूमिवरदाय तमोहराय दारिद्र्यदुःख दहनाय नमःशिवाय ॥ (५)

भानुप्रियाय दुरितार्णवतारणाय कालान्तकाय कमलासनपूजिताय ।

नेत्रत्रयाय शुभलक्षणलक्षिताय दारिद्र्यदुःख दहनाय नमःशिवाय ॥ (६)

रामप्रियाय रघुनाथवरप्रदाय नागप्रियाय नगराज निकेतनाय ।

पुण्याय पुण्यचरिताय सुरार्चिताय दारिद्र्यदुःख दहनाय नमःशिवाय ॥ (७)

मुक्तीश्वराय फलदाय गणेश्वराय गीतप्रियाय वृषभेश्वरवाहनाय ।

मातङ्गचर्मवसनाय महेश्वराय दारिद्र्यदुःख दहनाय नमःशिवाय ॥ (८)

गौरीविलास भुवनाय महोदयाय पञ्चाननाय शरणागत रक्षकाय ।

शर्वाय सर्वजगतामधिपाय तस्मै दारिद्र्यदुःख दहनाय नमःशिवाय ॥ (९)

५७. अर्धनारीश्वरस्तोत्रम्

चाम्पेयगौरार्धशरीरकायै कर्पूरगौरार्धशरीरकाय ।
धम्मिल्लकायै च जटाधराय नमः शिवायै च नमः शिवाय ॥ (१)

कस्तूरिकाकुङ्कुमचर्चितायै चितारजःपुञ्जविचर्चिताय ।
कृतस्मरायै विकृतस्मराय नमः शिवायै च नमः शिवाय ॥ (२)

झणत्कणत्कङ्कणनूपुरायै पादाब्जराजत्फणिनूपुराय ।
हेमाङ्गदायै भुजगाङ्गदाय नमः शिवायै च नमः शिवाय ॥ (३)

विशालनीलोत्पललोचनायै विकासिपङ्केरुहलोचनाय ।
समेक्षणायै विषमेक्षणाय नमः शिवायै च नमः शिवाय ॥ (४)

मन्दारमालाकलितालकायै कपालमालाङ्कितकन्धराय ।
दिव्याम्बरायै च दिगम्बराय नमः शिवायै च नमः शिवाय ॥ (५)

अम्भोधरश्यामलकुन्तलायै तटिद्प्रभाताम्रजटाधराय ।
निरीश्वरायै निखिलेश्वराय नमः शिवायै च नमः शिवाय ॥ (६)

प्रपञ्चसृष्ट्युन्मुखलास्यकायै समस्तसंहारकताण्डवाय ।
जगज्जनन्यै जगदेकपित्रे नमः शिवायै च नमः शिवाय ॥ (७)

प्रदीप्तरत्नोज्ज्वलकुण्डलायै स्फुरन्महापन्नगभूषणाय ।
शिवान्वितायै च शिवान्विताय नमः शिवायै च नमः शिवाय ॥ (८)

एतत्पठेदष्टकमिष्टदं यो भक्त्या स मान्यो भुवि दीर्घजीवी ।
प्राप्नोति सौभाग्यमनन्तकालं भूयात्सदा तस्य समस्तसिद्धिः ॥ (९)

५८. द्वादशज्योतिर्लिङ्गस्मरणम्

- सौराष्ट्रे सोमनाथं च श्रीशैले मल्लिकार्जुनम्। उज्जयिन्यां महाकालमोङ्कारममलेश्वरम्॥ (१)
 परल्यां वैद्यनाथं च डाकिन्यां भीमशङ्करम्। सेतुबन्धे तु रामेशं नागेशं दारुकावने॥ (२)
 वाराणस्यां तु विश्वेशं त्र्यम्बकं गौतमीतटे। हिमालये तु केदारं घुश्मेशं च शिवालये॥ (३)
 एतानि ज्योतिर्लिङ्गानि सायं प्रातः पठेत्ररः। सप्तजन्मकृतं पापं स्मरणेन विनश्यति॥ (४)

५९. महालक्ष्म्यष्टकम्

- नमस्तेऽस्तु महामाये श्रीपीठे सुरपूजिते। शङ्खचक्रगदाहस्ते महालक्ष्मि नमोऽस्तु ते॥ (१)
 नमस्ते गरुडारूढे कोलासुरभयङ्करि। सर्वपापहरे देवि महालक्ष्मि नमोऽस्तु ते॥ (२)
 सर्वज्ञे सर्ववरदे सर्वदुष्टभयङ्करि। सर्वदुःखहरे देवि महालक्ष्मि नमोऽस्तु ते॥ (३)
 सिद्धिबुद्धिप्रदे देवि भुक्तिमुक्तिप्रदायनि। मन्त्रमूर्ते सदा देवि महालक्ष्मि नमोऽस्तु ते॥ (४)
 आद्यन्तरहिते देवि आद्यशक्तिमहेश्वरि। योगजे योगसम्भूते महालक्ष्मि नमोऽस्तु ते॥ (५)
 स्थूलसूक्ष्ममहारौद्रे महाशक्तिमहोदरे। महापापहरे देवि महालक्ष्मि नमोऽस्तु ते॥ (६)
 पद्मासनस्थिते देवि परब्रह्मस्वरूपिणि। परमेशि जगन्मातर्महालक्ष्मि नमोऽस्तु ते॥ (७)
 श्वेताम्बरधरे देवि नानालङ्कारभूषिते। जगत्स्थिते जगन्मातर्महालक्ष्मि नमोऽस्तु ते॥ (८)
 महालक्ष्म्यष्टकस्तोत्रं यः पठेत् भक्तिमान्नरः। सर्वसिद्धिमवाप्नोति राज्यं प्राप्नोति सर्वदा॥ (९)
 एककाले पठेत्रित्यं महापापविनाशनम्। द्विकालं यः पठेत्रित्यं धनदान्यसमन्वितः॥ (१०)
 त्रिकालं यः पठेत्रित्यं महाशत्रुविनाशनम्। महालक्ष्मीर्भवेत्त्रित्यं प्रसन्ना वरदाशुभा॥ (११)

६०. अन्नपूर्णास्तोत्रम्

नित्यानन्दकरी वराभयकरी सौन्दर्यरत्नाकरी नित्थूताखिलघोरपावनकरी प्रत्यक्षमाहेश्वरी ।

प्रालेयाचलवंशपावनकरी काशीपुराधीश्वरी भिक्षां देहि कृपावलम्बनकरी मातान्नपूर्णेश्वरी ॥

अन्नपूर्णे सदापूर्णे शङ्करप्राणवल्लभे । ज्ञानवैराग्यसिद्ध्यर्थं भिक्षां देहि च पार्वति ।

माता मे पार्वती देवी पिता देवो महेश्वरः । बान्धवाः शिवभक्ताश्च स्वदेशो भुवनत्रयम् ॥

(धूपं, दीपं, नैवेद्यं)

६१. धूप मन्त्रं

धूर॑सि धूर्व॑ धूर्व॑न्तं धूर्व॑ तं योऽस्मान् धूर्व॑ति तं धूर्व॑यं व॒यं धूर्वा॑मस्त्वं दे॒वाना॑मसि स॒स्त्रित॑मं
प॒प्रित॑मं जुष्ट॑तमं व॒ह्नित॑मं दे॒वहू॑तम॒महु॑तमसि ह॒विर्धानं॑ ह॒स्व मा॒ह्वार॑मित्रस्य त्वा चक्षु॑षा प्रेक्षे॒मा
भेर्मा॑ संवि॒क्था मा त्वा॑हि॒ः सिष॑म् ॥

६२. एक दीपं

उद्दी॑प्यस्व जा॒तवे॒दोऽप॒ष्टिं नि॒रृ॒ऋतिं॑ म॒म । प॒शुः॑श्च म॒ह्यमा॑व॒ह जी॒वनं॑ च दि॒शोदि॑श ।
मा॒नो॒हिः॑ सी॒ज्जा॒तवे॒दो गा॒मश्वं॑ पु॒रुषं॑ जग॑त् । अ॒बिभ्र॑द॒ग्न आ॒ग॒हि श्रि॒या मा परि॑पातय ॥
एक॑ हारति दीपं दर्शयामि ॥

६३. नैवेद्य समर्पणं

परिषेचनं कृत्वा

मधु॑ वा॒ता ऋ॒ताय॑ते मधु॑ क्षर॑न्ति सि॒न्धवः॑ । मा॒ध्वीर्नः॑ स॒न्त्वोष॑धीः । मधु॑न॒क्तमु॑तोषसि
मधु॑म॒त्पार्थि॑वः॒ रजः॑ । मधु॑ द्यौर॑स्तु नः पि॒ता । मधु॑मा॒त्रो व॒नस्प॑तिर्मधु॑माः॒ अस्तु॑ सूर्यः ।
मा॒ध्वीर्गा॒वो भ॑वन्तु नः ॥ मधु॑ मधु॑ मधु॑ ॥

आवाहिताभ्यः सर्वाभ्यो देवताभ्यो नमः दिव्यान्नं घृतगुळपायसं नालिकेर खण्डद्वयं कदलीफलं
महानैवेद्यं निवेदयामि । मध्ये मध्ये अमृतपानीयं समर्पयामि । अमृतापिधानमसि ।

हस्तप्रक्षालनं समर्पयामि । पादप्रक्षालनं समर्पयामि । पुनराचमनीयं समर्पयामि । भूर्भुवःसुवः ।

पूगीफलसमायुक्तं नागवल्ली दलैर्युतम् । कर्पूरचूर्णसंयुक्तं ताम्बूलं प्रतिगृह्यताम् ॥

आवाहिताभ्यः सर्वाभ्यो देवताभ्यो नमः । कर्पूर ताम्बूलं निवेदयामि । समस्तोपचारान् समर्पयामि ।

निर्माल्य देवतायै नमः निर्माल्यं परिकल्पयामि । (Take a small portion of Neivedhyam and keep
for Nandikeshha Pooja to be offered with a banana after performing Nandipooja Page No.85)

६४. दीप आराधनै - अलङ्कार दीपं

ॐ दीपराजाय नमः । गन्ध, पुष्प, दूप दीप सकलारादनै स्वर्चितं ॥

सप्रथसभां मे गोपाय । ये च सभ्याः सभासदः । तानिन्द्रियावतः कुरु । सर्वमायुरुपासताम् । अ हे बुध्निय मन्त्रं मे गोपाय । यमृषयस्त्रै विदा विदुः । ऋचः सामानि यजूंषि । सा हि श्रीरमृता सताम् । पञ्चहूतो हवै नामैषः । तं वा एतं पञ्चहूतं सन्तम् । पञ्चहोतेत्याचक्षते पुरोक्षेण । पुरोक्षप्रिया इव हि देवाः - आत्मन्नात्मन्नित्यामन्त्रयत ।

महागणपतये नमः, सोमास्कन्दाय नमः, शान्ति दुर्गा परमेश्वरिये नमः, इष्टदेवताय नमः, कुलदेवताय नमः, ग्रामदेवताय नमः, गृहदेवताय नमः, आवाहिताभ्यः सर्वाभ्यो देवताभ्यो नमः अलङ्कार पंचमुख दीपम् दर्शयामि ॥

६५. कर्पूर नीराजनं

(१) सोमो वा एतस्य राज्यमादत्ते । यो राजा सन् राज्यो वा सोमेन यजते । देवसुवा मेतानिहवींषि भवन्ति । एतावन्तो वै देवानां सवाः । त एवास्मै सवान्प्रयश्चन्ति । त एनं पुनः सुवन्ते राज्यार्य । देवसू राजा भवति ॥

(२) त्र्यम्बकं यजामह इत्याह । मृत्योर्मुक्षीय माऽमृतादिति वा वै तदाह । उत्किरन्ति । भगस्य लीप्सन्ते । मूते कृत्वा सजन्ति । यथा जनं यतेऽवसं करोति । तादृगेवतत् । एष ते रुद्र भाग इत्याह निरवत्यै । अप्रतीक्षमायन्ति । अपः परिषिञ्चति । रुद्रस्यान्तर्हित्यै । प्र वा एतेऽस्माल्लोकाञ्च्यवन्ते । ये त्र्यम्बकैश्चरन्ति । आदित्यं चरुं पुनरेत्य निर्वपति । इयं वा अदितिः । अस्यामेव प्रतितिष्ठन्ति ॥

(३) विराजमेव तैरात्वा यजमानोऽवरुन्धे । एकादश दश त आलभ्यन्ते । एकादशाक्षरा त्रिष्टुप् । त्रैष्टुभाः पशवः । पशून्नेवावरुन्धे । वैश्वदेवो वा अश्वः । नानादेवत्याः पशवो भवन्ति । अश्वस्य सर्वत्वार्य । नानारूपा भवन्ति । तस्मान्नानारूपाः पशवः । बहुरूपा भवन्ति । तस्माद्बहुरूपाः पशवस्समृद्ध्यै ॥

(४) ऐन्द्राग्रमुपसादितम् । सर्वाभ्यो वा एष देवताभ्यो जुहोति । योऽग्निहोत्रं जुहोति । यथा खलु वै धेनुं तीर्थं तर्पयति । एवमग्निहोत्री यजमानं तर्पयति । तृप्यति प्रजया पशुभिः । प्र सुवर्गं लोकं जानाति । पश्यति पुत्रम् । पश्यति पौत्रम् । प्र प्रजया पशुभिर्मिथुनैर्जायते । यस्यैवं विदुषोऽग्निहोत्रं जुहोति । य उ चैनदेवं वेद ॥

(५) साङ्ग्रहण्येष्ट्या यजते । इमां जनतां सङ्घट्टणीति । द्वादशारत्नी रशना भवति । द्वादशमासोऽस्संवत्सरः । संवत्सरमेवावरुन्धे । मौञ्जी भवति । ऊर्ग्वै मुञ्जाः । ऊर्जमेवावरुन्धे । चित्रा नक्षत्रं भवति । चित्रं वा एतत्कर्म । यदश्वमेधस्समृद्ध्यै ॥

(६) नर्यप्रजां मे गोपाय । अमृतत्वाय जीवसे । जातां जनिष्यमाणां च । अमृते सत्ये प्रतिष्ठताम् । अथर्व पितुं मे गोपाय । रसमन्नमिहायुषे । अदब्दा योऽशीततनो । अविषं नः पितुं कृणु । शंस्यं पशून्मे गोपय । द्विपादो ये चतुष्पदः । अष्टाशफाश्च य इहाग्रे । ये चैकशफा आशुगाः । सप्रथसुभां मे गोपय । ये च सभ्यास्सभासदः । तानिन्द्रियावतः कुरु । सर्वमायुरुपासताम् । अ हे बुध्निय मन्त्रं मे गोपय । यमृषयस्त्रै विदा विदुः । ऋचस्सामानि यजूंषि । सा हि श्रीरमृता सताम् ॥

(७) ऋतं त्वा सत्येन परिषिञ्चामीति सायं परिषिञ्चति । सत्यं त्वर्तेन परिषिञ्चामीति प्रातः । अग्निर्वा ऋतम् । असावादित्यस्सत्यम् । अग्निमेव तदादित्येन सायं परिषिञ्चति । अग्निनादित्यं प्रातस्सः । यावदहोरात्रे भवतः । तावदस्य लोकस्य । नार्तिर्न रिष्टिः । नान्तो न पर्यन्तोऽस्ति । यस्यैवं विदुषोऽग्निहोत्रं जुह्वति । य उ चैनदेवं वेद ॥

(८) बहुवै बहुध्यायै बहुजाविकायै । बहुब्रीहि यवायै बहुमाशतिलायै । बहुहिरण्यायै बहुहस्तिकायै । बहुदासपूरुषायै रयिमत्त्यै पुष्टिमत्त्यै । बहुरायस्पोषायै राजाऽस्तु ॥

(९) नमस्ते अस्तु भगवन्विश्वेश्वराय महादेवाय त्र्यम्बकाय त्रिपुरान्तकाय त्रिकाग्निकालाय कालाग्निरुद्राय नीलकण्ठाय मृत्युञ्जयाय सर्वेश्वराय सदाशिवाय शंकराय श्रीमन्महादेवाय नमः ॥

महागणपतये नमः, सोमास्कन्दाय नमः, शान्ति दुर्गा परमेश्वर्यै नमः, इष्टदेवताय नमः, कुलदेवताय नमः, ग्रामदेवताय नमः, गृहदेवताय नमः, आवाहिताभ्यः सर्वाभ्यो देवताभ्यो नमः समस्तोपचारार्थं कर्पूर नीराजनं दर्शयामि - रक्षान्धारयामि ॥

साम्राज्यं भोज्यं स्वाराज्यं वैराज्यं पारमेष्ठ्यं राज्यं महाराज्यमाधिपत्यम् ॥

इन्द्रस्तोमेन पञ्चदशेन मध्यमिदं वातेन सगरेण रक्ष । रक्षां धारयामि ॥

इति नीराजनरक्षां धारयेत् ।

६६ ॥ मन्त्रपुष्पम् ॥

ॐ ॥ योऽपां पुष्पं वेद । पुष्पवान् प्रजावान् पशुमान् भवति । चन्द्रमा वा अपां पुष्पम् । पुष्पवान् प्रजावान् पशुमान् भवति । य एवं वेद । योऽपामायतनं वेद । आयतनवान् भवति । अग्निर्वा अपामायतनम् । आयतनवान् भवति । योऽग्रेरायतनं वेद ॥

आ॒य॒त॒न॒वा॒न् भ॒व॒ति । आ॒पो वा अ॒ग्ने॒रा॒य॒त॒न॒म् । आ॒य॒त॒न॒वा॒न् भ॒व॒ति । य ए॒वं वे॒द ।
योऽपा॒मा॒य॒त॒नं वे॒द । आ॒य॒त॒न॒वा॒न् भ॒व॒ति । वा॒यु॒र्वा अ॒पा॒मा॒य॒त॒न॒म् । आ॒य॒त॒न॒वा॒न् भ॒व॒ति । ।
यो वा॒यो॒रा॒य॒त॒नं वे॒द । आ॒य॒त॒न॒वा॒न् भ॒व॒ति ॥

आ॒पो वै वा॒यो॒रा॒य॒त॒न॒म् । आ॒य॒त॒न॒वा॒न् भ॒व॒ति । य ए॒वं वे॒द । योऽपा॒मा॒य॒त॒नं वे॒द ।
आ॒य॒त॒न॒वा॒न् भ॒व॒ति । अ॒सौ वै त॒प॒त्र॒पा॒मा॒य॒त॒न॒म् । आ॒य॒त॒न॒वा॒न् भ॒व॒ति । योऽमु॒ष्य त॒प॒त
आ॒य॒त॒नं वे॒द । आ॒य॒त॒न॒वा॒न् भ॒व॒ति । आ॒पो वा अ॒मु॒ष्य त॒प॒त आ॒य॒त॒न॒म् ॥

आ॒य॒त॒न॒वा॒न् भ॒व॒ति । य ए॒वं वे॒द । योऽपा॒मा॒य॒त॒नं वे॒द । आ॒य॒त॒न॒वा॒न् भ॒व॒ति । च॒न्द्र॒मा
वा अ॒पा॒मा॒य॒त॒न॒म् । आ॒य॒त॒न॒वा॒न् भ॒व॒ति । यश्च॒न्द्र॒म॒स आ॒य॒त॒नं वे॒द । आ॒य॒त॒न॒वा॒न् भ॒व॒ति । ।
आ॒पो वै च॒न्द्र॒म॒स आ॒य॒त॒न॒म् । आ॒य॒त॒न॒वा॒न् भ॒व॒ति ॥

य ए॒वं वे॒द । योऽपा॒मा॒य॒त॒नं वे॒द । आ॒य॒त॒न॒वा॒न् भ॒व॒ति । नक्ष॑त्राणि वा अ॒पा॒मा॒य॒त॒न॒म् ।
आ॒य॒त॒न॒वा॒न् भ॒व॒ति । यो नक्ष॑त्राणामा॒य॒त॒नं वे॒द । आ॒य॒त॒न॒वा॒न् भ॒व॒ति । । आ॒पो वै
नक्ष॑त्राणामा॒य॒त॒न॒म् । आ॒य॒त॒न॒वा॒न् भ॒व॒ति । य ए॒वं वे॒द ॥

योऽपा॒मा॒य॒त॒नं वे॒द । आ॒य॒त॒न॒वा॒न् भ॒व॒ति । पु॒र्जन्यो॑ वा अ॒पा॒मा॒य॒त॒न॒म् । आ॒य॒त॒न॒वा॒न्
भ॒व॒ति । यः पु॒र्जन्य॑स्या॒य॒त॒नं वे॒द । आ॒य॒त॒न॒वा॒न् भ॒व॒ति । । आ॒पो वै पु॒र्जन्य॑स्याऽऽय॒त॒न॒म् ।
आ॒य॒त॒न॒वा॒न् भ॒व॒ति । य ए॒वं वे॒द । योऽपा॒मा॒य॒त॒नं वे॒द ॥

आ॒य॒त॒न॒वा॒न् भ॒व॒ति । सं॒वत्स॑रो वा अ॒पा॒मा॒य॒त॒न॒म् । आ॒य॒त॒न॒वा॒न् भ॒व॒ति ।
यस्सं॒वत्स॑रस्या॒य॒त॒नं वे॒द । आ॒य॒त॒न॒वा॒न् भ॒व॒ति । आ॒पो वै सं॒वत्स॑रस्या॒य॒त॒न॒म् । आ॒य॒त॒न॒वा॒न्
भ॒व॒ति । य ए॒वं वे॒द । योऽप्सु॑ ना॒वं प॑तिष्ठि॒तां वे॒द । प्र॒त्ये॒व ति॑ष्ठति ॥

ॐ तद्ब्र॑ह्मा । ॐ तद्वा॒युः । ॐ तदा॒त्मा । ॐ तत्स॒त्यम् । ॐ तत्सर्व॑म् । ॐ तत्पु॒रोर्न॑मः ।
अ॒न्तश्च॑रति भू॒तेषु॑ गु॒हायां॑ वि॒श्व मूर्ति॑षु । त्वं यज्ञ॑स्त्वं वषट्कार॑स्त्वमिन्द्र॑स्त्वं रु॒द्रस्त्वं वि॑ष्णुस्त्वं
ब्र॒ह्म त्वं प्र॑जाप॒तिः । त्वं तदा॑प॒ आपो॑ ज्योती॒ रसोऽमृतं॑ ब्र॒ह्म भूर्भूवः॑ सु॒वरो॑म् ॥

न कर्म॑णा न प्र॒जया॑ धने॒न त्या॑गेनै॒के अ॒मृत॑त्वमा॒न॒शुः । परे॑ण ना॒कं नि॑हि॒तं गु॒हायां॑ वि॒भ्राज॑दे
तद्य॑तयो वि॒शन्ति॑ । वे॒दान्त॑वि॒ज्ञान॑सुनिश्चि॒तार्थाः॑ स॒न्न्यास॑ यो॒गाद्य॑तयः शु॒द्धस॑त्त्वाः । ते ब्र॑ह्मलो॒केतु॑
परा॑न्त॒काले॑ परा॒मृता॑त्परि॒मुच्य॑न्ति स॒र्वे । द॒हं वि॒पापं॑ प॒रमैऽश्म॑भू॒तं यत्पु॑ण्डरी॒कं प॒रम॑ध्य॒सः स्थ॑म् ।
तत्रा॑पि द॒हं गु॒गनं॑ वि॒शोक॑स्तस्मिन् यद॒न्तस्तदु॑पा॒सित॑व्यम् । यो वे॒दादौ॑ स्वरः प्रो॒क्तो वे॒दान्ते॑ च
प्र॒तिष्ठि॑तः । तस्य॑ प्र॒कृति॑-ली॒नस्य॑ यः प॒रः स म॒हेश्वरः॑ ॥

६७. आचार्य समर्पनम् (शृङ्गगिरि)

ॐ श्रीमत्परमहंस परिव्राजकाचार्यवर्य पदवाक्यप्रमाण पारावारपारीण यमनियमासन प्राणायाम, प्रत्याहार, धारणा, ध्यान, समाध्यष्टाङ्गयोगानुष्ठाननिष्ठ तपश्चक्रवर्ती अनाद्यविच्छिन्न श्रीशङ्कराचार्यगुरुपरम्परा प्राप्त, षड्दर्शनस्थापनाचार्य व्याख्यानसिंहासनाधीश्वर, सकलनिगमागमसारहृदय साङ्ख्यत्रयप्रतिपादक, वैदिकमार्गप्रवर्तक, सर्वतन्त्र स्वतन्त्रादि राजधानी, विद्यानगर महाराजधानी, कर्णाटक सिंहासन प्रतिष्ठापनाचार्य, श्रीमद्राजाधिराजगुरु भूमण्डलाचार्य, ऋष्यशृङ्गपुरवराधीश्वर, तुङ्गभद्रातीरवासि श्रीमद्विद्याशङ्कर पादपद्वाराधक श्रीजगद्गुरु श्रीमदभिनव विद्यातीर्थस्वामि गुरुकरकमलसञ्जात श्रीजगद्गुरु शृङ्गगिरि श्रीभारतीतीर्थ स्वामि चरणारविन्दयोः साष्टाङ्गप्रणामान् समर्पयामि ।।

६८. स्वस्ति वचनम् - गुरुवन्दनम् (काञ्ची)

श्री काञ्ची कामकोटी पीठाधिपति जगद्गुरु श्री शङ्कराचार्य श्रीचरणयोः प्रणामाः ।

श्री गुरुभ्यो नमः ।

श्रीमहात्रिपुरसुन्दरीसमेत श्रीचन्द्रमौलीश्वराय नमः ।

ॐ स्वस्ति - श्रीमदखिलभूमण्डलालङ्कार - त्रयस्त्रिंशत्कोटिदेवतासेवित श्रीकामाक्षीदेवीसनाथ श्रीमदेकामनाथ - श्रीमहादेवीसनाथ श्रीहस्तिगिरिनाथ - साक्षात्कार परमाधिष्ठान - सत्यव्रत नामाङ्कित काञ्ची दिव्यक्षेत्रे - शारदामठ सुस्थितानां - अतुलित सुधारसमाधुर्य - कमलासन- कामिनी धम्मिल्लसम्फुल्ल मल्लिका मालिकानिष्यन्द मकरन्दझरी सौवस्तिकवाङ्मनोगुम्भ विजृम्भणानन्द तुन्दिलित मनीषिमण्डलानां - अनवरत अद्वैतविद्याविनोदरसिकानां - निरन्तरालङ्कृतीकृत - शान्तिदान्तिभूम्नां - सकलभुवन चक्रप्रतिष्ठापक श्रीचक्रप्रतिष्ठा विख्यात यशोऽलङ्कृतानां - निखिलपाषण्डषण्डकण्टकोत्पाटनेन विशदीकृत वेदवेदान्तमार्ग षण्मत- प्रतिष्ठापकाचार्याणां - श्रीमद्परमहंस परिव्राजकाचार्यवर्य श्रीजगद्गुरु श्रीमद्शङ्कर भगवत्पादाचार्याणां अधिष्ठाने सिंहासनाभिषिक्त - श्रीमच्चन्द्रशेखरेन्द्र सरस्वती संयमीन्द्राणां - अन्तेवासिवर्य श्रीमज्जयेन्द्र सरस्वती श्रीपादानां - तदन्तेवासिवर्य श्रीमद्शङ्कर विजयेन्द्र सरस्वती श्रीपादानां च, चरणनलिनयोः सप्रश्रयं साञ्जलिबद्धं च नमस्कुर्मः ।।

ॐ राजाधिराजाय प्रसह्यसाहिने । नमो वयं वैश्रवणाय कुर्महे । स मे कामान्कामकामाय मह्यम् ।
 कामेश्वरो वैश्रवणो ददातु । कुबेराय वैश्रवणाय । महाराजाय नमः ॥
 सुवर्णपुष्पं समर्पयामि । पारिजातपुष्पं समर्पयामि ।

६९. प्रदक्षिण नमस्कारं च प्रार्थना

यानि कानि च पापानि जन्मान्तरकृतानि च ।
 तानि तानि विनश्यन्ति प्रदक्षिण पदे पदे ॥
 प्रकृष्टपापनाशाय प्रकृष्टफलसिद्धये ।
 प्रदक्षिणं करोमीश प्रसीद परमेश्वर ॥
 अन्यथा शरणं नास्ति त्वमेव शरणं मम ।
 तस्मात् कारुण्यभावेन रक्ष रक्ष महेश्वर ॥
 वक्रतुण्ड महाकाय सूर्यकोठी (कोठीसूर्य) समप्रभ । अविद्धं कुरु मे देव सर्वकार्येषु सर्वदा ॥
 शिवं शिवकरं शान्तं शिवात्मानं शिवोत्तमं । शिवमार्गं प्रणेतारं प्रणतोस्मि सदाशिवं ॥
 नमश्शिवाभ्यां नवयौवनाभ्यां । परस्पराश्लिष्टवपुर्धराभ्याम् ।
 नगेन्द्रकन्यावृषकेतनाभ्यां । नमो नमःशङ्करपार्वतीभ्याम् ॥
 रामाय राम भद्राय रामचन्द्राय वेदसे । रघुनाथाय नाथाय सीतायाः पतये नमः ॥
 शन्ताकारं भुजगशयनं पद्मनाभं सुरेशं ।
 विश्वाकारं गगनसदृशं मेघवर्णं शुभाङ्गम् ॥
 लक्ष्मीकान्तं कमलनयनं योगिहृद्धानगम्यं । वन्दे विष्णुं भवभयहरं सर्वलोकैकनाथम् ॥
 श्री राम राम रामेति रमे रामे मनोरमे । सहस्रनाम तत्तुल्यं राम नाम वरानने ॥ (3 times)
 नित्यानन्दकरी वराभयकरी सौन्दर्यरत्नाकरी निर्धूताखिलघोरपावनकरी प्रत्यक्षमाहेश्वरी ।
 प्रालेयाचलवंशपावनकरी काशीपुराधीश्वरी ॥
 अन्नपूर्णे सदापूर्णे शङ्कर प्राणवल्लभे । ज्ञान वैराग्य सिद्ध्यर्थं भिक्षां देहि च पार्वती ।
 माता मे पार्वती देवी पिता देवो महेश्वरः । बान्धवाः शिवभक्ताश्च स्वदेशो भुवनत्रयम् ॥
 साम्ब परमेश्वराय नमः, आवाहिताभ्यः सर्वाभ्यो देवताभ्यो नमः अनन्तकोटि प्रदक्षिणनमस्कारान्
 समर्पयामि । छत्रं धारयामि । नृत्तं दर्शयामि । वाद्यं घोषयामि । गीतं श्रावयामि ।
 आन्दोलिकाम् आरोपयामि । अश्वम् आरोपयामि ।
 गजम् आरोपयामि । रथम् आरोपयामि ॥
 समस्त राजोपचारान् शोडशोपचारान् सत्योपचारान् समर्पयामि ।

७०. वेदपारायणम्

ॐ स्वस्ति ॐ देवदेवोत्तमा देवतासार्वभौमा अखिलान्डकोठी ब्रह्माण्डनायका सोमास्कन्द स्वामिन् ऋषि गणवन्द्या ऋग्वेदः प्रिया ऋग्वेद अवधारया ।।

ॐ अ॒ग्निमी॑ळे पु॒रोहि॑तं य॒ज्ञस्य॑ दे॒वमृ॑त्विजम् । हो॒ता॑रं रत्न॒धात॑मम् ।।

ॐ स्वस्ति ॐ देवदेवोत्तमा देवतासार्वभौमा अखिलान्डकोठी ब्रह्माण्डनायका सोमास्कन्द स्वामिन् यज्ञरक्षका यजुर्वेदप्रिया यजुर्वेद अवधारया ।।

ॐ इ॒षेत्वो॑र्जेत्वा वा॒यवः॑स्थोपा॒यवः॑स्थ दे॒वो वः॑ स॒विता॑ प्रा॒र्पय॑तु श्रेष्ठ॑तमाय क॒र्मणे॑ ।।
त्र्य॑म्बकं यजामहे सु॒गन्धिं॑ पु॒ष्टि॒वर्ध॑नम् । उ॒र्वारु॒कमि॑व॒बन्ध॑नान्मृत्योर्मु॒क्षीय॑ माऽमृ॒तात् ।।

ॐ स्वस्ति ॐ देवदेवोत्तमा देवतासार्वभौमा अखिलान्डकोठी ब्रह्माण्डनायका सोमास्कन्द स्वामिन् सङ्गीत नायका सामगानप्रिया सामगान अवधारया

ॐ अ॒ग्न आ॒याहि॑ वी॒तये॑ गृ॒णानो॑ ह॒व्यदा॑तये । नि हो॒ता॑ स॒त्सि ब॑र्हिषि ।।

एत॒त्साम॑ गा॒यत्रा॒स्ते । हा ३ वु हा ३ वु हा ३ वु । अ॒हम॑न्न-म॒हम॑न्न-म॒हम॑न्नम् ।
अ॒हम॑न्नादो २ ऽह॒मन्ना॑दो २ ऽह॒मन्ना॑दः । अ॒हग् श॑लो॒ककृ॑-द॒हग् श॑लो॒ककृ॑-द॒हग्
श॑लो॒ककृ॑त् । अ॒हम॑स्मि प्रथम॒जा ऋ॑ता ३ स्य । पूर्वं दे॒वेभ्यो॑ अमृतस्य ना ३ भा॒इ । यो॒मा द॑दाति
स इदे॒व मा ३ वाः । अ॒ह-म॑न्नम॒न्न-म॑दन्त॒मा ३ द्वि । अ॒हं वि॒श्वं भु॑वन्-म॒भ्यभ॑वाम् । सु॒वर्णं॑
ज्योतीः॑ । य ए॒वं वे॑द । इत्यु॒पनि॑षत्

ॐ स्वस्ति ॐ देवदेवोत्तमा देवतासार्वभौमा अखिलान्डकोठी ब्रह्माण्डनायका सोमास्कन्द स्वामिन् अथर्वणवेदप्रिया अथर्वणवेद अवधारया

ॐ श॒त्रो दे॒वी र॑भि॒ष्ट्य॒ आपो॑भवन्तु पी॒तये॑ । शं यो र॑भि स्त्र॒वन्तु॑ नः ।

ॐ अथातो दर्शपूर्णमासौ व्याख्यास्यामः । प्रातरग्निहोत्रं हुत्वा अन्यमाहवनीयं प्रणीय अग्नीनन्वादधाति । न गतश्रियोऽन्यमग्निं प्रणयति ।। (श्रौतसूत्रम्)(or alternatively.)

नमो ब्रातपतये । नमो गणपतये । नमः प्रमथपतये । नमस्तेऽस्तु लम्बोदरायैकदन्ताय विघ्ननाशिने शिवसुताय वरदमूर्तये नमः ।।

ॐ स्वस्ति ॐ देवदेवोत्तमा देवतासार्वभौमा अखिलान्डकोठी ब्रह्माण्डनायका सोमास्कन्द स्वामिन् पुराणवाक्यप्रिया पुराणवाक्य अवधारया ।

परित्राणाय साधूनां विनाशाय च दुष्कृताम् । धर्म संस्थापनार्थाय संभवामि युगे युगे ।।

७१. स्वस्ति वचनं (आशीर्वादः)

ॐ स्वस्ति ॐ देवदेवोत्तमा देवतासार्वभौमा अखिलान्दकोठी ब्रह्माण्डनायका सोमास्कन्द स्वामिन् आशीर्वाद वचनः प्रिया आशीर्वाद वचन अवधारया ।

ॐ स्वस्ति प्रजाभ्यः परिपालयन्ताम् न्यायेन मार्गेण महीं महीशाः ।
गोब्राह्मणेभ्यः शुभमस्तु नित्यं लोकाः समस्ताः सुखिनो भवन्तु ।।

काले वर्षन्तु पर्जन्यः पृथिवी सस्यशालिनीः । देशोऽयं क्षोभरहितो ब्राह्मणाः सन्तु निर्भयाः ।।
अपुत्राः पुत्रिणः सन्तु पुत्रिणः सन्तु पौत्रिणः । अधनाः सधनाः सन्तु जीवन्तु शरदां शतम् ।।

ॐ स्वस्ति मन्त्रार्थाः सत्याः सफलाः सन्त्विति भवन्तोऽनुगृह्णन्तु । (तथाऽस्तु)

(Following sequence may be shuffled according to pooja requirements)

अनेन विषेशकाल पूजां _____ (तिथि) (लघुन्यास) or (महान्यास) पुरस्सर अन्योन्य सहायेन
एकादशवार रुद्र प्रयुक्त रुद्राभिषेकेन भगवान् सर्वात्मकः _____ गोत्रोद्भवस्य (gothram)
_____ (Name) (यजमानस्य) or (मम) सहकुटुम्बस्य बन्धुजनवर्गस्य
क्षेम-स्थैर्य-वीर्य-विजय-आयुरारोग्य-ऐश्वर्याणां अभिवृद्धिर्भूयास्थाबि भवन्तो महान्तो अनुगृह्णन्तु ।
(तथाऽस्तु)

येयेगृहाः शुभस्थानेषु नीरोगा निरुपद्रवाः बान्धवाः सदाचारहाः सह कुटुम्बस्य अष्टलक्ष्मी
कटाक्ष भूयादिति भवन्तः अनुगृह्णन्तु । (तथाऽस्तु)

अस्मद् गृहे वसतां द्विपदां चतुष्पदां च नीरोग पूर्णायुष्य सिद्धिप्रदो भूयादिति
भवन्तोऽनुगृह्णन्तु । (तथाऽस्तु)

अबुधाभि, दुबै, शार्जा सप्त महानकरस्य राजातिराज राज किङ्किरण
_____ (name of president) सप्प्राता सहकुटुम्बस्य बन्धुजनवर्गस्य
क्षेम-स्थैर्य-वीर्य-विजय-आयुरारोग्य- ऐश्वर्याणां अभिवृद्धिर्भूयास्थाबि भवन्तो महान्तो अनुगृह्णन्तु ।
(तथाऽस्तु)

सर्वे जनाः सुखिनो भवन्तु

समस्त सन्मंगलानि भवन्तु, उत्तरोत्तराभिवृद्धिरस्तु । (तथाऽस्तु)

उत्तरे कर्मणि निर्विघ्नमस्तु । सत्या एषा आशिषः सन्तु ।

७२. संगीतं

ॐ स्वस्ति ॐ देवदेवोत्तमा देवतासार्वभौमा अखिलान्डकोठी ब्रह्माण्डनायका सोमास्कन्त
स्वामिन् सङ्गीतप्रिया सङ्गीत अवधारया (Sing one song)

७३. नन्दिकेश्वर पूजा

ॐ भूर्भुवस्वरोम् । अस्मिन् बिम्बे नन्दिकेश्वरं ध्यायामि । आवाहयामि ।

नन्दीश्वराय नमः गन्ध पुष्प धूप दीप सकलारधनै स्वर्चितं ।

बाण रावण चण्डेश नन्दि भृंगिरिटादयः

महादेवप्रसादोऽयं सर्वे गृह्णन्तु शाम्भवाः ॥

नन्दिकेश्वराय नमः, निर्माल्यदेवताभ्यो नमः

शिवनिर्माल्यं समर्पयामि । समस्तापोचरन् समर्पयामि ।

ईशानः सर्वविद्यानामीश्वरः सर्वभूतानां ब्रह्माधिपतिर्ब्रह्मणोऽधिपतिर्ब्रह्मा शिवो मे अस्तु
सदाशिवोम् ॥ (इति त्रिवाम् उच्चेरेत्) (recite 3 times) ॐ हर । ॐ हर । ॐ हर । । (Recite "om
hara, om hara, om hara," on the ears of Nandiksha and offer the Nirmalya Neivedhyam with a
banana, that was kept aside from Mahaneivedhyam, to Lord Nandiksha and Pour water from
Conch on Nandiksha)

अनन्तरं श्रीशक्तिपञ्चाक्षरी मन्त्रं किञ्चित् जपेत् । हृत्पद्मकर्णिकामध्यम् उमया सह शङ्कर ।

प्रविश त्वं महादेव सर्वोरावरणैः सह ॥ (इति शिवनिर्माल्यम् आघ्राय स्तोत्रादिकं पठेत्)

७४. तीर्थप्रसादनिषेवणम्

शंखमद्ये स्थितं तोयं भ्रामितं केशवोपरि । अङ्गलग्नं मनुष्याणां ब्रह्महत्य युतं दहेत् ।

इति शंखतीर्थं प्रोक्ष्य । (sprinkle holy water from Conch on self and surroundings)

अकालमृत्युहरणं सर्वव्याधि निवारणम् ।

सर्वपापक्षयकरं शिवपादोदकं पावनं शुभम् ॥

इति तीर्थं पीत्वाः प्रसादं धारयेत् ॥ (Distribute and consume the holy *abhisheka* water)

७५. ऋग्वेद मन्त्र - आशीर्वाद मन्त्र

(१) नवो॑नवो भवति जा॒यमानो॑ऽह्ना॑ के॒तुरु॒षसा॑मेत्य॒ग्रे । भा॒गं दे॒वेभ्यो॑ वि॒दधा॑त्या॒यन्त्र च॒न्द्रमा॑स्तिरति दी॒र्घमा॑युः ।

७६. यजुर्वेद मन्त्र - आशीर्वाद मन्त्र

- (१) श॒तमा॑नं भवति श॒तायुः॑ पुरु॑षश्श॒तेंद्रि॒य आयु॑ष्ये॒र्वेन्द्रि॒ये प्र॒ति तिष्ठ॑ति ॥
- (२) सु॒मंग॒लीरि॒यं व॒धूरि॒माः॑ स॒मेत॑पश्य॒त । सौभा॑ग्यम॒स्यै द॒त्वा या॒थास्तं॑ वि॒परे॑तन ॥
- (३) इ॒माम् त्वमि॑द्रमी॒द्वस्सु॑पु॒त्राः॑ सु॒भगा॑ कुरु । द॒शा॒स्यां पु॒त्राना॑धेहि॒ पति॑मेकाद॒शं कृ॑धि ॥
- (४) क्ष॒त्रस्य॑ राजा वरु॑णोऽधि॒राजः॑ । नक्ष॑त्राणाः॑ श॒तभि॑षग्वसिष्ठः । तौ दे॒वेभ्यः॑ कृणु॑तो दी॒र्घमा॑युः ॥
- (५) श॒ताय॑ स्वाहेत्याह । श॒तायु॑र्वै पुरु॑षश्च॒तवी॑र्यः । आयु॑रे॒व वी॒र्यम॑वरु॒न्धे । स॒हस्रा॑य॒स्वाहेत्या॑ह । आयु॑र्वै स॒हस्रं॑ । आयु॑रे॒वा वरु॑न्धे । सर्व॑स्मै स्वाहेत्याह । अ॒परि॑तमे॒वा वरु॑न्धे ॥
- (६) श्रेयो॑वसीय आ॒यध्स॑म्भू॒तं भू॑तं । चि॒त्रः के॒तुः प्र॒भा ना॒भान्ध॑सम्भान् । ज्यो॑दि॒श्माः॑ स्तेज॑स्वाना॒तपः॑स्त प॒न्नभि॑तपन् । रो॒चनो॑ रोच॑मानश्शो॒भनश्शो॑भमानः कल्या॑णः ॥

कायेन वाचा मनसेन्द्रियैर्वा बुध्याऽऽत्मना वा प्रकृतेः स्वभावात् ।

करोमि यद्यत् सकलं परस्मै नारायणायैति समर्पयामि ॥

मन्त्रहीनं क्रियाहीनं भक्तिहीनं जनार्दन । यत् कृतं तु मया देव परिपूर्णं तदस्तु ते ॥

Technically the pooja ends here

७७. शान्तिमन्त्रः

ॐ नमो॑ वा॒चे या चो॑दिता या चानु॑दिता तस्यै॑ वा॒चे नमो॑ नमो॑ वा॒चे नमो॑ वा॒चस्प॑तये नमः॑ ऋषि॑भ्यो मन्त्र॑कृद्भ्यो मन्त्र॑पति॒भ्यो मामा॑मृषयो मन्त्र॑कृतो मन्त्र॑पत॒यः परा॑दुर्माऽहमृ॑षीन्मन्त्र॑कृतो मन्त्र॑पतीन्परा॑दां वैश्व॑देवीं वा॒चमु॑द्यासः॑ शि॒वाम॑दस्तां जुष्टां॑ दे॒वेभ्यः॑ शर्म॑ मे द्यौः शर्म॑ पृथि॒वी शर्म॑ विश्व॑मिदं जगेत् । शर्म॑ च॒न्द्रश्च॑ सूर्यश्च॑ शर्म॑ ब्रह्म॑प्रजाप॒ती । भू॒तं व॑दिष्ये भुव॑नं व॑दिष्ये तेजो॑ व॑दिष्ये यशो॑ व॑दिष्ये तपो॑ व॑दिष्ये ब्रह्म॑ व॑दिष्ये सत्यं॑ व॑दिष्ये तस्मा॑ अ॒हमि॑दमु॒पस्तर॑ण-मु॒पस्तृ॑ण उप॒स्तर॑णं मे प्र॒जायै॑ पशूनां भूयादु॒पस्तर॑णम॒हं प्र॒जायै॑ पशूनां भूयासं॑ प्रा॒णापा॑नौ मृत्योर्मा॑पातं प्रा॒णापा॑नौ मा मा हासि॑ष्टं मधु॑ मनिष्ये मधु॑ जनिष्ये मधु॑ वक्ष्यामि मधु॑ वदिष्यामि मधु॑मतीं दे॒वेभ्यो॑ वा॒चमु॑द्यासः॑ शुश्रू॑षेण्यां मनु॒ष्येभ्य॑स्तं मा दे॒वा अव॑न्तु शो॒भायै॑ पि॒तरो॑ऽनु॒मद॑न्तु ॥

७८. तृतीया भृगुवल्ली - पञ्चकोशान्तःस्थित-ब्रह्मनिरूपणम्

आनन्दो ब्रह्मेति व्यजानात् । आनन्दाद्ध्येव खल्विमानि भूतानि जायन्ते । आनन्देन जातानि जीवन्ति । आनन्दं प्रयन्त्यभि संविशन्तीति । सैषा भार्गवी वारुणी विद्या । परमे व्योमन् प्रतिष्ठिता । य एवं वेद प्रतितिष्ठति । अन्नवानन्नदो भवति । महान् भवति प्रजया पशुभिर्ब्रह्मवर्चसेन । महान् कीर्त्या ॥ १ ॥

७९. गायत्रीमन्त्राः

- ॐ पुरुषस्य विद्मः सहस्राक्षस्य महादेवस्य धीमहि । तन्नो रुद्रः प्रचोदयात् ।
 ॐ तत्पुरुषाय विद्महे महादेवाय धीमहि । तन्नो रुद्रः प्रचोदयात् ।
 ॐ तत्पुरुषाय विद्महे वक्रतुण्डाय धीमहि । तन्नो दन्तिः प्रचोदयात् ।
 ॐ तत्पुरुषाय विद्महे चक्रतुण्डाय धीमहि । तन्नो नन्दिः प्रचोदयात् ।
 ॐ तत्पुरुषाय विद्महे महासेनाय धीमहि । तन्नो विष्णुमुखः प्रचोदयात् ।
 ॐ तत्पुरुषाय विद्महे सुवर्णपक्षाय धीमहि । तन्नो गरुडः प्रचोदयात् ।
 ॐ वेदात्मनाय विद्महे हिरण्यगर्भाय धीमहि । तन्नो ब्रह्म प्रचोदयात् ।
 ॐ नारायणाय विद्महे वासुदेवाय धीमहि । तन्नो विष्णुः प्रचोदयात् ।
 ॐ वज्रनखाय विद्महे तीक्ष्णदग्ध्राय धीमहि । तन्नो नारसिंहः प्रचोदयात् ।
 ॐ भास्कराय विद्महे महद्युतिकराय धीमहि । तन्नो आदित्यः प्रचोदयात् ।
 ॐ वैश्वानराय विद्महे लालीलाय धीमहि । तन्नो अग्निः प्रचोदयात् ।
 ॐ कात्यायनाय विद्महे कन्यकुमारि धीमहि । तन्नो दुर्गिः प्रचोदयात् ।
 ॐ महादेव्यै च विद्महे विष्णुपत्नी च धीमहि । तन्नो लक्ष्मीः प्रचोदयात् ।

ॐ नमो हिरण्यबाहवे नमः । 1

ॐ दिशां च पतये नमः ।

ॐ हरिकेशेभ्यो नमः ।

ॐ नमः सस्पिञ्जराय नमः ।

ॐ पथीनां पतये नमः ।

ॐ विव्याधिने नमः ।

ॐ नमो हरिकेशाय नमः ।

ॐ पुष्टानां पतये नमः ।

ॐ जगतां पतये नमः ।

ॐ आतताविने नमः ।

ॐ नमः सूताय नमः ।

ॐ वनानां पतये नमः ।

ॐ स्थपतये नमः ।

ॐ नमो मन्त्रिणे नमः ।

ॐ कक्षाणां पतये नमः ।

ॐ वारिवस्कृताय नमः ।

ॐ नम उच्चैर्घोषाय नमः ।

ॐ पथीनां पतये नमः ।

ॐ धावते नमः ।

ॐ नमः सहमानाय नमः ।

ॐ आव्याधिनीनां पतये नमः ।

ॐ निषङ्गिणे नमः । 43

ॐ नमो निषङ्गिणे नमः ।

ॐ तस्कराणां पतये नमः ।

ॐ परिवञ्चते नमः ।

ॐ सेनान्ये नमः । 2

ॐ नमो वृक्षेभ्यो नमः ।

ॐ पशूनां पतये नमः ।

ॐ त्विषीमते नमः ।

ॐ नमो बभ्रुशाय नमः ।

ॐ अज्ञानां पतये नमः ।

ॐ उपवीतिने नमः ।

ॐ नमो भवस्य हेत्यै नमः ।

ॐ नमो रुद्राय नमः ।

ॐ क्षेत्राणां पतये नमः ।

ॐ अहन्त्याय नमः ।

ॐ नमो रोहिताय नमः ।

ॐ वृक्षाणां पतये नमः ।

ॐ वाणिजाय नमः ।

ॐ नमो भुवन्तये नमः ।

ॐ ओषधीनां पतये नमः ।

ॐ आक्रन्दयते नमः ।

ॐ नमः कृत्स्नवीताय नमः ।

ॐ सत्त्वनां पतये नमः । (38)

ॐ निव्याधिने नमः ।

ॐ नमः ककुभाय नमः ।

ॐ स्तेनानां पतये नमः । 44

ॐ इषुधिमते नमः ।

ॐ नमो वञ्चते नमः ।

ॐ स्तायूनां पतये नमः ।

ॐ नमो निचेरवे नमः ।
 ॐ अरण्यानां पतये नमः ।
 ॐ जिघांसद्भ्यो नमः ।
 ॐ नमोऽसिमद्भ्यो नमः ।
 ॐ प्रकृन्तानां पतये नमः ।
 ॐ गिरिचराय नमः ।
 ॐ नमः इषुमद्भ्यो नमः ।
 ॐ वो नमः ।
 ॐ प्रतिदधानेभ्यश्च नमः ।
 ॐ नम आयच्छद्भ्यो नमः ।
 ॐ वो नमः ।
 ॐ विद्यद्भ्यश्च नमः ।
 ॐ नम आसीनेभ्यो नमः ।
 ॐ वो नमः ।
 ॐ जाग्रद्भ्यश्च नमः ।
 ॐ नमस्तिष्ठद्भ्यो नमः ।
 ॐ वो नमः ।
 ॐ सुभापतिभ्यश्च नमः ।
 ॐ नमो अश्वेभ्यो नमः ।
 ॐ वो नमः ॥
 ॐ विविध्यन्तीभ्यश्च नमः ।
 ॐ नम उगणाभ्यो नमः ।
 ॐ वो नमः ।
 ॐ गृत्सपतिभ्यश्च नमः ।
 ॐ नमो व्रातेभ्यो नमः । (99)
 ॐ वो नमः ।
 ॐ गणपतिभ्यश्च नमः ।

ॐ परिचराय नमः ।
 ॐ नमः सूकाविभ्यो नमः ।
 ॐ मुष्णतां पतये नमः ।
 ॐ नक्तं चरद्भ्यो नमः ।
 ॐ नमः उष्णीषिणे नमः ।
 ॐ कुलुञ्चानां पतये नमः ।
 ॐ धन्वाविभ्यश्च नमः ।
 ॐ नम आतन्वानेभ्यो नमः ।
 ॐ वो नमः ।
 ॐ विसृजद्भ्यश्च नमः ।
 ॐ नमोऽस्यद्भ्यो नमः ।
 ॐ वो नमः ।
 ॐ शयानेभ्यश्च नमः ।
 ॐ नमः स्वपद्भ्यो नमः ।
 ॐ वो नमः ।
 ॐ धावद्भ्यश्च नमः ।
 ॐ नमः सभाभ्यो नमः ।
 ॐ वो नमः ।
 ॐ अश्वपतिभ्यश्च नमः ।
 ॐ नम आव्याधिनीभ्यो नमः । (90)
 ॐ वो नमः ।
 ॐ तृहतीभ्यश्च नमः ।
 ॐ नमो गृत्सेभ्यो नमः ।
 ॐ वो नमः ।
 ॐ व्रातपतिभ्यश्च नमः ॥ (100)
 ॐ नमो गणेभ्यो नमः ।
 ॐ वो नमः ।

ॐ नमो विरूपेभ्यो नमः ।
 ॐ वो नमः ।
 ॐ क्षुल्लकेभ्यश्च नमः ।
 ॐ नमो रथिभ्यो नमः ।
 ॐ वो नमः ।
 ॐ रथपतिभ्यश्च नमः ।
 ॐ नमः सेनाभ्यो नमः ।
 ॐ वो नमः ।
 ॐ सङ्ग्रहीतृभ्यश्च नमः ।
 ॐ नमस्तक्षभ्यो नमः ।
 ॐ वो नमः ।
 ॐ कमरिभ्यश्च नमः ।
 ॐ नमः पुञ्जिष्टेभ्यो नमः ।
 ॐ वो नमः ।
 ॐ धन्वकृद्भ्यश्च नमः ।
 ॐ नमो मृगयुभ्यो नमः ।
 ॐ वो नमः ।
 ॐ श्वपतिभ्यश्च नमः ।
 ॐ नमो भवाय च नमः ।
 ॐ नमश्शर्वाय च नमः ।
 ॐ नमो नीलग्रीवाय च नमः ।
 ॐ नमः कपर्दिने च नमः ।
 ॐ नमः सहस्राक्षाय च नमः ।
 ॐ नमो गिरिशाय च नमः ।
 ॐ नमो मीढुष्टमाय च नमः ।
 ॐ नमो ह्रस्वाय च नमः ।
 ॐ नमो बृहते च नमः ।

ॐ विश्वरूपेभ्यश्च नमः ।
 ॐ नमो महद्भ्यो नमः ।
 ॐ वो नमः ।
 ॐ अरथेभ्यश्च नमः ।
 ॐ नमो रथेभ्यो नमः ।
 ॐ वो नमः ।
 ॐ सेनानिभ्यश्च नमः ।
 ॐ नमः क्षत्तृभ्यो नमः ।
 ॐ वो नमः ।
 ॐ रथकारेभ्यश्च नमः ।
 ॐ नमः कुलालेभ्यो नमः ।
 ॐ वो नमः ।
 ॐ निषादेभ्यश्च नमः ।
 ॐ नम इषुकृद्भ्यो नमः ।
 ॐ वो नमः ।
 ॐ श्वनिभ्यश्च नमः ।
 ॐ नमः श्वभ्यो नमः ।
 ॐ वो नमः । (140)
 ॐ रुद्राय च नमः ।
 ॐ पशुपतये च नमः ।
 ॐ शितिकण्ठाय च नमः ।
 ॐ व्युप्तकेशाय च नमः ।
 ॐ शतधन्वने च नमः ।
 ॐ शिपिविष्टाय च नमः ।
 ॐ इषुमते च नमः ।
 ॐ वामनाय च नमः ।
 ॐ वर्षायसे च नमः ।

ॐ नमो वृद्धाय च नमः ।
 ॐ नमो अग्रियाय च नमः ।
 ॐ नम आशवे च नमः ।
 ॐ नमः शीघ्रियाय च नमः ।
 ॐ नम ऊर्म्याय च नमः ।
 ॐ नमः स्रोतस्याय च नमः ।
 ॐ नमो ज्येष्ठाय च नमः ।
 ॐ नमः पूर्वजाय च नमः ।
 ॐ नमो मध्यमाय च नमः ।
 ॐ नमो जघन्याय च नमः ।
 ॐ नमः सोभ्याय च नमः ।
 ॐ नमो याम्याय च नमः ।
 ॐ नम उर्वर्याय च नमः ।
 ॐ नमः श्लोक्याय च नमः ।
 ॐ नमो वन्याय च नमः ।
 ॐ नमः श्रवाय च नमः ।
 ॐ नम आशुषेणाय च नमः ।
 ॐ नमः शूराय च नमः ।
 ॐ नमो वर्मिणे च नमः ।
 ॐ नमो बिल्मिने च नमः ।
 ॐ नमः श्रुताय च नमः ।
 ॐ नमो दुन्दुभ्याय च नमः ।
 ॐ नमो धृष्णवे च नमः ।
 ॐ नमो दूताय च नमः ।
 ॐ नमो निषङ्गिणे च नमः ।
 ॐ नमस्तीक्ष्णेषवे च नमः ।

ॐ संवृध्वने च नमः ।
 ॐ प्रथमाय च नमः ।
 ॐ अजिराय च नमः ।
 ॐ शीभ्याय च नमः ।
 ॐ अवस्वन्याय च नमः ।
 ॐ द्वीप्याय च नमः ॥ (170)
 ॐ कनिष्ठाय च नमः ।
 ॐ अपरजाय च नमः ।
 ॐ अपगल्भाय च नमः ।
 ॐ बुद्धियाय च नमः ।
 ॐ प्रतिसर्याय च नमः ।
 ॐ क्षेप्याय च नमः ।
 ॐ खल्याय च नमः ।
 ॐ अवसान्याय च नमः ।
 ॐ कक्ष्याय च नमः ।
 ॐ प्रतिश्रवाय च नमः ।
 ॐ आशुरथाय च नमः ।
 ॐ अवभिन्दते च नमः ।
 ॐ वरुथिने च नमः ।
 ॐ कवचिने च नमः ।
 ॐ श्रुतसेनाय च नमः ॥ (200)
 ॐ आहनन्याय च नमः ।
 ॐ प्रमृशाय च नमः ।
 ॐ प्रहिताय च नमः ।
 ॐ इषुधिमते च नमः ।
 ॐ आयुधिने च नमः ।

ॐ नमः स्वायुधाय च नमः ।

ॐ नमः स्त्रुत्याय च नमः ।

ॐ नमः काट्याय च नमः ।

ॐ नमः सूद्याय च नमः ।

ॐ नमो नाद्याय च नमः ।

ॐ नमः कूप्याय च नमः ।

ॐ नमो वर्ध्याय च नमः ।

ॐ नमो मेघ्याय च नमः ।

ॐ नम ईघ्रियाय च नमः ।

ॐ नमो वात्याय च नमः ।

ॐ नमो वास्तव्याय च नमः । (231)

(ring bell)

ॐ नमः सोमाय च नमः ।

ॐ नमस्ताम्राय च नमः ।

ॐ नमः शङ्गाय च नमः ।

ॐ नम उग्राय च नमः ।

ॐ नमो अग्रेवधाय च नमः ।

ॐ नमो हन्त्रे च नमः ।

ॐ नमो वृक्षेभ्यो नमः ।

ॐ नमस्ताराय नमः ।

ॐ मयोभवे च नमः ।

ॐ मयस्कराय च नमः ।

ॐ शिवतराय च नमः ।

ॐ कूल्याय च नमः ।

ॐ अवार्याय च नमः ।

ॐ उत्तरणाय च नमः ।

ॐ सुधन्वने च नमः ।

ॐ पथ्याय च नमः ।

ॐ नीप्याय च नमः ।

ॐ सरस्याय च नमः ।

ॐ वैशन्ताय च नमः ।

ॐ अवट्याय च नमः ।

ॐ अवर्ष्याय च नमः ।

ॐ विद्युत्याय च नमः ।

ॐ आतप्याय च नमः ।

ॐ रेष्मियाय च नमः ।

ॐ वास्तुपाय च नमः ॥ (232)

ॐ रुद्राय च नमः ।

ॐ अरुणाय च नमः ।

ॐ पशुपतये च नमः ।

ॐ भीमाय च नमः ।

ॐ दूरेवधाय च नमः ।

ॐ हनीयसे च नमः ।

ॐ हरिकेशेभ्यो नमः ।

ॐ नमः शम्भवे च नमः ।

ॐ नमः शङ्कराय च नमः ।

ॐ नमः शिवाय च नमः ।

ॐ नमस्तीर्थ्याय च नमः ।

ॐ नमः पार्याय च नमः ।

ॐ नमः प्रतरणाय च नमः ।

ॐ नम आतार्याय च नमः ।

ॐ आ॒ला॒द्याय॑ च॒ नमः॑ ।
 ॐ फे॒न्याय॑ च॒ नमः॑ ।
 ॐ प्र॒वा॒ह्याय॑ च॒ नमः॑ । (265)
 ॐ प्र॒प॒थ्याय॑ च॒ नमः॑ ।
 ॐ क्ष॒य॒णाय॑ च॒ नमः॑ ।
 ॐ पु॒ल॒स्तये॑ च॒ नमः॑ ।
 ॐ गृ॒ह्याय॑ च॒ नमः॑ ।
 ॐ गे॒ह्याय॑ च॒ नमः॑ ।
 ॐ ग॒ह्वरे॑ष्ठाय॑ च॒ नमः॑ ।
 ॐ नि॒वे॒ष्याय॑ च॒ नमः॑ ।
 ॐ र॒ज॒स्याय॑ च॒ नमः॑ ।
 ॐ ह॒रि॒त्याय॑ च॒ नमः॑ ।
 ॐ उ॒लु॒प्याय॑ च॒ नमः॑ ।
 ॐ सू॒म्याय॑ च॒ नमः॑ ।
 ॐ पर्ण॑शद्याय॑ च॒ नमः॑ ।
 ॐ अ॒भि॒घ्न॒ते च॒ नमः॑ ।
 ॐ प्र॒खि॒व॒द॒ते च॒ नमः॑ ।
 ॐ कि॒रि॒के॒भ्यो नमः॑ ।
 ॐ न॒मो वि॒क्षी॒ण॒के॒भ्यो नमः॑ ।
 ॐ नम॑ आ॒नि॒र्ह॒ते॒भ्यो नमः॑ । (299)

ॐ नमः॑ श॒ष्याय॑ च॒ नमः॑ ।
 ॐ नमः॑ सि॒क॒त्याय॑ च॒ नमः॑ ।
 ॐ नम॑ इ॒रि॒ण्याय॑ च॒ नमः॑ । (266)
 ॐ नमः॑ कि॒ः शि॒लाय॑ च॒ नमः॑ ।
 ॐ नमः॑ क॒र्प॒दि॒ने च॒ नमः॑ ।
 ॐ नमो॑ गो॒ष्ठ्याय॑ च॒ नमः॑ ।
 ॐ नम॑ स्त॒ल॒प्याय॑ च॒ नमः॑ ।
 ॐ नमः॑ का॒ट्याय॑ च॒ नमः॑ ।
 ॐ नमो॑ हृद॒प्याय॑ च॒ नमः॑ ।
 ॐ नमः॑ पा॒ः स॒व्याय॑ च॒ नमः॑ ।
 ॐ नमः॑ शु॒ष्प्याय॑ च॒ नमः॑ ।
 ॐ नमो॑ लो॒प्याय॑ च॒ नमः॑ ।
 ॐ नम॑ ऊ॒र्व्याय॑ च॒ नमः॑ ।
 ॐ नमः॑ पु॒ण्याय॑ च॒ नमः॑ ।
 ॐ नमो॑ प॒गु॒र॒मा॒णाय॑ च॒ नमः॑ ।
 ॐ नम॑ आ॒खि॒व॒द॒ते च॒ नमः॑ ।
 ॐ नमो॑ वो॒ नमः॑ ।
 ॐ दे॒वा॒नाः हृद॑ये॒भ्यो नमः॑ ।
 ॐ नमो॑ वि॒चि॒न्व॒त्के॒भ्यो नमः॑ ।
 ॐ नम॑ आ॒मी॒व॒त्के॒भ्यो नमः॑ ।। (300)

८१. श्री गणपति क्रम पाठः

ॐ ग॒णाना॑न्त्वा
 ग॒णप॑तिः॒ हवाम॑हे
 हवाम॑हे क॒विडः
 क॒वीना॑ मु॒पम॑श्रवस्तमम्
 ज्येष्ठ॑ राज॒म् ब्र॒ह्मणा॑म्
 ब्र॒ह्मणा॑म् ब्र॒ह्मणः॑
 पत॑ आ
 न॒शृण्व॑न्
 ऊ॒तिभि॑सीद
 सी॒द सा॑दनम्

त्वा ग॒णप॑तिम्
 ग॒णप॑ति॒ मिति॑ ग॒ण - प॑तिम्
 क॒विडः॑ क॒वीना॑म्
 उ॒पम॑श्रवस्तम॒ मित्यु॑प॒ मश्र॑वः - त॒मम्
 ज्येष्ठ॑ राज॒मिति॑ ज्येष्ठ - राज॒म्
 ब्र॒ह्मण॑स्पते
 आ नः॑
 शृ॒ण्वन् नू॑तिभिः
 ऊ॒तिभि॑रित्यूति - भिः
 सा॒दन॑ मिति॒ सा॑दनम्

८२. श्री रुद्र क्रम पाठः

प्रथमानुवाकः

नम॑स्ते
 रु॒द्र म॑न्यवे॑
 उ॒तो ते॑
 त इ॑षवे
 नम॑ इति॒ नमः॑
 ते अ॑स्तु
 ध॒न्वने॑ बा॒हुभ्या॑
 बा॒हुभ्या॑मिति॒ बा॒हु-भ्या॑
 ते नमः॑
 या ते॑
 इ॒षुः शि॑वतमा

ते रु॒द्र
 म॑न्यव॒ उतो॑
 उ॒तो इत्यु॑तो
 इ॒षवे॑ नमः
 नम॑स्ते
 अ॒स्तु ध॑न्वने
 बा॒हुभ्या॑मुत
 उ॒त ते॑
 नम॑ इति॒ नमः॑
 त इ॑षुः
 शि॒वत॑मा शि॒वं

शिव॑तमेति॑ शिव॑ - तमा॑
 बभूव॑ ते
 धनु॑रिति॑ धनुः
 शर॑व्या या
 तव॑ तया॑
 नो॑ रुद्र॑
 मृड॑येति॑ मृडय
 ते॑ रुद्र॑
 शिवा॑ तनूः
 अघो॑रापापकाशिनी
 तया॑ नः
 तनु॑वा शन्तमया॑
 शन्त॑मयेति॑ शं - तमया॑
 गिरि॑शन्तेति॑ गिरि - शन्त॑
 चाक॑शीहीति॑ चाकशीहि
 इषु॑ गिरिशन्त॑
 गिरि॑शन्तेति॑ गिरि - शन्त॑
 बिभ॑र्ष्यस्तवे
 शिवा॑ गिरित्र॑
 गिरि॑त्रेति॑ गिरि - त्र
 कुरु॑ मा
 हि॑ः सीःपुरुषं॑
 जग॑दिति॑ जगत्
 वच॑सा त्वा
 गिरि॑शाच्छ
 वदाम॑सीति॑ वदामसि
 नस्सर्व॑

शिवं॑ बभूव॑
 ते॑ धनुः
 शिवा॑ शर॑व्या
 या॑ तव
 तया॑ नः
 रुद्र॑ मृडय॑
 या॑ ते
 रुद्र॑ शिवा॑
 तनू॑रघोरा
 अपा॑पकाशिनीत्यपाप - काशिनी
 नस्तनु॑वा
 शन्त॑मया गिरिशन्त॑
 गिरि॑शन्ताभि
 अभि॑चाकशीहि
 यामिषु॑
 गिरि॑शन्त हस्ते॑
 हस्ते॑ बिभर्षि॑
 अस्त॑व इत्यस्तवे
 गिरि॑त्र तां
 तां कुरु॑
 माहि॑ः सीः
 पुरुषं॑ जगत्
 शिवेन॑ वचसा
 त्वा गिरि॑श
 अच्छा॑ वदामसि
 यथा॑ नः
 सर्व॑मित्

इ॒ज्ज॒गत्
 अ॒य॒क्ष्मः॑ सु॒मनाः॑
 सु॒मना॑ इति सु - मनाः
 अ॒ध्य॒वोचत्
 अ॒धि॒व॒क्ता प्रथ॑मः
 प्रथ॑मो दै॒व्यः
 भि॒ष॒गि॒ति भि॒षक्
 च॒ सर्वा॑न्
 ज॒म्भ॒यन् सर्वाः॑
 च॒ यातु॑ धान्यः
 असौ॑ यः
 ता॒म्रो अ॒रुणः॑
 उ॒त ब॒भूः
 सु॒म॒ङ्गल॑ इति सु - म॒ङ्गलः॑
 चे मां
 रु॒द्रा अ॒भि॒तः
 दि॒क्षु श्रि॒ताः
 स॒ह॒स्र॒शो व
 अ॒वै॒षां
 हे॒ड ई॒महे
 असौ॑ यः
 अ॒व॒स॒र्प॒ति नी॒लग्री॑वः
 नी॒लग्री॑वो वि॒लो॒हितः
 वि॒लो॒हित॑ इति वि - लो॒हितः॑
 ए॒नं गो॒पाः
 गो॒पा इति॑ गो-पाः
 अ॒दृ॒श॒न्नु॒द॒हा॒र्यः

ज॒ग॒द॒य॒क्ष्मं
 सु॒मना॑ अ॒सत्
 अ॒स॒दि॒त्य॒सत्
 अ॒वो॒च॒द॒धि॒व॒क्ता
 अ॒धि॒व॒क्ते॒त्य॒धि - व॒क्ता
 दै॒व्यो भि॒षक्
 अ॒हीः॑ श्च
 सर्वा॑ञ्ज॒म्भ॒यन्
 सर्वा॑श्च
 या॒तु॒धा॒न्य इति॑ यातु-धा॒न्यः
 य॒स्ता॒म्रः
 अ॒रु॒ण उ॒त
 ब॒भ्र॒स्सु॒म॒ङ्गलः॑
 ये च
 इ॒माः॑ रु॒द्राः
 अ॒भि॒तो दि॒क्षु
 श्रि॒ता॒स्स॒ह॒स्र॒शः
 स॒ह॒स्र॒श इति॑ स॒ह॒स्र - शः
 ए॒षाः॑ हे॒डः
 ई॒म॒हे इ॒ती॒म॒हे
 योऽ॒व॒स॒र्प॒ति
 अ॒व॒स॒र्प॒ती॒त्य॒व - स॒र्प॒ति
 नी॒लग्री॑व इति नी॒ल-ग्री॒वः
 उ॒तैनं॑
 गो॒पा अ॒दृ॒श॒न्
 अ॒दृ॒श॒न्न॒दृ॒श॒न्
 उ॒द॒हा॒र्य इत्यु॒द॒हा॒र्यः

॥
 उ॒तैनं॑
 वि॒श्वा भू॒तानि॑
 स दृ॒ष्टः
 मृ॒डया॒ति नः॑
 नमो॑ अस्तु
 नी॒लग्री॒वाय॑ सह॒स्राक्षाय॑
 सह॒स्राक्षाय॑ मी॒दुषे॑
 मी॒दुष इति॑ मी॒दुषे॑
 अथो॑ इत्यथो॑
 अ॒स्य स॒त्त्वानः॑
 अ॒हं तेभ्यः॑
 अ॒करं॑ नमः
 प्रमु॑च
 ध॒न्वन॒स्त्वं
 उ॒भयो॒रार्त्तियोः॑
 ज्यामि॒ति ज्याम्
 च॒ ते
 ह॒स्त इ॒षवः॑
 प॒रा ताः
 भ॒गवो॑ व॒प
 व॒पेति॑ व॒प
 अ॒वत॒त्येत्य॑व - त॒त्य
 त्वं॑ सह॒स्राक्ष
 सह॒स्राक्षेति॑ सह॒स्र - अ॒क्ष
 नि॒शीर्य॑ श॒ल्यानां॑
 श॒ल्यानां॑ मु॒खा
 शि॒वो नः॑
 सु॒मना॑ भव

॥
 ए॒नं वि॒श्वा
 भू॒तानि॑ सः
 दृ॒ष्टो मृ॒डया॒ति
 न इति॑ नः
 अ॒स्तु नी॒लग्री॒वाय॑
 नी॒लग्री॒वायेति॑ नी॒ल - ग्री॒वाय॑
 सह॒स्राक्षायेति॑ सह॒स्र - अ॒क्षाय॑
 अथो॑ ये
 ये अ॒स्य
 स॒त्त्वानो॒हं
 तेभ्योऽ॒करं॑
 नम॑ इति॑ नमः
 मु॒च ध॒न्वनः॑
 त्वमु॒भयोः॑
 आ॒र्त्तियो॒ज्यां
 याश्च॑
 ते ह॒स्ते
 इ॒षवः॑ प॒रा
 ता भ॒गवः॑
 भ॒गव इति॑ भ॒ग-वः॑
 अ॒वत॒त्य ध॒नुः
 ध॒नुस्त्वं
 सह॒स्राक्ष॑ श॒तेषु॑धे
 श॒तेषु॑ध इति॑ श॒त-इ॒षुधे॑
 नि॒शीर्येति॑ नि-शीर्य
 मु॒खा शि॒वः
 न॒स्सु॒मनाः॑
 सु॒मना॑ इति॑ सु-मनाः॑

भवेति भव ।
 विज्यमिति वि - ज्यं
 कपर्दिनो विशल्यः
 विशल्य इति वि - शल्यः
 बाणवानिति बाण - वान्
 अनेशन्नस्य
 इषव आभुः
 अस्य निषंगथिः
 या ते
 हेतिर्मीदुष्टम
 मीदुष्टमेति मीदुः-तम
 बभूव ते
 धनुरिति धनुः
 अस्मान् विश्वतः
 त्वमयक्ष्मया
 परिब्भुज
 नमस्ते
 अस्त्वायुधाय
 अनातताय धृष्णवे
 धृष्णव इति धृष्णवे
 उत ते
 नमो बाहुभ्यां
 बाहुभ्यामिति बाहु-भ्यां
 धन्वन इति धन्वने
 ते धन्वनः
 हेतिरस्मान्
 वृणक्तु विश्वतः

विज्यं धनुः
 धनुः कपर्दिनः
 विशल्यो बाणवान्
 बाणवाः उत
 उतेत्युत ।
 अस्येषवः
 आभुरस्य
 निषंगथिरिति नि - षंगथिः
 ते हेतिः
 मीदुष्टम हस्ते
 हस्ते बभूव
 ते धनुः
 तयास्मान्
 विश्वतस्त्वं
 अयक्ष्मयापरि
 भुजेति भुज ।
 ते अस्तु
 आयुधाया नातताय
 अनाततायेत्यना - तताय
 उभाभ्यामुत
 ते नमः
 बाहुभ्यां तव
 तव धन्वने
 परि ते
 धन्वनो हेतिः
 अस्मान् वृणक्तु
 विश्वत इति विश्वतः

अथो यः
 य इषुधिः
 इषुधिरितीषु - धिः
 आरे अस्मत्
 निधेहि
 तमितितम् ॥ (द्वितीयाऽनुवाकः)
 हिरण्यबाहवे सेनान्ये
 सेनान्ये दिशां
 दिशां च
 पतये नमः
 नमो वृक्षेभ्यः
 हरिकेशेभ्यः पशूनाम् ।
 पशूनां पतये
 नमो नमः
 सस्पिंजराय त्विषीमते
 त्विषीमत इति त्विषि - मते
 पतये नमः
 नमो बल्लुशाय
 विव्याधिनेत्रानां
 अत्राणां पतये
 नमो नमः
 हरिकेशायोपवीतिने ॥
 उपवीतिने पुष्टानां
 पुष्टानां पतये
 नमो नमः
 भवस्य हेत्यै
 जगतां पतये

अथो इत्यथो ॥
 इषुधिस्तव
 तवारे
 अस्मन्नि ।
 धेहि तं
 नमो हिरण्यबाहवे
 हिरण्यबाहव इति हिरण्य - बाहवे
 सेनान्य इति सेना - न्ये
 च पतये
 नमो नमः
 वृक्षेभ्यो हरिकेशेभ्यः
 हरिकेशेभ्य इति हरि - केशेभ्यः ।
 पतये नमः
 नमस्सस्पिंजराय
 त्विषीमते पथीनां
 पथीनां पतये
 नमो नमः
 बल्लुशाय विव्याधिने ॥
 विव्याधिन इति वि - व्याधिने ॥
 पतये नमः
 नमो हरिकेशाय
 हरिकेशायेति हरि - केशाय
 उपवीतिन इत्युप - वीतिने ॥
 पतये नमः
 नमो भवस्य
 हेत्यै जगतां
 पतये नमः

नमो नमः
 रुद्रायातताविने ॥
 आतताविन इत्या - तताविने ॥
 पतये नमः
 नमस्सूताय
 अहन्त्याय वनानां
 पतये नमः
 नमो रोहिताय
 स्थपतये वृक्षाणां ॥
 पतये नमः
 नमो मन्त्रिणे ॥
 वाणिजायकक्षाणां
 पतये नमः
 नमो भुवन्तये
 वारिवस्कृतायौषधीनां
 ओषधीनां पतये
 नमो नमः
 उच्चैर्घोषायऋन्दयते
 आऋन्दयते पत्तीनां
 पत्तीनां पतये
 नमो नमः
 कृत्स्नवीताय धावते
 धावते सत्त्वनां
 पतये नमः
 नमस्सहमानाय
 निव्याधिन आव्याधिनीनां
 आव्याधिनीनां पतये
 पतये नमः

नमो रुद्राय
 आतताविने क्षेत्राणां
 क्षेत्राणां पतये
 नमो नमः
 सूतायाहन्त्याय
 वनानां पतये
 नमो नमः
 रोहिताय स्थपतये
 वृक्षाणां पतये
 नमो नमः
 मन्त्रिणे वाणिजाय
 कक्षाणां पतये
 नमो नमः
 भुवन्तये वारिवस्कृताय
 वारिवस्कृतायेति वारिवः - कृताय
 पतये नमः
 नमो उच्चैर्घोषाय
 उच्चैर्घोषायेत्युच्चैः - घोषाय
 आऋन्दयत इत्या - ऋन्दयते
 पतये नमः
 नमः कृत्स्नवीताय
 कृत्स्नवीतायेति कृत्स्न - वीताय
 सत्त्वनां पतये
 नम इति नमः (तृतीयोऽनुवाकः)
 सहमानाय निव्याधिने
 निव्याधिन इति नि - व्याधिने
 आव्याधिनीनामित्या - व्याधिनीनां
 नमो नमः

नमः ककुभाय ॥
 निषंगिणस्तेनानां ॥
 स्तेनानां पतये
 नमो नमः
 निषंगिण इषुधिमते ॥
 इषुधिमते तस्कराणां
 तस्कराणां पतये
 नमो नमः
 वंचते परिवंचते
 परिवंचत इति परि - वंचते
 पतये नमः
 नमो निचेरवे ॥
 निचेरव इति नि - चेरवे ॥
 परिचरायेति परि - चराय
 पतये नमः
 नमस्सृकाविभ्यः
 सृकाविभ्य इति सृकावि - भ्यः
 जिघांसु सद्ध्य इति जिघांसत् - भ्यः
 पतये नमः
 नमोऽसिमद्ध्यः
 असिमद्ध्य इत्यसिमत् - भ्यः ।
 चरद्ध्यः प्रकृन्तानां
 प्रकृन्तानां पतये
 पतये नमः
 नम उष्णीषिणे ॥
 गिरिचराय कुलुंचानां ॥
 कुलुंचानां पतये
 नमो नमः

ककुभाय निषंगिणे ॥
 निषंगिण इति नि - संगिने ॥
 पतये नमः
 नमो निषंगिणे ॥
 निषंगिण इति नि - संगिने ॥
 इषुधिमते इतीषुधि - मते ॥
 पतये नमः
 नमो वंचते
 परिवंचते स्तायूनां
 स्तायूनां पतये
 नमो नमः
 निचेरवे परिचराय
 परिचरायारण्यानां
 अरण्यानां पतये
 नमो नमः
 सृकाविभ्यो जिघांसु सद्ध्यः
 जिघांसु सद्ध्यो मुष्णतां
 मुष्णतां पतये
 नमो नमः
 असिमद्ध्यो नक्तं ॥
 नक्तं चरद्ध्यः
 चरद्ध्यः इति चरत् - भ्यः
 प्रकृन्तानामिति प्र - कृन्तानां ॥
 नमो नमः
 उष्णीषिणे गिरिचराय
 गिरिचरायेति गिरि-चराय
 पतये नमः
 नम इषुमद्ध्यः ।

इषुम॑द्ध्यो धन्वा॑विभ्यः

धन्वा॑विभ्यश्च

च वः

नमो॑ नमः

आ॒त॒न्वा॒नेभ्यः॑ प्रति॒दधाने॑भ्यः

प्रति॒दधाने॑भ्यश्च

च वः

नमो॑ नमः

आ॒य॒च्छ॒द्ध्यो॑ वि॒सृज॑द्ध्यः

वि॒सृज॑द्ध्यश्च

च वः

नमो॑ नमः

अ॒स्य॑द्ध्यो वि॒ध्य॑द्ध्यः

वि॒ध्य॑द्ध्यश्च

च वः

नमो॑ नमः

आ॒सी॒नेभ्यः॑ श॒श्या॒नेभ्यः॑

च वः

नमो॑ नमः

स्व॒प॒द्ध्यो॑ जाग्र॑द्ध्यः

जाग्र॑द्ध्यश्च

च वः

नमो॑ नमः

तिष्ठ॑द्ध्यो धाव॑द्ध्यः

धाव॑द्ध्यश्च

च वः

नमो॑ नमः

स॒भाभ्य॑स्स॒भाप॑तिभ्यः

इषुम॑द्ध्य इतीषुम॑त् - भ्यः

धन्वा॑विभ्य इति धन्वा॑वि - भ्यः

वो नमः॑

नम॑ आ॒त॒न्वा॒नेभ्यः॑

आ॒त॒न्वा॒नेभ्य इत्या॑ - त॒न्वा॒नेभ्यः॑

प्रति॒दधाने॑भ्य इति प्रति - दधाने॑भ्यः

वो नमः॑

नम॑ आ॒य॒च्छ॒द्ध्यः

आ॒य॒च्छ॒द्ध्य इत्या॑यच्छत् - भ्यः

वि॒सृज॑द्ध्य इति वि॒सृज॑त् - भ्यः

वो नमः॑

नमो॑ऽस्य॑द्ध्यः

अ॒स्य॑द्ध्य इत्यस्य॑त् - भ्यः

वि॒ध्य॑द्ध्य इति वि॒ध्य॑त् - भ्यः

वो नमः॑

नम॑ आ॒सी॒नेभ्यः॑

श॒श्या॒नेभ्यश्च

वो नमः॑

नम॑स्व॒प॒द्ध्यः

स्व॒प॒द्ध्य इति स्व॒प॒त् - भ्यः

जाग्र॑द्ध्य इति जाग्र॑त् - भ्यः

वो नमः॑

नम॑स्तिष्ठ॑द्ध्यः

तिष्ठ॑द्ध्य इति तिष्ठ॑त् - भ्यः

धाव॑द्ध्य इति धाव॑त् - भ्यः

वो नमः॑

नम॑स्स॒भाभ्यः॑

स॒भाप॑तिभ्यश्च

स॒भाप॑तिभ्य॒ इति॑ स॒भाप॑ति - भ्यः

वो नमः॑

नमो॑ अश्वेभ्यः॑

अश्व॑पतिभ्यश्च

च वः

नम॒ इति॑ नमः॑ ।।(चतुर्थोऽनुवाकः)

आ॒व्याधि॑नीभ्यो वि॒विध्य॑न्तीभ्यः

वि॒विध्य॑न्तीभ्यश्च

च वः

नमो॑ नमः॑

उ॒गणा॑भ्यस्तृ॑ ह॒तीभ्यः॑

च वः

नमो॑ नमः॑

गृ॒थ्स्ये॑भ्यो गृ॒थ्सप॑तिभ्यः

गृ॒थ्सप॑तिभ्य॒ इति॑ गृ॒थ्सप॑ति - भ्यः

वो नमः॑

नमो॑ ब्रा॒तेभ्यः॑

ब्रा॒तप॑तिभ्यश्च

च वः

नमो॑ नमः॑

गु॒ण्ये॑भ्यो गु॒णप॑तिभ्यः

गु॒णप॑तिभ्य॒ इति॑ गु॒णप॑ति - भ्यः

वो नमः॑

नमो॑ वि॒रूपे॑भ्यः

वि॒रूपे॑भ्य॒ इति॑ वि - रू॒पेभ्यः॑

वि॒श्वरूपे॑भ्य॒ इति॑ वि॒श्व - रू॒पेभ्यः॑

वो नमः॑

नमो॑ म॒हद्भ्यः॑

च वः

नमो॑ नमः॑

अश्वे॑भ्योऽश्व॑पतिभ्यः

अश्व॑पतिभ्य॒ इत्यश्व॑पति - भ्यः

वो नमः॑

नम॒ आव्या॑धिनीभ्यः॑

आ॒व्याधि॑नीभ्य॒ इत्या॑ - व्या॑धिनीभ्यः॑

वि॒विध्य॑न्तीभ्य॒ इति॑ वि - वि॒ध्यन्ती॑भ्यः

वो नमः॑

नम॒ उ॒गणा॑भ्यः

तृ॑ ह॒तीभ्य॑श्च

वो नमः॑

नमो॑ गृ॒थ्स्ये॑भ्यः

गृ॒थ्सप॑तिभ्यश्च

च वः

नमो॑ नमः॑

ब्रा॒तेभ्यो॑ ब्रा॒तप॑तिभ्यः

ब्रा॒तप॑तिभ्य॒ इति॑ ब्रा॒तप॑ति - भ्यः

वो नमः॑

नमो॑ गु॒ण्ये॑भ्यः

गु॒णप॑तिभ्यश्च

च वः

नमो॑ नमः॑

वि॒रूपे॑भ्यो वि॒श्वरूपे॑भ्यः

वि॒श्वरूपे॑भ्यश्च

च वः

नमो॑ नमः॑

म॒हद्भ्यः॑ क्षु॒ल्लके॑भ्यः

म॒हद्भ्य॑ इति॑ म॒हत् - भ्यः॑

च॒ वः

नमो॑ नमः॑

र॒थिभ्यो॑ऽर॒थेभ्यः॑

अ॒र॒थेभ्यश्च॑

वो॒ नमः॑

नमो॑ र॒थेभ्यः॑

र॒थप॑तिभ्यश्च

च॒ वः

नमो॑ नमः॑

सेना॑भ्यस्सेना॒निभ्यः॑

सेना॑निभ्य इति॑ सेना॒नि - भ्यः॑

वो॒ नमः॑

नमः॑ क्ष॒त्तृभ्यः॑

क्ष॒त्तृभ्य इति॑ क्ष॒त्तृ - भ्यः॑

सं॒ग्रही॑तृभ्य इति॑ सं॒ग्रही॑तृ - भ्यः॑

वो॒ नमः॑

नम॑स्तक्ष॒भ्यः॑

तक्ष॒भ्य इति॑ तक्ष - भ्यः॑ ।

र॒थका॑रेभ्य इति॑ रथ - का॒रेभ्यः॑

वो॒ नमः॑

नमः॑ कु॒लाले॑भ्यः

क॒मरि॑भ्यश्च

वो॒ नमः॑

नमः॑ पुं॒जिष्टे॑भ्यः

नि॒षादे॑भ्यश्च

वो॒ नमः॑

नमः॑ इषु॒कृद्भ्यः॑

क्षु॒ल्लके॑भ्यश्च

वो॒ नमः॑

नमो॑ र॒थिभ्यः॑

र॒थिभ्य इति॑ र॒थि - भ्यः॑

च॒ वः

नमो॑ नमः॑

र॒थेभ्यो॑ऽर॒थप॑तिभ्यः

र॒थप॑तिभ्य इति॑ र॒थप॑ति - भ्यः॑

वो॒ नमः॑

नम॑सेना॒भ्यः॑

सेना॑निभ्यश्च

च॒ वः

नमो॑ नमः॑

क्ष॒त्तृभ्यस्सं॒गृही॑तृभ्यः॑

सं॒ग्रही॑तृभ्यश्च

च॒ वः

नमो॑ नमः॑

तक्ष॒भ्यो र॒थका॑रेभ्यः

र॒थ का॑रेभ्यश्च

च॒ वः

नमो॑ नमः॑

कु॒लाले॑भ्यः क॒मरि॑भ्यः

च॒ वः

नमो॑ नमः॑

पुं॒जिष्टे॑भ्यो नि॒षादे॑भ्यः

च॒ वः

नमो॑ नमः॑

इषु॒कृद्भ्यो ध॒न्वकृ॑द्भ्यः

इ॒षु॒कृ॒द्ध्य॒ इति॑ षु॒कृत् - भ्यः॑
 ध॒न्व॒कृ॒द्ध्य॒ इति॑ ध॒न्व॒कृत् - भ्यः॑
 वो॒ नमः॑
 नमो॑ मृ॒ग॒यु॒भ्यः॑
 मृ॒ग॒यु॒भ्य॒ इति॑ मृ॒ग॒यु - भ्यः॑
 श्व॒नि॒भ्य॒ इति॑ श्व॒नि - भ्यः॑
 वो॒ नमः॑
 नमः॑ श्व॒भ्यः॑
 श्व॒भ्य॒ इति॑ श्व - भ्यः॑
 श्व॒प॒ति॒भ्य॒ इति॑ श्व॒प॒ति - भ्यः॑
 वो॒ नमः॑
 नमो॑ भ॒वाय॑ (change tone)
 च॒ रु॒द्राय॑
 च॒ नमः॑
 श॒र्वाय॑ च
 प॒शु॒प॒तये॑ च
 च॒ नमः॑
 नी॒ल॒ग्री॒वाय॑ च
 च॒शि॒ति॒क॒ण्ठाय॑
 शि॒ति॒क॒ण्ठाय॑ेति॑ शि॒ति - क॒ण्ठाय॑
 नमः॑ क॒र्प॒दि॒ने॑
 च॒ व्यु॒प्त॒के॒शाय॑
 व्यु॒प्त॒के॒शाय॑ेति॑ व्यु॒प्त - के॒शाय॑
 नमः॑ स॒ह॒स्रा॒क्षाय॑
 स॒ह॒स्रा॒क्षाय॑ेति॑ स॒ह॒स्र - अ॒क्षाय॑
 श॒त॒ध॒न्व॒ने॑ च
 च॒ नमः॑
 गि॒रि॒शाय॑ च

ध॒न्व॒कृ॒द्ध्य॒श्च॑
 च॒ वः॑
 नमो॑ नमः॑
 मृ॒ग॒यु॒भ्यः॑ श्व॒नि॒भ्यः॑
 श्व॒नि॒भ्य॒श्च॑
 च॒ वः॑
 नमो॑ नमः॑
 श्व॒भ्यः॑ श्व॒प॒ति॒भ्यः॑
 श्व॒प॒ति॒भ्य॒श्च॑
 च॒ वः॑
 नम॑ इति॑ नमः॑ पंचमोऽनुवाकः
 भ॒वाय॑ च
 रु॒द्राय॑ च
 नमः॑ श॒र्वाय॑
 च॒प॒शु॒प॒तये॑
 प॒शु॒प॒तये॑ इति॑ प॒शु - प॒तये॑
 नमो॑ नी॒ल॒ग्री॒वाय॑
 नी॒ल॒ग्री॒वायेति॑ नी॒ल - ग्री॒वाय॑
 शि॒ति॒क॒ण्ठाय॑ च
 च॒ नमः॑
 क॒र्प॒दि॒ने॑ च
 व्यु॒प्त॒के॒शाय॑ च
 च॒ नमः॑
 स॒ह॒स्रा॒क्षाय॑ च
 च॒ श॒त॒ध॒न्व॒ने॑
 श॒त॒ध॒न्व॒ने॑ इति॑ श॒त - ध॒न्व॒ने॑
 नमो॑ गि॒रि॒शाय॑
 च॒ शि॒पि॒वि॒ष्टाय॑

शि॒पि॒वि॒ष्टाय॑ च
 च॒ नमः॑
 मी॒दुष्ट॑माय च
 चे॒षु॒मते॑
 इ॒षु॒मत॑ इती॒षु - म॒ते
 नमो॑ ह॒स्वाय॑
 च॒ वाम॑नाय
 च॒ नमः॑
 बृ॒हते॑ च
 वर्षी॑यसे च
 नमो॑ वृ॒द्धाय॑
 च॒ संवृ॑ध्वने
 संवृ॑ध्वन॒ इति॑ सं - वृ॑ध्वने
 नमो॑ अ॒ग्रिया॑य
 च॒प्रथ॑माय
 च॒ नमः॑
 आ॒शवे॑ च
 अ॒जिरा॑य च
 नमः॑ शी॒ग्रिया॑य
 च॒ शी॒भ्याय॑
 च॒ नमः॑
 ऊ॒र्म्याय॑ च
 अ॒व॒स्व॒न्याय॑ च
 च॒ नमः॑
 स्रो॒त॒स्याय॑ च
 द्वी॒प्याय॑ च
 नमो॑ ज्ये॒ष्ठाय॑

शि॒पि॒वि॒ष्टायेति॑ शिपि - वि॒ष्टाय॑
 नमो॑ मी॒दुष्ट॑माय
 मी॒दुष्ट॑मायेति॑ मी॒दुः त॒माय॑
 इ॒षु॒मते॑ च
 च॒ नमः॑
 ह॒स्वाय॑ च
 वाम॑नाय च
 नमो॑ बृ॒हते॑
 च॒ वर्षी॑यसे
 च॒ नमः॑
 वृ॒द्धाय॑ च
 संवृ॑ध्वने च
 च॒ नमः॑
 अ॒ग्रिया॑य च
 प्र॒थ॒माय॑ च
 नम॑ आ॒शवे॑
 अ॒जिरा॑य
 च॒ नमः॑
 शी॒ग्रिया॑य च
 शी॒भ्याय॑ च
 नम॑ ऊ॒र्म्याय॑
 अ॒व॒स्व॒न्याय॑
 अ॒व॒स्व॒न्यायेत्ये॒व - स्व॒न्याय॑
 नमः॑ स्रो॒त॒स्याय॑
 च॒द्वी॒प्याय॑
 चेति॑ च ॥ षष्ठमोऽनुवाकः
 ज्ये॒ष्ठाय॑ च

च॒ क॒नि॒ष्ठाय॑
 च॒ नमः॑
 पू॒र्व॒जाय॑ च
 चा॒प॒र॒जाय॑
 अ॒प॒र॒जायेत्य॑पर - जाय
 नमो॑ म॒ध्य॒माय॑
 चा॒प॒ग॒ल्भाय॑ च
 अ॒प॒ग॒ल्भायेत्य॑प - ग॒ल्भाय॑
 नमो॑ ज॒घ॒न्याय॑
 च॒ बु॒ध्न्याय॑
 च॒ नमः॑
 सो॒भ्याय॑ च
 प्र॒ति॒स॒र्याय॑ च
 च॒ नमः॑
 या॒म्याय॑ च
 क्षे॒म्याय॑ च
 नम॑ उ॒र्व॒र्याय॑
 च॒ ख॒ल्याय॑
 च॒ नमः॑
 श॒लो॒क्याय॑ च
 अ॒व॒सा॒न्याय॑ च
 च॒ नमः॑
 व॒न्याय॑ च
 क॒क्ष्याय॑ च
 नम॑ श्र॒वाय॑
 च॒ प्र॒ति॒श्र॒वाय॑
 प्र॒ति॒ श्र॒वायेति॑प्रति - श्र॒वाय॑
 नम॑ आ॒शु॒षे॒णाय॑

क॒नि॒ष्ठाय॑ च
 नमः॑ पू॒र्व॒जाय॑
 पू॒र्व॒जायेति॑ पू॒र्व - जाय॑
 अ॒प॒र॒जाय॑ च
 च॒ नमः॑
 म॒ध्य॒माय॑ च
 अ॒प॒ग॒ल्भाय॑ च
 च॒ नमः॑
 ज॒घ॒न्याय॑ च
 बु॒ध्न्याय॑ च
 नम॑स्सो॒भ्याय॑
 च॒ प्र॒ति॒स॒र्याय॑
 प्र॒ति॒स॒र्यायेति॑ प्रति - स॒र्याय॑
 नमो॑ या॒म्याय॑
 च॒ क्षे॒म्याय॑
 च॒ नमः॑
 उ॒र्व॒र्याय॑ च
 ख॒ल्याय॑ च
 नम॑श्श॒लो॒क्याय॑
 चा॒व॒सा॒न्याय॑
 अ॒व॒सा॒न्यायेत्य॑व - सा॒न्याय॑
 नमो॑ व॒न्याय॑
 च॒ क॒क्ष्याय॑
 च॒ नमः॑
 श्र॒वाय॑ च
 प्र॒ति॒ श्र॒वाय॑ च
 च॒ नमः॑
 आ॒शु॒षे॒णाय॑ च

आशु॑षे॒णाये॒त्याशु॑ - से॒नाय॑

आशु॑र॒थाय॑ च

च॒ नमः॑

शूरा॑य च

अ॒व॒भि॒न्द॒ते च॑

च॒ नमः॑

व॒र्मि॒णे च॑

व॒रु॒थि॒ने च॑

नमो॑ बि॒ल्मि॒ने ॥

च॒ क॒व॒चि॒ने ॥

च॒ नमः॑

श्रु॒ताय॑ च

श्रु॒त॒से॒नाय॑ च

चेति॑ च ॥ (सप्तमोऽनुवाकः)

दु॒न्दु॒भ्याय॑ च

आ॒ह॒न॒न्याय॑ च

च॒ नमः॑

धृ॒ष्ण॒वे च॑

प्र॒मृ॒शाय॑ च

च॒ नमः॑

दू॒ताय॑ च

प्र॒हि॒ताय॑ च

च॒ नमः॑

नि॒ष॒गि॒णे च॑

चे॒षु॒धि॒मते॑ ॥

इषु॑धि॒मत॑ इतीषु॑धि - मते

नम॑स्तीक्ष्णेष॑वे

चाशु॑र॒थाय॑

आशु॑र॒थाये॒त्याशु॑ - र॒थाय॑

नम॑श्शूराय॑

चा॒व॒भि॒न्द॒ते

अ॒व॒भि॒न्द॒त इत्य॑व - भि॒न्द॒ते

नमो॑ व॒र्मि॒णे ॥

च॒ व॒रु॒थि॒ने ॥

च॒ नमः॑

बि॒ल्मि॒ने च॑

क॒व॒चि॒ने च॑

नम॑श्श्रु॒ताय॑

च॒ श्रु॒त॒से॒नाय॑

श्रु॒त॒से॒नायेति॑ श्रु॒त - से॒नाय॑

नमो॑ दु॒न्दु॒भ्याय॑

चा॒ह॒न॒न्याय॑

आ॒ह॒न॒न्याये॒त्या - ह॒न॒न्याय॑ ॥

नमो॑ धृ॒ष्ण॒वे ॥

च॒ प्र॒मृ॒शाय॑

प्र॒मृ॒शायेति॑ प्र - मृ॒शाय॑

नमो॑ दू॒ताय॑

च॒ प्र॒हि॒ताय॑

प्र॒हि॒तायेति॑ प्र - हि॒ताय॑

नमो॑ नि॒ष॒गि॒णे ॥

नि॒ष॒गि॒ण इति॑ नि - सं॒गि॒ने ॥

इषु॑धि॒मते॑ च

च॒ नमः॑

तीक्ष्णेष॑वे च

ती॒क्ष्णेष॑व॒ इति॑ ती॒क्ष्ण - इ॒षवे॑
 आ॒यु॒धिने॑ च
 नम॑स्स्वा॒यु॒धाय॑
 स्वा॒यु॒धायेति॑ सु - आ॒यु॒धाय॑
 सु॒धन्व॑ने च
 च॒ नमः॑
 स्रु॒त्याय॑ च
 प॒थ्याय॑ च
 नमः॑ का॒ट्याय॑
 च॒ नी॒प्याय॑
 च॒ नमः॑
 सू॒द्याय॑ च
 सर॒स्याय॑ च
 नमो॑ ना॒द्याय॑
 च॒ वैश॑न्ताय॑
 च॒ नमः॑
 कू॒प्याय॑ च
 अ॒व॒ट्याय॑ च
 नमो॑ वर्ष्पाय॑
 चाऽव॑र्ष्पाय॑
 च॒ नमः॑
 मे॒घ्याय॑ च
 वि॒द्यु॒त्याय॑ च
 च॒ नमः॑
 ई॒ध्रिया॑य च
 आ॒त॒प्याय॑ च
 च॒ नमः॑
 वा॒त्याय॑ च

चा॒यु॒धिने॑
 च॒ नमः॑
 स्वा॒यु॒धाय॑ च
 च॒ सु॒धन्व॑ने
 सु॒धन्व॑न॒ इति॑ सु - धन्व॑ने
 नम॑स्स्रु॒त्याय॑
 च॒प॒थ्याय॑
 च॒ नमः॑
 का॒ट्याय॑ च
 नी॒प्याय॑ च
 नम॑स्सू॒द्याय॑
 च॒ सर॒स्याय॑
 च॒ नमः॑
 ना॒द्याय॑ च
 वैश॑न्ताय॑ च
 नमः॑ कू॒प्याय॑
 चा॒व॒ट्याय॑
 च॒ नमः॑
 वर्ष्पाय॑ च
 अ॒व॒र्ष्पाय॑ च
 नमो॑ मे॒घ्याय॑
 च॒ वि॒द्यु॒त्याय॑
 वि॒द्यु॒त्यायेति॑ वि - द्यु॒त्याय॑
 नमः॑ ई॒ध्रिया॑य
 चा॒त॒प्याय॑
 आ॒त॒प्यायेत्या॑ - त॒प्याय॑
 नमो॑ वा॒त्याय॑
 च॒रे॒ष्मिया॑य

रे॒ष्मि॒याय॑ च
 नमो॑ वा॒स्त॒व्याय॑
 च वा॒स्त॒पाय॑
 वा॒स्त॒पाये॑ति वा॒स्तु - पाय॑
 नम॑स्सो॒माय॑
 च रु॒द्राय॑
 च नमः॑
 ताम्रा॑य च
 अरु॒णाय॑ च
 नम॑श्शं॒गाय॑
 च प॒शुप॑तये
 प॒शुप॑तय॒ इति॑ प॒शु - प॑तये
 नम॑ उ॒ग्राय॑
 च भी॒माय॑
 च नमः॑
 अ॒ग्रेव॑धाय च
 च दू॒रेव॑धाय
 दू॒रेव॑धायेति दू॒रे - व॑धाय
 नमो॑ ह॒न्त्रे
 च ह॒नीय॑से
 च नमः॑
 वृ॒क्षेभ्यो॑ हरि॒केशे॑भ्यः
 हरि॒केशे॑भ्य॒ इति॑ हरि॒ - के॒शेभ्यः॑
 तारा॑य नमः
 शं॒भवे॑ च
 च म॒योभ॑वे
 म॒योभ॑व॒ इति॑ मयः - भवे॑

च नमः॑
 वा॒स्त॒व्याय॑ च
 वा॒स्त॒पाय॑ च
 चेति॑ च ।।। अ॒ष्टमोऽनु॑वाकः (ring the bell)
 सो॒माय॑ च
 रु॒द्राय॑ च
 नम॑स्ता॒म्राय॑
 चा॒रु॒णाय॑
 च नमः॑
 शं॒गाय॑ च
 प॒शुप॑तये च
 च नमः॑
 उ॒ग्राय॑ च
 भी॒माय॑ च
 नमो॑ अ॒ग्रेव॑धाय
 अ॒ग्रेव॑धायेत्य॒ग्रे - व॑धाय
 दू॒रेव॑धाय च
 च नमः॑
 ह॒न्त्रे च
 ह॒नीय॑से च
 नमो॑ वृ॒क्षेभ्यः॑
 हरि॒केशे॑भ्यो नमः
 नम॑स्ता॒राय॑
 नम॑श्शं॒भवे॑
 शं॒भव॒ इति॑ शं - भवे॑
 म॒योभ॑वे च
 च नमः॑

नमः॑ शं॒कराय॑
 शं॒करायेति॑ शं - क॒राय॑
 म॒य॒स्क॒राय॑ च
 च॒ नमः॑
 शि॒वाय॑ च
 शि॒वत॑राय च
 च॒ नमः॑
 ति॒र्थ्याय॑ च
 कू॒ल्याय॑ च
 नमः॑ पा॒र्याय॑
 चा॒वा॒र्याय॑
 च॒ नमः॑
 प्र॒त॒र॒णाय॑ च
 चो॒त्त॒र॒णाय॑
 उ॒त्त॒र॒णायेत्यु॑त् - त॒र॒णाय॑
 नमः॑ आ॒ता॒र्याय॑
 आ॒ता॒र्यायेत्या॑ - ता॒र्याय॑
 आ॒ला॒द्याय॑ च
 च॒ नमः॑
 श॒ष्याय॑ च
 फे॒न्याय॑ च
 नमः॑ सि॒क॒त्याय॑
 च॒ प्र॒वा॒ह्याय॑
 प्र॒वा॒ह्यायेति॑ प्र - वा॒ह्याय॑
 नमः॑ इ॒रि॒ण्याय॑
 च॒ प्र॒प॒थ्याय॑
 प्र॒प॒थ्यायेति॑ प्र - प॒थ्याय॑

शं॒कराय॑ च
 च॒ म॒य॒स्क॒राय॑
 म॒य॒स्क॒रयेति॑ मयः - क॒राय॑
 नमः॑ शि॒वाय॑
 च॒ शि॒वत॑राय
 शि॒वत॑रायेति॑ शि॒व - त॒राय॑
 नमः॑ स्ती॒र्थ्याय॑
 च॒ कू॒ल्याय॑
 च॒ नमः॑
 पा॒र्याय॑ च
 अ॒वा॒र्याय॑ च
 नमः॑ प्र॒त॒र॒णाय॑
 प्र॒त॒र॒णायेति॑ प्र - त॒र॒णाय॑
 उ॒त्त॒र॒णाय॑ च
 च॒ नमः॑
 आ॒ता॒र्याय॑ च
 चा॒ला॒द्याय॑
 आ॒ला॒द्यायेत्या॑ - ला॒द्याय॑
 नमः॑ श॒ष्याय॑
 च॒ फे॒न्याय॑
 च॒ नमः॑
 सि॒क॒त्याय॑ च
 प्र॒वा॒ह्याय॑ च
 चेति॑ च ।। न॒व॒मोऽनु॒वाकः॑
 इ॒रि॒ण्याय॑ च
 प्र॒प॒थ्याय॑ च
 च॒ नमः॑

नमः॑ कि॒ङ् शि॒लाय॑
 च॒ क्षय॑णाय
 च॒ नमः॑
 क॒प॒दि॒ने च॑
 पु॒ल॒स्त॒ये च॑
 नमो॑ गो॒ष्ठ्याय॑
 गो॒ष्ठ्यायेति॑ गो - स्थाय॑
 गृ॒ह्याय॑ च
 नम॑स्त॒ल्प्याय॑
 च॒ गे॒ह्याय॑
 च॒ नमः॑
 का॒ट्याय॑ च
 ग॒ह्वरे॑ष्ठाय च
 च॒ नमः॑
 हृ॒द॒य्याय॑ च
 नि॒वे॒ष्याय॑ च
 च॒ नमः॑
 पा॒ङ् स॒व्याय॑ च
 र॒ज॒स्याय॑ च
 नम॑श्शु॒ष्प्याय॑
 च॒ हरि॑त्याय
 च॒ नमः॑
 लो॒प्याय॑ च
 उ॒ल॒प्याय॑ च
 नमः॑ ऊ॒र्व्याय॑
 च॒ सू॒र्म्याय॑
 च॒ नमः॑
 पु॒र्ण्याय॑ च

कि॒ङ् शि॒लाय॑ च
 क्षय॑णाय च
 नमः॑ क॒प॒दि॒ने
 च॒ पु॒ल॒स्त॒ये
 च॒ नमः॑
 गो॒ष्ठ्याय॑ च
 च॒ गृ॒ह्याय॑
 च॒ नमः॑
 त॒ल्प्याय॑ च
 गे॒ह्याय॑ च
 नमः॑ का॒ट्याय॑
 च॒ ग॒ह्वरे॑ष्ठाय
 ग॒ह्वरे॑ष्ठायैति॑ ग॒ह्वरे - स्थाय॑
 नमो॑ हृ॒द॒य्याय॑
 च॒ नि॒वे॒ष्याय॑
 नि॒वे॒ष्यायेति॑ नि - वे॒ष्याय॑
 नमः॑ पा॒ङ् स॒व्याय॑
 च॒ र॒ज॒स्याय॑
 च॒ नमः॑
 शु॒ष्प्याय॑ च
 हरि॑त्याय च
 नमो॑ लो॒प्याय॑
 चो॒ल॒प्याय॑
 च॒ नमः॑
 ऊ॒र्व्याय॑ च
 सू॒र्म्याय॑ च
 नमः॑ पु॒र्ण्याय॑
 च॒ पु॒र्ण॒श॒द्याय॑

पर्णश॑द्याय च
 च॒ नमः॑
 अप॒गुरमा॑णाय च
 चाभि॑घ्नते
 अ॒भिघ्न॑त इत्य॑भि - घ्न॒ते
 नम॑ आ॒खिद॑ते
 आ॒खिद॑त इत्या॑ - खि॒दते
 प्र॒खिद॑ते च
 च॒ नमः॑
 वः॒ कि॒रि॒केभ्यः॑
 दे॒वाना॑ः हृ॒दये॑भ्यः
 नमो॑ वि॒क्षी॒णके॑भ्यः
 वि॒क्षी॒णके॑भ्य इति॑ वि - क्षी॒णके॑भ्यः
 वि॒चि॒न्वत्के॑भ्यो नमः॑
 नम॑ आ॒नि॒र्ह॒तेभ्यः॑
 आ॒नि॒र्ह॒तेभ्य॑ इत्या॑निः - ह॒तेभ्यः॑
 आ॒मी॒व॒त्केभ्य॑ इत्या॑ - मी॒व॒त्केभ्यः॑
 अ॒न्ध॒स॒स्प॒ते
 द॒रि॒द्र॒नी॒ल॒लो॒हित
 ए॒षां पु॑रु॒षाणां
 ए॒षां प॑शू॒नां
 मा भेः॑
 माऽरः॑
 मो ए॒षां
 ए॒षां किं
 च॒ नाम॑मत्
 या ते
 रु॒द्र शि॒वा

पर्णश॑द्यायेति॑ पर्ण - श॒द्याय
 नमो॑ऽप॒गुरमा॑णाय
 अप॒गुरमा॑णायेत्य॑प - गुर॒माणाय
 अ॒भिघ्न॑ते च
 च॒ नमः॑
 आ॒खि॒द॒ते च
 च॒ प्र॒खि॒द॒ते
 प्र॒खि॒द॒त इति॑ प्र - खि॒दते ।
 नमो॑ वः
 कि॒रि॒केभ्यो॑ दे॒वानां॑
 हृ॒दये॑भ्यो नमः॑
 वि॒क्षी॒णके॑भ्यो नमः॑
 नमो॑ वि॒चि॒न्व॒त्केभ्यः॑
 वि॒चि॒न्व॒त्केभ्य॑ इति॑ वि - चि॒न्व॒त्केभ्यः॑
 आ॒नि॒र्ह॒तेभ्यो॑ नमः॑
 नम॑ आ॒मी॒व॒त्केभ्यः॑
 द्रा॒पे अ॒न्ध॒सः । द॒श॒मोऽनु॑वाकः
 प॒ते द॑रि॒द्रत्
 नी॒ल॒लो॒हिते॑ति॑ नी॒ल - लो॒हित ।
 पु॒रु॒षाणा॑मे॒षां
 प॒शूनां॑ मा
 भे मां
 अ॒रो॒मो
 मो इति॑ मो
 किं च॒न
 आ॒म॒म॒दि॒त्या - म॒मत् ।
 ते रु॒द्र
 शि॒वा त॒नूः

तनू॑श्शि॒वा
 वि॒श्वाह॑भेष॒जीति॑ वि॒श्वाह॑ - भेष॒जी ।
 रु॒द्रस्य॑ भेष॒जी
 तया॑ नः
 मृ॒ड जी॒वसे ॥
 इ॒मा रु॒द्राय ॥
 तव॑से क॒पर्दि॑ने
 क्षय॑द्वी॒राय॒ प्र
 प्र॒भराम॑हे
 म॒तिमि॑ति म॒तिम्
 न॒श्शं
 अ॒सदि॑द्वि॒पदे ॥
 द्वि॒पद॒ इति॑ द्वि - प॒दे
 चतु॑ष्पद॒ इति॑ चतुः - प॒दे
 पु॒ष्टं ग्रामे॑
 अ॒स्मिन्न॑नातुरं
 मृ॒डा नः
 रु॒द्रोत॑
 नो॑ मयः
 कृ॒धि॒क्षय॑द्वी॒राय
 क्षय॑द्वी॒रायेति॑ क्षय॒त् - वी॒राय
 वि॒धेम॒ ते
 यच्छं
 च॒ योः
 च॒ मनुः
 आ॒य॒जे पि॒ता
 पि॒ता तत्
 अ॒श्याम॒ तव॑

शि॒वा वि॒श्वाह॑भेष॒जी
 शि॒वा रु॒द्रस्य॑
 भेष॒जी तया॑
 नो॑ मृ॒ड
 जी॒वस॒ इति॑ जी॒वसे ॥
 रु॒द्राय॑ तव॑से
 क॒पर्दि॑ने क्षय॑द्वी॒राय
 क्षय॑द्वी॒रायेति॑ क्षय॒त् - वी॒राय॒
 भ॒राम॑हे म॒तिं
 यथा॑ नः
 श॒मस॑त्
 द्वि॒पदे॑ चतु॑ष्पदे
 चतु॑ष्पदे वि॒श्वं
 वि॒श्वं पु॒ष्टं
 ग्रामे॑ अ॒स्मिन्
 अ॒नातु॑र॒मित्य॑ना - तु॒रम् ।
 नो॑ रु॒द्र
 उ॒त नः
 मय॑स्कृ॒धि
 क्षय॑द्वी॒राय॒ नम॑सा
 नम॑सा वि॒धेम
 त॒ इति॑ ते ।
 शं॒च
 योश्च॑
 म॒नुरा॑य॒जे
 आ॒य॒ज इत्या॑ - य॒जे
 तद॑श्याम
 तव॑ रु॒द्र

रु॒द्र प्र॒णीतौ॑
 मा॒नः
 म॒हान्त॑मु॒त
 मा नः
 अ॒र्भकं॑ मा
 न॒ उ॒क्षन्तं॑
 उ॒तमा
 न॒ उ॒क्षितं॑
 मा नः
 व॒धीः॑ पि॒तरं॑
 मो॒त
 मा॒तरं॑ प्रि॒याः
 मा नः
 त॒नुवो॑ रु॒द्र
 री॒रिष॑ इति॑ रीरिषः ॥
 नस्तो॒के
 त॒नये॑ मा
 न॒ आयु॑षि
 मा नः
 गो॒षुमा
 नो अ॒श्वेषु॑
 री॒रिष॑ इति॑ रीरिषः ।
 मा नः
 रु॒द्र भामि॑तः
 व॒धीर्ह॑विष्मन्तः
 नम॑सा वि॒धेम
 त॒ इति॑ ते ।
 ते गो॒घ्ने

प्र॒णीता॒विति॑ प्र - नी॒तौ ।
 नो म॒हान्तं॑
 उ॒तमा
 नो अ॒र्भकं॑
 मा नः
 उ॒क्षन्त॑मु॒त
 मा नः
 उ॒क्षित॑मित्यु॒क्षितम् ।
 नो व॒धीः
 पि॒तरं॑ मा
 उ॒त मा॒तरं॑
 प्रि॒या मा
 नस्त॒नुवः
 रु॒द्र री॒रिषः
 मा नः
 तो॒के त॒नये
 मा नः
 आयु॑षि मा
 नो गो॒षु
 मा नः
 अ॒श्वेषु॑ रीरिषः
 वी॒रान्मा
 नो रु॒द्र
 भामि॑तो व॒धीः
 ह॒विष्मन्तो॑ नम॑सा
 वि॒धेम॑ ते
 आ॒रात्ते॑
 गो॒घ्न उ॒त

गोघ्न॑ इति॑ गो - घे
 पूरुष॑घ्ने क्षय॑द्वीराय
 क्षय॑द्वीराय सु॒म्रं
 सु॒म्रम॒स्मे
 अ॒स्मे इत्य॑स्मे
 आ॒स्त्वित्य॑स्तु ।
 च नः
 अधि॑ च
 दे॒व ब्रू॑हि
 अधो॑ च
 न॒श॒शर्म॑
 य॒च्छद्वि॒बार्हाः॑
 स्तु॒हि श्रु॑तं
 गर्त॑सदं॒युवानं॑
 यु॒वानं॑ मृ॒गं
 न भी॑मं
 उ॒प॒ह॒नुमु॒ग्रं
 मृ॒डाज॑रि॒त्रे
 रु॒द्रस्त॑वानः
 अ॒न्यं ते॑
 अ॒स्मन्नि
 व॒प॒न्तु से॒नाः॑
 परि॑णः
 रु॒द्रस्य॑ हे॒तिः
 वृ॒णक्तु॑ परि॑
 त्वे॒षस्य॑ दु॒र्मतिः॑
 दु॒र्मति॑रिति दुः म॒तिः
 अव॑स्थिरा

उ॒तपू॑रुषघ्ने
 पू॒रुष॑घ्ने इति॑ पूरुष - घे
 क्षय॑द्वीरायेति॑ क्षय॑त्-वी॒राय॑
 अ॒स्मेते॑
 ते अ॒स्तु
 रक्षा॑ च
 नो॒ अधि॑
 च दे॒व
 ब्रू॒ह्यध॑
 च नः
 शर्म॑ यच्छ
 द्वि॒बर्हा॑ इति॑ द्वि - बर्हाः॑ ।
 श्रु॒तं गर्त॑सदं
 गर्त॑सदमिति॑ गर्त - सदं
 मृ॒गं न
 भी॒ममु॒प॒ह॒नुं
 उ॒ग्रमि॑त्यु॒ग्रम् ।
 ज॒रि॒त्रे रु॒द्र
 स्त॑वानो अ॒न्यं
 ते अ॒स्मत्
 नि॒व॒प॒न्तु
 से॒ना इति॑ से॒नाः॑ ।
 नो रु॒द्रस्य॑
 हे॒तिर्वृ॑णक्तु
 परि॑त्वेषस्य
 दु॒र्मति॑रि॒घायोः॑
 अ॒घायो॑रित्य॒घ - योः॑ ।
 स्थि॒राम॒घवे॑च्छः

म॒घव॑द्व्यस्तनुष्व
 त॒नुष्व मी॑द्वः
 तो॒काय॑ तनयाय
 मृ॒डये॑ति मृ॒डय॑
 मी॑दुष्टमेति मी॒दुः - त॒म
 शि॒वत॑मेति शि॒व - त॒म
 नस्सु॑मनाः॥
 सु॒मना॑ इति सु - म॒नाः॥
 पर॒मे वृ॑क्षे
 आयु॑धं नि॒धाय॑
 नि॒धाये॑ति नि - धा॒य
 वसा॑न् आ
 च॒र पि॑नाकं
 बिभ्र॑दा
 ग॒हीति॑ ग॒हि ।
 वि॒कि॒रिदे॑ति॒वि - कि॒रि॒द
 वि॒लोहि॑तेति॒वि - लो॒हि॒त
 ते अ॒स्तु
 भ॒गव॑ इति भ॒ग - वः॑ ।
 ते स॒हस्रं॑
 हेत॑योऽन्यं
 अस्म॑न्नि
 व॒पन्तु॑ ताः
 स॒हस्रा॑णि स॒हस्र॑धा
 स॒हस्र॑धेति स॒हस्र॑ - धा
 तव॑ हेत॒यः ।
 तासा॑मीशानः
 भ॒गवः॑ परा॒चीना॑॥

म॒घव॑द्व्य इति म॒घव॑त् - भ्यः
 मी॑द्वस्स्तो॒काय॑
 तनयाय॑ मृ॒डय॑
 मी॑दुष्टम शि॒वत॑म
 शि॒वत॑म शि॒वः
 शि॒वो नः॑
 सु॒मना॑ भव
 भ॒वेति॑ भव ।
 वृ॒क्ष आयु॑धं
 नि॒धाय॑ कृ॒त्ति॥
 कृ॒त्ति॑ वसा॑न्
 आ च॒र
 पि॑नाक॒म् बिभ्र॑त्
 आ॒ग॒हि
 वि॒कि॒रि॒द वि॒लोहि॑त
 वि॒लोहि॑त॒ नमः॑
 नम॑स्ते
 अ॒स्तु भ॒गवः॑
 यास्ते॑
 स॒हस्रं॑ हेत॒यः
 अ॒न्यम॒स्मत्
 नि॒वप॑न्तु
 ता इति॑ ताः
 स॒हस्र॑धा बा॒हुवोः॑
 बा॒हुवो॑स्तव
 हेत॒य इति॑ हेत॒यः
 ईशा॑नो भ॒गवः॑
 भ॒गव॑ इति भ॒ग - वः॑ ।

पुराचीनामुखा॥
 कृधीति कृति (एकादशोऽनुवाकः)
 सहस्रशो ये
 ये रुद्राः
 अधि भूम्यां॥
 तेषां सहस्रयोजने
 सहस्रयोजन इति सहस्र - योजने
 धन्वानि तन्मसि
 अस्मिन्महति
 अर्णवेन्तरिक्षे
 भवा अधि
 नीलग्रीवाः शितिकण्ठाः॥
 शितिकण्ठाः शर्वाः
 शर्वा अधः
 क्षमाचरा इति क्षमा - चराः ।
 नीलग्रीवा इति नील - ग्रीवाः
 शितिकण्ठा इति शिति - कण्ठाः॥
 रुद्रा उपश्रिताः
 ये वृक्षेषु
 सुस्पिंजरा नीलग्रीवाः
 नीलग्रीवा इति नील - ग्रीवाः
 ये भूतानां॥
 अधिपतयो विशिखासः
 विशिखासः कपर्दिनः
 कपर्दिन इति कपर्दिनः ।
 अत्रेषु विविध्यन्ति
 विविध्यन्तीति वि - विध्यन्ति
 पिबतो जनान्

मुखा कृधि
 सहस्राणि सहस्रशः
 सहस्रश इति सहस्र - शः
 रुद्रा अधि
 भूम्यामिति भूम्याम्॥
 सहस्रयोजनेव
 अवधन्वानि
 तन्मसीति तन्मसि
 महत्यर्णवे
 अन्तरिक्षे भवाः
 अधीत्यधि ।
 नीलग्रीवा इति नील - ग्रीवाः
 शितिकण्ठा इति शिति - कण्ठाः॥
 अधः क्षमाचराः
 नीलग्रीवाः शितिकण्ठाः॥
 शितिकण्ठा धिवं
 दिवः रुद्राः
 उपश्रिता इत्युप - श्रिताः ।
 वृक्षेषु सुस्पिंजराः
 नीलग्रीवा विलोहिताः
 विशलोहिता इति वि - लोहिताः ।
 भूतानमधिपतयः
 अधिपतय इत्यधि - पतयः
 विशिखास इति वि - शिखासः
 ये अत्रेषु
 विविध्यन्ति पात्रेषु
 पात्रेषु पिबतः
 जनानिति जनान् ।

ये प॒थां
 प॒थिर॑क्षय॒ ऐल॑बृ॒दाः
 ऐ॒ल॒बृ॒दा॒य॒व्यु॑धः
 ये॒ती॒र्था॒नि
 प्र॒चर॑न्ति॒ सृ॒का॒व॒न्तः
 सृ॒का॒व॒न्तो॒ नि॒षंगि॑णः
 नि॒षंगि॑ण॒ इति॑ नि - सं॒गिनः॑ ।
 ए॒ता॒व॒न्तश्च
 भू॒याः॑ स॒श्च
 दि॒शो रु॒द्राः
 वि॒त॒स्थि॒र इति॑ वि - त॒स्थि॒रे
 स॒ह॒स्र॒यो॒ज॒ने॒व
 अ॒व॒ध॒न्वा॒नि
 त॒न्म॒सी॒ति॑ त॒न्म॒सि ।
 रु॒द्रे॒भ्यो॒ ये
 पृ॒थि॒व्यां॒ ये
 अ॒न्त॒रि॒क्षे॒ ये
 दि॒वि॒ येषां॑
 अ॒न्नं॒ वा॒तः
 व॒र्ष॒मि॒ष॒वः
 ते॒भ्यो॒ द॒श
 प्रा॒ची॒र्द॒श
 द॒क्षि॒णा द॒श
 प्र॒ती॒ची॒र्द॒श
 उ॒दी॒ची॒र्द॒श
 ऊ॒र्ध्वा॒स्ते॒भ्य
 नम॑स्ते
 नो मृ॒ड॒य॒न्तु

प॒थां प॒थिर॑क्षयः
 प॒थिर॑क्षय॒ इति॑ प॒थि - र॒क्षयः
 य॒व्यु॑ध॒ इति॑ य॒व्यु॑धः ।
 ती॒र्था॒नि प्र॒चर॑न्ति
 प्र॒चर॑न्तीति॒ प्र - च॑रन्ति
 सृ॒का॒व॒न्त इति॑ सृ॒का - व॒न्तः
 य ए॒ता॒व॒न्तः
 च॒ भू॒याः॑ सः
 च॒ दि॒शः
 रु॒द्रा वि॒त॒स्थि॒रे
 तेषां॑ स॒ह॒स्र॒यो॒ज॒ने
 स॒ह॒स्र॒यो॒जन॑ इति॒ सह॒स्र - यो॒ज॒ने
 ध॒न्वा॒नि त॒न्म॒सि
 नमो॑ रु॒द्रे॒भ्यः
 ये पृ॒थि॒व्यां
 येऽन्त॑रि॒क्षे
 ये दि॒वि
 येषा॑म॒न्नं
 वा॒तो व॒र्ष
 इ॒ष॒व॒स्ते॒भ्यः
 द॒श॒प्रा॒चीः
 द॒श॒द॒क्षि॒ण
 द॒श॒प्र॒ती॒चीः
 द॒शो॒दी॒चीः
 द॒शो॒र्ध्वाः
 ते॒भ्यो॒ नमः॑
 ते नः
 मृ॒ड॒य॒न्तु ते

ते यं
 द्विष्मो यः
 च नः
 द्वेष्टि तं ॥
 वो जम्भे
 दधामिति दधामि
 त्र्याम्बकमिति त्रिः - अंबकं
 सुगन्धिं पुष्टिवर्धनं
 पुष्टिवर्धनमिति पुष्टि - वर्धनं ।
 इव बन्धनात्
 मृत्योर्मुक्षीय
 मामृतात् ॥
 यो रुद्रः
 अग्रौ यः
 अप्सु यः
 य ओषधीषु
 यो रुद्रः
 विश्वा भुवना ॥
 आविवेश तस्मै
 तस्मै रुद्राय
 नमो अस्तु
 तमुष्टुहि
 स्तुहि यः ॥
 स्विषु सुधन्वा
 सुधन्वा यः
 यो विश्वस्य
 क्षयति भेषजस्य
 यक्ष्वामहे

यद्विष्मः
 यश्च
 नोद्वेष्टि
 तं वः
 जम्भे दधामि
 त्र्यम्बकं यजामहे
 यजामहे सुगन्धिं
 सुगन्धिमिति सु - गन्धिं
 उर्वारुकमिव
 बन्धनान्मृत्योः
 मुक्षीय मा
 अमृतादित्यमृतात् ॥
 रुद्रो अग्रौ
 यो अप्सु
 अप्सिवत्यप् - सु
 ओषधीषु यः
 रुद्रो विश्वा
 भुवनाविवेश
 आविवेशेत्या - विवेश
 रुद्राय नमः
 अस्त्वित्यस्तु ।
 उष्टु ॥
 यः स्विषुः
 स्विषुरिति सु - इषुः
 सुधन्वा इति सु - धन्वा ॥
 विश्वस्यक्षयति
 भेषजस्येति भेषज - जस्य
 महे सौमनसाय

सौम॑न॒साय॑ रु॒द्रं
 नमो॑भिरिति॑ नमः - भिः
 असुरं॑ दुवस्य
 अयं॑ मे
 हस्तो॑ भगवान्
 भगवानि॑दि भग - वान्
 मे भगव॑त्तरः
 मे विश्व॑भेषजः
 विश्वभेष॑ज इति॑ विश्व - भेषजः
 शिवाभि॑मर्शन इति॑ शिव - अभिमर्शनः

रु॒द्रं नमो॑भिः
 देवम॑सुरं
 दुव॒स्येति॑ दुवस्य
 मे हस्तः॑
 भगवान॑यं
 अयं॑ मे
 अयं॑ मे
 विश्वभेष॑जोयं
 अय - शिवाभि॑मर्शनः

ओं शान्तिः शान्तिः शान्तिः ।।।

८३. श्री चमक क्रम पाठः

एका॑ च
 मे ति॒स्रः
 च मे
 पंच॑ च
 मे सप्त
 च मे
 नव॑ च
 म॒ एका॑दश
 च मे
 त्रयो॑दश च
 च मे
 पंच॑दश च ।
 च मे
 सप्त॑दश च

च मे
 ति॒स्रश्च॑
 मे पंच॑
 च मे
 सप्त॑ च
 मे नव॑
 च मे
 एका॑दश च
 मे त्रयो॑दश
 त्रयो॑दशेति॑ त्रयः - द॒श
 मे पंच॑दश
 पंच॑दशेति॑ पंच - द॒श
 मे सप्त॑दश
 सप्त॑दशेति॑ सप्त - द॒श

च॒ मे
 नव॑दश च
 च॒ मे
 एक॑विं॒शतिश्च
 च॒ मे
 त्रयो॑विं॒शतिश्च
 च॒ मे
 पंच॑विं॒शतिश्च
 च॒ मे
 सप्त॑विं॒शतिश्च
 च॒ मे
 नव॑विं॒शतिश्च
 च॒ मे
 एक॑त्रिं॒शश्च
 च॒ मे
 त्रय॑स्त्रिं॒शश्च
 च॒ मे
 चत॑स्रश्च
 मे॒ष्टौ
 च॒ मे
 द्वाद॑श च
 मे॒ षोड॑श
 च॒ मे
 विं॒शतिश्च
 मे॒ चतु॑र्विं॒शतिश्च
 च॒ मे
 अ॒ष्टाविं॒शतिश्च
 च॒ मे

मे॒ नव॑दश
 नव॑द॒शेति॒ नव॑ - द॒श
 म॒ एक॑विं॒शतिः
 एक॑विं॒शतिरि॒त्येक॑ - विं॒शतिः
 मे॒ त्रयो॑विं॒शतिः
 त्रयो॑विं॒शतिरि॒ति त्रयः॑ - विं॒शतिः
 मे॒ पंच॑विं॒शतिः
 पंच॑विं॒शतिरि॒ति पंच॑ - विं॒शतिः
 मे॒ सप्त॑विं॒शतिः
 सप्त॑विं॒शतिरि॒ति सप्त॑विं॒शतिः
 मे॒ नव॑विं॒शतिः
 नव॑विं॒शतिरि॒ति नव॑ - विं॒शतिः
 म॒ एक॑त्रिं॒शत्
 एक॑त्रिं॒शदि॒त्येक॑ - त्रिं॒शत्
 मे॒ त्रय॑स्त्रिं॒शत्
 त्रय॑स्त्रिं॒शदि॒ति त्रयः॑ - त्रिं॒शत्
 मे॒ चत॑स्रः
 च॒ मे
 अ॒ष्टौ च॑
 मे॒ द्वाद॑श
 च॒ मे
 षोड॑श च
 मे॒ विं॒शतिः
 च॒ मे
 चतु॑र्विं॒शतिरि॒ति चतुः॑ - विं॒शतिः
 मे॒ अ॒ष्टाविं॒शतिः
 अ॒ष्टाविं॒शतिरि॒त्यष्टा॑ - विं॒शतिः
 मे॒ द्वात्रिं॒शत्

द्वात्रिंशश्च
 मे षट्त्रिंशत्
 षट्त्रिंशदिति षट् - त्रिंशत्
 मे चत्वारिंशत्
 च मे
 चतुश्चत्वारिंशच्च
 च मे
 अष्टाचत्वारिंशच्च
 च मे
 वाजश्च
 प्रसवश्च
 चापिजश्च
 अपिजइत्यपि - जः
 क्रतुश्च
 सुवश्च
 मूर्द्धा च
 व्यश्त्रियश्च
 चान्त्यायनः
 चान्त्यः
 च भौवनः
 च भुवनः
 चाधिपतिः
 अधिपतिरित्यधि - पतिः

च मे
 षट्त्रिंशच्च
 च मे
 चत्वारिंशच्च
 मे चतुश्चत्वारिंशत्
 चतुश्चत्वारिंशदिति चतुः - चत्वारिंशत्
 मेष्टाचत्वारिंशत्
 अष्टाचत्वारिंशदित्यष्टा - चत्वारिंशत्
 मे वाजः
 च प्रसवः
 प्रसव इति - प्र - सवः
 अपिजश्च
 च क्रतुः
 च सुवः
 च मूर्द्धा
 च व्यश्त्रियः
 व्यश्त्रिय इति वि - अश्त्रियः
 आन्त्यायनश्च
 अन्त्यश्च
 भौवनश्च
 भुवनश्च
 अधिपतिश्च
 चेति च।

ओं शान्तिः शान्तिः शान्तिः

इ॒डादे॒वहूः
 दे॒वहू॑रि॒तिदे॒व - हूः
 य॒ज्ञनी॑र्बृ॒हस्प॑तिः
 बृ॒हस्प॑ति॒रुक्ता॑म॒दानि॑
 उ॒क्ताम॑दानीत्यु॒क्ता - म॒दानि॑
 वि॒श्वे दे॒वाः
 सू॒क्तवा॑चः॒पृथि॑वी
 पृथि॑वि॒मातः॑
 ॥
 मा॒मा
 हि॒ःसी॑र्मधु
 म॒निष्ये॑मधु
 ज॒निष्ये॑ मधु
 व॒क्ष्यामि॑ मधु
 व॒दिष्या॑मि मधुम॒ती
 मधु॑म॒तीमि॒ति मधु॑ - म॒ती
 वा॒चमु॒द्यासं॑
 शु॒श्रूषे॑ण्यां॒ मनु॑ष्येभ्यः
 तं मा
 दे॒वा अ॑वन्तु
 शो॒भायै॑ पि॒तरः॑
 अनु॑मदन्तु

दे॒वहू॑र्मनुः
 म॒नुर्य॑ज्ञनीः
 य॒ज्ञनी॑रि॒तिय॑ज्ञ - नीः
 उ॒क्ताम॑दानी॒शः॑सिषत्
 शः॑सिषद्वि॒श्वे
 दे॒वाः सू॒क्तवा॑चः
 सू॒क्तवा॑च इति सू॒क्त - वा॑चः
 मा॒तर्मा
 मा॒हिः॑सीः
 मधु॑ म॒निष्ये
 मधु॑ ज॒निष्ये
 मधु॑ व॒क्ष्यामि
 मधु॑ व॒दिष्या॑मि
 मधु॑म॒तीदे॒वेभ्यः॑
 दे॒वेभ्यो॑ वा॒चम्
 उ॒द्यासः॑ शु॒श्रूषे॑ण्यां
 म॒नुष्ये॑भ्यस्तं
 मा दे॒वाः
 अ॒वन्तु॑ शो॒भायै॑
 पि॒तरोऽनु॑
 म॒दन्ति॑वति॒ मदन्तु॑

ओं शान्तिः शान्तिः शान्तिः ।।।।

ॐ शं नो मि॒त्र-शं वरु॑णः । शं नो भव॑त्व॒र्यमा । शं न॒ इन्द्रो बृ॑हस्पतिः । शं नो वि॒ष्णु-रुरु॑क्रमः । नमो ब्रह्म॑णे । नमस्ते वा॒यो । त्वमे॒व प्र॒त्यक्षं ब्रह्मा॑सि । त्वमे॒व प्र॒त्यक्षं ब्रह्म॑ वदिष्यामि । ऋ॒तं वदि॑ष्यामि । स॒त्यं वदि॑ष्यामि । तन्मा॑मवतु । तद्व॒क्तार॑मवतु । अव॑तु माम् । अव॑तु व॒क्तारम् । ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥१॥

॥ शिक्षाशास्त्रार्थसङ्ग्रहः ॥

शी॒क्षां व्या॑ख्यास्यामः । वर्ण॑-स्वरः । मात्रा ब॒लम् । साम॑ सन्तानः । इत्यु॒क्त-श॑शीक्षाध्यायः ॥२॥

संहितोपासनम्

स॒ह नौ य॑शः । स॒ह नौ ब्र॑ह्मव॒र्चसम् । अथात॑स्सङ्गि॒हिताया॑ उपनिषदं व्या॑ख्यास्यामः । पञ्च॑स्वधि॒करणेषु॑ । अधि॒लोक॑मधि॒ज्यौतिष॑-मधि॒विद्य॑-मधि॒प्रज॑-मध्या॒त्मम् । ता महा॑सङ्गि॒हिता इत्या॑चक्षते । अथाधि॒लोकम् । पृथि॑वी पूर्वरूपम् । द्यौ रू॒त्तर॑रूपम् । आका॑श-स्सन्धिः ॥३॥ वायु॑-स्सन्धानम् । इत्यधि॒लोकम् । अथाधि॒ज्यौतिष॑म् । अग्निः पूर्वरूपम् । आदि॒त्य उत्त॑ररूपम् । आप॑स्सन्धिः । वैद्यु॑तस्सन्धानम् । इत्यधि॒त्यौतिष॑म् । अथाधि॒विद्य॑म् । आचा॑र्यः पूर्वरूपम् ॥४॥ अन्ते॑वा॒स्युत्त॑ररूपम् । विद्या॑ सन्धिः । प्रव॑चनः सन्धानम् । इत्यधि॒विद्य॑म् । अथाधि॒प्रज॑म् । मा॒ता पूर्वरूपम् । पि॒तोत्त॑ररूपम् । प्र॒जास॑न्धिः । प्र॒जन॑नः सन्धानम् । इत्यधि॒प्रज॑म् ॥५॥ अथाध्या॒त्मम् । अध॑रा॒हनुः पूर्वरूपम् । उत्त॑रा॒हनु॑रुत्त॑ररूपम् । वाक् सन्धिः । जिह्वा॑सन्धानम् । इत्यध्या॒त्मम् । इती॑मा॒महा॑सङ्गि॒हिताः । य ए॒वमे॒ता महा॑सङ्गि॒हिता व्या॑ख्या॒ता वे॒द । सन्धी॑यते प्र॒जया॑ प॒शुभिः । ब्रह्म॑व॒र्चसे॒नात्रा॑द्येन सुव॒र्ग्येण॑ लो॒केन ॥६॥

॥ मेधादि-सिद्ध्यर्था आवहन्तीहोम-मन्त्राः ॥

ॐ यश्छ॑न्द॒सामृष॑भो वि॒श्वरूपः॑ । छन्दो॒भ्योऽध्य॑मृता॒थ्सम्ब॑भूव । स मेन्द्रो मे॒धया॑ स्पृणोतु । अ॒मृत॑स्य दे॒वधार॑णो भूयासम् । शरी॑रं मे वि॒चर्ष॑णम् । जिह्वा॑ मे मधु॒मत्त॑मा । कर्णा॑भ्यां भू॒रिवि॑श्रुवम् । ब्रह्म॑णः को॒शोऽसि॑ मे॒धया॑ पिहितः । श्रु॒तं मे गो॑पाय । आ॒वह॑न्ती वितन्वा॒ना ॥७॥

कु॒र्वाणा॑ ची॒र-मा॑त्मनः । वासा॑सि॒मम॑ गावश्च । अ॒न्नपा॑ने च सर्व॒दा । ततो॑ मे श्रि॒य-मा॑वह-लो॒मशां॑ प॒शुभि॑स्स॒ह स्वाहा॑ । आ॒माय॑न्तु ब्रह्म॒चारि॑णस्स्वाहा । वि॒माऽऽय॑न्तु ब्रह्म॒चारि॑णस्स्वाहा । प्र॒माऽऽय॑न्तु ब्रह्म॒चारि॑णस्स्वाहा । द॒माय॑न्तु ब्रह्म॒चारि॑णस्स्वाहा । श॒माय॑न्तु ब्रह्म॒चारि॑णस्स्वाहा ।

यशो॑ जने॑ऽसानि॑ स्वाहा॑ । श्रेया॑नु वस्य॑सोऽसानि॑ स्वाहा॑ । तं त्वा॑ भग॒ प्रवि॑शानि॑ स्वाहा॑ । स मा॑
भग॒ प्रवि॑श स्वाहा॑ । तस्मिन्॑ सहस्र॑शाखे । निभ॑गाऽहं त्वयि॑ मृजे॒ स्वाहा॑ । यथाऽऽपः॑
प्रव॑ताऽऽयन्ति॑ । यथा॑ मासा॑ अहर्ज॑रम् । एवं मां ब्र॑ह्मचा॒रिणः॑ । धात॑रायन्तु सर्व॑त-स्स्वाहा॑ ।
प्रति॑वेशोऽऽसि॑ प्रमा॑भाहि॒ प्रमा॑पद्यस्व ॥९॥

॥ व्याहृत्युपासनम् ॥

भू-भुव॑-स्सुव॑-रिति॑ वा ए॒ता-स्ति॒स्रो व्या॑हतयः । ता॑सामुह॒स्मै तां च॑तुर्थी॑म् । माहा॑चमस्यः
प्रवे॑दयते । मह॒ इति॑ । तद्ब्र॑ह्म । स आ॒त्मा । अङ्ग॑न्य॒न्या दे॒वताः॑ । भूरिति॑ वा अ॒यं लो॒कः भुव॑
इत्य॑न्तरिक्षम् । सुव॑-रित्य॒सौ लो॒कः ॥१०॥

मह॒ इत्या॑दियः । आ॒दित्ये॑न॒ वाव॑ सर्वे॑-लो॒का मही॑यन्ते । भूरिति॑ वा अ॒ग्निः । भुव॑ इति॑ वा॒युः ।
सुव॑-रित्या॑दियः । मह॒ इति॑ च॒न्द्रमौः॑ । च॒न्द्रम॑सा॒ वाव॑ सर्वा॑णि॒ ज्योती॑षि॒ मही॑यन्ते । भू-रिति॑ वा
ऋचः॑ । भुव॑ इति॑ सा॒मानि॑ । सुव॑-रिति॑ यजू॑षि ॥११॥

मह॒ इति॑ ब्र॒ह्म । ब्र॒ह्मणा॑ वाव॑ सर्वे॑वे॒दा मही॑यन्ते । भूरिति॑ वै प्रा॒णः । भुव॑ इत्य॒पानः॑ । सुव॑-रिति॑
व्या॒नः मह॒ इत्य॑न्नम् । अ॒न्नेन॑ वाव॑ सर्वे॑ प्रा॒णा मही॑यन्ते । ता वा ए॒ताश्च॑तस्रश्चतु॒र्धा । च॑तस्रश्चत॒स्रो
व्या॑हतयः । ता यो वे॑द । स वे॑द ब्र॒ह्म । सर्वे॑ऽस्मै॒ देवा॑ ब॒लिमा॑वहन्ति ॥ १२॥

॥ मनोमयत्वादि-गुणक-ब्रह्मोपासनया स्वाराज्य-सिद्धिः ॥

स य ए॒षोऽन्त॑-हृ॒दय॑ आका॒शः । तस्मि॑न्ना॒यं पु॒रुषो॑ मनो॒मयः॑ । अ॒मृतो॑ हि॒रण्म॑यः । अन्त॑रेण॒
ता॒लुके॑ । य ए॒षस्त॑न॒ इवा॑वुल॒म्बते॑ । सै॒न्द्रयो॑निः । यत्रा॒सौ के॑शान्तो वि॒वर्त॑ते । व्य॒पोह्य॑
शी॒र्षक॑पा॒ले । भूरित्य॒ग्नौ प्र॑ति॒तिष्ठ॑ति । भुव॑ इति॑ वा॒यौ ॥१३॥

सुव॑रित्या॑दित्ये । मह॒ इति॑ ब्र॒ह्मणि॑ । आ॒प्नोति॑ स्वा॒राज्य॑म् । आ॒प्नोति॑ मन॑स॒स्पति॑म् ।
वाक्प॑तिश्चक्षु॒ष्पतिः॑ । श्रोत्र॑पतिर्वि॒ज्ञान॑पतिः । ए॒तत्ततो॑ भवति । आ॒काश॑शरीरं ब्र॒ह्म । स॒त्यात्म॑
प्रा॒णारा॑मं मन॑ आनन्दम् । शान्ति॑समृद्ध-म॒मृत॑म् । इति॑ प्राचीन॒ योग्योपा॑स्व ॥ १४॥

॥ पृथिव्याद्युपाधिक-पञ्च-ब्रह्मोपासनम् ॥

पृथिव्यन्तरिक्षं द्यौर्दिशोऽवान्तरदिशाः । अग्निर्वायुरादित्यश्चन्द्रमा नक्षत्राणि । आप ओषधयो वनस्पतय आकाश आत्मा । इत्यधिभूतम् । अथाध्यात्मम् । प्राणो व्यानोऽपान उदानस्समानः । चक्षुश्श्रोत्रं मनो वाक् त्वक् । चर्ममांसं सङ्गं स्नावाऽस्थि मज्जा । एतदधिविधाय ऋषि-रवोचत् । पाङ्कं वा इदं सर्वम् । पाङ्केनैव पाङ्कगं स्पृणोतीति ॥१५॥

॥ प्रणवोपासनम् ॥

ओ-मिति ब्रह्म । ओमितीदं सर्वम् । ओमित्येतदनुकृति हस्म वा अप्योश्रावयेत्याश्रावयन्ति । ओ-मिति सामानि गायन्ति । ओं शो-मिति शस्त्राणि शंसन्ति । ओमित्यध्वर्युः प्रतिगरं प्रतिगृणाति । ओ-मिति ब्रह्मा प्रसूति । ओ-मित्यग्निहोत्र-मनुजानाति । ओमिति ब्राह्मणः प्रवक्ष्यन्नाह ब्रह्मोपाप्रवानीति । ब्रह्मैवोपाप्रोति ॥१६॥

॥ स्वाध्याय-प्रशंसा ॥

ऋतं च स्वाध्यायप्रवचने च । सत्यं च स्वाध्यायप्रवचने च । तपश्च स्वाध्यायप्रवचने च । दमश्च स्वाध्यायप्रवचने च । शमश्च स्वाध्यायप्रवचने च । अग्रयश्च स्वाध्यायप्रवचने च । अग्निहोत्रं च स्वाध्यायप्रवचने च । अतिथयश्च स्वाध्यायप्रवचने च । मानुषं च स्वाध्यायप्रवचने च । प्रजा च स्वाध्यायप्रवचने च । प्रजनश्च स्वाध्यायप्रवचने च । प्रजातिश्च स्वाध्यायप्रवचने च । सत्यमिति सत्यवचा राथी तरः । तप इति तपोनित्यः पौरुशिष्टिः । स्वाध्याय प्रवचने एवेति नाको मौद्गल्यः । तद्वि तप-स्तद्धि तपः ॥ १७॥

॥ ब्रह्मज्ञान-प्रकाशक-मन्त्रः ॥

अहं वृक्षस्य रेरिवा । कीर्तिः पृष्ठं गिरे-रिव । ऊर्ध्वपवित्रो वाजिनीव स्वमृत-मस्मि । द्रविणं सर्वर्चसम् । सुमेधा अमृतोक्षितः । इति त्रिशङ्कोर्वेदानुवचनम् ॥१८॥

॥ शिष्यानुशासनम् ॥

वेदमनूच्याचार्योऽन्तेवासिन-मनुशास्ति । सत्यं वद । धर्मं चर । स्वाध्यायान्मा प्रमदः । आचार्याय प्रियं धनमाहृत्य प्रजातन्तुं मा व्यवच्छेत्सीः । सत्यान्न प्रमदितव्यम् । धर्मान्न प्रमदितव्यम् । कुशलान्न प्रमदितव्यम् । भूत्यै न प्रमदितव्यम् । स्वाध्यायप्रवचनाभ्यां न प्रमदितव्यम् ॥ १९ ॥

देवपितृकार्याभ्यां न प्रमदितव्यम् । मातृदेवो भव । पितृदेवो भव । आचार्यदेवो भव ।
अतिथिदेवो भव । यान्यनवद्यानि कर्माणि । तानि सेवितव्यानि । नो इतराणि । यान्यस्माकं
सुचरितानि । तानि त्वयोपास्यानि । ॥२०॥

नो इतराणि । ये के चास्मच्छ्रेयांसो ब्राह्मणाः । तेषां त्वयाऽऽसने न प्रश्वसितव्यम् । श्रद्धया
देयम् । अश्रद्धयाऽदेयम् । श्रिया देयम् । हिया देयम् । भिया देयम् । संविदा देयम् । अथ यदि
ते कर्मविचिकित्सा वा वृत्तविचिकित्सा वा स्यात् ॥ २१ ॥

ये तत्र ब्राह्मणो-स्सम्मर्शिनः । युक्ता आयुक्ताः । अलूक्षा धर्म-कामास्स्युः । यथा ते तत्र
वर्तेरन् । तथा तत्र वर्तेथाः । अथाभ्याख्यातेषु । ये तत्र ब्राह्मणो-स्सम्मर्शिनः । युक्ता आयुक्ताः ।
अलूक्षा धर्म-कामास्स्युः । यथा ते तेषु वर्तेरन् । तथा तेषु वर्तेथाः । एष आदेशः । एष उपदेशः ।
एषा वेदोपनिषत् । एतदनुशासनम् । एवमुपासितव्यम् । एवमुचैतदुपास्यम् ॥२२॥

॥ उत्तरशान्तिपाठः ॥

ॐ शं नो मित्र-शं वरुणः । शं नो भवत्वयमा । शं न इन्द्रो बृहस्पतिः । शं नो विष्णु-रुरुक्रमः ।
नमो ब्रह्मणे । नमस्ते वायो । त्व-मेव प्रत्यक्षं ब्रह्मासि । त्वामेव प्रत्यक्षं ब्रह्मा वादिषम् ।
ऋतमेवादिषम् । सत्यमेवादिषम् । तन्मामावीत् । तद्वक्तारमावीत् । आवीन्माम् । आवीद्
वक्तारम् । ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

८५. द्वितीया ब्रह्मानन्दवल्ली

ॐ सह ना॑-ववतु । सह॑ नो॒ भुनक्तु । सह॑ वी॒र्यं॑ करवावहे । तेज॒स्विना॒-वधी॑त-मस्तु॒ मा वि॑द्विषा॒वहे ।

॥ ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

उपनिषत्सारसंग्रहः

ॐ ब्रह्म॒विदा॑प्रोति॒ परम् । तदे॒षाऽभ्यु॑क्ता । स॒त्यं ज्ञा॑नमे॒नन्तं॑ ब्रह्म । यो वेद॑ नि॒हितं॑ गुहा॑यां प॒रमे व्योम॑न् । सोऽश्नु॒ते सर्वा॑न् कामा॑न्सह । ब्रह्म॑णा वि॒पश्चिते॑ति । तस्मा॒द्वा एत॑स्मादा॒त्मन॑ आका॒शस्सं॑भूतः । आका॒शाद्वा॒युः । वा॒यो-र॒ग्निः । अ॒ग्रेरा॑पः । अ॒द्भ्यः पृ॑थि॒वी । पृथि॒व्या ओष॑धयः । ओष॑धी॒भ्योऽन्नम् । अन्ना॑त्पुरुषः । स वा एष॑ पुरुषोऽन्तर॑समयः । तस्ये॒द-मे॒व शिरः॑ । अयं दक्षि॑णाः प॒क्षः । अयमु॑त्तरः प॒क्षः । अयमा॑त्मा । इदं पु॒च्छं प्रति॑ष्ठा । तदप्येष॑ श्लोको भवति ॥१॥

पञ्चकोशविवरणम्

अन्ना॑द्वै प्र॒जाः प्र॒जाय॑न्ते । याः काश्च॑ पृथि॒वीश्चि॑ताः । अथो॑ अन्ने॒नैव जी॑वन्ति । अथैन॑-दपि॒यन्त्यन्त॑तः । अन्नं॑ हि भू॒तानां॑ ज्येष्ठम् । तस्मा॑त्सर्वा॑षधमुच्यते । सर्वं॑ वै तेऽन्नं॑माप्नुवन्ति । येऽन्नं॑ ब्रह्मोपा॑सते । अन्नं॑ हि भू॒तानां॑ ज्येष्ठम् । तस्मा॑त् सर्वा॑षधमुच्यते । अन्ना॑द्भू॒तानि जा॑यन्ते । जा॒तान्यन्ने॑न वर्धन्ते । अद्य॑तेऽत्ति च॑ भू॒तानि । तस्मा॑दन्नं तदुच्य॑त इति । तस्मा॑द्वा एत॑स्मा-दन्तर॑समयात् । अन्योऽन्तर॑ आ॒त्मा प्राण॑मयः । तेनै॑ष पूर्णः । स वा एष॑ पुरुष॒विध ए॒व । तस्य॑ पुरुष॒विधा॑म् । अन्व॑यं पुरुष॒विधः । तस्य॑ प्राण॑ ए॒व शिरः॑ । व्या॒नो दक्षि॑णः प॒क्षः । अपा॑न उत्तरः प॒क्षः । आका॑श आ॒त्मा । पृथि॒वी पु॒च्छं प्रति॑ष्ठा । तदप्येष॑ श्लोको भवति ॥२॥

प्राणं॑ दे॒वा अनु॑प्राण॑न्ति । म॒नुष्याः प॑शवश्च॑ ये । प्रा॒णो हि भू॒ताना॑-मा॒युः । तस्मा॑त्सर्वा॑युषमुच्यते । सर्वे॑-मे॒व त आ॒यु-र्य॑न्ति । ये प्रा॒णं ब्रह्मो॑पा॑सते । प्रा॒णो हि भू॒ताना॑-मा॒युः । तस्मा॑त्सर्वा॑युषमुच्यत इति । तस्यै॑ष ए॒व शारी॑र आ॒त्मा । यः पूर्॒वस्य॑ । तस्मा॑द्वा एत॑स्मात् प्राण॑मयात् । अन्योऽन्तर॑ आ॒त्मा म॒नोम॑यः । तेनै॑ष पूर्णः । स वा एष॑ पुरुष॒विध ए॒व । तस्य॑ पुरुष॒विधा॑म् । अन्व॑यं पुरुष॒विधः । तस्य॑ यजु॑रे॒व शिरः॑ । ऋ॒ग्दक्षि॑णः प॒क्षः । सामो॑त्तरः प॒क्षः । आदेश॑ आ॒त्मा । अथ॒र्वाङ्गि॑रसः पु॒च्छं प्रति॑ष्ठा । तदप्येष॑ श्लोको भवति ॥३॥

यतो॑ वाचो॒ निव॑र्तन्ते । अप्रा॑प्य॒ मन॑सा सह । आ॒नन्दं॑ ब्रह्म॑णो वि॒द्वान् । न बि॑भेति कदा॑चनेति । तस्यै॑ष ए॒व शारी॑र आ॒त्मा । यः पूर्॒वस्य॑ । तस्मा॑द्वा एत॑स्मान्म॒नोम॑यात् । अन्योऽन्तर॑ आ॒त्मा वि॒ज्ञान॑मयः । तेनै॑ष पूर्णः । स वा एष॑ पुरुष॒विध ए॒व । तस्य॑ पुरुष॒विधा॑म् । अन्व॑यं पुरुष॒विधः । तस्य॑ श्रद्धै॒व शिरः॑ । ऋ॒तं दक्षि॑णः प॒क्षः । सत्य॑मुत्तरः प॒क्षः । योग॑ आ॒त्मा । महः॑पु॒च्छं प्रति॑ष्ठा । तदप्येष॑ श्लोको भवति ॥ ४ ॥

विज्ञानं यज्ञं तनुते । कर्माणि तनुतेऽपि च । विज्ञानं देवास्सर्वे । ब्रह्म ज्येष्ठमुपासते । विज्ञानं ब्रह्म चेद्वेद । तस्माच्चेन्न प्रमाद्यति । शरीरे पाप्मनो हित्वा । सर्वान् कामान् समश्नुते इति । तस्यैष एव शरीर आत्मा । यः पूर्वस्य । तस्माद्वा एतस्माद्विज्ञानं मयात् । अन्योऽन्तर आत्माऽऽनन्दमयः । तेनैष पूर्णः । स वा एष पुरुषविध एव । तस्य पुरुषविधताम् । अन्वयं पुरुषविधः । तस्य प्रिय-मेव शिरः । मोदो दक्षिणः पक्षः । प्रमोद उत्तरः पक्षः । आनन्द आत्मा । ब्रह्म पुच्छं प्रतिष्ठा । तदप्येष श्लोको भवति ॥५॥

असन्नेव स भवति । असिद्-ब्रह्मेति वेद चेत् । अस्ति ब्रह्मेति चेद्वेद । सन्त-मेनं ततो विदु-रिति । तस्यैष एव शरीर आत्मा । यः पूर्वस्य । अथातोऽनुप्रश्नाः । उताविद्वा-नमुं लोकं प्रेत्य । कश्चन गच्छती ३ । आहो विद्वा-नमुं लोकं प्रेत्य । कश्चित्समश्नुता ३ उ । सोऽकामयत । बहुस्यां प्रजायेयेति । स तपोऽतप्यत । स तप-स्तत्त्वा । इदं-सर्व-मसृजत । यदिदं किञ्च । तत्सृष्ट्वा । तदेवानुप्राविशत् । तदनुप्रविश्य । सञ्च त्यञ्चाभवत् । निरुक्तं चानिरुक्तं च । निलयनं चानिलयनं च । विज्ञानं चाविज्ञानं च । सत्यं चानृतं च सत्य-मभवत् । यदिदं किञ्च । तत्सत्यमित्याचक्षते । तदप्येष श्लोको भवति ॥६॥

अभयप्रतिष्ठा

असद्वा इद-मग्र आसीत् । ततो वै सद्जायत । तदात्मानम् स्वयं-मकुरुत । तस्मा-त्तत्सुकृतमुच्यते इति । यद्वै तत्सुकृतम् । रसो वै सः । रसम् ह्येवायं लब्ध्वाऽऽनन्दी भवति । को ह्येवान्यात् कः प्राण्यात् । यदेष आकाश आनन्दो न स्यात् । एष ह्येवानन्दयाति । यदा ह्येवैष एतस्मिन्नदृश्येऽनात्म्येऽनिरुक्तेऽनिलयनेऽभयं प्रतिष्ठां विन्दते । अथ सोऽभयं गतो भवति । यदा ह्येवैष एतस्मिन्नुदर-मन्तरं कुरुते । अथ तस्य भयं भवति । तत्त्वेव भयं विदुषोऽमन्वानस्य । तदप्येष श्लोको भवति ॥७॥

ब्रह्मानन्दमीमांसा

भीषाऽस्मा-द्वातः पवते । भीषोदेति सूर्यः । भीषाऽस्मादग्नि-श्चेन्द्रश्च । मृत्युर्धावति पञ्चम इति । सैषाऽऽनन्दस्य मीमांसा भवति । युवा स्यात्साधुयुवाऽध्यायकः । आशिष्ठो दृढिष्ठो बलिष्ठः । तस्येयं पृथिवी सर्वा वित्तस्य पूर्णा स्यात् । स एको मानुष आनन्दः । ते ये शतं मानुषा आनन्दाः । स एको मनुष्यगन्धर्वाणा मानन्दः । श्रोत्रियस्य चाकामहतस्य । ते ये शतं मनुष्यगन्धर्वाणा मानन्दाः । स एको देवगन्धर्वाणा-मानन्दः । श्रोत्रियस्य चाकामहतस्य । ते ये शतं देवगन्धर्वाणा-मानन्दाः । स एकः पितृणां चिरलोक-लोकानां मानन्दः । श्रोत्रियस्य चाकामहतस्य । ते ये शतं पितृणां चिरलोक लोकानां मानन्दाः । स एक आजानजानां देवानां मानन्दः । श्रोत्रियस्य चाकामहतस्य । ते ये शतमाजानजानां देवानां मानन्दाः । स एकः कर्मदेवानां देवानां मानन्दः । ये कर्मणा देवानपियन्ति । श्रोत्रियस्य चाकामहतस्य । ते ये शतं कर्मदेवानां देवानां मानन्दाः । स एको देवानां मानन्दः । श्रोत्रियस्य चाकामहतस्य । ते ये शतं

देवाना॑-मान॒न्दाः । स एक॑ इन्द्र॒स्यान॒न्दः । श्रोत्रि॑यस्य चाकाम॒हत॒स्य । ते ये शत॑मिन्द्र॒स्यान॒न्दाः । स एको॑ बृहस्पते॒-रान॒न्दः । श्रोत्रि॑यस्य चाकाम॒हत॒स्य । ते ये शतं॑ बृहस्पते॒-रान॒न्दाः । स एकः॑ प्रजापते॒-रान॒न्दः । श्रोत्रि॑यस्य चाकाम॒हत॒स्य । ते ये शतं॑ प्रजापते॒-रान॒न्दाः । स एको॑ ब्रह्मण॒ आन॒न्दः । श्रोत्रि॑यस्य चाकाम॒हत॒स्य । स यश्चायं॑ पुरु॒षे । यश्चासा॑वादित्ये । स एकः॑ । स य एवं॑ वित् । अस्मा॑ल्लोकात्प्रेत्य । एत॑मन्नमय-मात्मान-मुप॑संक्रामति । एतं॑ प्राणमय मात्मानमुप॑संक्रामति । एतं॑ मनोमय-मात्मान-मुप॑संक्रामति । एतं॑ विज्ञानमय-मात्मान-मुप॑संक्रामति । एत॑मानन्द-मय-मात्मान-मुप॑संक्रामति । तदप्येष॑ श्लोको भवति । ॥८॥

यतो॑ वाचो॒ निर्व॑र्तन्ते । अप्रा॑प्य मन॒सा सह॑ । आनन्दं॑ ब्रह्म॒णो वि॒द्वान् । न बिभेति॑ कुतश्च॒नेति॑ । एतं॑ ह वा व॑ न त॒पति॑ । किमहं॑ साधु॒ नाक॑रवम् । किमहं॑ पाप-मकर॑व-मिति॑ । स य एवं॑ विद्वानेते॑ आत्मान॒ग् स्पृ॒णुते॑ । उभे॑ ह्येवैष॑ एते॑ आत्मान॒ग् स्पृ॒णुते॑ । य एवं॑ वेद॑ । इत्यु॑पनिषत् ॥९॥

ॐ सह॑ ना॒-ववतु॑ । सह॑ नौ भुनक्तु॑ । सह॑ वी॒र्यं॑ करवावहे॑ । तेज॑स्विना॒-वधी॑त-मस्तु॒ मा वि॒द्विषा॑वहे ।

॥ ॐ शान्तिः॑ शान्तिः॑ शान्तिः॑ ॥

८६. तृतीया भृगुवल्ली

ॐ सह॑ ना॒-ववतु॑ । सह॑ नौ भुनक्तु॑ । सह॑ वी॒र्यां॑ करवावहे॑ । तेज॑स्विना॒-वधी॑त-मस्तु॒ मा वि॒द्विषा॑वहे ।

॥ ॐ शान्तिः॑ शान्तिः॑ शान्तिः॑ ॥

ब्रह्मजिज्ञासा

भृगु॒र्वै वारु॑णिः । वरु॑णं पि॒तर॒-मुप॑ससार । अधी॑हि भगवो ब्रह्मेति॑ । तस्मा॑ एतत् प्रोवाच । अन्नं॑ प्रा॒णं चक्षु॑श्रोत्रं॒ मनो॑ वाच॒मिति॑ । तं॑ होवाच । यतो॑ वा इ॒मानि॑ भू॒तानि॑ जायन्ते । येन॑ जा॒तानि॑ जीवन्ति । यत्प्र॑यन्त्य॒भिसं॑विशन्ति । तद्वि॑जिज्ञासस्व । तद्वद्ब्र॑ह्मेति॑ । स तपोऽत॑प्यत । स तप॑-स्तप्त्वा ॥१॥

पञ्चकोशान्तःस्थित-ब्रह्मानिरूपणम्

अन्नं॑ ब्रह्मेति॑ व्यजानात् । अन्ना॑द्ध्येव खल्वि॒मानि॑ भू॒तानि॑ जायन्ते । अन्नेन॑ जा॒तानि॑ जीवन्ति । अन्नं॑ प्र॑यन्त्य॒भिसं॑विशन्तीति॑ । तद्वि॑ज्ञाय । पुन॑रेव वरु॑णं पि॒तर॒-मुप॑ससार । अधी॑हि भगवो ब्रह्मेति॑ । तं॑ होवाच । तप॑सा ब्रह्म वि॑जिज्ञासस्व । तपो॑ ब्रह्मेति॑ । स तपोऽत॑प्यत । स तप॑-स्तप्त्वा ॥२॥

प्रा॒णो ब्र॒ह्मेति॑ व्य॒जानात् । प्रा॒णा-द्ध्ये॑व खल्वि॒मानि॑ भू॒तानि॑ जाय॒न्ते । प्रा॒णेन॑ जा॒तानि॑ जी॒वन्ति॑ । प्रा॒णं प्र॑य॒न्त्यभि॑संवि॒शन्तीति॑ । तद्वि॒ज्ञाय॑ । पुन॑-रे॒व वरु॑णं पि॒तर॑-मु॒पस॑सार । अधी॒हि भग॑वो ब्र॒ह्मेति॑ । तः॑ हो॒वाच॑ । तप॑सा ब्र॒ह्म वि॑जि॒ज्ञास॑स्व । तपो॑ ब्र॒ह्मेति॑ । स तपो॑ऽतप्यत । स तप॑-स्तप्त्वा ॥ ३ ॥

मनो॑ ब्र॒ह्मेति॑ व्य॒जानात् । मन॑सो ह्ये॒व खल्वि॒मानि॑ भू॒तानि॑ जाय॒न्ते । मन॑सा जा॒तानि॑ जी॒वन्ति॑ । मनः॑ प्र॑य॒न्त्यभि॑संवि॒शन्तीति॑ । तद्वि॒ज्ञाय॑ । पुन॑-रे॒व वरु॑णं पि॒तर॑-मु॒पस॑सार । अधी॒हि भग॑वो ब्र॒ह्मेति॑ । तः॑ हो॒वाच॑ । तप॑सा ब्र॒ह्म वि॑जि॒ज्ञास॑स्व । तपो॑ ब्र॒ह्मेति॑ । स तपो॑ऽतप्यत । स तप॑-स्तप्त्वा ॥ ४ ॥

वि॒ज्ञानं॑ ब्र॒ह्मेति॑ व्य॒जानात् । वि॒ज्ञाना-द्ध्ये॑व खल्वि॒मानि॑ भू॒तानि॑ जाय॒न्ते । वि॒ज्ञानेन॑ जा॒तानि॑ जी॒वन्ति॑ । वि॒ज्ञानं॑ प्र॑य॒न्त्यभि॑संवि॒शन्तीति॑ । तद्वि॒ज्ञाय॑ । पुन॑-रे॒व वरु॑णं पि॒तर॑-मु॒पस॑सार । अधी॒हि भग॑वो ब्र॒ह्मेति॑ । तः॑ हो॒वाच॑ । तप॑सा ब्र॒ह्म वि॑जि॒ज्ञास॑स्व । तपो॑ ब्र॒ह्मेति॑ । स तपो॑ऽतप्यत । स तप॑-स्तप्त्वा ॥ ५ ॥

आ॒नन्दो॑ ब्र॒ह्मेति॑ व्य॒जानात् । आ॒नन्दा॑द्ध्ये॒व खल्वि॒मानि॑ भू॒तानि॑ जाय॒न्ते । आ॒नन्देन॑ जा॒तानि॑ जी॒वन्ति॑ । आ॒नन्दं॑ प्र॑य॒न्त्यभि॑ संवि॒शन्तीति॑ । सैषा भा॑र्ग॒वी वा॑रु॒णी वि॒द्या । पर॑मे व्यो॒मन् प्र॑ति॒ष्ठिता॑ । य ए॒वं वेद॑ प्र॒ति॒तिष्ठ॑ति । अन्न॑वा॒नन्ना॒दो भ॑वति । म॒हान् भ॑वति प्र॒जया॑ प॒शुभि॑-ब्र॒ह्मव॑र्च॒सेन॑ । म॒हान् की॒र्त्या ॥ ६ ॥

अन्नब्रह्मोपासनम्

अन्नं॑ न नि॒न्द्यात् । तद्व॑व्रतम् । प्रा॒णो वा अन्नम्॑ । शरी॑रमन्ना॒दम् । प्रा॒णे शरी॑रं प्र॒ति॒ष्ठितम्॑ । शरी॑रे प्रा॒णः प्र॒ति॒ष्ठितः॑ । तदे॒त-दन्न॑-मन्ने प्र॒ति॒ष्ठितम्॑ । स य ए॒त-दन्न॑-मन्ने प्र॒ति॒ष्ठितं॑ वेद॑ प्र॒ति॒तिष्ठ॑ति । अन्न॑वा॒नन्ना॒दो भ॑वति । म॒हान् भ॑वति प्र॒जया॑ प॒शुभि॑-ब्र॒ह्मव॑र्च॒सेन॑ । म॒हान् की॒र्त्या ॥ ७ ॥

अन्नं॑ न परि॒चक्षी॑त । तद्व॑व्रतम् । आपो॑ वा अन्नम्॑ । ज्योति॑रन्ना॒दम् । अ॒प्सु ज्योतिः॑ प्र॒ति॒ष्ठितम्॑ । ज्योति॑ष्यापः प्र॒ति॒ष्ठिताः॑ । तदे॒त-दन्न॑-मन्ने प्र॒ति॒ष्ठितम्॑ । स य ए॒त-दन्न॑-मन्ने प्र॒ति॒ष्ठितं॑ वेद॑ प्र॒ति॒तिष्ठ॑ति । अन्न॑वा॒नन्ना॒दो भ॑वति । म॒हान् भ॑वति प्र॒जया॑ प॒शुभि॑-ब्र॒ह्मव॑र्च॒सेन॑ । म॒हान् की॒र्त्या ॥ ८ ॥

अन्नं॑ बहु॒ कुर्वी॑त । तद्व॑व्रतम् । पृथि॑वी वा अन्नम्॑ । आ॒काशो॑ऽन्ना॒दः । पृथि॑व्यामा॒काशः॑ प्र॒ति॒ष्ठितः॑ । आ॒काशे॑ पृथि॑वी प्र॒ति॒ष्ठिता॑ । तदे॒त-दन्न॑-मन्ने प्र॒ति॒ष्ठितम्॑ । स य ए॒त-दन्न॑-मन्ने-प्र॒ति॒ष्ठितं॑ वेद॑ प्र॒ति॒तिष्ठ॑ति । अन्न॑वा॒नन्ना॒दो भ॑वति । म॒हान् भ॑वति प्र॒जया॑ प॒शुभि॑-ब्र॒ह्मव॑र्च॒सेन॑ । म॒हान् की॒र्त्या ॥ ९ ॥

सदाचारप्रदर्शनम् । ब्रह्मानन्दानुभवः

न कंचन वसतौ प्रत्याचक्षीत । तद्व्रतम् । तस्माद्यया कया च विधया बह्वन्नं प्राप्नुयात् । अराध्यस्मा अन्नमित्याचक्षते । एतद्वै मुखतोऽन्नं राद्धम् । मुखतोऽस्मा अन्नं राध्यते । एतद्वै मध्यतोऽन्नं राद्धम् । मध्यतोऽस्मा अन्नं राध्यते । एतद्वा अन्ततोऽन्नं राद्धम् । अन्ततोऽस्मा अन्नं राध्यते । य एवं वेद । क्षेम इति वाचि । योगक्षेम इति प्राणापानयोः । कर्मैति हस्तयोः । गति-रिति पादयोः । विमुक्ति-रिति पायौ । इति मानुषी-स्समाज्ञाः । अथ दैवीः । तृप्ति-रिति वृष्टौ । बल-मिति विद्युति । यश इति पशुषु । ज्योतिरिति नक्षत्रेषु । प्रजाति-रमृत-मानन्द इत्युपस्थे । सर्व-मित्याकाशे । तत् प्रतिष्ठेत्युपासीत । प्रतिष्ठावान् भवति । तन्मह इत्युपासीत । महान् भवति । तन्मन इत्युपासीत । मानवान् भवति । तन्नम इत्युपासीत । नम्यन्तेऽस्मै कामाः । तद्ब्रह्मोत्युपासीत । ब्रह्मवान् भवति । तद्ब्रह्मणः परिमर इत्युपासीत । पर्येणं प्रियन्ते द्विषन्ते-स्सपुत्राः । परि येऽप्रिया भ्रातृव्याः । स यश्चायं पुरुषे । यश्चासौ-वादित्ये । स एकः । स य एवंवित् । अस्माल्लोकात् प्रेत्य । एत-मन्नमय-मात्मान-मुपसंक्रम्य । एतं प्राणमय-मात्मान-मुपसंक्रम्य । एतं मनोमय-मात्मान-मुपसंक्रम्य । एतं विज्ञानमय-मात्मान-मुपसंक्रम्य । एतमानन्दमय-मात्मान-मुपसंक्रम्य । इमान् लोकान् कामात्री काम-रूप्यनुसंचरन् । एतत्साम गायत्रास्ते । हा ३ वु हा ३ वु हा ३ वु । अहमन्न-महमन्न-महमन्नम् । अहमन्नादो २ ऽहमन्नादो २ ऽहमन्नादः । अहग् श्लोककृ-दहग् श्लोककृ-दहग् श्लोककृत् । अहमस्मि प्रथमजा ऋता ३ स्य । पूर्वं देवेभ्यो अमृतस्य ना ३ भाइ । योमा ददाति स इदेव मा ३ वाः । अह-मन्नमन्न-मुदन्तमा ३ द्वि । अहं विश्वं भुवन-मभ्यभवाम् । सुवर्न ज्योतीः । य एवं वेद । इत्युपनिषत् ॥ १० ॥

ॐ सह ना-ववतु । सह नौ भुनक्तु । सह वीर्यं करवावहै । तेजस्विना-वधीत-मस्तु मा विद्विषावहै ।

॥ ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

८७. ॥ नवग्रह सूक्तम् ॥

ॐ आस॑त्येन॒ रज॑सा॒ वर्त॑मानो नि॒वेश॑यन्नमृतं॒ मर्त्य॑च । हि॒र॒ण्य॑येन॒ सवि॑ता रथे॒नाऽऽदे॑वो
याति॑भुव॒ना वि॑पश्यन् । अ॒ग्निं दू॒तं वृ॑णीमहे॒ होत॑रं वि॒श्ववे॑दसम् । अ॒स्य य॒ज्ञस्य॑ सु॒क्रतु॑म् ।
येषा॑मीशे॒ पशु॑पतिः॒ पशू॑नां चतु॒ष्पदा॑मु॒त च॑ द्वि॒पदा॑म् । निष्क्री॑तोऽयं॒ यज्ञि॑यं भा॒गमे॑तु रा॒यस्पोषा॑
यज॑मानस्य सन्तु ॥

ॐ श्री अधिदेवता-प्रत्यधिदेवता-सहिताय भगवते श्री आदित्याय नमः ॥ १ ॥

ॐ आप्या॑यस्व॒ समे॑तु ते वि॒श्वत॑स्सोम॒ वृष्णि॑यम् । भ॒वा वा॑जस्य संग॒थे । अ॒प्सुमे॑ सोमो
अब्र॑वीदन्तर्वि॒श्वानि॑ भेष॒जा । अ॒ग्निञ्च॑ वि॒श्वशं॑भुव॒मापे॑श्च वि॒श्वभे॑षजीः । गौरी॑ मि॒माय॑ सलिलानि
तक्ष॑त्येक॒पदी॑ द्वि॒पदी॑ सा चतु॒ष्पदी॑ । अ॒ष्टा॒पदी॑ नव॒पदी॑ बभूवुषी॑ सहस्राक्षरा॒ पर॑मे व्योमन् ॥

ॐ श्री अधिदेवता-प्रत्यधिदेवता-सहिताय भगवते श्री सोमाय नमः ॥ २ ॥

ॐ अ॒ग्निर्मु॑र्द्धा दि॒वः क॒कुत्प॑तिः पृथि॒व्या अ॒यम् । अ॒पाः रे॒ताः सि॑ जिन्वति । स्यो॒ना पृथि॑वि
भवा॑ऽनृक्षरा नि॒वेश॑नी । यच्छा॑न॒श्शर्म॑ स॒प्रथाः॑ । क्षे॒त्रस्य॑ पति॒ना व॒यं हि॑ते नैव जयामसि । गाम॑श्चं
पोष॑यित्वा स नो मृ॒डाती॑दृशे ॥

ॐ श्री अधिदेवता-प्रत्यधिदेवता-सहिताय भगवते श्री अङ्गारकाय नमः ॥ ३ ॥

ॐ उ॒द्बुध्य॑स्वाग्ने॒ प्रति॑जागृह्येनमिष्टापूर्ते सः॑सृ॒जेथाम॑यञ्च । पुनः॑ कृ॒ण्वः॑स्त्वा पि॒तरं॑
युवा॑नम॒न्वाताः॑सी॒त्त्वयि॑ तन्तुमे॒तम् । इ॒दं वि॑ष्णु-विच॒क्रमे॑ त्रेधा नि॒दधे॑ प॒दम् । समू॑ढमस्यपाः॑ सुरे ।
वि॒ष्णो र॒राट॑मसि॒ वि॒ष्णोः पृ॒ष्ठम॑सि॒ वि॒ष्णोश्श॒रैः स्थो॑ वि॒ष्णोस्स्यूर॑सि॒ वि॒ष्णोर्ध्रु॑वमसि॒ वैष्ण॑वमसि॒
वि॒ष्णवे॑ त्वा ॥

ॐ श्री अधिदेवता-प्रत्यधिदेवता-सहिताय भगवते श्री बुधाय नमः ॥ ४ ॥

ॐ बृ॒हस्प॑ते अ॒ति॒यद॑र्यो अ॒र्होद्-द्यु॑मद्विभाति॒ क्रतु॑म॒ञ्जने॑षु । यधी॑दयञ्चव॒सर्त॑प्रजात॒ तद॑स्मासु
द्रवि॑णन्धेहि चि॒त्रम् । इन्द्र॑मरु॒त्व इ॒ह पा॑हि सोमं॒ यथा॑ शार्या॒ते अपि॑बस्सु॒तस्य॑ । तव॑ प्रणी॒ती तव॑
शूर॑शर्मन्नावि॒वास॑न्ति क॒वय॑स्सु॒यज्ञाः॑ । ब्रह्म॑जज्ञानं प्रथ॒मं पुर॑स्ता॒द्वि॒सी॒म॒तस्सु॑रुचौ वे॒न आ॑वः ।
सबु॑धिया॒ उप॒मा अ॑स्य वि॒ष्टास्स॑तश्च॒ योनि॑मस॒तश्च॑ वि॒वः ॥

ॐ श्री अधिदेवता-प्रत्यधिदेवता-सहिताय भगवते श्री बृहस्पतये नमः ॥ ४ ॥

ॐ प्रवशुक्राय भानवे भरध्वम् । हव्यं मतिं चाग्रये सुपूतम् । यो दैव्यानि मानुषा जनुंषि ।
अन्तर्विश्वानि विद्म न जगाति । इन्द्राणीमासु नारिषु सुपत्नीमहमश्रवम् । न ह्यस्या अपरंचन
जुरसा मरते पतिः । इन्द्रं वो विश्वतस्परि हवामहे जनैभ्यः । अस्माकमस्तु केवलः ॥

ॐ श्री अधिदेवता-प्रत्यधिदेवता-सहिताय भगवते श्री शुक्राय नमः ॥५॥

ॐ शन्नो देवीरभिष्टय आपो भवन्तु पीतये । शंयोरभिस्रवन्तु नः । प्रजापते न
त्वदेतान्यन्यो विश्वा जातानि परिता बभूव । यत्कामास्ते जुहुमस्तन्नो अस्तु वयःस्याम् पतयो
रयीणाम् । इमं यमप्रस्तरमाहि सीदाऽङ्गिरोभिः पितृभिस्सविदानः । आत्वा मन्त्राः कविशस्ता
वहन्त्वेना राजन् हविषा मादयस्व ॥

ॐ श्री अधिदेवता-प्रत्यधिदेवता-सहिताय भगवते श्री शनैश्चराय नमः ॥५॥

ॐ कया नश्चित्र आभुवदूती सदावृधस्सखा । कया शचिष्ठया वृता । आऽयङ्गौः
पृश्निरक्रमीदसनन्मातरं पुनः । पितरञ्च प्रयन्त्सुवः । यत्ते देवी निऋतिराबबन्धु दाम
ग्रीवास्वविचर्त्यम् । इदन्ते तद्विष्याम्यायुषो न मध्यादथाजीवः पितुमद्वि प्रमुक्तः ॥

ॐ श्री अधिदेवता-प्रत्यधिदेवता-सहिताय भगवते श्री राहवे नमः ॥६॥

ॐ केतुङ्कृण्वन्नकेतवे पेशो मर्या अपेशसे । समुशब्दिरजायथाः । ब्रह्मा देवानां पदवीः
कवीनामृषीर्विप्राणां महिषो मृगाणाम् । श्येनो गृध्राणां स्वधितिर्वनानां सोमः पवित्रमत्येति
रेभन् । सचित्र चित्रं चितयन्तमस्मे चित्रक्षत्र चित्रतमं वयोधाम् । चन्द्रं रयिं पुरुवीरं बृहन्तं
चन्द्रचन्द्राभिर्गृणते युवस्व ॥

ॐ श्री अधिदेवता-प्रत्यधिदेवता-सहितेभ्यः भगवते श्री केतुभ्यो नमो नमः ॥९॥

ॐ आदित्यादि नवग्रह देवताभ्यो नमो नमः ॥

॥ ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

८८. घनपाठः

कृष्ण करोती कल्याणम् कम्स कुंजर केसरी चल कालंती कल्लोल कोलाहल कुतोहरीः ।

कृष्ण करोती करोती कृष्ण कृष्ण करोती कल्याणम् कल्याणम् करोती कृष्ण कृष्ण करोती
कल्याणम् ॥

करोती कल्याणम् कल्याणम् करोती करोती कल्याणम् कम्स कम्स कल्याणम् करोती करोती
कल्याणम् कम्स ॥

कल्याणम् कम्स कम्स कल्याणम् कल्याणम् कम्स कुंजर कुंजर कम्स कल्याणम् कल्याणम्
कम्स कुंजला ।

कम्स कुंजल कुंजल कम्स कम्स कुंजल केसरी केसरी कुम्जल कम्स कम्स कुम्जल केसरीः ॥
कुंजल केसरी केसरी कुंजल कुंजल केसरीः ।

केसरी ती केसरीः ॥

कालंती चल-चल कालंती कालंती-चल कल्लोल कल्लोल-चल कालंती कालंती-चल कल्लोल ।

चल कल्लोल कल्लोल चल चल कल्लोल कोलाहल कोलाहल कल्लोल चल-चल कल्लोल कोलाहल ।

कल्लोल कोलाहल कोलाहल कल्लोल कल्लोल कोलाहल कुतोहरी कुतोहरी कोलाहल कल्लोल कल्लोल
कोलाहल कुतोहरीः ।

कोलाहल कुतोहरी कुतोहरी कोलाहल कोलाहल कुतोहरीः ॥ कुतोहरी ती कुतोहरीः ॥ ॐ

౬౯. SEQUENCE OF ABHISHEKA DRAVYAMS FOR SRI RUDRABHISHEKAM

<u>Tamil</u>	<u>Telugu</u>	<u>Malayalam</u>	<u>English</u>
1) నల్లెண்ணెయి	నూనె	നല്ലെണ്ണ	Oil
2) పంచశకవ్యం	పంచగవ్యం	పఞ్చగవ్యం	Panchagavyam
3) పంచామిరుతం	పంచామృతం	పఞ్చామృతం	Panchamrutham
4) నెయి	నెయ్యి	നെయ്യ്	Ghee
5) పాలు	పాలు	പാൽ	Milk
6) తయి	మాజిగ	തൈര്	Yoghurt
7) తేనె	తేనె	തേൻ	Honey
8) కరూంపుశాళి	చెరుకు రసం	കരിമ്പ് നീര്	Sugarcane juice
9) అలూమిశశాళి శాళి	నిమ్మ రసం	നാരങ്ങ നీര്	Lemon juice or orange
10) ఇలనీ	కొబ్బరికాయ నీళ్లు	ഇളനీര്	Tender Coconut water
11) శంతనక్కుమలై	గంధం	ചന്ദനം	Sandalwood paste

+ Vibuthi for Mrutyunjaya mantram

+ తిరునీరు - మ్రుత్యున్జయ మంత్రరమ్ ఓత్తమ్ పోతు

విభూతితో మృతు

ഭസ്മం

९०. HOW TO MIX PANCHAGAVYAM

and

WHAT MANTRAM TO BE RECITED WHILE MIXING EACH INGREDIENT

It has been clearly codified in *Dharmasastra* what ratio each ingredient to be applied while mixing Panchagavyam. It is measured as "Phalam". 'One Phalam' is equivalent to approximately 3 (silver) one rupee coin weight. The potency of panchagavya medicine increases when accompanied by the power of Mantra. Following mantras are to be recited when mixing each ingredient with pure water or rose water or Ganga water.

<u>Measurement to mix</u>	<u>Which mantra to be recited</u>
20ml Pure Water :	ओं भूर्भुवःसुवः । तत्सवितुर्वरेण्यं भर्गो देवस्य धीमहि । धियो यो नः प्रचोदयात् ।
Seven Phalam milk :	अग्ने नय सुपथा राये अस्मान् विश्वानि देव वयुनानि विद्वान् । युयोध्यस्मज्जुहुराणमेनो भूयिष्ठान्ते नम उक्तिं विधेम ।
One phalam cow-urine : half-thumb measured cow-dung.	गन्धद्वारां दुराधर्षां नित्यपुष्टां करीषिणीम् । ईश्वरीं सर्वभूतानां तामिहोपह्वये श्रियम् ।
Three Phalam Yoghurt	दधिक्राविण्णो अकार्षं जिष्णोरश्वस्य वाजिन । सुरभि नो मुखां करत्प्रण आयूषि तारिषत् ॥ आ दधिक्राः शवसा पञ्चकृष्टीः सूर्य इव ज्योतिषा पस्ततान । सहस्रसाः शतसा वाज्यर्वा पृणक्तु मध्वासमिमा वचांसि ॥
One Phalam cow Ghee	शुक्रमसि ज्योतिरसि तेजोसि देवो वःसवितोत्पुनात्वच्छिद्रेण पवित्रेण वसोः सूर्यस्य रश्मभिः ॥
One Phalam Dharbhai or Grass Juice	no mantra required to be recited for this action - just bend the 2 edges of Dharbhai, scan the mixture surface and add two small broken peices of Dharbhai.

PANCHAGAVYA PRACHEENA MANTRAM (WHILE CONSUMING PANCHAGAVYAM)

यतवगस्ति गदं पापं देहतिष्ठति मोमहे ॥ प्राशनं पञ्चगव्यश्च दहतु अग्निरिवेन्धनं ॥

११. MEANING OF SANSKRIT WORDS USED IN POOJA

1. Neyvedyam

अपूपं	வடை, அப்பம்	doughnut
घृतं	நெய்	ghee
आज्योपहारं	ஒருவகை நெய் சாதம்	food made of ghee
इक्षु	கரும்பு	sugarcane
उर्वारुकं	வெள்ளரி	cucumber
गुडोपहारं, गुलोपहारं, गुळोपहारं, गुळापूपः	அதிரசம்	sweet doughnut
गोक्षीरं	பசும்பால்	cow milk
घृतगुळपायसं	நெய், வெல்லப் பாயசம்	ghee & vellam mixed paayasam
चणकः	கடலை	chick peas
चित्रान्नं	புளியோதரை	mixed color rice
जम्भीरफलान्नम्	எலுமிச்சை சாதம்	lemon rice
तक्रं	மோர்	butter milk
दधिः	தயிர்	yoghurt , curd
तिन्तिडिकान्नम्	புளியோதரை	tamarind rice
नालिकेरान्नम्	தேங்காய் சாதம்	coconut rice
तिलान्नम्	எள் சாதம்	sesame rice
शर्करान्नम्	சர்க்கரைப் பொங்கல்	sweet rice
दध्यन्नम्, दध्योधनम्	தயிர் சாதம்	yoghurt or curd rice
नवनीतम्	வெண்ணை	butter
नालिकेरः	தேங்காய்	coconut
नालिकेरखण्डद्वयं	தேங்காய் மூடிகள் (2)	2 halves of coconut
पानकं	பானகம்	jaggery crush
पानीयम्, अमृतपानीयम्	தெளிவான குடிநீர்	clear drinking water

पृथुकः	அவல்	Flattened rice flakes
मधुरपिष्टकं	மாவிளக்கு மா	sweet flour
महानैवेद्यं	அன்னம், சாதம்	pure cooked rice
माषापूपम्	உளுந்து வடை	salted urad doughnut
मुद्गान्नम्	வெண்பொங்கல்	salt & peppered cooked rice
मोदकम्	கொழுக்கட்டை	fried or steamed eclair
रसखण्डम्	கற்கண்டுக்கட்டி	sugar crystal
लड्डुकम्	லட்டு	a sweetmeat
लवणं	உப்பு	table salt
लाजः	பொரி	puffed rice
व्यञ्जनम्	துணையுணவு	side dish
शर्करा	சர்க்கரை	sugar
शाल्यन्नम्	சம்பா அரிசி	red rice

2. FRUITS - फलं - பழ வகைகள்.

कदली	கதலிப்பழம்	banana
कपित्थ	விளாம்	wood-apple
खर्जूर	பேரீச்சை	dates
सूतः	மா	mango
जम्भीरः	எலுமிச்சை	lemon
जम्बु	நாவல்	
दाडिमी	மாதுளை	pomogrenade
द्राक्षा	திராகைஷ	grapes
नारङ्गः	ஆரஞ்சு	orange
पनसः	பலா	jack fruit
पेरी	பேரிக்காய்	pears
बदरी	எலந்தை	wild berry

बीजापूर:	கொய்யா	gauva
माउलिङ्ग	துரிண்சி	
वेत्र: फलं	பெரப்பம்பழம்	
पिप्पलं	ஆப்பிள்	apple

१२. वार: च मासा: DAYS OF WEEK AND MONTHS வாரம் மற்றும் மாதங்கள்

Sunday	भानुवासर:	१.	चैत्र	मेषं ७.	अश्विन	तुला
Monday	इन्दुवासर:	२.	वैशाख	वृषभ ८.	कार्तिक	वृश्चिक
Tuesday	भौम वासर:	३.	ज्येष्ठ	मिथुन ९.	मार्गशीर्ष	धनुः
Wednesday	सौम्य वासर:	४.	आषाढ	कर्कट १०.	पुष्य	मकर:
Thursday	गुरु वासर:	५.	श्रावण	सिंह ११.	माघ	कुम्भ
Friday	भृगु वासर:	६.	भाद्रपद	कन्या १२.	फल्गुन	मीन
Saturday	स्थिर वासर:					

१३. ऋतु: SEASONS காலங்கள்

वसन्त ऋतु	Chithirai - Vaikasi	(April 14 to June 15)
ग्रीष्म ऋतु	Aani - Adi	(June 16 to August 15)
वर्ष ऋतु	Aavani - Purattasi	(August 16 to October 15)
शरत् ऋतु	Aippasi - Karthigai	(October 16 to December 15)
हेमन्त ऋतु	Maarkazhi - Thai	(December 15 to February 14)
शिशिर ऋतु	Maasi - Panguni	(February 15 to April 13)

१४. ऋक्षत्रानि - तमिल STAR NAMES IN TAMIL நக்சத்ரப்பெயர்கள்

- 01) Ashvini 2) Bharani, 3) Kaarthigai, 4) Rohini, 5) Mirugasheersham 6) Thiruvathirai
 07) Punarpoosam 8) Poosam 9) Ayilyam 10) Makam, 11) Pooram 12) Uththiram
 13) Hastham 14) Chiththirai 15) Swathi 16) Vishaka 17) Anusham 18) Kettai 19) Moolam
 20) Pooradam 21) Uththiradam, 22) Thiruvonam 23) Avittam 24) Chathayam
 25) Poorattathi 26) Uththirattathi 27) Revathi.

१५. नक्षत्राणि -27 NAME OF STARS

1. अश्विनी	Ashvini	15. स्वाती	Swathi
2. अपभरणी	Apabharani	16. विशाखा	Vishaka
3. कृत्तिका	Kriththika	17. अनूराधा	Anusham
4. रोहिणी	Rohini	18. ज्येष्ठा	Jyeshta
5. मृगशीर्ष	Mrugasheersham	19. मूला	Moola
6. आर्द्रा	Ardhra	20. पूर्वाषाढा	PoorvAshAda
7. पुनर्वसू	Punarvasoo	21. उत्तराषाढा	UththaraShada
8. पुष्य	Pushya	22. श्रवणं	Shravanam
9. आश्लेषा	Aashlesha	23. श्रविष्ठा	Shravishta
10. मघा	Magha	24. शतभिषक्	Shatabhishak
11. पूर्वफल्गुनी	Poorvaphalguni	25. पूर्वप्रोष्ठपदा	Poorvaproshatapada
12. उत्तरफल्गुनी	Utharaphalguni	26. उत्तरप्रोष्ठपदा	Uthtaraproshatapada
13. हस्तं	Hastham	27. रेवती	Revathi
14. चित्रा	Chithra		

१६. तिथि	Thithi	तिथि	Thithi
1. प्रथमा	Prathama	10. दशमी	Dashamee
2. द्वितीया	Dvitlyaa	11. एकादशी	Ekadashee
3. तृतीया	Thruteeya	12. द्वादशी	Dvadashee
4. चतुर्था	Chathurthi	13. त्रयोदशी	Thrayodashee
5. पञ्चमी	Panchami	14. चतुर्दशी	Chaturdashee
6. षष्ठी	Shashti	पौर्णमी	Pournami
7. सप्तमी	Saptamee	(or)	
8. अष्टमी	Ashtamee	अमावास्या	Amavasya
9. नवमी	Navamee		

Note: From Pournami-Prathamai to Amavasya is *Krishna* paksham -
From Amavasyai-Prathamai to Pournami is *Shulka* Paksham.

१७. नक्षत्राणि, रासि चक्रं -27 STARS AND RASIS

No. Star	Name	Rasi
1. अश्विनी	Ashvini	Mesha
2. अपभरणी	Apabharani	Mesha
3. कृत्तिका	Kriththika (I Padam)	Mesha
4. कृत्तिका	Kriththika (II, III, IV Padha)	Vrishabha
5. रोहिणी	Rohini	Vrishabha
6. मृगशीर्ष	Mrugasheersham (I, II Padha)	Vrishabha
7. मृगशीर्ष	Mrugasheersham (III, IV Padha)	Mithuna
8. आर्द्रा	Ardhra	Mithuna
9. पुनर्वसू	Punarvasoo (I, II, III Padha)	Mithuna
10. पुनर्वसू	Punarvasoo (IV Padha)	Kataka
11. पुष्य	Pushya	Kataka
12. आश्लेषा	Ashlesha	Kataka
13. मखा	Makha	Simha
14. पूर्वफल्गुनी	Poorvaphalguni	Simha
15. उत्तरफल्गुनी	Utharaphalguni (I Padha)	Simha
16. उत्तरफल्गुनी	Utharaphalguni (II, III, IV Padha)	Kanya
17. हस्तं	Hastham	Kanya
18. चित्रा	Chithra (I, II Padha)	Kanya
19. चित्रा	Chithra (III, IV Padha)	Thula
20. स्वाती	Swathi	Thula
21. विशाखा	Vishakha (I, II, III Padha)	Thula
22. विशाखा	Vishakha (IV Padha)	Vrishchika
23. अनूराधा	Anusham	Vrishchika
24. ज्येष्ठा	Jyeshta	Vrishchika
25. मूला	Moola	Dhanur
26. पूर्वाषाढा	PoorvAshAda	Dhanur

<u>No. Star</u>	<u>Name</u>	<u>Rasi</u>
27. उत्तराषाढा	UththaraShada (I Padha)	Dhanur
28. उत्तराषाढा	UththaraShada (II, III, IV Padha)	Makara
29. श्रवणं	Shravanam	Makara
30. श्रविष्ठा	Shravishta (I, II Padha)	Makara
31. श्रविष्ठा	Shravishta (III, IV Padha)	Kumbha
32. शतभिषक्	Shatabhishak	Kumbha
33. पूर्वप्रोष्ठपदा	Purvaproshtapada (I, II, III Padha)	Kumbha
34. पूर्वप्रोष्ठपदा	Purvaproshtapada (IV Padha)	Meena
35. उत्तरप्रोष्ठपदा	Uttharaproshtapada	Meena
36. रेवती	Revathi	Meena

----- END -----

ॐ सह ना-ववतु । सह नौ भुनक्तु । सह वीर्यं करवावहै । तेजस्विना-वधीत-मस्तु मा विद्विषावहै ।

॥ ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

----- END -----

